

ORTODOXIA
maramureșeană

ORTODOXIA maramureșeană

Serie Nouă
Anul XX, Nr. 20/2015

EDITURA EPISCOPIEI ORTODOXE ROMÂNE
A MARAMUREȘULUI ȘI SĂTMARULUI

ISSN: 1453-7370

COLEGIUL EDITORIAL

PREȘEDINTE / CHAIR

Dr. h.c. Î.P.S. JUSTINIAN CHIRA,
Arhiepiscopul Maramureșului și Sătmarului

VICEPREȘEDINTE / VICE-CHAIRS

P.S. Dr. IUSTIN HODEA SIGHETEANUL,
Arhiepiscop-vicar al Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmarului

MEMBRI / MEMBERS

Pr. prof. dr. Theodor DAMIAN, Președintele *Institutului Român de Teologie și Spiritualitate Ortodoxă* din New York, SUA; Pr. prof. dr. John Antony Mc GUCKIN, *Universitatea Columbia* din New York, SUA; Pr. prof. dr. Ioan CHIRILĂ, *Universitatea Babeș-Bolyai* din Cluj-Napoca, ROMÂNIA; Pr. prof. dr. Valer BEL, *Universitatea Babeș-Bolyai* din Cluj-Napoca, ROMÂNIA; Prof. dr. Nuțu ROȘCA, Sighetu Marmăției, ROMÂNIA.

COMITETUL DE REDACȚIE / EDITORIAL BOARD

REDACTOR-ȘEF / EDITOR IN CHIEF

Pr. dr. Cristian ȘTEFAN

REDACTORI / EDITORS

Prof. conf. univ. dr. Adrian Gheorghe PAUL; Prof. conf. univ. dr. Ștefan POMIAN; Pr. lect. univ. dr. Dorinel DANI; Pr. lect. univ. dr. Teofil STAN; Pr. dr. Vasile AUGUSTIN; Pr. lect. univ. Marius NECHITA, Asist. univ. dr. Valerian MARIAN; Ierom. dr. Macarie MOTOGNA; Ierom. dr. Timotei BEL; Pr. dr. Cristian BOLOȘ; Pr. dr. Marius I. SABOU, Asist. univ. drd. Eusebiu BORCA, Pr. drd. Claudiu POP, Pr. drd. Petrică COVACIU, Pr. Florin HOBAN, Prof. Mioara ȘTEFAN.

SECRETAR DE REDACȚIE - ASSISTENT EDITOR

Andrei FĂRCAȘ

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

Adresa / Editorial Office: Str. Avram Iancu, Nr. 5, Baia Mare,
cod. 430313, Maramureș.
Tel. 0262/214.614 / Fax. 0262/212.546; e-mail: episcopiamaramures@yahoo.com;
sector_cultural@yahoo.com

Tehnoredactare: Pr. Dr. Marius CĂȚANĂ
Culegere text: Andrei FĂRCAȘ

Design copertă: Pr. Dr. Marius CĂȚANĂ

CUPRINS

CUPRINS	7
I. EDITORIAL	
Revista <i>Ortodoxia Maramureșeană</i> - două decenii de existență	17
II. ORTODOXIA CONTEMPORANĂ, PROBLEME DE ACTUALITATE	
Iubirea de Biserică și Neam întărește comuniunea românilor de pretutindeni	23
Mănăstirile - așezăminte monahale, vetre de lumină, credință, cultură, artă și știință	25
Mesajul Preafericitului Părinte Daniel la început de an școlar	29
Misiunea Parohiei azi	31
Educația în concepția Sfântului Ioan Gură de Aur	47
Pictura bisericească - specific ortodox, canonicitate, erminie, program iconografic, spațiu eclezial	57
Parohia - spațiu misionar	63
Teologia și practica misiunii în Biserică azi. O tratare comparativă	75
III. ORTODOXIA PATRISTICĂ	
Viața și activitatea Sfântului Ioan Gură de Aur	87
Sf. Ioan Gură de Aur. Cuvântul I. <i>Despre rugăciune</i>	113
Sf. Ioan Gură de Aur. <i>Cuvânt despre folosul Citirii Scripturii</i>	119
IV. EVENIMENTE DE SEAMĂ ÎN EPISCOPIA MARAMUREȘULUI ȘI SĂTMARULUI	
Episcopia Maramureșului și Sătmarului - un sfert de veac în slujba credincioșilor	133
Episcopia Maramureșului și Sătmarului la ceas aniversar	139
Episcopia Maramureșului la ceas de bilanț	143

Hramul Liceului Teologic Ortodox <i>Nicolae Steinhardt</i> din Satu Mare	146
Sărbătoare de suflet pentru întreaga teologie maramureșeană	148
Un sfert de veac de învățământ teologic în Episcopia Ortodoxă a Maramureșului și Sătmarului	151
I.P.S. Justinian. 74 de ani de urcuș duhovnicesc spre sfințenie	153
Colegiul decanilor. Întâlnire academic-universitară la Mănăstirea Bârsana	155
Corala <i>Arhangheli</i> în vizită la Bruxelles	159
Î.P.S. Justinian sărbătorit la împlinirea a 94 de ani de viață	163
Arhiepiscopul Justinian Chira la vârsta și înțelepciunea patriarhală	165
Sărbătoarea Pogorării Duhului Sfânt la Catedrala Episcopală	168
Procesiunea <i>Spre Sfânta Treime</i>	171
Preasfințitul Dr. Iustin Sigheteanul la împlinirea a 54 de ani de viață pământească	173
A fost fixat eșafodajul la baza cupolei la Catedrala Episcopală <i>Sfânta Treime</i>	176
75 de ani de la reînființarea Episcopiei Maramureșului	178
11 iulie 2015. Masă rotundă la Mănăstirea Bârsana	180
29 iulie 2015 - <i>Zilele Culturale Monahul Nicolae Delarohia</i>	182
Praznicul Adormirii Maicii Domnului la Mănăstirile Rohia și Moisei	183
Rozavlea - capitală a Ortodoxiei Maramureșene	191
A fost sfințită crucea Catedralei Episcopale din Baia Mare	197
Ziua Armatei Române sărbătorită la Carei	199
P. S. Dr. Iustin Sigheteanul a conferit <i>Crucea Voievodală Maramureșeană</i> academicianului Nicolae Dabija	200
Vizită frățească în Norvegia	201
Sinaxa Monahală	203
Regal voievodal de colinde la Baia Mare	206
”Crăciun în Maramureș”	208
Filarmonica din Satu Mare a răsunat de glasul colindătorilor	210

V. APARIȚII EDITORIALE

Un istoriograf de prestigiu și o lucrare monumentală, de suflet, pentru Maramureș	215
Chivote ale credinței	219
Monografia Protopopiatului Lăpuș	222
Monografia Protopopiatului Baia Mare	224

Părintele Serafim Man - o slujire mereu vie 226

VI. ACTIVITĂȚI CU TINERETUL

Întâlnirea tinerilor ortodocși din Europa. 4-7 septembrie 2015 229

Cuvântul P.S. Iustin Sigheteanul adresat tinerilor participanți la reuniune 236

Raportul Sectorului Teologic-Educațional - 2015 239

Activități ale tinerilor ortodocși din Maramureș și Satu Mare în anul 2015 253

Tabere și activități de vară pentru tineri 256

VII. ACTIVITĂȚI SOCIAL-FILANTROPICE

Activități social-filantropice în Eparhia Maramureșului și Sătmarului,
în anul 2015 265

VIII. SPICURI DIN CRONICA CULTURALĂ ȘI UNIVERSITARĂ BĂIMĂREANĂ - 2015

Cronica Teologică Universitară și Preuniversitară 279

Î.P.S. JUSTINIAN
Arhiepiscopul Maramureșului și Sătmăreșului

P.S. IUSTIN SIGHETEANUL
Arhiepiscop-Vicar

I. EDITORIAL

Revista „Ortodoxia Maramureșeană” - două decenii de existență

† **Iustin Hodea Sigheteanul**

Arhiepiscop Vicar

Maramureșul și Sătmarul, care s-au aflat întotdeauna sub oblăduirea canonică a episcopilor ce își aveau reședința în mănăstirile voievodale maramureșene, începând cu ctitoria dragoșeștilor Drag și Balc - Mănăstirea Perii Maramureșului 1391 - și continuând cu mănăstirile de la Giulești, Budești și Moisei, au fost binecuvântate de Dumnezeu cu Păstori mărturisitori reușind să-și păstreze credința ortodoxă împotriva tuturor încercărilor de înstrăinare de Legea ortodoxă strămoșească.

Cel mai strălucit și fidel apărător al credinței ortodoxe a fost, fără îndoială, Sfântul Iosif Mărturisitorul (1692-1705), sub a cărui păstorire dârză și statornică maramureșenii și sătmărenii n-au cunoscut unirea cu Roma, Sfântul Iosif neșemnând alături de Atanasie Anghel și cei 38 de protopopi Actul de unire.

Rezistența românilor ortodocși din Nord-Vest a durat până în 1940, când Episcopia care își avea reședința în mănăstirea Bârsana, cu ultimul ei episcop Gavril Ștefanca - 1739, a fost desființată în mod oficial și brutal prin decret regal de Curtea de la Viena, iar bunurile și valorile ei rare au fost confiscate.

Reînviată în 1937 și încredințată păstoririi episcopului Dr. Vasile Stan, a fost suprimată între 1940-1944 și apoi desființată în 1948 odată cu instaurarea regimului comunist.

După 52 de ani, în 1990, odată cu darul libertății, demnității, culturii și credinței făcut românilor de Dumnezeu, prin sacrificiul tinerilor din decembrie 1989, episcopia istorică și martirică a Maramureșului și Sătmarului a reînviat cu o putere duhovnicească de nebănuț.

Prin reactivarea Episcopiei, hotărâtă de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române în februarie 1990, alegerea în septembrie și instalarea în 11 noiembrie a Î.P.S. Justinian - care a primit toiagul Sfântului Iosif Mărturisitorul din mâinile Mitropolitului Antonie al Ardealului, s-a reaprins focul ortodoxiei în vatra strămoșească creștină, unde cărbunii credinței au stat ascunși, nestingându-se niciodată.

Odată reînființată, Episcopia a pornit pe un drum greu și lung de

rectorie a vieții bisericești, care a avut mult de suferit în trecut prin lipsa unui centru eparhial, care să coordoneze activitatea clerului, cinului monahal, parohiilor și mănăstirilor din Maramureș și Sătmar.

Astfel, pe lângă înființarea și organizarea multor parohii în mediul urban și rural, prin reînvierea vetrelor monahale vechi și înființarea altora noi, prin înființarea a trei școli de teologie (două preuniversitare) : Seminarul *Sfântul Iosif Mărturisitorul* din Baia Mare, Liceul Teologic Ortodox *Nicolae Steinhardt* din Satu Mare și a Departamentului de Teologie Ortodoxă din cadrul *Centrului Universitar Nord*, s-au pus bazele solide ale noii eparhii, aceasta consolidându-și astfel lucrarea pastoral-misionară, cultural-teologică și social-filantropică în rândul celor peste 522.000 de credincioși ortodocși declarați la Recensământul din 2011.

Activitatea Școlilor Teologice, mai ales a Departamentului de Teologie Ortodoxă de nivel universitar, s-a organizat din punct de vedere didactic și cultural-teologic, înființând la început Revista *Ortodoxia Maramureșeană*, iar mai târziu Revista *Studia Universitatis Septentrionis - Teologia Ortodoxă*.

În cele două decenii de la apariția primului număr, revista *Ortodoxia Maramureșeană* și-a creat imaginea unei lucrări de înaltă ținută teologică, fiind coordonată de cadrele didactice ale secțiilor de Teologie Ortodoxă băimăreană. Aici s-au publicat studii, recenzii și reportaje, oglindindu-se activitatea academică a teologilor băimăreni, dar și viața și activitatea intensă a ierarhilor, preoților și monahilor din eparhie.

La 25 de ani de la reînființarea Episcopiei Maramureșului și Sătmarului, constatând evoluția impresionantă a vieții bisericești pe toate planurile și activitatea prestigioasă a școlilor teologice din eparhie, s-a simțit nevoia ca una din cele două reviste editate de cadrele didactice de la Departamentul de Teologie Ortodoxă, respectiv *Ortodoxia Maramureșeană*, să devină oficiosul Eparhiei Maramureșului și Sătmarului, lărgindu-și astfel sfera de cuprindere prin oglindirea întregii vieți și activități din eparhie, la nivel parohial, mănăstiresc, social-filantropic și cultural-teologic.

Apreciind în mod deosebit activitatea colectivului redacțional al revistei, dar și calitatea materialelor de înaltă ținută cultural-teologică, sperăm ca în noul format, sub patronajul și în editura eparhială, cu un colectiv redacțional lărgit de preoți, profesori de teologie, monahi bine-pregătiți și oameni de cultură, să-și continue evoluția firească, revista devenind alături de Periodicul Eparhial de informație *Graiul Bisericii Noastre*, o lucrare de înaltă ținută academică, în paginile căreia să publice toți cei ce vor elabora studii, articole, predici, eseuri și recenzii, și preluând materiale importante din revistele

eparhiale din țară și cele centrale bisericești sau, de ce nu?, și din revistele de cultură creștină la nivel național.

Sperând ca noul format, având pe coperta nr. 1 Biserica unică a Mănăstirii Săpânța - Noul Peri, înaltă de 75 m și pe coperta nr. 4 - Crucea Voievodală Maramureșeană, să fie pe placul și spre bucuria cititorilor, preoți, monahi și mireni, așezând cel de-al 20-lea număr aniversar, și cele ce vor urma, în bibliotecile personale și cele instituționale la loc de cinste, așa cum cinste mare și prestigioasă a făcut revista prin apariția ei de până acum credinței ortodoxe strămoșești din Maramureș și Sătmar, arătând activitatea vrednică și jertfelnică a preoților, monahilor și credincioșilor, care păstrează cu sfințenie și fidelitate dreapta credință a Sfinților Părinți și a părinților noștri sfinți.

3 iulie, la *Duminica Sfinților Români*, 2016

II. ORTODOXIA CONTEMPORANĂ, PROBLEME DE ACTUALITATE

Iubirea de Biserică și Neam întărește comuniunea românilor de pretutindeni

Preafericitul Părinte Daniel
Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

Prin hotărârea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române din 25 februarie 2009, în luna august a fiecărui an, în prima duminică după marele praznic al Adormirii Maicii Domnului (15 august), există o zi dedicată tuturor românilor migranți. Cu această ocazie dorim să adresăm cuvinte de prețuire și de încurajare pentru românii plecați din Țară, în diverse părți ale lumii.

În anul mântuirii 2015, declarat de către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române drept "Anul omagial al misiunii parohiei și mănăstirii azi", precum și "Anul comemorativ al Sfântului Ioan Gură de Aur și al marilor păstori de suflete din eparhii", este foarte necesar să reflectăm asupra rolului Bisericii de a fi misionară și mărturisitoare, în lumea de azi marcată de criză spirituală, morală și economică, de violență și migrație.

Misiunea Bisericii noastre în diaspora este deosebit de importantă, deoarece românii migranți trăiesc cu speranța într-un viitor mai prosper, dar și cu dorul de locurile natale, de Țară. De multe ori, mediul în care ei lucrează printre străini nu le insufflă un sentiment de pace și mulțumire sufletească, dar se regăsesc în parohiile Bisericii Ortodoxe Române din diaspora. Aici, bucuria regăsirii și trăirii credinței strămoșești, a spiritualității și a identității românești, a întăririi în comuniunea dătătoare de putere, mângâiere și nădejde în Dumnezeu, se împletește cu nostalgia locurilor natale, cu sentimentul de dor arzător după cei dragi, resimțit atât de puternic printre străini. Această stare de dor, asumată în mod existențial, favorizează căutarea originii și a identității profunde.

În contextul provocărilor actuale este nevoie de discernământ și de multă răbdare, dar mai ales de multă rugăciune pentru ca Dumnezeu să ne lumineze și să ne întărească în credință, speranță și iubire frățească.

Biserica vine în întâmpinarea tuturor românilor, dar în special a celor migranți, înțelegându-le greutățile cu care se confruntă, sprijinindu-i, încurajându-i și susținându-i prin rugăciunile ei permanente și prin activitățile ei concrete pastorale, social-filantropice și culturale. Astfel, prin înființarea parohiilor din diaspora, prin ierarhii și preoții care slujesc cu multă dăruire de sine comunitățile de români, prin programele liturgice adaptate contextului,

prin promovarea valorilor autentice ale Ortodoxiei și ale poporului român, prin organizarea evenimentelor religioase, sociale, culturale și catehetice, prin cultivarea și transmiterea tradițiilor, dar și a limbii române, Biserica Ortodoxă Română se străduiește să vină în întâmpinarea problemelor majore ale românilor migranți. În acest sens, astăzi, în afara granițelor României există 13 eparhii ortodoxe române în care slujesc 935 de clerici, în 844 de parohii și filii și 28 de mănăstiri și schituri.

Cu multă dragoste părintească, îi îndemnăm și-i încurajăm pe toți credincioșii ortodocși români din afara granițelor să cultive legătura cu slujitorii Bisericii noastre, să le solicite ajutorul și povățuirea, să se spovedească și să se împărtășească cu Sfânta Euharistie, participând la viața liturgică a parohiilor românești și trăind în bucuria comuniunii frățești cu ceilalți români, împărtășind experiențele comune și ajutându-se reciproc. Îndeosebi, ne adresăm părinților români plecați la muncă în străinătate, îndemnându-i să păstreze unitatea familiei și să rămână în permanent contact cu fiii și cu ficele lor și cu cei rămași în țară, pentru ca distanțele geografice mari să nu producă îndepărtare sufletească sau înstrăinare spirituală a unora față de alții.

În acest an, Duminica migranților români coincide cu prăznuirea Sfinților Martiri Brâncoveni (16 august). Sfântul Voievod Martir Constantin Brâncoveanu reprezintă un simbol al demnității românești, iar exemplul său constituie o lumină peste timp care ne cheamă pe toți, indiferent de locul unde ne aflăm, să mărturisim prin viața și faptele noastre dragostea de Hristos, de Biserică și de Neam. Sfinții Martiri Brâncoveni ne îndeamnă să fim martori și misionari ai lui Hristos Cel Răstignit și Înviat, în continuitate de duh cu înaintașii noștri care au fost ctitori de biserică și de cultură și care s-au jertfit pentru credință și popor, apărând valori eterne într-o lume schimbătoare și adesea ostilă credinței creștine.

Cu prilejul Duminicii migranților români, adresăm calde felicitări tuturor românilor care, cu demnitate și stăruință, contribuie la păstrarea, cultivarea și promovarea spiritualității și identității românești. Ne rugăm lui Dumnezeu să-i binecuvinteze pe toți românii aflați printre străini, dăruindu-le sănătate și mântuire, pace și fericire, dimpreună cu bucuria de a fi iubitori de Biserică și de Neam!

Cu deosebită prețuire și părintească binecuvântare.

MĂNĂSTIRILE așezăminte monahale, vetre de lumină, credință, cultură, artă și știință

P. S. Dr. Iustin Sigheteanul

Arhiereu-vicar

Printre frumoasele și valoroasele vetre monahale din Maramureș la loc de frunte s-a așezat în ultimele două decenii Mănăstirea Bârsana. Important centru de rezistență prin cultură și credință în fața încercărilor de deznaționalizare a românilor, începând cu secolul al XIV-lea, Mănăstirea Bârsana a parcurs un drum de lumină și luminare a poporului credincios până în secolul al XVIII-lea (1739-1740), când a fost suprimată de către autoritățile austro-ungare, odată cu ea fiind desființată și Episcopia Ortodoxă de Maramureș, ultimul ei episcop, Gavriil de Bârsana, avându-și reședința chiar în această mănăstire.

Istoria și Dumnezeu așează, însă, uneori lucrurile în chip minunat și repară sau răzbună erorile trecutului, reaşezând la loc simbolurile și valorile spre a-și arăta cu și mai multă putere strălucirea.

Așa s-a întâmplat și cu Mănăstirea Bârsana, care după 1990 a reînviat, iar Dumnezeu a rânduit și ctitorii și arhitectul care să aducă tradiția în actualitate, prin realizarea unui ansamblu mănăstiresc în stil maramureșan de o frumusețe

fără egal. Astăzi, Mănăstirea Bârsana este cunoscută și apreciată nu doar de credincioși, ci și de pelerinii din țară și turiștii de-afară, care sunt impresionați de frumusețea caldă și echilibrată a construcțiilor și de armonia acestora cu natura înconjurătoare, și ea de o frumusețe paradisiacă.

Am scris aceste câteva rânduri spre a înțelege rolul, rostul, locul și folosul unor astfel de așezăminte în istoria neamului nostru. Ele sunt ctitorii înălțate prin multă jertfă și dăruire, care asigură dăinuirea și nemurirea neamului nostru, cu tot ce are el mai scump: credință, știință, cultură, artă sacră, literatură, poezie și iconografie.

Nu doar de-a lungul secolelor mănăstirile au creat, ocrotit și promovat educația și cultura românească, ci și astăzi au și vor avea același rol: să creeze cultura, să promoveze acțiunile culturale și educaționale, să găzduiască, să prețuiască și să ocrotească pe cei pe care Dumnezeu i-a ales să fie apostoli ai neamului prin credință, cultură, artă și știință.

În acest fel, putem înțelege de ce s-a organizat un simpozion științific, sub patronajul Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului și Sătmarului la Mănăstirea Bârsana, intitulat "Colaborare științifică Horia Hulubei-Yvette Cauchois și spiritualitatea maramureșeană". Evenimentul se datorează academicienilor și oamenilor de știință de la Institutul Național de Fizică și Inginerie Nucleară "Horia Hulubei", București-Măgurele, și care au dorit să aducă în atenția opiniei publice și a cercetării românești în domeniu, colaborarea dintre cei doi savanți: Horia Hulubei și Yvette Cauchois.

Miracolul constă în faptul că marea fiziciană și cercetătoare franceză Yvette Cauchois, care nu a fost botezată în copilărie pe motiv că părinții ei erau anticlericali și i-au lăsat în acest fel alegerea ei, să facă acest pas, când va dori, prin legătura pe care a avut-o cu cercetătorii români a cunoscut spiritualitatea românească și a fost cucerită de ea.

Încreștinarea, însă, avea să se întâmple abia după 1990, printr-un concurs de împrejurări, poate și acestea rânduite de Dumnezeu. Părintele Ioan Stoica, preot cu o frumoasă familie, care slujea la Mănăstirea Bârsana, a primit o bursă pentru învățarea limbii în Franța. În acest fel, a ajuns în legătură cu celebra cercetătoare Yvette Cauchois, care, cunoscându-l și văzându-i chipul blând și auzindu-i glasul păstoresc, i-a împărtășit taina vieții ei și dorința de a se boteza în credința ortodoxă. Aceasta s-a petrecut în 1997, pe când savantul francez avea 89 de ani.

După botez, încă suficient de sănătoasă fizic, a dorit să viziteze câteva locuri din România și în special Mănăstirea Bârsana, unde slujea Părintele Ioan Stoica. Aceasta, în toamna anului 1999, ajunge în Mănăstirea Bârsana,

vizitează mănăstirea și rămâne câteva zile, iar la întoarcere spre Paris, înainte de a părăsi România, se îmbolnăvește și încetează din viață. Conform dorinței ei testamentare, a fost înmormântată la Mănăstirea Bârsana după toată rânduiala, iar slujba înmormântării a fost oficiată de Î.P.S. Arhiepiscop Justinian.

Maica stareță Filofteia și măicuțele de la Bârsana au grijă ca la crucea mormântului său să ardă o candelă, care reprezintă atât sufletul ei nemuritor, cât și lumina științei, pe care a dăruit-o umanității și mai ales lumina credinței în Iisus Hristos, primită prin Taina Sfântului Botez creștin.

Și iată cum mănăstirile care odihnesc multe inimi și suflete prin slujirea cu fidelitate a valorilor sfinte, ajung să fie locuri de ocrotire, de promovare și odihnire ale marilor oameni ai culturii și științei din neamul nostru și din alte neamuri, pentru că toți suntem fiii lui Dumnezeu. La Bârsana și-a găsit odihna Yvette Cauchois, la Rohia - N. Steinhardt, la Nicula - poetul Ioan Alexandru, la Păltiniș - filosoful Constantin Noica, la Văratec - Academicianul Zoe Dumitrescu Bușulenga etc. Simpozionul organizat în 11 iulie la Mănăstirea Bârsana a adunat la un loc minți luminate ale neamului nostru, cercetători și academicieni, care după ce au participat la slujba parastasului săvârșit la mormântul savantei Yvette Cauchois, din cimitirul mănăstirii, în sala de conferințe a mănăstirii au elogiat, prin intervențiile lor, pe cei doi mari savanți și prieteni: românul Horia Hulubei și franțuzaica Yvette Cauchois - arătând rolul uriaș și hotărâtor, pe care l-au avut în cercetarea științei universale în domeniul fizicii și ingineriei nucleare.

În finalul scurtului meu material, dedicat acestui eveniment doresc să subliniez încă odată ceea ce am spus apăsător atunci: Biserica Ortodoxă - "mama neamului românesc", mănăstirile noastre au fost vetre de lumină, cultură, educație și credință. Ele așa sunt și astăzi, având același rol, rost și folos și așa trebuie să rămână. Ele au creat cultura, au dăruit-o poporului, au protejat-o și conservat-o, ca un patrimoniu sacru al neamului.

Într-o lume în care educația, cercetarea, știința și cultura, valorile spirituale necesare pentru dăinuirea unui popor, sunt din ce în ce mai puțin apreciate și promovate, pentru că într-o societate de consum se promovează și se vinde doar ceea ce satisface trupul și nu ce hrănește mintea și sufletul, este nevoie ca Biserica, așezămintele monahale să-și îndeplinească menirea pentru care au fost dăruite de Dumnezeu poporului român, să lumineze, să răspândească lumină, să unească și să ocrotească cultura și oamenii de cultură.

Știința și oamenii de știință, arta, poezia, literatura și tot ce înseamnă patrimoniu nemuritor al unui popor, sunt lăsate sau chiar alungate la marginea societății. Ele nu trebuie să naufragieze, fiind abandonate de chiar cei ce ar

avea datoria să le susțină și promoveze. Dacă se va întâmpla așa, incultura, ignoranța, urâtul și kitsch-ul vor da năvală peste noi și în loc să evoluăm ca popor, ne vom întoarce în bezna înapoierii și inculturii, devenind o populație care contează doar ca număr și consum, fără vocație de creație și fără cuvânt pe care cineva să îl ia în seamă, într-o lume globalizată.

Biserica, mănăstirile, așezămintele culturale patronate de biserică nu au voie să cadă în această capcană și rutină, ci trebuie să rămână la vocația lor dintotdeauna: locuri de lumină și credință, cultură, artă și știință, apropiindu-i în acest fel, prin cunoaștere, pe oameni de Dumnezeu.

Mulțumim organizatorilor acestui simpozion și pentru faptul că au ales Mănăstirea Bârsana, sporind în acest fel prestigiul străvechiului așezământ monahal.

Mulțumim prestigioșilor academicieni și cercetătorilor care au onorat acest eveniment cu prezența și intervențiile lor, în special D-lui Acad. Petre T. Frangopol, Mihai Bălănescu, Ioan Ursa, Bogdan Constantinescu, care au făcut un efort deosebit să ajungă la Mănăstirea Bârsana și tuturor celorlalți participanți, cu dorința de a continua această colaborare între știință și credință în spațiul maramureșean profund creștin, curat și binecuvântat.

*Mănăstirea Bârsana,
iulie 2015*

Mesajul Preafericitului Părinte Daniel la început de an școlar

Preafericitul Părinte Daniel
Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

La începutul noului an școlar, adresăm elevilor, părinților și cadrelor didactice părintești binecuvântări și gânduri de încurajare pentru o nouă activitate.

Întrucât bazele educației se pun în familie, este esențial ca părinții, bunicii și rudele elevilor să conștientizeze rolul major pe care îl au în formarea personalității acestora și, mai precis, în formarea caracterelor, în promovarea valorilor perene sau permanente și în protejarea copiilor de anturajele nocive și de unele influențe negative ale internetului.

Dacă bazele educației se pun în familie, școala are rolul de a continua actul educativ, atât prin oferirea unui bagaj informațional riguros, cât, mai ales, prin formarea personalității depline a elevului, dornic să participe la viața comunității prin calități reale și spirit creator, deoarece informarea, fără o formare spirituală a omului, nu dezvoltă persoana ca ființă comunională și relațională. Așadar, educația integrală, în adevăratul sens al cuvântului, presupune și o formare în spiritul comuniunii, inclusiv conștientizarea apartenenței la o comunitate de oameni meniți să se dezvolte, să lucreze și să progreseze împreună în demnitate și creativitate.

Respectul de sine și respectul față de ceilalți reprezintă valori fără de care o societate nu se poate dezvolta în mod armonios. Părinții și profesorii trebuie să valorifice talanții fiecărui copil, să îl învețe că este capabil și valoros ca persoană unică și irepetabilă creată după chipul lui Dumnezeu. Fiecare elev trebuie încurajat să își pună în valoare darul său unic primit de la Dumnezeu, dar și să respecte darurile sau talentele celor din jurul său. De asemenea, buna cuviință și respectul față de părinții care l-au crescut și față de educatori, învățători și profesori trebuie cultivate, nu ca o obligație, ci ca pe o lumină a sufletului frumos, ca o recunoștință față de cei care își dedică întreaga viață creșterii, educării și formării copiilor și tinerilor.

Biserica, prin rolul ei educațional și călăuzitor de veacuri, dorește să vină în întâmpinarea nevoilor societății, constituindu-se într-un reper spiritual și un sprijin moral atât în vremuri bune, cât și în situații de criză. Amalgamul

de stimuli, de evenimente, de false valori promovate adesea ca modă a zilei pot dezorienta familiile, dar și școala. De aceea, rolul Bisericii este acela de a promova valorile permanente și reperele autentice verificate în timp îndelungat.

Astăzi, într-o lume confuză, Biserica este chemată să ofere o lumină spirituală asupra problemelor majore ale societății. Iar aceasta mai ales pentru că Biserica este o comunitate umană centrată pe o comuniune spirituală divino-umană, ce transcende timpul și spațiul, deoarece ea este Trupul tainic al lui Hristos, „Care ieri, astăzi și în veci este Același” (Evrei 13, 8).

Astăzi, Familia, Biserica și Școala, ca factori educaționali decisivi, au responsabilitatea de-a spori cooperarea în vederea educării și formării copiilor și a tinerilor pentru o viață armonioasă în familie și în societate, dar și pentru a deveni cetățeni ai patriei cerești, adică ai Împărăției cerurilor, deoarece scopul ultim al vieții omului pe pământ este pregătirea sa pentru viața și fericirea eternă în Împărăția iubirii Preasfintei Treimi.

Anul 2015, declarat de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române drept „Anul comemorativ al Sfântului Ioan Gură de Aur și al marilor păstori de suflute din eparhii”, este un prilej pentru a pune din nou accent pe valențele creștine ale pedagogiei. Cuvintele Sfântului Ioan Gură de Aur privind educația copiilor sunt și vor fi mereu actuale, pentru că, deși vremurile se schimbă, firea omului, cu slăbiciunile, dar și calitățile sale, rămâne aceeași. „În vremea noastră – spunea Sfântul Ioan Gură de Aur – fiecare părinte își dă toată silința să instruiască pe copiii lui în meserii, în arte, în știință, în oratorie, dar nici unul nu se interesează cât de puțin să educe sufletul lor. Nu încetez a vă ruga cu lacrimi și a vă cere ca, înainte de toate celelalte, să dați copiilor voștri o bună educație. Dacă-ți iubești copilul, arat-o prin educația pe care i-o dai”. El spunea acestea înțelegând că educația nu înseamnă doar cunoaștere, ci și formarea spirituală a omului sau cultivarea bunătății sufletului ca frumusețea acestuia în relația lui cu semenii, cu societatea.

Ne rugăm lui Dumnezeu să ne dăruiască tuturor „Înțelepciunea care stă aproape de scaunul Său” (Înțelepciunea lui Solomon 9, 4) și să ne ajute să insuflăm elevilor doritori și iubitori de cunoaștere bucuria de-a învăța, dar și bucuria de a deveni, printr-o educație sănătoasă, oameni demni și onești, harnici și darnici, în această viață pământească și cetățeni luminați ai Împărăției cerurilor.

Misiunea Parohiei azi¹

Pr. Dr. Florin STAN

Protopop Lăpuș, Maramureș

„Poate o Biserică a cărei viață e centrată aproape exclusiv pe Liturghie și pe Taine, a cărei spiritualitate e, în primul rând, mistică și ascetică, poate ea să fie cu adevărat misionară? Și dacă este, unde găsim motivațiile zelului misionar?”²

(Pr. Alexander Schmemmann)

Referatul de față nu este altceva decât o încercare de a creiona fundamentele și motivațiile misionare ale parohiei și ale mănăstirii azi, oferind un răspuns la interogația Pr. Alexander Schmemmann în lucrarea sa *Biserică, misiune, lume*, deși sunt convins că majoritatea celor pe care le voi prezenta sunt lucruri știute.

O scriitoare americană contemporană afirma undeva că „oamenii mari vorbesc despre idei; oamenii mediocri vorbesc despre evenimente, iar oamenii mărunți vorbesc despre vin”³. Ținând cont de această remarcă am considerat de cuviință să alcătuiesc o conferință preocupată mai degrabă de idei, de principii, decât de o sumă de „metode misionare practice”. Intenția mea este să provoc la reflecție, nu să ofer soluții pastoral-misionare pentru anumite situații concrete, fiindcă fiecare parohie are o identitate, un profil al ei. Ceea ce se potrivește într-un caz nu se potrivește în altul.

Pe de altă parte, principiile care stau la baza misiunii parohiei și a mănăstirii sunt identice tuturor comunităților creștine, indiferent de specificul geografic, cultural, educațional și pastoral, păstorilor revenindu-le doar rolul de a transpune aceste principii în strategii misionar-pastorale actuale și profetice deopotrivă. Din acest motiv, Pr. Ion Bria, cel mai prolific misiolog român, propunea dezvoltarea unei *teologii reflexive* capabile să depășească constrângerile și formele cultural-istorice în care a subzistat o vreme (spre

1. Materialul de față reprezintă Referatul susținut de autor în primăvara anului 2015 în cadrul *Conferințelor preoțești* - sesiunea primăvară - a Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmăruului, cu prilejul Anului 2015 - *Anul omagial al misiunii parohiei și mănăstirii azi în Patriarhia Română*. Părintele dr. Florin STAN este actualmente protopop al Protopopiatului Ortodox din Târgu Lăpuș, jud. Maramureș.

2. Pr. Alexander SCHMEMANN, *Biserică, lume, misiune*, p. 300.

3. <http://www.citatepedia.ro/index.php?id=211773>, la 05.05.2015.

exemplu cea bizantină), dar care astăzi au devenit anacronice, cu scopul de a evita abordarea reducionista a misiunii Bisericii la o sumă de „metode practice”⁴ transmise din generație în generație, dar fără relevanță pentru creștinii sau potențialii creștini de astăzi.

„Ce este misiunea și ce spune Sfânta Scriptură despre ea?”

MISIUNE, APOSTOLAT – semnificații lingvistice și mărturii scripturistice.

Nu de puține ori folosim sau auzim folosindu-se în Biserică cuvintele misiune⁵ și apostolat⁶. Chiar dacă sunt de etimologie diferită - latină și greacă - ele sunt sinonime și exprimă în esență același lucru: *trimitere*. De aceea dacă vorbim despre „misiunea” sau „apostolatul” parohiei, vorbim despre „trimiterea” parohiei.

Pentru a ne reîmprospăta percepția și convingerile personale asupra misiunii (a trimiterii, a apostolatului) parohiei și a mănăstirii este absolut necesar să reflectăm pentru început asupra mărturiilor biblice despre misiunea creștină.

1. În primul rând, Domnul Iisus Hristos este numit de Sfânta Scriptură „*Apostolul și Arhiepiscopul*” (Evr. 3,1) prin excelență. În calitate de Apostol al Tatălui este într-o stare de totală dăruire față de lume, iar în calitate de Arhiepiscop este într-o stare de dăruire totală față de Tatăl. De aceea vorbim în primul rând despre o TRIMITERE (o misiune, un apostolat) a FIULUI în lume de către Tatăl, Fiul fiind Misionarul prin excelență al Bisericii: „*Căci n-a trimis (misit, ἀπέστειλεν) Dumnezeu pe Fiul Său în lume ca să judece lumea, ci ca să se mântuiască, prin El, lumea*” (In. 3, 16-17), sau „*Întru aceasta s-a arătat dragostea lui Dumnezeu către noi, că pe Fiul Său cel Unul Născut L-a trimis (misit, ἀπέσταλκεν) Dumnezeu în lume, ca prin El viața să avem*” (I In. 4, 9).

2. Vorbim de o TRIMITERE (o misiune, un apostolat) a DUHULUI SFÂNT în lume de către Fiul de la Tatăl cu scopul de a desăvârși lucrarea de mântuire a lumii: „*Vă este de folos ca să mă duc Eu. Căci dacă nu Mă voi duce, Mângâietorul nu va veni la voi, iar dacă Mă voi duce, Îl voi trimite (mittam, πέμψω) la voi*” (In. 16, 7). „*Iar când va veni Mângâietorul, pe Care Eu Îl voi*

4. Pr. Dr. Ion BRIA, *Destinul Ortodoxiei*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1989.

5. Cuvântul MISIUNE este de etimologie latină și provine de la cuvântul mitto, -ere, misi, missum (=vb. a trimite, a arunca; a alunga). *Dicționar Latin-Român*, în www.limbalatina.ro/dictionar.php?cuvant=mitto&limba=lat, la 12.03.2015.

6. Cuvântul APOSTOLAT este de etimologie greacă și provine de la ἀποστολή (=trimitere) (Maurice CARREZ, François MOREL, *Dicționar grec-român al Noului Testament*, Societatea Biblică Interconfesională din România, București, 199, p. 44).

trimitere (mittam, πέμψω) vouă de la Tatăl, Duhul Adevărului, Care de la Tatăl purcede, Acela va mărturisi despre Mine” (In. 15, 26).

3. Vorbim de o TRIMITERE (o misiune, un apostolat) a UCENICILOR lui Iisus Hristos în lume. „A chemat la Sine pe ucenicii Săi și a ales dintre ei doisprezece, pe care i-a numit **Apostoli** (Trimiși, Misionari)” (Lc. 6, 13). „Iar după acestea, Domnul a ales alți șaptezeci (și doi) și i-a **trimis** (misit, ἀπέστειλεν) câte doi înaintea feței Sale, în fiecare cetate și loc, unde Însuși avea să vină” (Lc. 10, 1). „Iisus le-a zis iarăși: «Pace vouă! Precum **M-a trimis** (misit, ἀπέστολκέν) pe Mine Tatăl, **vă trimit** (mitto, πέμπω) și Eu pe voi». Și zicând acestea, a suflat asupra lor și le-a zis: «Luați Duh Sfânt, căroră veți ierta păcatele, le vor fi iertate și căroră le veți ține, vor fi ținute»” (In. 20, 21-23). „Mergând, învățați toate neamurile, botezându-le în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, învățându-le să păzească toate câte v-am poruncit vouă, și iată Eu cu voi sunt în toate zilele, până la sfârșitul veacului. Amin” (Mt. 28, 19-20).

4. În diverse forme, o CATEGORIE DE CREDINCIOȘI a primit „dar de la Hristos” și trimitere pentru a sluji la zidirea și desăvârșirea Trupului lui Hristos (a Bisericii): „Iar fiecăruia dintre noi, i s-a dat harul după măsura darului lui Hristos... Și el a dat pe unii apostoli, pe alții prooroci, pe alții evangheliști, pe alții păstori și învățători, spre desăvârșirea sfinților, **la lucrul slujirii, la zidirea trupului lui Hristos, până vom ajunge toți la unitatea credinței și a cunoașterii Fiului lui Dumnezeu, la starea bărbatului desăvârșit, la măsura vârstei deplinătății lui Hristos**” (Efes. 4: 7, 11-13).

5. În sens larg FIECARE CREȘTIN are trimitere de la Iisus Hristos să-L mărturisească: „Oricine va mărturisi pentru Mine înaintea oamenilor, mărturisi-voi și Eu pentru el înaintea Tatălui Meu, Care este în ceruri. Iar de cel ce se va lepăda de Mine înaintea oamenilor și Eu Mă voi lepăda de el înaintea Tatălui Meu, Care este în ceruri” (Mt. 10, 32).

Așadar, coroborând toate aceste mărturii, putem concluziona împreună cu Pr. Prof. Valer Bel că „misiunea creștină este trimiterea Bisericii în lume în vederea universalizării Evangheliei și a integrării oamenilor în Împărăția lui Dumnezeu, întemeiată prin lucrarea mântuitoare a lui Iisus Hristos, inaugurată ca anticipare a ei în Biserică prin Pogorârea Duhului Sfânt, Împărăție care se va manifesta în plenitudinea ei la a doua venire a lui Hristos într-o slavă”⁷ sau, cum ar spune arhiepiscopul Albanei, Anastasios „misiunea este mărturie a vieții Sfintei Triemi care îi cheamă pe toți la mântuire și-i unește pe toți oamenii în Biserică; pe cei care nu i-au aparținut sau au pierdut legătura cu ea”⁸.

7. Pr. Prof. Dr. Valer BEL, *Misiunea Bisericii în lumea contemporană*, vol. 1, p. 15.

8. ANASTASIOUS of Androussa, *Orthodox Mission – past, present, future*, in *Your will be done -*

„Este Biserica Ortodoxă o Biserică misionară?”

Ținând cont de toate cele prezentate mai sus, ne este foarte ușor să constatăm și să înțelegem, o dată în plus, că BISERICA, în ansamblul ei a apărut, s-a dezvoltat și viețuiește într-o logică stric MISIONARĂ (de trimitere). Biserica nu este un ONG născut prin asocierea unor membri. Ea este comunitatea celor ce cred în Iisus Hristos și care viețuiesc sub conducerea și cu trimiterea Lui de a universaliza Evanghelia. De aceea, misiunea (trimiterea, apostolatul) nu este pentru Biserică o opțiune, ci o dimensiune și o funcție a ființei ei. În Biserică nimeni nu își ia o slujire sau o cinste de la sine, ci o primește de la altul. Fiul vine și „lucrează” (In. 5,17) în lume trimis de Tatăl. Duhul Sfânt continuă lucrarea lui Iisus Hristos trimis de Fiul de la Tatăl. Apostolii propovăduiesc Evanghelia trimiși de Fiul. Episcopii, preoții și diaconii slujesc Biserica, hirotoniți și trimiși de apostoli („*hirotonindu-le preoți în fiecare biserică*” - Fapte 14,23). Preoții și diaconii slujesc în parohii, în urma hirotonirii și trimiterii lor de către episcopi - trimitere concretizată într-o Decizie de numire - iar nu în virtutea unui contract de muncă; la fel, profesorii de religie și cei de teologie și monahii sunt trimiși („au binecuvântare”) să răspândească Evanghelia potrivit chemării lor. Credincioșii duc lumina Evangheliiei în familiile lor și în lume în urma trimiterii lor de către preoți la finalul fiecărei Sf. Liturghii când sunt îndemnați: „*Cu pace să ieșim!*” la care ei răspund „*Întru numele Domnului*”.

Sfânta Scriptură spune despre Biserica că este „*Trupul lui Hristos*” (Efes. 4,12). Un trup este viu în măsura în care inima pulsează - la comanda creierului - și ajută sângele să transporte substanțele hrănitoare la fiecare celulă a corpului. La fel și „*Biserica este vie în măsura în care este misionară*”⁹ (prof. Vasile Ispir), fiindcă misiunea este pentru Biserică ceea ce este circulația sângelui pentru un organism. Domnul Iisus Hristos este „*Capul Bisericii*” (Col. 1,18), Sfântul Duh este „*Inima*” Bisericii, iar slujitorii Bisericii (clericii, monahii, profesorii) sunt „*sângele*”. Mântuitorul ne trimite și ne ajută prin Sfântul Duh să ajungem la fiecare credincios pe care îl slujim pentru a-i duce hrana și lumina spirituală pe care tot El ni le dă.

Totuși, misiunea nu este o doar o obligație și un monopol clerical, ci un atribut al întregii Biserici. Biserica Ortodoxă nu a cunoscut și nu trebuie să cunoască clericalismul, polarizarea preoți-mireni. Biserica nu lucrează prin

Orthodoxy in mission, CWME Consultation of Eastern Orthodox and Oriental Orthodox Churches, Neapolis, Greece, april 16-24, 1988, published for the Commission on World Mission and Evangelism by WCC Publications, Geneva, Tertios, Katerini, p. 63.

9. Prof. Dr. Vasile Gh. ISPIR, *Curs de îndrumări misionare*, p. 3-4.

formule exclusiviste (mirenești, clericale, monastice, etc.), ci într-un mod organicist, colegial. Toți participă la misiune potrivit chemării particulare, episcopul fiind „străjerul”, „supraveghetorul” unei Biserici locale. Preoții care nu își asumă roluri la care nu au fost chemați și evită monopolul clerical luptă pentru unitatea Bisericii, pentru „unitatea credinței” (Ef. 4,13), fiindcă doar acea misiune este misiune autentică care adună și unește și care evită și luptă împotriva oricăror separatisme și risipiri¹⁰.

Așadar, Biserica lui Hristos, Biserica Ortodoxă, nu poate fi decât misionară și doar o Biserică misionară poate fi Ortodoxă.

„Care este misiunea parohiei?”

Misiunea – dar al lui Dumnezeu pentru oameni

Parohia este celula Bisericii, este expresia concretă și locală a ei și, ca atare, „comunitatea misionară”¹¹ în care se articulează în mod concret dimensiunile sacramental-liturgică, cultural-educatională, social-filantropică și administrativ-gospodărească a vieții bisericești¹². De aceea, slujirea liturgică, propovăduirea cuvântului lui Dumnezeu în formă catehetic-omiletică sau în școală, inițierea activităților de sprijinire a celor aflați în diferite nevoi și dificultăți materiale și chiar lucrarea administrativă și edilitar-gospodărească trebuie să aibă motivație și scop misionar (deși societatea contemporană ne obligă tot mai mult să avem o atitudine publicitară). În caz contrar, riscăm să deturnăm lucrarea Bisericii și să o secularizăm, transformând viața liturgică, educațională, filantropică și administrativă în „servicii religioase”, iar slujitorii Bisericii în „prestatori de servicii religioase la comandă”¹³.

Slujitorii Bisericii (clericii, monahii, profesorii) sunt trimiși de Domnul Iisus Hristos SĂ DĂRUIASCĂ și SĂ SE DĂRUIASCĂ, după modelul apostolic: „Chemând la Sine pe cei doisprezece ucenici ai Săi, le-a dat lor putere asupra duhurilor celor necurate, ca să le scoată și să tămăduiască orice boală și orice neputință... Mergând, propovăduiți, zicând: «S-a apropiat împărăția cerurilor». Tămăduiți pe cei neputincioși, înviați pe cei morți, curățiți pe cei leproși, pe demoni scoateți-i; ÎN DAR AȚI LUAT, ÎN DAR SĂ DAȚI. Să nu aveți nici aur, nici arginți, nici bani în cingătorile voastre; nici traistă pe drum, nici două haine, nici încălțăminte, nici toiag; că vrednic este lucrătorul de hrana

10. Pr. Dr. Ion BRIA, *Credința pe care o mărturisim*, p. 319-320.

11. Pr. Dr. Ion BRIA, *Spiritualitate pentru timpul nostru*, în Studii Teologice, (1992), nr.3-4, p. 15.

12. Pr. Prof. Univ. Dr. Gheorghe PETRARU, *Parohia, orizont misionar, sacramental, filantropic și cultural în viziunea părintelui profesor Ion Bria*, în Pr. Conf. Univ. Dr. Nicolae MOȘOIU (coordonator), *Relevanța operei Pr. Prof. Ion Bria...*, pp. 247-255.

13. Prof. dr. Ion BRIA, *Liturghia după Liturghie*, p. 179.

sa... Cel ce iubește pe tată ori pe mamă mai mult decât pe Mine nu este vrednic de Mine; cel ce iubește pe fiu ori pe fiică mai mult decât pe Mine nu este vrednic de Mine. Și cel ce nu-și ia crucea și nu-Mi urmează Mie nu este vrednic de Mine. Cine ține la sufletul lui îl va pierde, iar cine-și pierde sufletul lui pentru Mine îl va găsi. Cine vă primește pe voi pe Mine Mă primește, și cine Mă primește pe Mine primește pe Cel ce M-a trimis pe Mine»”(Mt. 10: 1, 7-10, 37-40).

Viața pastoral-misionară este o dăruire perpetuă și de aceea preoția nu este o meserie. Un meseriaș produce bunuri pe care le cuantifică și le valorifică. Preotul dăruiește lucruri care nu pot fi cuantificate sau valorificate. Cât ar putea valora iertarea pe care preotul o acordă în Taina Spovedaniei sau Trupul și Sângele Mântuitorului din cadrul Euharistiei? Cu cât ar trebui să fie preotul plătit pentru faptul că naște la o nouă viață pe cel ce-l botează, că unește doi tineri în Taina Cununiei, că salvează un om dintr-o patimă precum beția, desfrânarea sau chiar de la sinucidere, că ajută soții ce trec prin dificultăți matrimoniale să nu divorțeze? Nu putem să cuantificăm în bani nici măcar educația laică pe care o primim de la părinții sau profesorii noștri: vorbirea, mersul în picioare, respectul, știința etc., cu atât mai mult învățătura care ne conduce spre viața veșnică! Nu putem să cuantificăm în bani sănătatea și chiar viața biologică pe care un medic o redă unui pacient, cu atât mai mult Calea, Adevărul și Viața pe care Biserica le dăruiește lumii! De aceea Mântuitorul zice „*în dar ați luat în dar să dați*”.

La rândul lor, cei ce primesc cuvântul învățaturii fac parte învățătorilor lor și Bisericii de toate bunurile - sau cel puțin așa ar trebui să facă - după îndemnul Sf. Ap. Pavel (Gal. 6, 6), adică răspund cu dar la dar: aduc ofrande de pâine și vin la altar, aprind lumânări în sfeșnice, aduc ulei pentru candelă și tămâie, dăruiesc bani pentru cutia milei și pentru susținerea materială a preotului (contribuția de cult; uneori, în mediul rural, diferite ofrande vegetale sau animale pentru preot), participă la construirea și înfrumusețarea bisericilor, la susținerea unor activități educative (pelerinaje, tabere, cateheze etc.) și a unor lucrări filantropice (cantine sociale, îngrijirea orfanilor, alimente pentru nevoiași etc.).

Niciodată darul credincioșilor nu îl va putea echivala pe cel al preotului, fiindcă niciodată darurile lumești primite de la credincioși de către preot nu le vor putea egala pe cele dumnezeiești dăruite de Dumnezeu prin preot credincioșilor. De aceea misiunea preotului nu trebuie să se diminueze în absența recunoștinței sau a darurilor credincioșilor, ci trebuie să se accentueze pentru a arăta și mai mult lumii bunătatea lui Dumnezeu.

Scopul misiunii parohiale

Este important ca niciunul dintre noi să nu uităm că misiunea parohială are ca scop final MÂNTUIREA oamenilor, adică dăruirea și revelarea comuniunii Sf. Treimi pentru a-i face pe cei ce primesc Evanghelia „împreună cetățeni cu sfinții și casnici ai lui Dumnezeu” (Efes. 2,19). Acesta a fost și mesajul de început al propovăduirii Mântuitorului: „*Pocățiți-vă că s-a apropiat împărăția cerurilor*” (Mt. 3,2).

Pentru a-i face pe cei ce ne ascultă să primească mărturia noastră și să-și dorească scopul ei este important să ținem cont de câteva aspecte:

În primul rând, misionarul (preotul, monahul, profesorul) va fi atent ca întotdeauna mântuirea să fie propovăduită într-o manieră pozitivă. Spre exemplu, noi ne dorim raiul nu ca o alternativă la iad, ci datorită faptului că viața veșnică este contextul de împlinire umană supremă. Raiul are consistență, fiind comuniunea deplină cu Dumnezeu și cu semenii, în timp ce iadul este lipsa acesteia. De aceea raiul și iadul nu pot fi puse pe același picior de egalitate, ca două opțiuni. Opțiunea este doar raiul. Iadul este accidentul.

În al doilea rând, dobândirea vieții veșnice, comuniunea cu Iisus Hristos, va fi propovăduită într-o manieră credibilă. Noi nu suntem primii sau singurii care trebuie să atingem acest scop în viață. Au fost și sunt mulți alții care au făcut și fac acest lucru. În acest sens, Sf. Scriptură și Viețile sfinților sunt izvoare inegalabile, cum spune Sf. Ap. Pavel: „*De aceea și noi, având împrejurul nostru atâta nor de mărturii, să lepădăm orice povară și păcatul ce grabnic ne împresoară și să alergăm cu stăruință în lupta care ne stă înaintea. Cu ochii ațintiți asupra lui Iisus, începătorul și plinitorul credinței, Care, pentru bucuria pusă înaintea-I, a suferit crucea, n-a ținut seama de ocară ei și a șezut de-a dreapta tronului lui Dumnezeu*” (Evr. 12, 1-2).

Nu în ultimul rând, e foarte important ca mântuirea propovăduită de noi să reflecte un angajament creștin făcut „acum și aici”. Scopul nostru nu este ceva ce ține de viitorul îndepărtat. El poate fi atins chiar acum și chiar astăzi, chiar dacă într-o formă nedeplină. Viața creștină are o dimensiune eshatologică pronunțată. Vorbim despre Sf. Liturghie ca fiind „*cerul pe pământ*”; spunem „*astăzi s-a născut Hristos*”, „*astăzi mântuirea a toată lumea s-a făcut*”; Domnul Iisus Hristos Însuși a spus „*Aastăzi s-a făcut mântuire casei acesteia!*” etc. Viața creștină este o pregustare a veșniciei „acum și aici”. Exemplificatoare în acest sens poate fi povestioara următoare: „*Se spune că, demult, un războinic s-a întâlnit cu un călugăr și l-a întrebat: Cum poate să existe rai și iad, când nu văd nimic din toate astea? Poate cineva să-mi arate raiul și iadul? Dar tu, l-a întrebat călugărul, cum te poți numi războinic, când nu văd în fața mea decât un caraghios? Soldatul mâniat a scos imediat sabia, dar la fel*

de calm bătrânul călugăr i-a spus: *Vezi, așa se deschid porțile iadului! Înțelegând lecția dată, războinicul a pus sabia în teacă și s-a înclinat respectuos. Vezi, i-a mai spus călugărul, așa se deschid porțile raiului!*¹⁴.

Aceeași idee de viațuire în termeni de „acum și aici” cu un pronunțat caracter eshatologic (de pregustare a veșniciei) poate fi desprinsă și din Epistola către Diognet, una dintre perlele patristice ale secolului al II-lea: *„Creștinii nu trăiesc deosebiți de ceilalți oameni nici prin pământul pe care trăiesc, nici prin limbă, nici prin îmbrăcăminte. Nu locuiesc în orașe ale lor, nici nu se folosesc de o limbă deosebită, nici nu duc o viață străină. Învățătura lor nu e descoperită de gândirea și cugetarea unor oameni, care cercetează cu nesocotință; nici nu o arată, ca unii, ca pe o învățatură omenească. Locuiesc în orașe grecești și barbare, cum le-a venit soarta fiecăruia; urmează obiceiurile băștinașilor și în îmbrăcăminte și în hrană și în celălalt fel de viață, dar arată o viațuire minunată și recunoscută de toți ca nemaivăzută. Locuiesc în țările în care s-au născut, dar ca străinii; iau parte la toate ca cetățeni, dar pe toate le rabdă ca străini; orice țară străină le e patrie, și orice patrie le e țară străină. Se căsătoresc ca toți oamenii și nasc copii, dar nu aruncă pe cei născuți. Întind masă comună, dar nu și patul. **Sunt în trup, dar nu trăiesc după trup. Locuiesc pe pământ, dar sunt cetățeni ai cerului.** Se supun legilor rânduite de stat, dar, prin felul lor de viață, biruiesc legile*¹⁵.

Mântuirea propovăduită de Biserica Ortodoxă nu este însă un act juridic, ci un act terapeutic, este mântuire prin VINDECARE și dobândirea unei vieți noi, VIAȚA ÎN HRISTOS: *„Duhul Domnului este peste Mine, pentru care M-a uns să binevestesc săracilor; M-a trimis să vindec pe cei zdrobiți cu inima; să propovăduiesc robilor dezrobirea și celor orbi vederea; să slobozesc pe cei apăsați”* (Lc. 4, 18). *„M-am răstignit împreună cu Hristos; și nu eu mai trăiesc, ci Hristos trăiește în mine. Și viața de acum, în trup, o trăiesc în credința în Fiul lui Dumnezeu, Care m-a iubit și S-a dat pe Sine însuși pentru mine”* (Gal 2, 20).

Din nefericire, uneori misionarii Bisericii preferă rolul de învățător-moralist în locul celui de medic spiritual (terapeutic). În acest sens, mitropolitul Hierotheos Vlachos afirmă: *„Toți fac pe învățătorii, dar puțini și împlinesc învățătura pe care o învață pentru Împărăția lui Dumnezeu. Încă și mai puțini preoți cunosc esența misiunii noastre, vindecarea noastră și a oamenilor. De aceea cei mai mulți creștini nu știu că trebuie să se vindece*¹⁶.

14. Leon MAGDAN, *Cele mai frumoase pilde ortodoxe și povestiri cu tâlc*, Editura Mateiaș, București, 2006, pp. 48 - 49.

15. EPISTOLA CĂTRE DIOGNET, V,1-10, în *Scrierile Părinților Apostolici*, EIBMBOR, p. 412 - 413.

16. Gheorghios D. METALLINOS, *Parohia - Hristos în mijlocul nostru*, Ed. Deisis, Sibiu, 2004, p. 67.

Atitudinea nonconformistă și necreștină a multor oameni îi provoacă pe cei implicați în misiune să adopte o atitudine moralistă. Abordarea moralistă, adeseori ușor de accesat și facil de administrat, rămâne o provocare extrem de ispititoare pentru mulți dintre preoți, profesori și chiar credincioși obișnuiți. Rezultatele sunt însă „pe măsură”: dezastruoase. Atitudinea moralistă nu numai că nu apropie și nu schimbă, ci, din contră, produce efect invers: îndepărtează și chiar smintește, pentru că de multe ori în această atitudine găsim „trâmbița răsunătoare” și „chimvalul răsunător” cu miros de fățarnicie. Din contră, atitudinea terapeutică¹⁷, ce include dimensiunea morală, reprezintă o împlinire a mandatului misionar încredințat apostolilor. Propovăduirea Evangheliei la „toată făptura” este, potrivit Evangheliei după Marcu, nedespărțită de actul terapeutic care o însoțește și o certifică. Iisus Hristos trimite apostolii „cu putere și stăpânire peste toți demonii... să propovăduiască împărăția lui Dumnezeu și să vindece pe cei bolnavi” (Lc. 9,1), iar după Înviere își mandatează apostolii să dubleze mesajul evanghelic cu gestul terapeutic al izgonirii demonilor și al „punerii mâinilor” prin care bolnavul este întărit și însănătoșit prin lucrarea și întărirea Domnului Iisus Hristos (Mc. 16, 17-20).

*„Mântuirea pe care o anunță Ortodoxia este terapie, recuperare, împlinire și salvare a întregii creații de la anulare. De altfel, universul moralistilor și puritaniștilor este inexistent, plăsmuit, oniric și fictiv, la un grad rafinat de idolatrie. Nu se poate face un dialog serios cu moralistii visători, fie că sunt credincioși, fie teologi, fie atei, fie prieteni sau adversari; sunt, mai întâi de toate, moralști, în timp ce istoria este mai întâi o ontologie și apoi o morală... Membrii comunității caută sprijin și vindecare, iar toate celelalte și comportamentul integru vin automat în urma vindecării. Nimeni nu se poate justifica prin faptele sale, chiar dacă asceza joacă un rol atât de important. Dar o lucrare și un mod de viață de acest gen este simpla colaborare cu doctorul sufletelor și al trupurilor, cu dascălii, cu duhovnicii și cu sfinții.”*¹⁸

Moralistul împarte oamenii în buni și răi, terapeutul în sănătoși și bolnavi. Moralistul îndepărtează și scârbește. Terapeutul apropie și stârnește admirație. Cel dintâi afișează imaginea mândriei pe care Iisus Hristos a condamnat-o la

17. O seamă de lucrări teologice contemporane subliniază dimensiunea terapeutică a mântuirii creștine. Între acestea amintim: Nikos MATSOUKAS, *Introducere în gnoseologia teologică*, Editura Bizantină, București, 1997; Hierotheos VLACHOS, *Psihoterapia ortodoxă – știința sfinților părinți*, Editura Învierea – Arhiepiscopia Timișoarei, 1998; Hierotheos VLACHOS, *Psihoterapia ortodoxă – continuare și dezbateri*, Editura Sophia, București, 2001; Gabriel BUNGE, *Mânia*, Editura Deisis, Sibiu, 1998; Gabriel BUNGE, *Akedia*, Editura Deisis, Sibiu, 1998; Hrisostom de ETNA, *Elemente de psihologie pastorală ortodoxă*, Editura Biserica Ortodoxă, Galați, 2003.

18. Nikos MATSOUKAS, *Introducere în gnoseologia teologică*, p. 165.

cei ce au ridicat piatra împotriva femeii desfrânate. Cel de-al doilea dovedește condescendență și smerenie, prin faptul că nu condamnă și nu mântuiește, ci îl ajută pe cel bolnav „ungându-i rănilor cu untdelemn și vin”.

Taina Euharistiei este mijlocul și locul în care Biserica experimentează și aplică terapia spirituală, iar efectele ei au menirea să includă nu doar persoane izolate, ci întreaga viață socială, socio-economică și politică a lumii¹⁹.

Abateri de la scopul misiunii

Succesul misionar rămâne puternic dependent de atitudinea și de scopul pe care le adoptă cei însărcinați cu „învățătura”. Sf. Scriptură, exemplul viu al sfinților și bogata literatură patristică rămân cel mai puternic punct de reper și un nesecat izvor pentru atitudinea misionară a Bisericii contemporane.

În practică, misiunea parohiei suferă două influențe negative majore care nu de puține ori o deturneză de la sensul ei divin: preocuparea prioritară a parohiei pentru viața materială și prozelitismul. Preocuparea prioritară pentru viața materială umbrește și îngreunează misiunea parohiei și crește atât nemulțumirea credincioșilor, care se simt trădați de păstori, cât și nemulțumirea misionarilor, ale căror rezultate se dovedesc a fi slabe. Relevant în acest sens este un exemplu din Patericul egiptean: „*Avva Ioan Scopitul, mai tânăr fiind, a întrebat pe un bătrân, zicând: «Cum voi ați putut să faceți lucrul lui Dumnezeu cu odihnă, dar noi nici cu osteneală nu putem să-l facem?». Și a răspuns bătrânul: «Noi am putut, ținând lucrul lui Dumnezeu, iar trebuința cea trupească, prea mic lucru. Iar voi ținând aveți trebuința cea trupească, iar de lucrul lui Dumnezeu nu mai aveți nevoie. Pentru aceasta vă osteniți. Și pentru aceasta Mântuitorul a zis ucenicilor: puțin credincioșilor, cautați întâi Împărăția lui Dumnezeu și acestea toate se vor adauga vouă»*”²⁰.

Abaterile misionarilor de la scopul și sensul real al misiunii transformă misiunea în prozelitism. Potrivit unuia dintre cei mai mari misionari contemporani, arhiepiscopul Anastasios al Albaniei, prozelitismul este o formă de denaturare majoră a misiunii creștine: „*Prozelitismul folosește toate mijloacele posibile (cadouri, alimente, bani și alte privilegii) pentru a atinge un scop, pentru a aduce adepți într-o comunitate religioasă oarecare. Acest lucru contravine demnității persoanei umane și Evangheliei, și, în fapt, este lipsă de sinceritate. Și ceea ce nu este sincer - sincer atât în scop cât și în modalitățile de acțiune, nu poate fi ortodox. Pentru mine prozelitismul începe atunci când, în loc de Evanghelie, sunt folosite alte mijloace în scopul de a face credincioși.*”

19. Pr. Dr. Ion BRIA, *Destinul Ortodoxiei*, p. 319.

20. Ioan SCOPITUL 1, în *Patericul egiptean*, Episcopia Ortodoxă Română Alba-Iulia, 1990, p. 113.

*Mărturisirea ortodoxă trebuie să fie o mărturie liberă a ceea ce credem și a ceea ce avem, o oferire a darului pe care l-am primit. În cazul în care alții îl acceptă, bine. Dacă ei nu-l acceptă, este propria lor responsabilitate*²¹.

Falsa misiune, prozelitismul, este o abatere condamnată de către căutătorii sinceri care se simt trădați și îndepărtați atunci când descoperă adevărul. Este, spre exemplu, cazul copiilor care sunt atrași la biserică și la slujbe cu ajutorul bomboanelor, a jucăriilor etc. Nimeni nu trebuie chemat la credință cu altceva în afară de Hristos. Aceasta nu înseamnă să faci teologie înaltă. Așa cum un copil nu este integrat într-o familie făcându-i-se „teologia familiei”, „sociologia familiei” sau altceva de acest gen, ci fiind iubit, prețuit, evidențiat, ascultat și „copleșit” de toată atenția celorlalți membri, tot așa și într-o comunitate creștină un copil, un tânăr și chiar un credincios matur nu poate fi integrat în mod deplin și motivat să participe activ la viața bisericească dacă nu va avea parte de aceeași atenție și dragoste, adică de o teologie implicită. A-L dăruie pe Hristos oamenilor nu exclude, însă, darurile materiale pe care misionarii le pot face credincioșilor sau necredincioșilor, ca forme concrete de manifestare a dragostei, fără însă a eclipsa sensul și scopul real al misiunii.

Care este profilul și rolul misionarului creștin autentic?

Dacă ar fi să folosim un limbaj profan, am spune că un misionar autentic trebuie să fie un om competent. Psihologia educațională afirmă că există trei niveluri ale competenței. Prima treaptă a competenței presupune „a ști, a cunoaște”, adică a avea cunoștințe vaste într-un domeniu. A doua treaptă a competenței presupune „a ști și a face”, adică denotă capacitatea persoanei de a transpune în practică (fapte) multe dintre cunoștințele teoretice asimilate. Cea de-a treia și ultima treaptă a competenței este cea a lui „a ști și a fi”. Ea se referă la faptul că știința dobândită teoretic și practic transformă persoana care o deține, făcând-o să devină un fel de a fi al ei.

Revenind la subiectul nostru putem spune că o cultură teologică vastă ne este foarte utilă ca misionari creștini, întrucât „*mare prăpastie și adâncă groapă este neștiința Scripturilor*”²². Totuși cultura teologică ne plasează doar pe prima treaptă a competenței creștine. În plus - teologic vorbind - aceasta nu ne ajută foarte mult, fiindcă, dacă ar fi să facem o comparație, așa cum „*credința fără fapte este moartă*” (Iac. 2,26), tot așa și „cultura teologică fără

21. Anastasios of TIRANA and all ALBANIA, „*Understanding missions*”, OCMC Magazine, Orthodox Christian Mission Center, vol. 18, nr. 1, 2002, p. 5.

22. *Patericul egiptean*, Epifanie al Ciprului, 10, Editura Episcopiei Ortodoxe Române Alba-Iulia, 1990, p. 66.

fapte este moartă”, adică nu aduce roade misionare. Acest lucru îl mărturisește tot Patericul: „*Primejdios lucru este să învețe cel ce nu a trecut prin viața cea lucrătoare. Căci precum de va avea cineva o casă putredă, primind străini, îi va vătăma cu căderea casei, așa și aceștia, neșidindu-se pe sine mai înainte și pe cei ce s-au apropiat de dânșii îi vor prăpădi. Fiindcă cu cuvintele i-au chemat spre mântuire, iar cu răutatea năravului au făcut strâmbătate celor ce le-au urmat*”²³.

Nivelul al doilea al competențelor misionare se vedește atunci când misionarul transpune în fapte o mare parte din cultura sa teologică și mai ales din valorile propovăduite, după cuvântul Mântuitorului: „*Nu oricine Îmi zice: Doamne, Doamne, va intra în împărăția cerurilor, ci cel ce face voia Tatălui Meu Celui din ceruri*” (Mt. 7,21).

Misionarul desăvârșit este însă acela care a reușit să fie transfigurat de cunoașterea și de faptele sale creștinești în așa fel încât ele să fie un fel de a fi al lui. De aceea Mântuitorul a zis către apostoli: „*Voi sunteți sarea pământului; dacă sarea se va strica, cu ce se va săra? De nimic nu mai e bună decât să fie aruncată afară și călcată în picioare de oameni. Voi sunteți lumina lumii; nu poate o cetate aflată pe vârful de munte să se ascundă*” (Mt. 5, 14-15). Din același motiv Domnul Iisus Hristos n-a cerut doar cunoaștere și fapte bune de la creștini, ci le-a impus ca țintă desăvârșirea ontologică: „*Fiți desăvârșiți precum și Tatăl vostru Cel ceresc desăvârșit este!*” (Mt. 5,48).

În actul misionar și mărturisitor, viața nouă în Hristos (adică a treia treaptă a competenței creștin-misionare) este cea mai importantă și mai puternică armă a misionarului: „*Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, așa încât să vadă faptele voastre cele bune și să slăvească pe Tatăl vostru Cel din ceruri*” (Mt. 5, 16). Același lucru îl mărturisește Patericul: „*Zicea avva Isidor Pelusiotul că viața fără de cuvânt mai mult folosește decât cuvântul fără viață. Căci viața și tăcând folosește, iar cuvântul și strigând supără. Dar dacă și cuvântul și viața se vor întâlni fac o icoană a toată filosofia*”²⁴.

Din nefericire există încă păstori pentru care misiunea se rezumă doar la propovăduirea unui set de valori pe care, însă, nu și l-au asumat. Nu puțini suntem aceia care ne mulțumim că am atins nivelul de mijloc al competențelor misionare, atunci când suntem satisfăcuți de varietatea de lucrări administrativ-gospodărești, social-filantropice, educativ-catehetice și sacramental-liturgice pe care le desfășurăm în parohiile noastre, de roadele pastoral-misionare ce decurg din ele și de laudele ierarhilor, ale credincioșilor și ale societății la adresa noastră.

23. *Patericul egiptean*, Maica Singlitichia, 12, p. 227.

24. *Patericul egiptean*, Isidor Pelusiotul, 1, p. 107.

Fără a împruțina efortul și lucrarea pastoral-misionară pe care o desfășurăm, suntem datori însă să ne luptăm pentru a atinge nivelul maxim de competență misionară, viața nouă în Hristos: „Zis-a un bătrân: «eu urăsc slava deșartă a tinerilor, de vreme ce se ostenesc și plată nu au, dorind slava omenească». Iar alt bătrân mai iscusit i-a zis: «eu le-o iubesc, că mai bine este și mai de folos, celui tânăr a se slăvi, iar nu a se lenevi. Căci am văzut mărindu-se, înfrânându-se, gol umblând și dragoste câștigând și necazuri suferind pentru laudele cele omenești. Dar viețuind așa, îi vine darul lui Dumnezeu și îi zice: «de ce nu te ostenești pentru tine, ci pentru oameni?»». Atunci nu mai râvnește să caute spre slava omenească, ci spre slava lui Dumnezeu». Și auzind bătrânul cel dintâi a zis: «așa este, cu adevărat»”²⁵.

Pe lângă competențe morale (credința, nădejdea, dragostea, iertarea, jertfelnicia, bucuria, mulțumirea, răbdarea, înțelepciunea, cumpătarea, discernământul etc.) pe care le-am amintit anterior, un misionar are nevoie de cel puțin încă 2 seturi de competențe: competențe teologic-educaționale (cunoștințe teologic-biblice, de dogmatică, liturgică, istorie bisericească, misiologie, pastorație, pedagogic-psihologice, cultură generală etc.) și competențe sociale (relaționarea socială, altruism, inițierea de interacțiuni cu persoane diverse, limbaj potrivit situației, rezolvarea de probleme, respectarea regulilor, toleranță la situații care provoacă frustrare, implicarea activă în viața socială, transmiterea și receptarea corectă a unui mesaj etc.).

Din nefericire sistemul actual de recrutare a misionarilor parohiali (clerici și profesori) este reduționist fiindcă se bazează pe un concurs în cadrul căruia sunt testate doar competențele teologic-educaționale, deși competențele morale și cele sociale sunt cel puțin la fel de importante, dacă nu mai importante, în lucrarea pastoral-misionară. De aceea școlile teologice ar trebui să-și conceapă curriculumul de la setul de competențe utile în misiune (parohie, școală, spital, penitenciar etc.), iar ierarhii să acorde o pondere mult mai mare și altor seturi de competențe utile în viața pastoral-misionară atunci când organizează concursurile pentru ocuparea unor parohii decât cele prevăzute în prezent în metodologie. În forma lor actuală concursurile pot fi cel mult orientative și doar un punct de pornire.

Pe de altă parte, este aproape imposibil să testezi competențele morale ale unui om. Cel mult poți să le constăți sau să le intuiești. De aceea trimiterea unui misionar într-o parohie sau într-o instituție publică trebuie să fie în primul rând rodul rugăciunii Bisericii și să se facă prin lucrarea și cu inspirația Sf. Duh, fiindcă „Duhul vine în ajutor slăbiciunii noastre căci noi nu știm să ne

25. *Patericul egiptean*, Pentru Socotinița, 42, p. 430.

rugăm cum trebuie, ci Însuși Duhul Se roagă pentru noi cu suspine negrăite. Iar (Dumnezeu) Cel ce cercetează inimile știe care este dorința Duhului, căci după Dumnezeu El Se roagă pentru sfinți. Și știm că Dumnezeu toate le lucrează spre binele celor ce iubesc pe Dumnezeu, al celor care sunt chemați după voia Lui” (Rm. 8, 26-28).

Sugestiv în acest sens este episodul alegerii și trimerii Sf. Ap. Pavel și a lui Barnaba în prima călătorie misionară: „Și pe când slujeau Domnului și posteau, Duhul Sfânt a zis: „Osebiți-mi pe Barnaba și pe Saul, pentru lucrul la care i-am chemat». Atunci, postind și rugându-se, și-au pus mâinile peste ei și i-au lăsat să plece. Deci, ei, mânați de Duhul Sfânt, au coborât la Seleucia și de acolo au plecat cu corabia la Cipru” (Fapte 13, 2-4).

Misiune prin sfințenia vieții

Așadar, misionarul autentic și cu adevărat competent este acela care își demonstrează trimiterea prin sfințenia vieții. Totuși, oricât de competenți am fi noi, misiunea nu este o lucrare pur umană, ci, înainte de toate, o lucrare a Sf. Duh. În acest sens, propun spre reflecție un text al Pr. Dumitru Stăniloae: „Scriptura nu ne spune dacă ar fi venit cineva la credință prin simpla citire a cuvintelor lui Dumnezeu, cuprinse în ea. Desigur că aceasta s-ar putea explica din faptul că nu exista o Scriptură despre Hristos în timpul de când avem mărturiile ei de mai sus. Totuși, în general, cuvântul Scripturii are putere când e comunicat de un om credincios altuia, fie prin repetarea lui așa cum se găsește în Scriptură, fie explicat. Căci în credința dintre ei lucrează Duhul Sfânt. Credința, ca lucrare a Duhului, vine în cineva prin altul, dar numai când acel altul comunică cuvântul Scripturii însușit și mărturisit cu credință, sau cu sensibilitatea comuniunii în Duhul. Scriptura își activează puterea ei în comuniunea între persoane, în transmiterea cuvântului ei cu credință de la o persoană la alta, de-a lungul generațiilor. A trebuit să fie de la început persoane care au crezut, nu citind Scriptura, ci prin contactul cu o persoană care le-a dat credința în conținutul ei și, pe baza aceasta, au crezut în acest conținut: la început rostit, apoi fixat în scris. Această persoană a fost Hristos. Iar deplina vedere în adâncimile Lui divine și sensibilitatea pentru ele le-a dat Duhul lui Hristos, Care a lucrat în comunicarea acestei vederi și sensibilități. De atunci cuvintele lui Hristos, sau despre Hristos, fixate sau nu în Scriptură, sunt mijloacele exterioare de exprimare, de transmitere și de împărtășire a credinței în cadrul Bisericii, sau de la Biserică spre cei din afara ei, concomitent cu transmiterea și împărtășirea lor prin Duhul Sfânt”²⁶.

26. Pr. Prof. Dr. Dumitru STĂNILOAE, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, Editura IBMBOR, București, 1996, p. 41.

Lucrarea Sf. Duh în viața Bisericii nu justifică însă autosuficiența unora și cramponarea de teza „*ex opere operanto*” promovată de Sinodul romano-catolic de la Trident (1545-1565)²⁷ și însușită cu o largă deschidere de teologia școlară ortodoxă, potrivit căreia eficacitatea Tainelor nu depinde de vrednicia preotului²⁸. Este adevărat că lucrarea sacramentală este în primul rând o lucrare a Sf. Duh. Însă conlucrarea preotului cu Dumnezeu este esențială, Dumnezeu lucrând prin preot și împreună cu preotul. De aceea slujirea iresponsabilă sau imorală a preotului reduce până la anulare dinamismul misiunii creștine și discreditează creștinismul în general. Dacă teza tridentină ar fi adevărată în totalitatea ei ar însemna că în toate parohiile și în toate eparhiile, indiferent de lucrarea și viața episcopilor și a preoților, viața bisericească ar fi la fel. Or, experiența pastorală ne demonstrează că episcopiile și parohiile cu păstori vrednici se dezvoltă și progresează din punct de vedere spiritual, iar cele cu păstori delăsători se distrug prin îndepărtarea de Biserică sau prin trecerea la alte confesiuni.

În această ordine de idei Sf. Vasile cel Mare zice: „*Să binecuvintezi pe altul când tu trebuie să-ți îngrijești propriile tale răni, e o nepotrivire, căci când binecuvintezi împărtășești sfințenie. Or, cine n-are sfințenie, pentru că a păcătuit din neștire, cum s-o dea altuia? Deci el să nu binecuvinteze nici în public, nici în particular și nici să împartă altora trupul lui Hristos, dar nici să nu săvârșească nici o altă lucrare sfântă, ci să se mulțumească doar cu întâietatea șederii și să ceară cu lacrimi Mântuitorului să-i ierte păcatul săvârșit din neștiință*”²⁹.

De aceea, misiunea creștină este în primul rând o mărturie prin sfințenia vieții noastre, care este dovada supremă a credinței noastre și mai ales a lucrării lui Dumnezeu în viața noastră. Din această perspectivă monahismul are un rol misionar crucial. Într-o lume profund secularizată, căzută pradă desfrâului, lăcomiei, opulenței, consumerismului și rebeliunii, monahismul (prin votul sărăciei, al castității și al ascultării) reprezintă o formă clară de mărturie și misiune creștină.

Iar în loc de concluzii vom spune că dacă ar fi să dăm un răspuns la întrebarea cu care am deschis această conferință atunci el nu poate fi decât unul singur: Biserica Ortodoxă nu numai că poate să fie o Biserică misionară, ci trebuie să fie misionară pentru a fi cu adevărat Ortodoxă. Este adevărat că „*jugul turcesc, prin izolarea lumii ortodoxe timp de secole și prin privarea de*

27. Pr. Prof. Dr. Ioan Rămureanu, *Istoria Bisericească Universală*, EIBMBOR, București, 1992, p. 466.

28. Acest apel îl face și Pr. Dr. Ion Bria, *Liturghia după Liturghie*, pp. 176-177.

29. Sf. Vasile cel Mare, Epistola 199, XXVII, în *Scrieri, partea a treia*, din PSB 12, EIBMBOR, București, 1988, p. 404.

libertate, a scos-o într-un fel de supraviețuire non istorică și sentimentul misiunii universale, al scopului cosmic și istoric al Bisericii, a relației ei dinamice cu „această lume”, a responsabilității ei a dispărut, fiind înlocuit cu un fel de «tăcere» non istorică ce va fi văzută de ortodocși și neortodocși ca esență a ortodoxiei. Lăsând la o parte schimbările politice și culturale uriașe, rapida transformare a lucrurilor „din lume”, ortodocșii au continuat - și unii o fac chiar și acum - să trăiască într-o lume ireală, imaginară, simbolică, într-un imperiu static, atât de static încât, în realitate, nici nu există.”³⁰.

Acum, însă, într-o vreme de relativă libertate socială, suntem chemați cu toții – inclusiv prin suta de evenimente prilejuate de declararea anului 2015 ca „An Omagial al misiunii parohiei și al mănăstirii azi” – să redescoperim slujirea pastorală în logica misiunii (a trimiterii, a apostolatului) pentru a reda Bisericii dinamismul originar și a umple pământul de roade duhovnicești spre slava lui Dumnezeu.

30. Pr. Alexander SCHMEMANN, *Biserică, lume, misiune*, p. 76.

Educația în concepția Sfântului Ioan Gură de Aur

Pr. Mihai Chira

Protopop de Vișeu

“Dacă-ți iubești copilul, arat-o prin educația care i-o dai.”

Sf. Ioan Gură de Aur

În aria spiritualității ortodoxe, nimbul de lumină al Sfântului Ioan Gură de Aur are o strălucire aparte. Deși a studiat la cele mai renumite școli de retorică păgână ale vremii, educația creștină primită de la mama sa, consolidată apoi în asketiconul lui Diodor¹ unde a învățat herminetică aplicată, anii de reclusiune ca și anahoret, conviețuirea cu asceții din pustia Siriei, precum și fondul nativ intelectual și sufletesc au dăruit lumii creștine cea mai complexă, completa, strălucită și prolifică, inegalabilă, inimitabilă și irepetabilă personalitate. Întreaga energie și știință și-a dedicat-o Bisericii și a decantat-o într-o amplă operă², care cuprinde tratate, scrisori și omilii. Sistemul lui de gândire are ca izvor principal textul Scripturii³ și în special Teologia Sfântului Apostol Pavel, față de care avea o slăbiciune aparte.

Între multiplele teme abordate (ascetice, morale, apologetic-dogmatice), educația tinerilor ocupă un loc de frunte. Pe lângă învățăturile risipite în întreaga operă, s-a păstrat și o lucrare specific pedagogică. Scrisă la vremea când era diacon, lucrarea s-a păstrat sub numele: *Despre slava deșartă și creșterea copiilor*.⁴ Deși titlu pare a enunța două subiecte, tratatul dezbate o singură temă și urmărește să ofere printr-o expunere sistematică principiile creștine în educarea tinerilor. Poate că în taină, întreaga carte se bazează pe experiența pe care el însuși, ca orfan a avut-o în timpul creșterii sale de către mama lui Antuza și atunci cartea oglindește o realitate trăită, o aplicare reușită și o dovadă a valorii învățaturii creștine despre creșterea copiilor⁵. Tratatul

1. Stylianos PAPADOPULOS, *Gândirea teologică a Sfântului Ioan Hrisostom*, edit. Bizantină, București, 2013, p. 77.

2. Teodor ZIZIS, *Creșterea copiilor după Sfântul Ioan Gură de Aur*, în Revista „Tabor”, anul IV, nr. 5, 2010, p. 5.

3. Opera sa conține circa 18.000 citate biblice. Pr. Prof. Ioan Gh. COMAN, *Personalitatea Sfântului Ioan Gură de Aur*, în „*Studii Teologice*”, an IX, 1957 nr. 9-10, p. 612.

4. Sfântul Ioan Gură de Aur, *Despre feciorie, Apologia vieții monahale, Despre creșterea copiilor*, Edit. I.B.M.B.O.R., București, 2007.

5. Teodor ZIZIS, op. cit., p. 6.

este interesant și din perspectiva istoriei pedagogiei creștine fiind precursorul treptelor formale din metodică pedagogică modernă⁶. Deși este făcută pentru viața din această lume, scopul educației este trăirea comuniunii cu Dumnezeu, de aceea, Sf. Ioan Hrisostom își întemeiază discursul pedagogic pe relația strânsă dintre om și Dumnezeu, pe obligația omului de a intra și a rămâne în comuniune cu Hristos în Biserică prin Sfintele Taine.

Educația păgână

În lumea antică, grecii au fost creatorii și promotorii ideii de educație, prin aceasta înțelegând posibilitatea modelării sufletului copilului și au pus în circulație formula: a modela sufletul, e a face educație.⁷ Modelarea sufletului copilului se făcea prin îmbinarea dintre frumos și bine pentru formarea unui cetățean complet, cu o construcție fizică și intelectuală armonioasă, capabil să fie luptător, administrator al treburilor publice, gânditor, comerciant, artist. Frumosul era obținut prin grija față de trup, iar binele, identificat cu virtutea, era obținut prin filosofie. Din această perspectivă educația elenă a fost o educație eminamente laică, care a pus accentul pe frumusețe și pe cunoaștere. Morala, cu excepțiile de rigoare era opusă ethosului creștin⁸.

În mod sigur, educația tinerilor este influențată de concepția de viață predominantă, de felul de a trăi a gândi și a acționa al membrilor grupului în care se dezvoltă tânărul, iar mediul acesta determină calitatea morală și personalitatea tânărului. Într-un fel concepția teoriei educației un materialist, în alt fel un deist, în alt fel un hedonist, în alt fel un credincios.

Sf. Ioan intuiește că dezvoltarea și propagarea răului în societate, decăderea morală și tulburările sociale se hrănesc din lipsa de educație a tinerilor. El identifică două căi prin care răul persista în lume: Atitudinea părinților și societatea

Atitudinea părinților se traduce prin nepăsarea față de formarea duhovnicească a tinerilor și față de desăvârșirea lor morală.⁹ Țelurile părinților dincolo de latura lor practică de nevoia de a oferi un viitor propriilor lor copii erau de cele mai multe ori caracterizate de materialism și egoism, și se mărgineau la a reuși în viața, din punct de vedere profesional și material. Părinții fac tot efortul ca tânărul să aibă din toate cele material, nepreocupându-se de

6. Dumitru FECIORU, *Ideii pedagogice ale Sf. Ioan Hrisostom*, edit. Tipografia Cărților Bisericești, 1937, p. 3

7. Pr. Prof. Ioan G. COMAN, *Frumusețile iubirii de oameni în spiritualitatea patristică*, Edit. Mitropoliei Banatului, Timișoara, 1988, p. 13.

8. Stylianos PAPANICOLAOU, op.cit., p. 11

9. Teodor ZIZIS, op. cit., p. 7

formarea duhovnicească: ”Vă dați toate sforțările să aibă fiul vostru servitor, să aibă cal, să aibă cea mai frumoasă îmbrăcăminte, dar să ajungă virtuos nici nu voiți să vă gândiți; și în timp ce întindeți râvna voastră până la a vă îngriji de lemne și de pietre nu învredniciți sufletul nici cu cea mai mică parte din această râvnă. Chiar de la nașterea copilului părinții nu se îngrijesc să-l crească bine, ci să-l împodobească și să-l îmbrace cu haine frumoase și aur; le atârnă aur la urechi, le, lasă chică la spate încât de la început îi deprind pe copii cu o experiență de care prin natura nu au cunoștință”¹⁰.

”Cutare, spune tatăl, om de rând și născut din oameni de rând dobândind talentul oratoric a ajuns la mari demnități, a câștigat mare bogăție, a luat femeie bogată, și-a construit casă strălucită și este temut și slăvit de toți. Altul iarăși, cutare, instruit în limba latină are slujbă cu vază în palatele împărătești și administrează toate cele dinlăuntru. Alt părinte arată pe altul și cu toții, pe cei slăviți pe pământ; dar despre cei slăviți în cer nimeni nu pomeneste niciodată; iar dacă ar încerca careva să-i pomenească, este alungat pentru că ar distruge randuiala lumii”¹¹.

Nevoia ascensiuni sociale de care pomenește textul aduce în discuție două patimi care mutilează sufletul: iubirea banilor și slava deșartă sau vanitatea, care se poate traduce prin îngâmfarea unei reușite materiale. E vreo diferență față de aspirațiile părinților zilelor noastre.

Atitudinea societății.

În capitala cosmopolită organizată după rânduielile romane și grecești cu teatre libertine, hipodrom, băi publice, petreceri nesfârșite, presiunea mediului înconjurător pentru creștinii din Antiohia era intensă. Mulți creștini erau influențați atât de mult de societate încât participau la sărbătorile și reuniunile cultice ale evreilor, frecventând și diferite manifestări sociale sau religioase ale păgânilor. Acestea l-au determinat pe Ioan Gura de Aur să ia atitudine împotriva unor astfel de derapaje: “Oamenii bătrâni aleargă acolo (la hipodrom) mai repede ca tinerii plini de vigoare, făcând de rușine părul lor alb, dezonorând vârsta și făcând de râs bătrânețea. Când intră aici în biserică socotesc că au rău de mare, sunt neliniștiți, sunt plictisiți la auzul cuvintelor dumnezeiești și pretextează spațiul strâmt și înăbușirea și alte motive asemenea acestora. Acolo însă stau cu capul gol în soare, sunt călcați pe picioare, sunt împinși, sunt puternic înghesuși, sufăr alte multe rele, și cu toate acestea se găsesc într-o stare sufletească

10. D. FECIORU, op. cit., p. 5

11. Sfântul Ioan Gură de Aur, *Despre feciorie*....., p. 258

*ca și cum s-ar afla într-o livadă*¹².

Domeniul sacru al relațiilor intime dintre oameni a ajuns atât de jos încât nu mai stârneau împotriviri nici măcar legăturile trupești dintre persoanele de același sex: *“Acolo (la teatru) iau naștere adulterele, acolo se pune la cale stricarea căsnicilor, acolo sunt femeii care-și vând trupul, bărbați care se prostituează, tineri destrăbălându-se; toate sunt pline de fărădelege*¹³.

Faptul că mediul este nesănat se datorează în primul rând, spune Sf. Ioan Gura de Aur, slavei deșarte prin care el înțelege exacerbarea bunurilor: stil de viață opulent, parade cu bunuri și îmbrăcăminte, finanțarea de jocuri și spectacole, banchete. Din aceasta perspectiva tipul omului ideal, realizat în viață și vrednic de uimire și de urmat, omul adulat, model de om cosmopolit nu era omul virtuos și cumpătat, ci cel bogat și aranjat economic.

Modelul hrisostomic

Bazându-se pe experiența educațională căpătată în asketiconul lui Diodor, ținând cont și de experiențele celorlalți Părinți ai Bisericii, Ioan Gură de Aur dezvoltă principiile unei educații integrale, în care un rol covârșitor îl are educația religioasă. Deși este făcută pentru viața din această lume, scopul educației, este viața veșnică, de aceea își întemeiază discursul pedagogic pe relația strânsă dintre om și Dumnezeu, pe obligația omului de a intra și a rămâne în comuniune cu Hristos în Biserică prin Sfintele Taine.

Sunt mai mulți factori care constituie baza și care conlucrează la realizarea acestui deziderat: Educatorii și familia

Prima forță educatoare a omului este familia. Însuși Ioan Gură de Aur este dator în cea mai mare parte familiei, atât pentru formația lui religioasă cât și pentru orientarea intelectuală. Pentru a reuși în demersul propus, acțiunea educației trebuie să înceapă cât mai timpuriu, încă din fragedă pruncie. Deprins de mic *”așa va rămâne și când se va face mare; ca și copacul pe care, de-l va îndrepta cineva când e mlădiță rămâne drept, iar de-l va strâmba când se va întări nu se va îndrepta ci se va frânge.”*¹⁴ Părinții trebuie să își asume creșterea și educarea copiilor.

”Părinte nu e acela care îl naște, ci care îl educă”, iar *“dacă-ți iubești copilul, arat-o prin educația care i-o dai.”*¹⁵ Nu există un material mai minunat pentru a crea o opera de artă decât sufletele copiilor; tot ce trebuie e ca aceasta să se

12. D. FECIORU, p. 8

13. Teodor ZIZIS, op.cit., p. 9

14. Ibidem, p. 62

15. Sfântul Ioan Gură de Aur, *Despre feciorie.....*, p. 400

facă la timp. Astfel părinții făuresc niște „icoane insuflete”¹⁶. Inoculându-le copiilor respectul autorității părintești se trece cu ușurință la inocularea respectului autorității divine.

Părinții fac primii pași în catehizarea copiilor în două trepte¹⁷, principiu care este valabil și astăzi: Înlocuirea poveștilor din mitologia veche: ”*să nu audă copilul basme prostești și băbești.*”¹⁸ Sau instruirea în învățătura creștină se face prin lectura Sf. Scripturi.

Pedagogul / Învățătorul

În afara de familie educația se face prin învățători, pedagogi, sau sclavi. Întrucât pedagogul va fi modelul datorită convergenței dintre vorbă și act alegerea lui nu se face la întâmplare căci personalitatea lui își lasă pecetea asupra celui format. Nu întotdeauna alegerea pedagogului se făcea însă pe criteriul competenței și a experienței.

Filosoful Plutarh ale cărui observații sunt valabile pentru epoca lui Ioan Gură de Aur, amendează o astfel de concepție: Sunt vrednici de disprețuit acei părinți care din neștiință sau din lipsă de experiență dau copiii pe mâna unor oameni inferiori și însemnați cu stigmatele răului fără să-i fi supus unui examen prealabil. Când acești părinți procedează astfel din lipsă de experiență, lucrul nu e așa de ridicol. Dar e culmea absurdului când unii părinți cunoscând această situație și fiind sfătuiți de persoane competente în materie încredințează totuși copiii lor unor educatori neexperimentați și răi. Unii părinți merg cu avariția până acolo încât ca să nu cheltuiască prea mult aleg pentru copii ca educatori oameni fără nici o valoare; ei urmăresc o ignoranță ieftină. Filosoful Aristip ironizează astfel pe părintele fără minte. Întrebat cât ar cere pentru educația unui copil, filosoful răspunde: “o mie de drahme.” Cel ce pusese întrebarea a replicat: “Scump! Cu suma asta pot să-mi cumpăr un sclav!” - “Este adevărat”, zise filosoful: ”*vei avea doi sclavi: pe fiul tău și pe acela care îl vei cumpăra.*”¹⁹ De aceea, Ioan Gură de Aur cere câteva calități pedagogului: să fie priceput, și de folos, să fie virtuos și vrednic²⁰, destoinic și om de frunte²¹.

16. Ibidem, p. 402

17. Pr. Prof. Ioan G. COMAN, *Frumusețile iubirii de oameni...*, p. 67

18. Sfântul Ioan Gură de Aur, *Despre feciorie...*, p. 407

19. Ibidem, p. 53

20. Sfântul Ioan Gură de Aur, *Despre feciorie...*, p. 407

21. D. FECIORU, op. cit., p. 14

Monahii

Sf. Ioan Gură de Aur a insistat întotdeauna că desăvârșirea educației se realizează având învățători monahii, fapt care a provocat reacția multora în apărarea școlilor din Antiohia.²² Virtutea devine criteriul alegerii monahismului sau al rațiunii de a rămâne la scolile din cetate. Trei par a fi motivațiile în alegerea monahilor: Lipsa de educație în casa părintească și influența nefastă a societății pentru o bună creștere a copiilor. Lipsa de moralitate din școlile publice atât din partea profesorilor cât și din partea discipolilor.²³

Educația din mănăstire înlocuiește toate aceste lipsuri, întrucât acolo “*nu se află inegalitate, ci ordine, rânduială, armonie, multă înțelegere, și continuu prilej de bucurie.*”²⁴

Principii fundamentale. Sfaturi punctuale

În sfaturile pe care le propune pentru educarea tinerilor Ioan Gură de Aur recomandă . adaptarea stilului de educare progresiv, în concordanță cu vârsta și personalitatea fiecărui copil în parte, pe principiul “puțin lângă puțin”²⁵, “*Când mintea lui e încă fragedă nu-i pune poveri, ca să nu se sperie... după ce a crescut mai mare spune-i și întâmplări care să-i sădească în suflet mai mult frica de Dumnezeu.*”²⁶

Deși recomandă o armonizare a procesului de educație cu vârsta și caracteristicile fiecăruia în parte, tot ceea ce îi este relatat copilului trebuie să reflecte realitatea, adevărul, mesajul să fie credibil, prezentat într-o manieră realistă și în totalitatea sa fără denaturări: “*Să nu adaugi de la tine nimic neadevarat, ci numai ceea ce-i scris în scriptură.*”²⁷

Cu cât lucrurile prezentate sunt mai abstracte cu atât este mai necesară folosirea intuiției, acest mecanism inconștient care ghidează comportamentul alături de gândirea ratională. Intuiția se referă la influența nemijlocită a obiectelor din lumea înconjurătoare asupra simțurilor, și care, fără a avea suficiente argumente rationale, duce la descoperirea și consolidarea ideilor religioase.

Puterea exemplului personal și solidaritatea de acțiune este mijlocul suveran pentru orice capitol în educație. Mai mult decât orice speculație puterea exemplului personal are înrâuriri asupra modului de conviețuire iar

22. Stylianos PAPADOPULOS, op.cit., p. 28

23. Ibidem, p.15

24. D. FECIORU, op. cit., p. 16

25. Pr. Prof. Ioan G. COMAN, *Frumusețile iubirii de oameni...*, p. 91

26. Sfântul Ioan Gură de Aur, *Despre feciorie...*, p. 414

27. Ibidem, p. 407

existența unor oameni model în viața cuiva reprezintă o șansă neprețuită de a învăța. ”Dacă cere să se ducă la teatru, atunci să găsim copii de vârsta lui care nu se duc la teatru ca prin puterea exemplului să-l îndepărtăm de teatru. Nimic nu produce rezultate atât de importante ca emulația. Emulația are mai multă putere decât frica, decât fagaduina și decât orice altceva.”²⁸

Principiul integrării teoriei cu practica cere ca atunci când sunt transmise cunoștințele, acestea să fie expuse în așa fel încât să poată fi aplicate în viața de zi cu zi. Se evită astfel căderea fie în intelectualism îngust, fie în empirism grosier. În planul concret acest principiu se concretizează prin realizarea permanentă de conexiuni între cunoștințe și prin punerea tinerilor în situații faprice, prin prelungirea lui „a ști” în „a ști să faci”, „a ști să fii” în „a ști să fii și să devii.”

Punerea în balanță permanent a binelui și a răului. Principiul acesta presupune educarea simțurilor: “*Învăță-l pe copil să fie îngăduitor și bun cu oamenii. Dacă-l vei vedea că înjură și insultă pe servitor, nu trece cu vederea acest lucru, ci pedepsește-l pe copil. Dacă știe că nu-i este îngăduit să injure și să insulte pe servitor cu atât mai mult nu va injura și insulta pe ceilalți oameni.*”²⁹

Educația religioasă fiind un proces care nu se oprește odată cu finalizarea studiilor, fiecare etapa a vieții are stadii noi de învățare și aprofundare și orice achiziție este valoroasă și benefică: “...dacă nu se învață din copilărie reguli de bună cuviință, dacă în tinerețe nu se deprinde modestia și cumpătarea, dacă omul nu e apărat de avaricie în vârsta maturității - toate viciile vârstei precedente se vor aduna într-o bătrânețe coruptă, unde nici un principiu al binelui nu va putea supraviețui”³⁰.

Pedagogia contemporană nu ia în considerare educația religioasă, idealul ei nefiind mântuirea omului ca în pedagogia creștină ci mai mult o perfecționare intelectuală. Acest ideal este subiectiv, ținând mai mult de aspirațiile fiecărei persoane în parte, iar realizarea lui devine deseori o utopie. Orientat pentru viața veșnică Ioan introduce în educație două principii eminamente creștine: principiul eclesiocentric și principiul hristocentric³¹.

În baza principiului eclesiocentric toate învățăturile trebuie să fie conforme cu învățătura Bisericii și în legătură cu viața Bisericii, de aceea insistă ca desăvârșirea în educație să se facă lângă Biserică, având posibilitatea

28. Ibidem, p. 422

29. Ibidem, p. 404

30. Pr. Prof. Dr. Dumitru CĂLUGAR, *Actualitatea ideilor pedagogice în unele din lucrările Sf. Trei Ierarhi*, în Mitropolia Ardealului, an XIX, 1974, nr. 1-3, p. 62

31. Conf. univ. dr. Carmen-Maria BOLOCAN, *Principiile didactice moderne în opera brisostomică*, în “*Revista Teologică*”, nr.2/2008, pp. 72-87.

ca învățătorii să fie monahi. Întâietate trebuie să aibă studierea Scripturii, care aduce înțelepciune desăvârșită și facilitează calea spre Împărăția cerurilor. Sf. Ioan Gură de Aur se arată împotriva celor ce se dedică total studierii filosofiei, întrebându-se dacă filosofia aceasta facilitează accesul la metabolismul Împărăției cerurilor sau împiedică intrarea în Împărăție.³² De aceea, copiii trebuie duși de timpuriu la biserică, să-și asume practicile religioase: “Să-l deprindem să postească..., să se ducă la biserică..., să fie învățat să se roage cu multă râvnă și umilință.”³³

Sfântul Ioan consideră că educația creștină își trage forța de la Hristos, Cel ce este temelia și începutul vieții duhovnicești și pe Care suntem sfătuiți să-L imităm și să-L urmăm: “Noi voim să clădim pe Hristos, pe El ca temelie trainică a întregii clădiri. Noi voim să ținem neclintiți cu El, precum vița de butuc. Nimic să nu fie între noi și El. Nu numai să ținem cu El, ci să fim în modul cel mai intim legați de El. El este viața, noi cei care viețuim, El este lumina, noi cei luminați.”³⁴

Pe lângă principiile pedagogice care se ocupa de educarea trupului și a intelectului, Sf. Ioan Gură de Aur acordă o atenție sporită educării afectelor sufletului.

Mânia este numită “facultate tiranică”³⁵, căci stăpânește sufletul omului și-l conduce la multe fapte necugetate. Reușind educarea acestei facultati sufletești aducem în suflet două virtuți: răbdarea și blândețea, elementare în relațiile cu semenii. Educatorul trebuie să învețe treptat copilul să suporte micile provocări cotidiene, deprinzându-l să-și stăpânească mânia, și să-și cultive cele două virtuți.

Pofta tradusă ca instinct sexual este o plagă a tinereții a cărei stăpânire este dificilă. Sf. Ioan Gură de Aur propune câteva căi pentru păstrarea curăției sufletești:³⁶

Să dispretuiască spectacolele unde se produc obscenități: “Spectacolele de teatru nu sunt pentru oamenii liberi, să vada femei goale și să auda cuvinte de rusine. Cele ce se petrec la teatru nu sunt vrednice de privit. Seara când iese lumea de la teatru, tatal să-si ia copilul de mana și să-i arate pe cei ce ies din teatru; să deplanga pe batranii ce vin la teatru, ca sunt mai lipsiti de intelegnciune decat

32. Stylianos PAPADOPULOS, op.cit. pag. 9

33. Sfântul Ioan Gura de Aur, Despre feciorie..., pag. 423-424

34. Diac. Prof. N. BALCA, Câteva trăsături ale Sfântului Ioan Hrisostom ca predicator, în Studii Teologice, an XX, 1968, nr. 7-8, pag. 508

35. D. FECIORU, op. cit. pag. 22

36. Ibidem, pag. 24-25

*tinerii si sa aduca mustrare si tinerilor, ca s-au dus acolo sa se aprinda*³⁷

Să nu facă baie cu femeile și nici să nu aibă legături cu ele.

Să postească cel puțin de două ori pe săptămână.

Să i se vorbească contra destrăbălării și să se laude curățenia trupească.

Să se dea exemple atât dintre păgâni cât și dintre creștini, care au strălucit în curățenie sufletească: *“Dă-i exemple de oameni atat dintre pagani cat si dintre crestini care au stralucit prin castitate. Uplete-i necontenit urechile cu astfel de exemple, iar daca avem si servitor care traiesc in castitate sa-I dam sip e ei de exemplu. Pentru ca-i rusinos ca un servitor sa fie cast, iar fiul stapanului nu.”*³⁸

Să fie căsătorit de timpuriu.

Ca o concluzie putem afirma că Sf Ioan Gură de Aur a transmis achizițiile educației elene imbinată cu cele ale educației creștine, așa cum au fost ele concepute de școala alexandrină și cum le-a învățat el în asketiconul lui Diodor. Un alt aspect care trebuie remarcat este faptul că educația este un proces complex la care participă și trupul și sufletul și al cărui scop este desăvârșirea în vederea mântuirii: *”Crescând astfel de atleti vom putea să placem lui Dumnezeu ca să ajungem și noi și copii noștri să dobândim bunătățile făgăduite celor ce-l iubesc pe El, prin harul și prin iubirea de oameni ale Domnului nostru Iisus Hristos”*³⁹ Deși nu oferă o definiție a educației, el o socotește cea mai mare artă.⁴⁰ Educația în integritatea ei - trup suflet, minte - este fundamentată pe lucrarea Cuvântului lui Dumnezeu, singura sursă care poate oferi rezultate pe măsură și care a fost aplicată cu succes în propria familie, el fiind unul dintre puținii educatori care a trăit și experimentat principiile pedagogice pe care le-a propovăduit. Tocmai de aceea mesajul lui este încă foarte actual, întrucât a propovăduit, în mod realist, experiențe și nu simple teorii.

Bibliografie

Sfântul Ioan Gură de Aur, *Cuvioasa Olimpiada diaconița, O viață- o prietenie - o corespondență*, edit. Deisis, Sibiu 1997;

Stylianos PAPADOPULOS, *Viata, activitatea si opera Sfântului Ioan Hrisostom*, edit. Bizantină, București, 2013;

Stylianos PAPADOPULOS, *Gândirea Teologică a Sfântului Ioan Hrisostom*, edit. Bizantină, București, 2013;

D. FECIORU, *Idei pedagogice ale Sf. Ioan Hrisostom*, edit. Tipografia Cărților

37. Sfântul Ioan Gura de Aur, *Despre feciorie...*, pag. 423

38. Sfântul Ioan Gură de Aur, *Despre feciorie...*, p. 423

39. Ibidem, p. 428

40. D. FECIORU, op. cit., p. 9

Bisericești, București, 1937;

Pr. Gh. T. ȚILEA, *Probleme fundamentale în opera moral-socială a Sfântului Ioan Gură de Aur – Familia Creștină*, Tipografia Eparhială Curtea de Argeș, 1947;

Sfântul Ioan Gura de Aur, *Despre feciorie, Apologia vietii monahale, Despre cresterea copiilor*, E.I.B.M.B.O.R., Bucuresti, 2007;

Teodor ZIZIS *Creșterea copiilor după Sfântul Ioan Gura de Aur*, în Revista Tabor, anul IV, nr. 5, 2010,

Pr. Prof. Ioan G. COMAN, *Frumusetile iubirii de oameni în spiritualitatea patristică*, edit. Mitropoliei Banatului, Timisoara, 1988;

Pr. Prof. Ioan Gh. COMAN, *Personalitatea Sfântului Ioan Gură de Aur*, în Studii Teologice, an IX, 1957 nr. 9-10;

Pr. Magistrand Marin M. BRANIȘTE, *Concepția Sfântului Ioan Gură de Aur despre prietenie și dragoste*, în Studii Teologice, an IX, 1957 nr. 9-10;

Diac. Prof. N. BALCA, *Câteva trăsături ale Sfântului Ioan Hrisostom ca predicator*, în Studii Teologice, an XX, 1968, nr. 7-8;

Pr. Prof. Dr. Dumitru CĂLUGAR, *Actualitatea ideilor pedagogice în unele din lucrările Sf. Trei Ierarhi*, în Mitropolia Ardealului, an XIX, 1974, nr. 1-3;

Omilie Pentru Creșterea Copiilor I și II, în *Puțul și Împărțirea de Grâu – Sf. Ioan Gură de Aur*, Edit. Buna Vestire, Bacău, 1995;

Conf. Univ. Dr. Carmen- Maria BOLOCAN, *Principiile didactice moderne în opera hrisostomică*, în Revista Teologică, nr.2/2008, p.72-87;

Nicușor DECIU, *Educația copilului la Sfântul Ioan Gură de Aur*, www.ziarullumina.ro, consultat la 27.09.2015;

Educația copiilor în opera Sfântului Ioan Gură de Aur, www.parohiaplevna.ro, consultat la 26.09.2015.

www.basilica.ro Sf. Ioan Gura de Aur, consultat la 16.09.2015;

ftp://ftp.logos.md/Soft/Parinti_si_scriitori, Viața și opera Sf. Ioan Hrisostom, consultat la 27.09.2015.

Pictura bisericească – specific ortodox, canonicitate, erminie, program iconografic, spațiu eclesial

Pr. Jicărean Virgil

Consilier patrimoniu sacru și pictură bisericească

Bisericile ortodoxe nu sunt pictate pentru a impresiona, pentru a încânta ochiul, ci scopul principal al picturii este apropierea omului de Dumnezeu. Pictura bisericilor înfățișează întreaga istorie a mântuirii și, întrucât oferă o bogată Biblie în imagini, este și un mijloc de cateheză. Având în vedere faptul că înainte puțină lume știa să citească, bisericile pictate constituiau, pentru preoți, un instrument de cateheză, la vederea căruia credincioșii puteau înțelege toate tainele Bisericii.

Pictura bisericească este indisolubil legată de locașul de cult ortodox, este greu de închipuit o biserică ortodoxă fără pictură murală, care acoperă, de obicei, întreaga suprafață interioară a zidurilor bisericii, iar uneori chiar suprafața exterioară (Nordul Moldovei). Excepțiile de la regula generală sunt puține și ele se explică numai prin împrejurările istorice nefavorabile, prin lipsa posibilităților materiale de a realiza pictarea integrală ori prin influența cultelor protestante sau apusene, cu ai căror membri au conviețuit credincioșii ortodocși în unele regiuni ale țării. Așa cum este și în Transilvania, în cazul bisericilor revenite de la uniști. Păstrarea acestei situații în care unele biserici din episcopia noastră sunt mai mult zugrăvite (cu rolul) decât pictate, aduce deservicii cultului ortodox și creează confuzie în rândul credincioșilor, dacă bisericile respective sunt ortodoxe atunci specificul lor nu se poate dovedi decât prin pictarea integrală, prin îmbrăcarea în veșmântul liturgic în conformitate cu canoanele ortodoxiei. Drept pentru care, la propunerea P.S. Iustin Sigheteanul, în ședința adunării eparhiale din 12 septembrie 2015, s-a aprobat începerea proiectului „*Nici o biserică ortodoxă fără pictură integrală*”.

Ca întreaga artă sacră, nici pictura bisericească, în general, nu poate fi înțeleasă în adevăratul ei conținut și sens, decât integrată în biserică și în viața ei liturgică și sacramentală. Ruptă de Biserică și de viața religioasă, pictura murală bisericească, ca și arta iconografică, în general, nu poate fi înțeleasă decât parțial și incomplet, ori chiar cu totul eronat, așa cum se și întâmplă adeseori în operele unora dintre pictorii, istoricii sau criticii laici de artă.

Pictura murală a bisericilor ortodoxe urmărește să integreze totul în misterul liturgic, încât, chiar în afara sfintelor slujbe, totul în biserică este

în așteptarea Sfințelor Taine. Această așteptare, însă, este ea însăși sfântă, deoarece e într-un tot plină de prezență divină și constituie un efect al acțiunii icoanelor asupra sufletelor: figurile prelungi, avântate către cer, înfățișate în icoane și fresce vădesc elanul către înălțimea Pantocratorului, aflat în centrul și în locul cel mai înalt din biserică, ținând în mână Sa viața fiecăruia și a tuturor. În acest chip, în iconografia Bisericii, totul este adunat și ordonat într-un cosmos liturgic, în care „toată suflarea laudă pe Domnul”.

Zugrăvirea bisericilor ortodoxe se face după o rânduială precisă, pusă la punct de-a lungul istoriei creștinismului, de Sfinții Părinți sau în cadrul sinoadelor ecumenice. Începând cu secolul al VIII-lea, în special o dată cu Sinodul ecumenic de la Niceea din anul 787 și apoi cu cel de la Constantinopol din 843, s-a restabilit cultul icoanelor, Biserica impunând principii riguroase și reguli precise de lucru. Din secolul al IX-lea a început conturarea treptată a unui program iconografic (poate varia în funcție de anumite criterii), care a devenit, astfel, obligatoriu pentru toți zugravii de biserici. Acest program este înscris în erminiile picturii bizantine și are ca idee de bază concepția teologică, pe care se întemeiază reprezentarea și locul fiecărei scene sau figuri sfinte de pe pereții bisericii. Se întâmplă ca nu toate bisericile să fie pictate la

fel, mai ales acolo unde zugravii sunt constrânși de spațiu. Însă, dispunerea unor anumite scene și a unor sfinți este absolut obligatorie, întrucât acestea reprezintă temeiul teologic al Bisericii creștine.

Marii tâlcuitori ai cultului ortodox, cum ar fi Sfântul Maxim Mărturisitorul, Sfântul Gherman, Patriarhul Constantinopolului sau Arhiepiscopul Simeon al Tesalonicului, ne spun că distribuția picturii pe pereții bisericilor este determinată de funcția specială pe care o are în cultul divin fiecare încăpere a bisericii - Altar, naos, pronaos și pridvor -, precum și de semnificația simbolică a acestora. Pictura bisericii trebuie să comunice cu arhitectura și, totodată, să fie în strânsă legătură cu destinația și simbolismul bisericii în cultul divin. Sfântul Gherman al Constantinopolului spune că biserica trebuie să ne dea, în ansamblul ei arhitectonic și pictural, o viziune sensibilă a Bisericii cerești, a cerului pe pământ. În ansamblul ei, biserica-lăcaș ne oferă, așadar, imaginea văzută a întregului univers, a lumii văzute și a celei nevăzute, strânse în jurul lui Dumnezeu, Creatorul și Providențialul ei (pr. prof. Ene Braniște, „Programul iconografic al bisericilor ortodoxe“, 1975).

În ortodoxie, pictura bisericească bizantină se realizează după normativele sau canoanele bisericii, care s-au format, dezvoltat, cristalizat și desăvârșit în perioada dintre Sinodul VIII Ecumenic și secolul XV (se face referință la anul 1453, odată cu căderea Constantinopolului). Totalitatea acestor reguli de pictare sunt cunoscute prin termenul de erminie, definiția erminiei nu este alta decât manualul zugravilor de biserici sau manual de pictură bisericească. În istoria picturii murale întâlnim mai multe erminii, scrieri care cuprind reguli privitoare la meșteșugul picturii bisericești, acest meșteșug s-a transmis la început, de la pictor la pictor, pe calea tradiției orale și a practicii. Cu timpul, unii călugări, mai cărturari, din răsărit, care pictau în stilul artei bizantine, au început să-și noteze reguli principale privind meșteșugul lor, aceste însemnări au constituit nucleul primelor manuale de pictură bisericească. Cele mai multe erminii le găsim în Muntele Athos, unde se mutase centrul mișcării culturale și artistice bizantine, după căderea Constantinopolului. Primele erminii s-au redactat încă din sec. al XVI-lea, începând cu celebrii zugravi Manuel Panselinos și Teofan Cretanul, dar care, însă, nu s-au păstrat. Cea mai veche dintre acestea poartă numele lui Frangos Catellanos din Teba, pictor atonit, vestit discipol direct al lui Panselin și Teofan. O singură variantă a erminiei zugravilor poartă numele sigur al alcătuitorului ei: ieromonahul Dionisie de Furna. Aceasta este cea mai completă, mai sistematică și mai cunoscută dintre toate redactările erminiei (c.1720), care nu e deloc o operă originală, ci o compilație după diverse redactări mai vechi. Erminia lui Dionisie de Furna

este cea după care se impun și astăzi regulile picturii bisericești bizantine.

Erminia cuprinde, de obicei, două părți: una tehnică și alta iconografică. Prima parte are caracter tehnic și cuprinde instrucțiunile necesare pentru pregătirea uneltelor și a materialelor folosite în pictură, pentru tehnica picturii icoanelor pe diferite suporturi, a picturii murale, a pregătirii pereților, a pictării catapetesmelor, precum și tehnica zugrăvirii și poleirii, tot aici se mai arată măsurile și proporțiile trupului omenesc sau modul cum se zugrăvesc chipurile, mâinile, părul, vestimentația etc. A doua parte cuprinde reguli iconografice ce alcătuiesc programul iconografic în pictura bisericească. Programul iconografic se derulează avându-se în vedere diferitele tipuri de biserici din punct de vedere arhitectural: biserici cu și fără turlă, cu bolți încrucișate, cu o singură boltă, navă sau în plan treflat etc.

Acest program iconografic nu a fost fix și uniform de-a lungul timpului, ci el s-a format treptat și a variat după epoci și regiuni, în funcție de evoluția arhitecturii religioase, a varietății tipurilor arhitecturale, de dimensiunile bisericilor și de suprafețele ce trebuiau pictate. Au contribuit la aceasta și curente teologice și gusturile ori intențiile ctitorilor de biserici, care au impus uneori pictorilor preferințele lor, precum și chiar fantezia pictorilor înșiși, care în felul acesta aveau prilejul să-și afirme personalitatea. Fiecare parte a decorului iconografic are un substrat teologic, o intenție simbolică, fiecare grupă de sfinți fiecare ciclu de scenă ocupă în tot ansamblul sacru un loc anumit și are un rol bine definit în demonstrația teologică pe care locașul bisericesc are menirea să o prezinte ochilor credincioșilor.

Pe baza programului iconografic, pictorul își strânge elementele și ordonează problemele în legătură cu nevoile monumentului, gășind soluțiile cele mai potrivite. Există, așadar, un program iconografic fixat de tradiție, care este uniform, adică valabil pentru toate bisericile, în liniile lui generale, iar în amănunte este variabil, adică adaptat de la caz la caz, în funcție de loc, spațiu și arhitectură, pe care le-am enumerat înainte.

În biserică - locașul de adunare și rugăciune al obștii creștine ortodoxe - fiecare categorie de credincios ocupă locul potrivit, după vrednicia ei în sânul mării familii creștine: Altarul este locul clerului sau al sfințișilor slujitori (arhieriei, preoți), Naosul este spațiul credincioșilor mireni, iar pronaosul, antecamera, era odinioară locul celor care se pregăteau a deveni credincioși (catehumenii și penitenții). În lumina acestei teologii simbolistice, se deduc regulile ce dictează întocmirea programului iconografic al locașului de cult.

Biserica-locaș trebuie să ne dea în ansamblul unitar arhitectonic și pictural o viziune sau imagine a bisericii cerești, a cerului pe pământ, atât

prin modul arhitectural al bolții edificiului, care simbolizează bolta cerului de deasupra pământului, dar mai ales prin modul prin care este distribuită zugrăveala pe suprafața pereților. În felul acesta caută să ne sugereze în chip plastic rânduiala sau ierarhia ideală care domnește în acest imens Cosmos sau Univers bisericesc, în care fiecare ființă își are locul său precis determinat, care întregeste, astfel, simbolismul formelor construcției și îl face intuitiv și inteligibil.

Turla (cupola) de deasupra naosului, partea cea mai înaltă a bisericii și cea mai apropiată de cer, va înfățișa biserica cerească și pe locuitorii cerului: pe Hristos-Dumnezeu, întemeietorul și capul ei nevăzut, împreună cu cei mai apropiați ai Lui: sfinții profeți, apostoli și evangheliști, care L-au vestit care L-au slujit în lume și care acum se bucură de vederea nemijlocită a feței lui, ei alcătuiind temelia neclintită pe care s-a zidit și se instituie Biserica creștină.

Altarul, încăperea cea mai sfântă și mai tainică a bisericii, simbolizează cerul, acel templu nefăcut de mână omenească, în care a intrat Hristos Arhiereul, transfigurat prin Înviere. El reprezintă, în același timp, și biserica pământească în manifestarea ei cea mai înaltă, totuși Altarul va fi rezervat chipurilor bisericii triumfătoare, formată din persoanele sfinte, cele mai apropiate de Altarul Cerească (Maica Domnului), care au avut un rol de seamă în cultul creștin, dar mai ales în alcătuirea și slujirea Sfintei Liturghii, care se oficiază în Altar: marii ierarhi-autori de liturghii, ierarhii care alcătuiesc istoria Bisericii Universale, diaconii slujitori, scene simbolice din istoria Vechiului Testament ce au legătură cu jertfa liturgică.

Naosul reprezintă imaginea vieții pământești, pictura lui va reprezenta îndeosebi viața, activitatea și suferințele Mântuitorului și ale sfinților săi pe pământ înainte de a fi proslăviți în cer.

Pronaosul, ca poartă și anticameră a Bisericii, reprezintă întotdeauna și în general chipurile celor care se luptă să câștige mântuirea: ctitori, voievozi, arhieri, pusnici, călugări și va înfățișa scene menite să ne instruiască și să ne amintească ce este biserica și cum trebuie să stăm în ea și cum să ne raportăm la spațiul liturgic.

Între Altar și pronaos se află tâmpla, iconostasul sau catapeteasma, împărțită în mai multe registre orizontale suprapuse și având fiecare iconografia proprie bine precizată și stabilită în tradiția iconografică ortodoxă, indiferent de dimensiunile locașurilor, de destinația lor și de materialele din care poate fi confecționată (lemn, zid, piatră etc.). Tâmpla nu are un loc funcțional din punct de vedere arhitectonic, cât teologic și iconografic. Nu aparține structurii originale a bisericilor de tip bizantin, ci s-a format într-o epocă mai nouă

(secolele XI-XIV). Are mai cu seamă un rol simbolic și liturgic de despărțire a Altarului de naos, a cerului de pământ. Își are originea în Vechiul Testament: catapeteasma-perdea.

După cum am văzut, programul iconografic este o componentă a erminiei, care, la rândul ei, cuprinde canonicitatea picturii bisericești, alcătuită din reguli principale obligatorii în zugrăvirea bisericilor și a icoanelor, care, dacă nu sunt respectate, rezultă grave erori dogmatice, de substanță în elementul ortodox. Pentru a nu se dilua acuratețea și simbolistica perfecțiunii în pictura bisericească este imperios necesară respectarea cu strictețe a programului iconografic.

În Biserica Ortodoxă Română specificul bizantin al picturii bisericești este protejat prin înființarea, în cadrul Administrației Patriarhale, a Comisiei de Pictură Bisericească, ce se exprimă în acest sens prin adoptarea de către Sfântul Sinod în anul 2012 a Regulamentului pentru Organizarea și Funcționarea Comisiei de Pictură Bisericească a Patriarhiei Române, care cuprinde norme canonice și legislative în pictura bisericească, atât cât privește unitatea de cult ce dorește să realizeze lucrări de pictură și artă bisericească, cât și pictorii sau zugravii bisericești, pregătirea și promovarea lor.

Preotul, ca și păstrător al valorilor sacre, ca și continuator al tradiției ortodoxe, are obligația să cunoască toate aceste reguli, legi și canoane și să le aplice cu sfințenie atunci când are de realizat lucrări de pictură și de artă bisericească, ori de restaurare și conservare a valorilor aflate în patrimoniul sacru. Când preotul, ca factor decizional, responsabil și apărător al ortodoxiei, nu ia măsurile convenite în acest sens, sacralul decade în profan, arta devine kitsch, credința se alterează, devine îndoielnică și ortodoxia își pierde autenticitatea.

Parohia - spațiu misionar

Pr. lector dr. Vasile Răducă

Experiența pastorală ne convinge din ce în ce mai mult că pulsul vieții unei Biserici naționale este dat de pulsul unității de bază, care este parohia. Din punct de vedere al legislației bisericești actuale, în Biserica Ortodoxă Română „Parohia este comunitatea credincioșilor, clerici și mireni, de religie ortodoxă, așezati pe un anumit teritoriu, sub conducerea organelor locale ale puterii bisericești, în frunte cu preotul paroh”.

Este o definiție clară și precisă, asemănătoare cu definiția comunei sau a altei unități administrativ-teritoriale sau administrativ-sociale. Desigur, parohia a fost și este, de asemenea, și o structură administrativ-socială, dar de o formă cu totul aparte. Această structură administrativă a fost și rămâne determinată de un altar, deci de un loc sacru, și nu doar de un centru administrativ. Creștinii care se adună în jurul acestui altar fac aceasta, determinați de credință nu de vreo ideologie.

Cu alte cuvinte, parohia a fost și este forma de bază a structurii bisericești, constituită pe un teritoriu unde se săvârșește în mod statornic o lucrare sacră de persoane special abilitate în acest sens, unite într-o comunitate bisericească prin aceeași credință.

Credința comună și lucrarea sfințitoare sunt condițiile fundamentale ca o anumită comunitate să se constituie într-o comunitate religioasă eclesială, ținând cont, bineînțeles, de normele canonice în funcție de care respectiva comunitate se întregrează și ramane în ordinea Bisericii apostolice unică și una.

Noțiunea de „parohie” nu se poate reduce la o definiție juridică sau sociologică, așa cum viața parohiei nu se reduce la administrație, la registrele de evidență contabilă, ci are aspecte mult mai complexe decât s-ar crede. Nu este nici un spațiu unde vin doar binecuvântări și dispoziții administrative, ci unde creștinii, clerici și laici, trăiesc Taina lui Hristos, în comuniune cu episcopul locului, toți, în calitate de mădulare (fiecare cu funcția sau slujirea lui) ale acelui Trup tainic al Domnului, în centrul acestei comunități, sfânta biserică, loc sacru, în care și în jurul căreia se constituie eclezia - comunitatea în care membrii acesteia se găsesc în comuniune unii cu alții, pe de o parte, iar pe de altă parte, toți și fiecare în parte, în comuniune cu Dumnezeu. Preotul nu este, deci, doar administratorul, șeful unei unități administrative, fie ea

și bisericească, ci sacerdotul, slujitorul poporului lui Dumnezeu și iconomul Tainelor lui Dumnezeu.

Scopul parohiei nu este administrativ și organizatoric, deși, fiind din lume, are și un asemenea aspect, pentru ca toți credincioșii să-L cunoască pe Dumnezeu, în Iisus Hristos, mesajul Său către lume și să trăiască potrivit acestui mesaj, în vederea mântuirii. De aceea, centrul parohiei este sfânta biserică, iar viața ei o constituie lucrările sfinte săvârșite în biserică și în spațiul parohiei. În acest spațiu se activează slujirile Bisericii: învățătorească, de conducere și sfințitoare. Aici sunt încercate forțele active ale Bisericii, aici se organizează opera de caritate a Bisericii, aici, în parohie, membrii ei apără tezaurul de credință al Bisericii și se ostenesc, după puterile și râvna lor, să și-l împrățieze.

Prin lucrările sfinte ale sacerdoțiului și angajarea comunității religioase în aceste lucrări, în jurul bisericii-lăcaș de cult-casă a Domnului, se cultivă și activează un gen de viață a cărei particularitate este dată de faptul că ea este marcată de sacru și de prezența specială a lui Dumnezeu în Sfânta Lui casă. Acesta este motivul pentru care comunitatea bisericească de bază se numește „parohie”, noțiunea în sine exprimând ceea ce există, ceea ce se petrece, ceea ce are loc în jurul „casei Domnului”.

În felul acesta parohia se dovedește a fi o comunitate vie, educatoare pentru viața comunitară creștină, școala unde se învață a trăi drept, o binecuvântare și pentru societatea civilă.

În zilele noastre, parohia, ca unitate bisericească de bază (înțelegând această expresie ca fundamentală, nu ca cea mai de jos, deci, ca prima unitate de viață creștină), trece prin schimbări diverse, datorate, înainte de toate, ritmului în care trăiește, evoluează și se schimbă societatea însăși.

Ieșim dintr-o lume în care preotul trecea drept persoană cu o funcție tolerată de autoritățile politice, dintr-o lume în care preotul își limitase activitatea la calitatea de „bun bisericaș” (așa cum ni se spunea la unele cursuri acum 15-20 de ani). Această perioadă venea după alta în care preotul făcea de toate: era și învățător, și primar, uneori și medic. Este adevărat că toate aceste activități erau cerute și de nivelul la care se găsea cândva societatea românească, preotul trebuind să-și asume anumite activități pentru că nu era altcineva să și le asume.

Nu mai trăim acele vremuri, nici pe cele când preotul făcea de toate, nici pe cele când activitatea lui era limitată la funcția liturgică. De aceea, lasând de-o parte, atât complexele, cât și nostalgiile determinate de vremuri și situații trecute, preotul de azi trebuie să-și ia în serios funcțiile

și responsabilitățile pastorale esențiale: săvârșirea Sfințelor Taine și ierurgii, predicarea Cuvântului lui Dumnezeu, exemplul cu vorba și cu fapta pentru credincioșii pe care trebuie să-i învețe spre a se apăra de „lupii răpitori” și spre mântuire. La prima vedere, aceste trei responsabilități fundamentale par a fi o limitare a activității pastoral-misionare a preotului, lucru cât se poate de neadevărat, dat fiind că, pentru împlinirea acestor responsabilități preotul este solicitat intens și în diverse moduri, solicitări cărora trebuie să le răspundă ca un om al zilelor noastre. Unele dintre solicitări sunt noi, sau, dacă nu sunt noi, ele cer o abordare nouă de către preotul însuși. Sunt ele, oare, străine de duhul comunității creștine primare?

Scurtă privire istorică

Încă din primele zile ale istoriei sale, creștinismul a fost comunitar, comunitate al cărei nucleu era format de predicarea Cuvântului, de rugăciune, de Euharistie (Fapte 2, 41-47). În acest fel, se structurează ekklesia în interiorul lui civitas sau politevma. Este un nou gen de comunitate, structurat altfel decât societatea civilă și de alte tipuri de comunități religioase. Această ekklesia este o manifestare locală a unei realități prevăzute în planul lui Dumnezeu și simbolizată în Vechiul Testament prin Kahalul (poporul lui Dumnezeu). Ea va avea prin excelență și un scop misionar, de aceea în spațiul lumii creștine vom avea mai multe ekklesiae (în funcție de locul și timpul în care acestea s-au constituit), în comuniune una cu alta, și nu numai Una, cu diverse ramificații (cum se va vrea mai târziu Biserica Romei și chiar cea constantinopolitană în anumite perioade ale istoriei).

Fiind un corespondent al Kahalului sau împlinirea acestuia, ekklesia se găsește, așadar, pe linia istoriei mântuirii. Este adevăratul Israel mântuit, căruia îi revine responsabilitatea transiterii mesajului mântuirii întregii lumi. Ekklesia are, prin excelență, un caracter misionar și sfințitor. Caracterul misionar este dat tocmai de faptul că rostul și finalitatea ekklesiei vizează sfințirea lumii. Prin Duhul Sfânt, Hristos Domnul este prezent în mijlocul și în toate articulațiile ei și de fiecare dată când membrii ekklesiei se adună în numele Său. Ekklesia este o comunitate organizată care se aseamănă și nu se aseamănă altor grupări și organizații din lume. Este o comunitate deschisă spre cer, care se hrănește din iubirea Mirelui Hristos - sufletul fiecărui mădular în parte și comunitatea întregă.

Din Faptele Apostolilor vedem că ekklesia se constituie prin convertirea oamenilor la Hristos. Ea se află sub autoritatea mesajului Evangheliei, a Cuvântului lui Dumnezeu, de unde singura autoritate este Hristos Însuși, Care,

înălțat de-a dreapta Tatălui, își exercită autoritatea prin puterea cuvântului Său, prin Evanghelie, de fiecare dată când aceasta este citită în comunitate, comunitate pe care o și hrănește în Euharistie. În veacul apostolic regula de bază pentru constituirea unei ekklesia era credința în Hristos. Existau, însă, și alte norme, am putea spune, de ordin interior, între care: raporturile dintre membrii comunității trebuiau să fie frățești, ca cele existente între membrii unei familii (Matei 18, 14-15; 3, 31; 10, 30) comunitatea eclesială trebuie să fie un loc al păcii (Matei 18, 19-20); iertarea este baza păcii comunității (Matei 18, 35); în societatea civilă Ekklesia trebuie să fie precum lumina și sarea (Matei 6, 14-15; Marcu 9, 50).

Exigențele Mântuitorului erau clare pentru toți. Vedem acest lucru din primele zile ale Bisericii: mulțimea credincioșilor nu aveau decât o inimă și un suflet (Fapte 4, 32), stăruind la templu într-un cuget zi de zi (Fapte 2, 46); comunitatea avea toate în comun (Fapte 2, 44-46), se propovăduia cuvântul lui Dumnezeu (Fapte 4, 33) se săvârșea Sfânta Euharistie (Fapte 2, 46), modul de viață al primilor creștini fiind însoțit de multe semne și minuni (Fapte 2, 43). Prin propovăduirea Cuvântului crește poporul mesianic al ekklesiei. După cum știm, inițial, comunitățile creștine aveau în frunte pe întemeietorii acestora (Apostolii și ucenicii acestora), și aceasta pentru ca Apostolii dețineau toate cele trei funcții fundamentale în Biserică (învățătoarească, sfințitoare și conducătoare). Observăm, însă, alături de ei, activând pentru întărirea comunității și alții, cum ar fi: profeții, învățătorii, taumaturgii, glosolalii etc. (1 Cor. 12, 28), revelând tainele lui Dumnezeu și pastrând depozitul tradiției prin mărturia dată lumii despre Hristos. Pe măsura ce ekklesia își extinde spațiul de acțiune și comunitățile se înmulțesc, Apostolii rânduiesc în fruntea comunităților (care, la rândul lor, fiecare în parte este o ekklesia) prezbiteri (ai caror urmași sunt episcopii de mai târziu), după modelul comunităților ebraice.

Prezbiterul nu este orice moșneag, ci o persoană adultă, respectabilă și reprezentativă pentru comunitate, datorită calităților sale. Prezbiterii primeau puterea și responsabilitatea slujirii sacerdotale de la Apostoli prin punerea mâinilor (hirotonie). Sacerdoțiul, deci, puterea iconomiei Tainelor lui Dumnezeu, era și este considerat un dar al Duhului Sfânt. Prezbiterii erau, așadar, conducătorii comunităților, nu printr-un act administrativ, ci printr-un act sacramental - hirotonia. Pe lângă slujirile sacerdotale de conducere, învățare și sfințire mai existau și slujirile diaconale (Fapte 6, 1-6), sub diversele lor forme: educarea orfanilor, primirea străinilor, vizite la casele celor nevoiași etc.

Comunitățile apostolice și post-apostolice prezentau un larg evantai de funcții, de activități și de slujiri care contribuiau la întărirea și extinderea Bisericii. În centrul tuturor activităților au rămas totdeauna propovăduirea Cuvântului și frângerea pâinii - Sfânta Euharistie.

Încă din veacul apostolic, fiecare comunitate locală are conștiința (recunoscută, de altfel, de celelalte comunități) că ea este o ekklesia, întrucât ea este o familie a celor botezați, care se hrănesc cu același Cuvânt și același Sfânt Trup și Sânge al lui Hristos. Acest lucru o face să fie deodată locală și universală, chiar dacă există într-o lume pagână, profană - CETATEA - așa cum astăzi există într-o lume secularizată. Pentru că această comunitate are un caracter public, ea este purtătoarea mesajului mântuirii către toți oamenii. Viața ei iradiază din locul unde se săvârșește Sfânta Euharistie, BISERICA, spre extremitățile comunității și ale întregii lumi, dincolo de limitele geografice ale comunității locale. Puterea lui Dumnezeu care verifică și întărește ekklesia este o realitate dinamică și extensivă: pe de o parte ea întărește mădularele, iar pe de altă parte le dinamizează unele spre altele. Harul Duhului Sfânt este puterea care întărește Biserica și o face să se extindă spre alții, pentru ca Duhul Sfânt de la Cincizecime este prezent în Biserică. La Cincizecime Apostolii au primit harul Duhului Sfânt ca să împlinească porunca Mântuitorului după înviere prin cuvintele: „Mergând, învățați toate neamurile” (Matei 28, 19-20).

Dacă la început, puterea învățătoarească, sfințitoare și conducătoare venea dintr-un singur centru, Ierusalimul, cu vremea ea va iradia din locurile unde persoanele consacrate de Apostoli și ucenicii acestora prin punerea mâinilor preoțimii (1 Tim. 4, 14) propovăduiau Cuvântul și săvârșeau Sfânta Euharistie. În acest fel, fiecare comunitate locală era o ekklesia, era o parohie, care avea conștiința universalității, a unității cu celelalte comunități similare, dar și conștiința specificității sale.

Sfântul Justin Martirul spunea în a doua jumătate a veacului al doilea: „Noi nu putem să ne adunăm toți în același loc. Fiecare merge acolo unde poate și unde vrea”. De reținut ca Sfântul Justin scria aceste rânduri la Roma. Așadar, la Roma existau deja mai multe comunități, fiecare dintre ele fiind organizată de așa manieră, încât să nu-i lipsească nimic din ceea ce trebuia ca lucrarea ei să fie deplină, în același timp fiecare; creștin putând să meargă la oricare dintre comunități, reiese că acestea se găseau în comuniune una cu alta, având drept păstor duhovnicesc un episcop. În jurul episcopului există un grup de preoți și horepiscopi, care, în mod periodic, mergeau în comunitățile de la sate și asigurau lucrarea religioasă, revenind de fiecare dată la centru.

Sfânta Ilarie de Pictaviu (315-368), ne spune că din colegiul preoțesc

din jurul episcopului se trimiteau câte doi preoți în bisericile de la țară. Deci, comunitățile religioase s-au constituit mai întâi în metropole și în locurile unde au propovăduit mai întâi Apostolii și ucenicii acestora plecați în misiune din Ierusalim. Activitatea preoțească în comunitate, după cum ne spune Sfânta Ilarie, era asigurată sobornicește de un grup prezbiteral, sub îndrumarea unui episcop, era o activitate singulară, individuală; la fel, și activitatea din comunitățile aflate la țară (unde clericii erau trimiși din metropolă doi câte doi, în numele episcopului.

Dacă în perioada de misiune intensă a Bisericii, aceștia erau itineranți, încet-încet, cu începere din secolele al III-lea și al IV-lea, preoții erau fixați în comunitățile pe care le deserveau. În acest fel au apărut comunitățile parohiale. Și acestea nu erau puține. În secolul al V-lea, Teodoret al Cyrului (392-458) scria papei Leon cel Mare (440-461) că în eparhia lui înființase opt sute de parohii.

Înmulțirea parohiilor nu era însă haotică. Atunci dacă apărea o atare situație, se reacționa. Așa a fost cazul papei Zosima, care, într-o scrisoare din anul 417 (scrisoarea I), dezaproba tendința înmulțirii haotice a parohiilor. Deci, formele locale ale ekklesiei sunt eparhiile și, respectiv, parohiile. Starea de organizare bisericească, după cum știm, a evoluat până la formele pe care le cunoaștem astăzi, atât în Orient, cât și în Occident. Nu ne-am propus să prezentăm aici acest aspect. Merită, însă, remarcat că, în perioada apostolică, în cea post-apostolică și, în mod curent în primele secole creștine, lucrarea misionară în comunitățile creștine era o lucrare comună a ekklesiei, a comunității înseși. În cadrul acesteia se aflau persoane cu harisme deosebite (I Cor. 12, 28), cu chemări distincte și complementare, care activau în vederea creșterii și consolidării Bisericii.

Constatări actuale

În zilele noastre nu mai constatăm același lucru. De mai multe secole singurul misionar al parohiei a rămas doar preotul. El fiind, de altfel, nu numai iconomul Tainelor lui Dumnezeu, ci și al bugetului parohial. Motivațiile ajungerii la o atare situație sunt diverse. Aș menționa câteva: una ar fi teama de erezii: mai multe voci, rostite pe mai multe registre (nearmonizate) în spațiul unei parohii au dus, nu de puține ori, la dispute serioase și la erezii în Biserică, unele nevindecate până azi: pe măsură ce s-au înmulțit școlile teologice, responsabilitatea misionară s-a restrâns doar la cei cu o pregătire teologică precisă, iar numărul lor a fost foarte limitat în cadrul parohiilor (fie din cauza lipsei de posibilități, fie din cauza unei insuficiente pregătiri, a

unei pasiuni misionare neentuziaste, fie pentru pacea Bisericii, a comunității - dacă putem admite ideea că pentru pacea parohiei poate fi sacrificată ideea de misiune).

Un alt motiv ar fi, cu începere din secolul al IV-lea, tendința constantă în Biserică de a se imita sau a se copia organizarea și structura societății civile, precum și modul de a fi și a se comporta al principilor și al regilor lumii. În Răsărit împărații cultivau structuri bisericești direct pe măsura fastului curții imperiale, în Apus Biserica însăși a devenit o curte imperială, iar deservenții Bisericii, atât în Răsărit, cât și în Apus au fost investiți cu responsabilități salariate, ca în orice funcție publică. Din păcate, fastul nu s-a păstrat doar la nivel cultic, ci s-a extins și la viața particulară a slujitorilor cultului. Și această situație s-a extins de sus în jos până la nivelul parohial. Or, având o asemenea mentalitate, de cele mai multe ori în parohie existența unei singure persoane investită cu toate puterile harice, cel puțin formal și oficial, a fost, din nefericire, preferata existenței lângă ea și a altora. Lângă puterea legării și dezlegării păcatelor, în unele comunități, din cauza unei mentalități care nu a avut nimic de-a face cu duhul ekklesiei, a apărut și pretenția (considerată un drept) de „a tăia și spânzura”, cum spune românul; pretenție care a lovit ca o boală tocmai persoanele investite cu responsabilitatea misionar-pastorală în Biserică.

Dacă uneori a apărut câte un Sfânt Ioan Gură de Aur, înțelegând și altfel lucrurile, iconom înțelept al Tainelor lui Dumnezeu, dar și al resurselor Bisericii, confrății și autoritatea politică aveau grijă să-i trimită în exil sau să-l reducă la tăcere, fideli dictonului: „Nu ai dreptul să fii altfel decât noi”. Crearea unei categorii de prinți ai Bisericii după modelul prinților societății civile, a fost una din loviturile cele mai puternice pe care le-a primit duhul misionar al Bisericii la nivelul unității de bază și nu numai.

O altă cauză a slăbirii duhului misionar al Bisericii în interiorul unităților de bază a fost și a rămas reacția pe care poporul a avut-o și o are față de anumite slăbiciuni omenești ale persoanelor investite cu responsabilități bisericești: de cele mai multe ori lumea în care activezi ca sacerdot te vrea să ajungi după chipul ei, văzându-te ajuns ca ea, aceasta este cea care se transformă în prim acuzator care blochează pur și simplu opera misionar-pastorală a Bisericii.

Implicarea cu responsabilități pastoral-misionare, uneori exclusive, în viața comunităților a unor persoane care, prin firea lor, aveau vocația celibatului și a singurătății a avut mai degrabă urmări nefavorabile misiunii; la nivel parohial, decât favorabile. Nu se poate contesta rolul foarte important

pe care l-au avut în misiunea Bisericii celibatariei pentru spațiile necreștine. Nu putem spune același lucru despre eficiența unor asemenea persoane în structuri bisericești deja constituite. Dacă în Biserica Romano-Catolică implicarea celibatarilor în viața intimă a comunităților parohiale este o practică firească, în spațiul ortodox a fost descurajată, pe bună dreptate, iar acolo unde a fost acceptată în mod excepțional, nu a dat roadele scontate decât foarte rar.

În acest sens, Biserica Greciei poate fi un exemplu de neurmat. Celibatarilor și monahilor investiți cu responsabilități pastorale în comunități deja constituite, mai mari sau mai mici, li s-a sacrificat și li se sacrifică vocația. Nu aduc roadele așteptate decât cei care au conștiința că, activând în lume, li s-a sacrificat ceva și că s-au sacrificat în slujirea Bisericii. Cei mai mulți, însă, nu gândesc așa. Și, analizând lucrurile în mod foarte atent, înțelegem eșecurile pastorale ale acestora: niciodată o persoană cu vocația singurătății nu va fi în largul ei în cadrul unei conduceri colegiale, fie și la nivel misionar. Asemenea persoane, dacă vor considera că responsabilitatea publică impusă de Biserică, este o gratificare pentru starea sau anumite calități personale, și nu un sacrificiu și o ascultare, responsabilitatea respectivă va fi o povară pentru comunitatea eclezială și nu o binecuvântare.

Cele de mai sus ne arată unele aspecte existente în viața parohială care au îngreunat și îngreuiază misiunea intensivă (în interiorul parohiei) și extensivă a parohiei. Simpla evitare a acestor deficiențe nu rezolvă problemele. Și aceasta, pentru că astăzi parohia este aslată de diverse curente ideologice, religioase și nu numai, de influențe de tot felul, care nu pot fi evitate, dimpotrivă, trebuie preîntâmpinate prin punerea în valoare a noilor realități și ocazii care se oferă actualmente unei parohii.

Ce este de făcut ?

Trebuie să privim parohia din și în perspectiva din care era văzută ekklesia în primele secole. Răspunsul pe care îl va da parohia problemelor cu care se confruntă trebuie să fie reactualizarea în forme noi și adecvate a duhului misionar al Bisericii din totdeauna (dar mai ales în perioada de vârf a misiunii ei) aplicat, la nivelul parohiei. Responsabilitatea misionară a parohiei decurge din vocația misionară a Bisericii. Iar vocația misionară a acesteia din urmă vine din conștiința că toți oamenii trebuie mântuiți și că Biserica este singurul garant al mesajului mântuitor lăsat lumii de Hristos. Biserica nu este doar depozitara credinței, ci și responsabilă de mântuirea oamenilor, nu-i poate fi nimeni indiferent, intelegând însă prin Biserică, nu structura organizatorică a acesteia, ci comunitatea ca atare; clerici și credincioși deopotrivă.

Spunând acestea, nu vrem să recomandăm transformarea comunității eclesiale într-o falangă ce va practica o misiune agresivă, indiscretă și zgomotoasă (precum fac grupurile sectare), dar nu trebuie neglijată nici ideea de ofensivă atunci când este cazul. Recomandăm un duh misionar convingător (nu numai prin vorbe și argumente scripturistice, ci și prin fapte), capabil să favorizeze dialogul la nivel înalt care să fie pe măsura exigențelor celor către care se îndreaptă misiunea Bisericii. Știind că strategia misionar-pastorală a unei Biserici se hotărăște colegial, și la nivel parohial se poate face același lucru luându-se deciziile și stabilindu-se metodele în cadrul organelor colegiale de conducere a parohiei. Acest lucru este posibil numai dacă din aceste organe fac parte persoane care pot și vor să facă ceva în parohie și nu persoane a căror activitate să se limiteze doar la semnarea hârtiilor administrative elaborate de paroh. Trebuie depășită ideea că într-o comunitate bisericească problemele acesteia trebuie gândite doar de o singură-persoană, celorlalte rezervându-li-se doar dreptul de a se supune și a se achita de obligații, idee totalitară care încalcă sobornicitatea Bisericii. Se va stabili, deci, în comun, o strategie generală de misiune, care s-ar putea desfășura în două maniere:

a. în mod selectiv: prin constituirea unui grup de râvnitori care să trăiască mai intens viața creștină și, care, extinzându-se, va aduce și îngloba în interiorul lui alți doritori de viață religioasă, de dragoste autentică și de înțelegere omenească pe care n-o pot găsi în altă parte;

b. printr-o activitate misionară graduală și progresivă. În acest sens, trebuie să procedăm ca Apostolul Filip (Ioan 1, 45-46), adică să facem curioși pe credincioșii care trăiesc la periferia vieții parohiale, pe cei de altă credință și chiar pe necredincioși. Cum? Mai întâi, printr-un anume fel de viață, printr-un anume fel de a le vorbi, stimulându-le interesul, recomandându-le un anumit gen de lectură, convingându-i să participe la misterul liturgic, la sfintele slujbe, iar apoi să-i facem să aibă ei înșiși conștiința apostolatului.

Pentru aceasta, e nevoie de răbdare, de dragoste și de preoți stapâniți ei înșiși de duh misionar și care, în rugăciune, în faptă și în cultură să depășească limitele comunității care i-a fost încredințată: să depășească comoditatea dată de satisfacția și suficiența funcției pe care o deține în comunitatea bisericească. Aceasta înseamnă că preotul este primul căruia îi revine responsabilitatea misiunii parohiale. El trebuie să aibă conștiința că este părinte al parohiei, omul providențial care naște și renaște continuu oamenii la Hristos. Or, ca tată al parohiei, preotul are obligații care depășesc pe cele administrative: el este responsabil de ordinea vieții în comunitatea eclesială, de sănătatea sufletească a celor păstoriți, de păstrarea și transmiterea tezaurului de credință și a modului

de trăire a credinței apostolice; este responsabil de săvârșirea după rânduială a slujbelor religioase. El este cel care-și va pune foarte serios problema ținutei, a aspectului bisericii. Înfațișarea bisericii nu trebuie să îndepărteze pe cei care intră în ea; decorația bisericii trebuie să fie decentă, stilul icoanelor să respecte tradiția sfântă a Bisericii, evitând kitchiul. Slujbele trebuie săvârșite respectându-se decența și evlavia tradițională. Predica nu poate fi înlocuită cu nimic (nici măcar cu o „slujbă frumoasă”), cultul nu înlocuiește predica, ci ea face parte din cult. Modul în care va fi rostită trebuie adecvat situației în care ne găsim. Dacă în parohie sunt secte, nu poate fi neglijată prezența lor.

Nu trebuie să predicăm ca și cum n-am avea sectari în parohie sau să lăsăm în parohie predica pe seama sectarilor, noi punându-ne la adăpostul bogăției cultului. Cu toate că trebuie făcută și rostită cu competență, predica nu trebuie transformată în invective și în polemici inutile, nici măcar atunci când combatem sectele care ne tulbură viața parohiei. Și aceasta, dintr-un motiv foarte simplu: inițial sectele se insinuează timid, aparent lipsite de apărare, părând că sunt slabe și neputincioase, iar omul se va solidariza cu cel slab. De altfel, invectivele nu trebuie să existe în predică. Dacă uneori predica cuprinde și muștrări, acestea nu trebuie să ocupe locul central al predicii. Fiind transmiterea adevărului de credință și de viață creștină, predica trebuie să fie documentată, sobră, responsabilă și convingătoare, cu un conținut teologic bogat, sigur, nu prea abstract, ci adaptat la timpul, spațiul și persoanele în fața cărora se rostește.

Nu trebuie uitat, desigur, că prima predică misionară a preotului este modul său și al familiei sale de comportare în parohie. În egală măsură este responsabilă de succesul misionar comunitatea însăși, ca și de succesul sectelor în interiorul parohiei. Acestea vor recruta adepți în măsura în care viața creștin-ortodoxă nu este trăită la nivelul dorit, în măsura în care credincioșii consideră credința subiectiv, având libertatea să treacă de la o credință la alta, cum se trece de la un partid la altul. Reacția sau lipsa de reacție a parohiei la prezența și activitatea prozelitistă, la tendința de secularizare intensă a vieții religioase etc. depinde de felul în care parohia a fost educată, de nivelul conștiinței identității religioase a credincioșilor.

Slujbele cu caracter ocazional pot fi tot atâtea mijloace prin care se va putea face misiune, dat fiind că în aceste ocazii (botez, cununii, sfeștăni, înmormântări etc.) participă credincioși mai puțin practicanți, necredincioși și chiar adepți ai altor credințe. Pot fi utilizate conferințe cu caracter religios. În centrul lor trebuie să fie doctrina noastră, Sfânta Scriptură, cartea la care fac referință sectele. Putem folosi pentru diverse acțiuni, serviciile mass-media

(presa scrisă, radioul și televiziunea). Conducerea parohiei trebuie să participe la acțiuni organizate de diverse instituții sau persoane care vizează și interesele parohiei, cum ar fi cele privind școala, educația, morală, exigențele sociale etc.

Ideea că preotul nu trebuie să facă politică (militantă) nu trebuie confundată cu neparticiparea la viața cetății. Prezența preotului în diverse comisii mixte poate depăși prejudecățile unora și ne poate apropia pe unii de alții. Aceasta poate constitui pentru noi un fel de ușă ascunsă prin care să facem să pătrundă ideile noastre în medii care până acum se arătau închise față de orice mesaj creștin. Prestația preotului trebuie să fie la nivelul cerut de respectivele acțiuni, nu decorativă, ceremonială sau festivistă.

Implicarea laicilor în misiunea Bisericii

S-a dus de mult vremea când preotul putea răspunde tuturor exigențelor unei parohii. Parohia s-a mărit (chiar și în mediul rural), credincioșii și-au diversificat preocupările, ei sunt confrunțați cu probleme noi de ordin cultural, ideologic, social, economic etc. Nevoia implicării elementului laic în misiunea parohiei se impune fără nici o rezervă.

Prin urmare, trebuie o colaborare strânsă cu dascalii de religie, care vor fi din ce în ce mai multe persoane specializate. Deopotrivă, va fi nevoie de o colaborare strânsă, statornică și intensă cu organizațiile creștine: Liga tineretului ortodox, Asociația studenților creștini, Asociația „Sfântul Stelian”, Frăția Ortodoxă, școlile teologice de toate gradele și alte organizații creștine care funcționează cu binecuvântarea conducerii superioare a Bisericii.

Unele dintre organizațiile de mai sus își asumă o activitate misionară la nivel central, în diverse medii (între tineri, bolnavi etc.) și la nivel parohial prin filialele lor. Aici, la nivel local, preotul trebuie să fie sufletul activităților desfășurate de diversele organizații creștine, fără să se transforme în cenzorul acestor activități.

Implicarea elementului laic în misiunea parohiei se mai poate face și:

- a. prin activitățile gospodărești și de caritate în parohie;
- b. prin implicarea lor în cultul divin public (cântarea la strană), la nivelul la care le permite calitatea lor de membri laici ai comunității bisericești;
- c. prin modul de viață al fiecăruia dintre ei și al familiilor acestora, mod de viață care se poate extinde și la nivel parohial ;
- d. prin influențarea diverselor instituții și organisme civile (școală, primărie etc), alcătuite de oameni care, și ei, sunt de regulă creștini;
- e. prin influențarea legislației, folosindu-ne de inițiativele unor oameni politici, membri ai comunităților parohiale, și alte modalități sugerate

de momentele și de împrejurările prielnice.

Grupurile misionare laice trebuie organizate. Ele pot avea persoane care conduc acțiunile alături de preot, persoane care acționează efectiv și membri simpli care acționează spontan și la obiect atunci când apar ocaziile. În interiorul grupurilor pot exista persoane solicitate pentru anumite categorii de oameni (tineri, intelectuali, muncitori, bolnavi etc). Vor fi adoptate o anumită strategie și metode de lucru pentru diverse medii și situații. Laicii implicați în munca misionară nu vor fi aleși dintre cei mai râvnitori (dar nepricepuți), ci dintre cei mai instruiți, care se anunță a fi mai eficienți în această muncă, dintre cei mai angajați pe linia trăirii religioase autentice, altfel ne-am putea trezi cu surprize neplăcute.

Activitatea mesionară a preotului și a grupurilor laice trebuie să urmărească refacerea dimensiunii comunitare a parohiei în jurul spațiului sacru, Biserica, în jurul a ceea ce aceasta reprezintă și a ceea ce are loc în interiorul ei. Întreaga activitate și dimensiune misionară a Bisericii urmărește, deci, readucerea oamenilor în biserică spre a fi hrăniți de harul lui Dumnezeu prezent și lucrător în ea. Nu urmărește crearea unei stări de bunăvoință din partea anumitor oameni față de Biserică, de slujitorii ei și de doctrina creștină.

Trebuie vizată conștientizarea în fiecare om a nevoii de mântuire în Biserică, în interiorul comunității eclesiale, nu la periferia ei, prin participarea la viața comunității eclesiale și împărtășirea de puterea lui Dumnezeu prezentă în sfântul locaș. Aceasta și nu alta, trebuie să fie finalitatea întregii activități misionare într-o parohie. Toate celelalte eventuale și posibile realizări trebuie subordonate acesteia.

Teologia și practica misiunii în biserică azi. O tratare comparativă

Pr. lect. dr. Dan Sandu

„Misiunea este însăși inima Bisericii.
Dacă nu există misiune, nu există Biserică”.

În variatele ei forme de manifestare, viața creștină reprezintă o *reflectare a relațiilor intratrinitare*; orice argumentare a unui aspect sau altul al vieții teologice conduce invariabil la a folosi drept model Sfânta Treime care devine *modelul vieții pământești* după chipul căreia a fost plămădită ființa umană. Indubitabil, motivația oricărei acțiuni a lui Dumnezeu spre om ca fapt istoric sau generic, precum și mandatul comuniunii naturii umane unice, este *iubirea*.

Misiunea (mitto, ere; missus) este forma vizibilă a iubirii Sfintei Treimi față de om, actualizată în cel mai eficient mod de Iisus Hristos și lăsată ca moștenire Bisericii Sale, pentru mântuirea omului. Dumnezeu Treime se revelează pentru a intra în relație directă și liberă cu omul, trimite pe Fiul în lume pentru a-l readuce la izvoarele comuniunii și dă urmașilor ca misiune: „Să vă iubiți unul pe altul precum Eu v-am iubit” (Ioan 13,34 și 15,17) și „Mergeți în toată lumea și propoveduiți Evanghelia la toată făptura; cel ce va crede și se va boteza se va mântui, iar cel ce nu va crede, se va osândi” (Marcu 16, 15-16). Din această perspectivă, „misionarul” este cel ce iubește pe semenul său pe care voiește să-L mântuiască. Misiunea, apostolatul sau trimiterea spre lume evocă *dinamica Bisericii* lui Hristos care nu este un organism static, reflectând un stadiu în istorie, ci un *organism viu* care se adaptează la condițiile de viață urmărind în permanență slujirea lui Hristos, capul nevăzut al trupului. Avându-și originea în jertfa lui Hristos, eficientă pentru întreaga lume, Biserica a primit adevărul Lui prin Apostoli, devenind „apostolească”, adică misionară, păstrătoare a adevărului revelat direct apostolilor care L-au vestit: „Ceea ce era la început, ceea ce noi am auzit, ceea ce cu ochii noștri am văzut, ceea ce am privit și mâinile noastre au pipăit despre Cuvântul Vieții – și viața S-a arătat și noi am văzut-o și mărturisim și vă vestim viața de veci care la Tatăl era și care nouă ni s-a arătat, ceea ce am văzut și ceea ce am auzit, aceea vă vestim și vouă, pentru ca și voi să aveți părtășie cu noi,

iar părtășia noastră, din parte-ne, este cu Tatăl și cu Fiul Său, Iisus Hristos. Și pe acestea vi le scriem pentru ca bucuria noastră să fie deplină. Și aceasta este vestea pe care noi de la el am auzit-o și v-o vestim: că Dumnezeu este lumină” (Ioan 1, 1-5) și „Dumnezeu este iubire” (I Ioan 4,8). Misiunea are ca obiectiv predarea adevărului mântuitor respectiv pe Duhul Sfânt care „Le mărturisea mai înainte despre patimile lui Iisus Hristos și despre măririle cele de după ele, lor le-a fost descoperit că nu pentru ei înșiși, ci pentru voi slujeau ei aceste lucruri, care acum vi s-au vestit prin cei ce, întru Duhul Sfânt trimis din cer, v-au propovedit Evanghelia” (I Petru 1, 11-12).

Temeiurile teologice ale misiunii

În studiul „Misiune și mărturie creștină față de prozelitismul religios care este o contramărturie”, Arhid. Ioan Ică jr. subsumează o serie de argumente teologice cu privire la misiunea creștină, care se pot reduce la trei aspecte esențiale: Trimiterea Fiului și a Sf. Duh în lume de către Tatăl, trimiterea Apostolilor la propovăduire de către Hristos, trimiterea Bisericii care, prin slujitorii investiți, vor desfășura misiunea încredințată până la sfârșitul veacurilor(1).

În înțeles biblico-dogmatic, *trimiterea Fiului și a Sfântului Duh* este o expresie a iubirii lui Dumnezeu față de om, pentru care Sfânta Treime poartă grija deosebită în perspectiva mântuirii sau readucerii lui la „starea cea dintru început”. Tatăl, izvorul dumnezeirii și principiul unității acesteia, cel care are inițiativa creării ființei umane, are și dorința mântuirii ei prin Fiul (Ioan 3,17 și 12,47; I Ioan 4,14 și Luca 9,55). Pentru om, Tatăl nu pregetă să facă orice, până la jertfa Unicului Fiul pe care îl „trimite” să vestească voia și iubirea Sa: „Căci atât de mult a iubit Dumnezeu lumea încât pe Fiul Său Cel Unul Născut L-a dat ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viața veșnică” (Ioan 3,16)(2). Din această perspectivă, Treimea este într-o permanentă misiune, căci evenimentul venirii istorice a lui Hristos și trimiterii Duhului în lume devine generic prin asumarea roadelor lucrării Treimii de către fiecare creștin, prin Duhul Sfânt. Unitatea de lucrare misionară a Treimii în lume se desăvârșește în Cincizecime, prin care cercul lucrării mântuitoare a Treimii cu lumea se completează, căci începe sălășluirea Duhului între oameni. Fiecare „Împărate ceresc” actualizează lucrarea aceluiași Duh Sfânt în persoana în care se sălășluiește și o „curățește de toată întinăciunea”, împreună cu toată comunitatea bisericească.

Hristos și Duhul, *trimișii Tatălui*, trimit pe Apostoli mai departe: „Așa cum M-a trimis pe Mine Tatăl, vă trimit și Eu pe voi. Și suflând asupra

lor a zis: Luați Duh Sfânt, cărora veți ierta păcatele vor fi iertate și cărora le veți ține, ținute vor fi” (Ioan 20, 21-22). Misiunea lor primește valoare mântuitoare, fiindcă vestesc apropierea „împărăției cerurilor” (Matei 10,7), care este dăruită exclusiv al celor ce se mântuiesc: „Propovăduiți Evanghelia la *toată* făptura. Cel ce va crede și se va boteza se va mântui, iar cel ce nu va crede se va osândi” (Marcu 16, 15-16). Misiunea apostolilor devine prelungirea misiunii lui Hristos, care este în mijlocul lor numai în măsura în care ei se alfă

ÎN MISIUNE: „Mergând, *învățați* toateneamurile, *botezându-le* în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, învățându-le să păzească toate câte v-am spus vouă. Și iată, Eu cu voi *sunt* până la sfârșitul veacurilor” (Matei 28, 19-20). Misiunea nu se termină până la sfârșitul veacurilor, până când toată lumea va lua la cunoștință despre dragostea lui Dumnezeu.

Misiunea creștină dată de Hristos *devenea la noii creștini* mărturie a vieții de comuniune și de iubire(3) căci ce dovadă mai mare de iubire poți arăta semenului decât grija ca el să se mântuiască, să trăiască veșnic. Apostolii și după ei slujitorii investiți și pregătiți pentru misiune încep să vestească viața cea nouă a iubirii Sfintei Treimi(4) prin mijloace concrete de natură spirituală, pentru că „aur și argint nu au avut” (Fapte 3,6) dar din ce au avut, din aceea au dat, din viața cea nouă în Duhul. Aria largă a misiunii se precizează și se diversifică după mărturia Sfântul Apostol Pavel, pe domenii de activitate: „El I-a dat pe unii să fie apostoli, pe alții profeți, pe alții evangheliști, pe alții păstori și învățători, spre desăvârșirea sfinților la lucrul slujirii, la zidirea Trupului lui Hristos, până ce toți vom ajunge la unitatea credinței și a cunoașterii Fiului lui Dumnezeu, la starea bărbatului desăvârșit, la măsura plinătății lui Hristos” (Efeseni 4, 11-12).

El a lăsat și modalitățile prin care Biserica își are împlinește menirea în viața omului: *nașterea în credință* care face din străin membru al Trupului lui Hristos, căci numai cel ce „se botează” (Marcu 16,16 și Fapte 2,38) devine „făptură nouă” (II Corinteni 5,17), prin *creșterea în credință*, respectiv adeziunea activă la învățătura și viața comunității de-a lungul întregii vieți pământești, după modelul primar unde noii adepți „stăruiau în învățătura apostolilor și în împărtășire, în frângerea pâinii și în rugăciuni” (Fapte 2,42) și în final în *comuniunea în credință*, respectiv fidelitate față de tradiție, căci „Hristos este același, ieri, astăzi și în veci” (Evrei 13,8), *este* cu noi până la împlinirea făgăduinței (Matei 28,20), drept pentru care Apostolul neamurilor avertizează: „Nu vă lăsați furați de învățăturile străine, cele de multe feluri!” (Evrei 13,9).

Misiunea înseamnă, așadar, *împărtășirea de viața iubirii treimice*

încă din timpul vieții pământești, având ca mijloace concrete vizibile *Cuvântul Evangheliei* și *Tainele* dătătoare de har, prin care lucrează Duhul Adevărului.

Misiunea preotului în parohie

Departate de a fi un simplu președinte al comunității sau un mandat al acesteia pentru a „vesti cuvântul”, preotul ortodox este deodată *trimisul lui Dumnezeu în misiune spre oameni și trimisul oamenilor în fața lui Dumnezeu*. El este așadar, într-o *dublă misiune*, ceea ce face ca și rolul său să fie esențial: lui Dumnezeu îi garantează prin pregătire și hirotonie vestirea nealterată a adevărului Evangheliei și săvârșirea celor sfinte, iar oamenilor le garantează mântuirea, cu chezașia propriei vieți duhovnicești. Funcția lui nu poate fi numită altfel decât *MISIUNE*, nu profesie, meserie, îndeletnicire, mijloc de trai și trebuie trăită de el însuși ca grijă permanentă pentru mântuirea oamenilor.

Misiunea preotului în comunitate poate fi cuprinsă în trei direcții esențiale care constituie dovada mărturiei sau contramărturiei lui în fața credincioșilor, funcție de aplicarea lor consecventă, respectiv: direcția liturgică, dogmatică și morală. Le vom aborda din perspectiva importanței lor în misiunea sa ad extra, în relația cu omul modern(5):

- *Predicarea cuvântului* sau aspectul dogmatic. Omul modern este receptiv la cuvânt și acesta se selectează funcție de ce i se pare mai relevant pentru viața personală. Este și spațiul în care preotul poate greși, scandaliza, contramărturisi dacă nu are „cuvânt cu putere multă”. Predicarea nu înseamnă numai predica din spațiul Liturghiei, ci Evanghelie și aplicabilitatea ei astăzi, cultură și modul cum ea poate fi creștinată, educație, respectiv viitorul Bisericii lui Hristos, dialog cu știința și provocările ei. Misiunea modernă a preotului nu trebuie să elimine misterul, lucru eșuat în lumea protestantă, însă imaginea Bisericii ca instituție arhaică, opacă la modern, la cerințele omului contemporan este rodul unei predicări defectuoase și a transferării lucrurilor în „ascunsele” taine ale Domnului, din trecut.

- *Profilul moral-social*, aspectul moral al misiunii, confruntat astăzi cu tendința de pierdere a identității, de identificare cu „lumea”. Reprezintă a doua șansă și al doilea risc în misiune. Faptele preotului sunt faptele Bisericii pentru credincioși. Se poate porni de la moralitatea uniforme, care trebuie să constituie o distincție vizibilă, chiar în situații neoficiale. În prezența unui preot credinciosul nu spune lucruri pe care altfel le-ar spune și nu face lucruri pe care altfel le-ar face. Preotul „incognito” se lipsește de șansa de a folosi toate mijloacele date pentru misiune, „cu timp și fără timp”. El nu trebuie să se

piardă în mulțime, ci să strălucească în mulțime. Mare importanță are în acest sector familia preotului, care constituie dovada vie a capacității preotului în misiune și aduce prin actele ei cinste și susținere activității misionare. Chiar dacă preotul ar tăcea, faptele trebuie să vorbească pentru el.

- *Slujirea celor sfinte* sau aspectul liturgic al misiunii, spațiul în care preotul nu are cum să comită erori dacă se păstrează în duhul Tradiției. Totuși, dat fiind riscul rutinei, casa lui Dumnezeu nu trebuie confundată cu proprietatea preotului, așa încât timpul să atenueze sensibilitatea slujitorului față de sfințenia locului, să reducă din evlavia și conștiința în slujirea pe care o face în primul rând lui Dumnezeu. Mitropolitul Anthony Bloom afirmă că „Misiunea Bisericii este Sf. Liturghie”. Acest tip de misiune se referă la misiunea internă, în sens de schimbare a persoanei în forul ei lăuntric, de creștere duhovnicească ce se prelungește în cotidian, dincolo de spațiul liturgic.

Laicatul și misiunea

În uzul comun, termenul „Biserică” este aplicat instituției care însumează untezur de proprietăți istorice, religioase și culturale, un set bine stabilit de învățături dogmatice, un ansamblu de rituri religioase corespunzător doctrinei și o ierarhie bisericească de continuitate apostolică, investită prin puterea hirotonirii. Puțin loc este alocat în practică laicatul în slujirea cuvântului.

Biserica este „adunarea credincioșilor”(6) și pentru a-și menține rolul de „vârf de lance” în activitatea socială, trebuie să folosească toate elementele vieții sociale, mai cu seamă pe membrii acesteia. Între acestea, apostolatul laicilor care face Evanghelia mult mai credibilă. Misiunea nu ține numai de preot, ci de un aparat întreg care trebuie pus la punct cu atribuții exacte și cu scopul de a schimba viața oamenilor, nu de a câștiga cât mai mulți „prozeliți” în biserică la slujba duminicală, pentru că în cazul respectiv misiunea capătă accente de prozelitism(7).

Centrul misiunii este Sf. Euharistie, cum am afirmat mai sus, în sensul că ea hrănește spiritual deopotrivă pe preot și pe credincioși. De aceea credinciosul care ascultă Sf. Liturghie și se împărtășește devine *misionar hristofor*, și trebuie să știe acest lucru, pentru că ascultând cuvântul îl transmite mai departe făcând un apostolat laic, iar chipul lui sufletesc devine chipul lui Hristos. Misiunea laicului într-o parohie constă din CALITATEA spirituală a acesteia, de modul cum oamenii răspund comandamentelor înalte ale Mântuitorului. Calitatea misiunii preotului este dată de calitatea parohiei în ansamblul ei, nu numai a apropiaților Bisericii.

Misiunea preotului are loc în spațiul bine delimitat al parohiei ca activitate curentă, însă ea se extinde în *orice situație* în care se află. De aceea Mitropolitul Emilianos Timiadis consideră că misiunea este procesul mai complex și se îndreaptă în trei direcții:

1. Spre *interior* unde preotul este susținătorul vieții duhovnicești ce conduce la viața veșnică pe credincioșii pe care îi cunoaște. El răspunde pe de o parte solicitărilor credincioșilor preocupați de mântuire și de viața parohială, practicanților. El nu face o auto-administrare a pietății proprii, ci creează mediul în care credincioșii să trăiască prezența iubitoare a Treimi. Preotul celebrează cu ocazia tuturor sărbătorilor dar dacă celebrarea ar rămâne doar ca o comemorare a unui eveniment istoric ea nu mai are caracter misionar mistagogic, ci rememorare

de tip protestant. *Înălțarea, Schimbarea la Față și Învierea* devin sărbători generice și particulare cu aplicabilitate sufletească în viața personală a membrilor parohiei.

2. Spre *exterior*, misiunea spre cei indiferenți din parohie, dar și misiunea parohiei spre exterior în relație cu alte parohii. Un preot misionar, va avea credincioși misionari, prin ceea ce sunt ei înșiși. O parohie misionară devine model pentru alte parohii în totalitatea lor, preot și credincioși.

3. Spre *sine*, prin grija pe care preotul trebuie să o aibă față de propria dezvoltare duhovnicească(8). La acestea se adaugă continua pregătire pentru orice moment în care vorbește reprezentând Biserica. Preotul este o „funcție” permanentă, nu se reprezintă pe sine ci întotdeauna pe Hristos. „Noi suntem conducătorii dar și servitorii. Noi poruncim, însă în măsura în care știm că este folositor ceea ce spunem”(9).

Misiune și prozelitism

Prozelitismul are anumite caracteristici care îl îndepărtează de conceptul de misiune, deși sectele care practică prozelitismul atribuie pe nedrept valoare de misiune activității lor, pentru că ei nu vestesc adevărul, ci „alternativa la adevăr” ca variantă de rezervă, așa cum lui Adam și Evei, care îl cunoșteau pe Dumnezeu, Diavolul le-a oferit varianta: „Oare nu a zis Dumnezeu să nu mâncați din roade din orice pom din rai? (...) Nu, nu veți muri, ci veți fi ca Dumnezeu, cunoscând binele și răul” (Facere 3,1-4). Prozelitismul are ca primă caracteristică *contestarea* a ceva existent, inclusiv a terminologiei. Există trei termeni care, la nivelul misiunii internaționale, sunt contestați cu vehemență:

„*Teritoriu canonic*” – invocat de Bisericile istorice și înțeles ca spațiu

geografic, național sau local care intră sub jurisdicția unei anumite Biserici. Pentru evanghelizatorii itineranți problema se pune de natură opțională, în genul economiei de piață, unde fiecare vinde ce dorește, lăsând la latitudinea „clientului” să decidă dacă și ce anume va prefera.

„*Libertate religioasă*”, folosit de Bisericile istorice, care reclamă încălcarea ei de către evanghelizatori, în mod agresiv. În numele aceleiași libertăți, aceștia din urmă insistă asupra predicății oriunde și oricând cineva dorește, uzând de conceptul de „drepturile omului” care sunt încălcate prin obstrucționarea predicii.

Prozelitism – înțeles ca smulgerea prin mijloace necinstite a unui credincios de la o Biserică majoritară pentru a deveni membru ale unei denominațiuni religioase. Evanghelizatorii consideră activitatea lor prozelitistă drept „misiune” și invocă respectarea ca atare.

Există câteva *caracteristici* care disting adevărata misiune de prozelitismul expansionist:

- Misiunea respectă *libertatea și dreptul* fiecărei persoane de a manifesta prin învățătură, practică și închinare propriile convingeri religioase. Ea propune un grad mai înalt de viață spirituală la care fiecare poate să adere liber, fără a se atenta la viața particulară a persoanei, fără a o constrânge sau manipula. Prozelitismul folosește mijloace de racolare a membrilor altor comunități religioase, cu scopul declarat de *adeziune la noua denominațiune*. Propriile convingeri ale persoanei nu numai că sunt ignorate, ci denigrate, răstălmăcite, falsificate în folosul sectei;

- Misiunea promovează *armonia, schimbarea lăuntrică, toleranța* religioasă; prozelitismul promovează *ura* față de fosta credință și adepții ei, *dezbinare* (în familie, grup), *fundamentalismul* și intoleranța în folosul noii denominațiuni;

- Misiunea oferă omului un *model de viață* creștină după Hristos; prozelitismul impune un *set de reguli* interne față de care adeptul trebuie să se supună necondiționat;

- Misiunea dă spațiu persoanei umane să *dezvolte* preocupările spiritual proprii, prozelitismul *manipulează* conștiința individului;

- Misiunea *unește* persoane, prozelitismul *izolează* indivizi;

- Misiunea folosește *cuvântul bun și credința* pentru transmiterea adevărului, prozelitismul folosește *denigrarea*, exploatează slăbiciunile comunității careia aparține potențialul convertit, *constrângerea morală* și *presiunea psihologică*, puterea politică sau socială și mai ales economică la schimb cu convertirea persoanei;

- Misiunea se împlinește în *transformarea internă* a persoanei și orientarea ei spre valorile eterne, prozelitismul se împlinește în „*numărul de membri*” câștigați pentru congregație.

Misiunea Bisericii astăzi

Astăzi Misiunea Bisericii nu se mai poate concepe decât în contextual *dialogului ecumenic*, fie că este vorba de nivel de parohie, fie de eparhie sau de Biserică. Ecumenismul misiunii este o șansă cu atât mai mare cu cât recapitulează începuturile Bisericii creștine, numită de Pr. Ioan Bria „Biserica ecumenică”, adică „Biserica sinoadelor ecumenice”, când misiunea se făcea nu prin izolare și triumfalism autosuficient, ci prin dialog deschis cu mentalități, religii și culturi, după exemplul Sfinților Apostoli.

În Europa occidentală se vorbește deja despre „epoca post-creștină” sau despre „re-evangelizarea Europei”, respectiv orientarea misiunii Bisericii funcție de contextul în care omul *refuză* pe Dumnezeu, spre deosebire de perioada apostolică în care chestiunea principală era să *aleagă* pe Dumnezeu față de zeii păgâni. De aceea misiunea este cu mult mai complexă pentru că nu se mai adresează unei ființe religioase, ci autosuficiente, indiferente sau chiar îndărătnice.

În plus, variatele tipuri de religiozitate duc la confuzie și tendințe separatiste: Dumnezeu nu se mai acceptă așa cum este, ci este *construit* de om, după clișeu cel mai convenabil tipului propriu de viață.

La nivel local, deschiderea spre Europa are trei aspecte care trebuiesc considerate în consecințele și provocarea lor din perspectiva misiunii:

- Provocări de forme tot mai variate a diferitor denominațiuni din import, cu *metode studiate*, aplicate anterior, pe fondul unui context dificil: lipsa pregătirii slujitorilor și a mijloacelor de replică, fie că sunt psihologice, economice sau de orice altă natură;

- Creștinul ortodox modern nu mai este cel din scrierile clasice de profil, ci un om care *circulă fără restricții* în tot spațiul european, lucrează în mediul eterodox, are nevoi spirituale pe care Biserica noastră nu le poate satisface.

- *Progresul științific* face din creștinii moderni oameni care gândesc nuanțat, citesc mai mult, evaluează, compară, sunt informați.

Deși nu mai organizează misiuni spre „neamuri”, Biserica este mai solicitată misionar decât oricând, este provocată de contextul nou la care trebuie să răspundă pertinent și punctual. Noi știm că Hristos conduce Biserica la tot adevărul, dar și că slujitorii trebuie să-i înțeleagă rostul și misiunea, să o

slujească în a-și împlini vocația eshatologică prin transmiterea cu mijloace adecvate a Adevărului.

Note bibliografice

1. În volumul colectiv, *Pastorație și misiune în Biserica Ortodoxă*, Editura Episcopiei Dunării de Jos, Galați, 2001, pp. 28-31.
2. Cf. și I Ioan 4,9 și I Ioan 5, 11-12.
3. Arhid. Lect. Dr. Ioan Ică jr., *op. cit.*, p. 30.
4. *Ibidem*.
5. Facem această precizare întrucât pentru omul arhaic ordinea ar fi alta: *liturgic* – ritualismul era cel mai însemnat act sacru în vechime în toate religiile; *dogmatic* – demersul doctrinar a apărut relativ târziu comparativ cu originile religiei; *moral* – era adiacentă vieții religioase și privea doar anumite aspecte ale vieții, nu viața în complexitatea ei.
6. Alexandre Schmemmann, *Euharistia – Taina Împărăției*, traducere de Pr. Boris Răduleanu, Anastasia, f.a., p. 17 ș.u.
7. Unii preoți folosesc mijloace de atragere a „credincioșilor la biserică”, ceea ce este o mica parte din misiune și se aseamănă cu propaganda sectară care pune accentual tot pe „metode” în a vesti un presupus adevăr, urmărind ca principiu creșterea numărului de adepți. Misiunea are ca scop principal integrarea eclesială și schimbarea vieții.
8. Mitropolit Emilianos Timiadis, *Preot, Parohie, Înnoire*, traducere de Paul Brusnovski, Sofia, București, 2001, pp. 123-125.
9. *Sermo Guelferb*, 32,3, la Mitropolitul Emilianos Timiadis, *op. cit.*, p. 126.

III. ORTODOXIA PATRISTICĂ

Viața și activitatea Sfântului Ioan Gură de Aur

Pr. Conf. Univ. Dr. Adrian Gh. PAUL

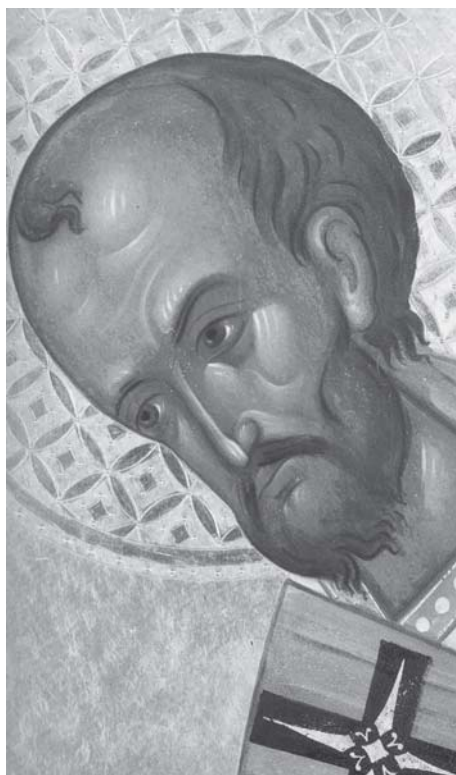
*Domeniul Teologie Ortodoxă
Centrul Universitar Nord, Baia Mare*

De peste veacuri, vocea Sfântului Ioan Gură de Aur ajunge până la noi, chemându-ne spre „un creștinism deplin, în care credința și dragostea sunt organic legate între ele, printr-o ascultare fără margini a omului față de bogata iubire de oameni a lui Dumnezeu și printr-o încredere fără margini în mila Sa”.

Pr. Gheorghe Florovski

1. VIAȚA

Secolul al IV-lea după Hristos se numește în general *Secolul de aur* al Bisericii creștine, din cauză că cei mai însemnați părinți și dascăli ai lumii cu care creștinătatea se mândrește au strălucit în acest secol. Sfântul Ioan Gură de Aur, aparținând acestei pleiade de oameni superiori, ale căror lucrări, virtuți și ale căror genii au exersat atâta influență asupra destinului Creștinismului, umple cu strălucire incomparabilă acest secol¹. Alături de el întâlnim și alte personalități remarcabile, precum Sfinții Vasile cel Mare, Grigorie de Nazianz, Grigorie de Nyssa, Athanasie al Alexandriei, Ambrosie al Mediolanului, sau Fericitul Augustin și Fericitul Ieronim, ori alții mulți, care toți, sunt negreșit asemenea unor luceferi strălucitori pe orizontul

Sfântul Ioan Gură de Aur

1. Diacon Gheorghe Băbuș, *Istoria Sfântului Ioan Gură de Aur*, Editura Pelerinul Român, Oradea, 2003, p. 3.

intelectual al bisericii creștine, care vor străluci în veci în decursul secolelor spre slava Mântuitorului nostru Iisus Hristos și a Bisericii întemeiate de El. Parcă totuși în fruntea tuturor acestora locul de onoare se cuvine Sfântului Ioan, Arhiepiscopul Constantinopolului, pe care creștinătatea întregă, imediat după încetarea lui din viață, l-a proclamat *cel mai mare luminător al lumii, dascăl ecumenic, stâlpul bisericii, lumina adevărului, trâmbița lui Hristos, prooroc și vorbitor al tainelor lui Dumnezeu, Theoforul Ioan, Hrisostomul Ioan*, voind prin toate acestea a dovedi în mod clar marele lui talent oratoric².

Cu adevărat, Sfântul Ioan Hrisostomul este unul dintre cei mai mari oratori ai Bisericii creștine, un profund teolog, un mare ierarh și în aceeași măsură și un foarte mare păstor de suflete. Multe din culmile sfințeniei, ale desăvârșirii duhovnicești, ale artei oratorice bisericesti, ale științei de Dumnezeu, ale tratamentului și conducerii pastorale atinse de această uriașă personalitate creștină au rămas până în zilele noastre neegalate de nici o altă persoană. De aceea Sfântul Părinte este și rămâne în sânul Bisericii lui Hristos un izvor nesecat de apă vie, un far dătător de lumină cerească, un model de luptător neînfricat împotriva răului și a imoralității, un păstor ideal de suflete³.

Sfântul Ioan Gură de Aur, care cu gândirea sa acoperă tot cerul teologiei ortodoxe, s-a născut în Antiohia, în jurul anul 347. Nu se cunoaște exact anul nașterii sale, iar patrologii stabilesc că acest eveniment s-a petrecut între 344-354. Cel mai probabil ar fi anul 347, dacă nu 352. Numele orașului Antiohia nu mai există astăzi pe nici o hartă, însă în timpul Sfântului Ioan acesta era nu numai un mare oraș al Asiei Mici, ci un mare oraș al Europei, chiar unul din cele mai reprezentative, un oraș de aur cu o iluminare feerică și o populație de jumătate de milion de locuitori, cu amfiteatre nenumărate, băi, edificii grandioase, astfel încât contemporanii numeau acest frumos oraș *Perla Orientului* sau *Voluptoasa Antiohie*. Desigur, faptul că Sfântul Ioan s-a născut în acest mare oraș european a avut o profundă influență asupra vieții sale⁴.

Tatăl său, Secundus, era unul din generalii Orientului, ofițer în armata orientală, iar mama sa, Antusa, făcea parte din cele mai nobile familii din Antiohia. Copilul lor Ioan, a avut nefericirea să-și piardă tatăl la puțin timp după nașterea sa. Mama sa, rămasă văduvă la doar 20 de ani, a renunțat pentru totdeauna la o altă căsătorie și s-a consacrat educației și instrucției fiului

2. P.S. Theodosie Athanasiu, *Viața și activitatea Sfântului Chrisostom*, Tipografia Cărților Bisericești, București, 1923, p. 19.

3. Pr. prof. Spiridon Căndea, *Sfântul Ioan Gură de Aur ca păstor de suflete*, în *BOR*, nr. 10/1957, p. 922.

4. Virgil Gheorghiu, *Gură de Aur atletul lui Hristos*, Editura Deisis, Sibiu, p. 13.

ei⁵. Sfântul Ioan a vădit încă din timpul copilăriei admirabile predispoziții psihice, care au fost dezvoltate și cultivate pe parcurs prin educația temeinică primită în familie și mai ales prin autoeducație⁶. Provenind dintr-o familie totuși înstărită, Ioan a putut primi din partea mamei sale o vastă cultură.

Instrucția creștină a primit-o întâi în casa părintească, sub îndrumările neobosite ale mamei sale, apoi de la oameni înduhovniciți ai timpului său: Meletie, episcopul Antiohiei, care l-a și botezat, Diodor, starețul unei mănăstiri din Antiohia și profesor la școala teologică din Antiohia, unul din cei mai de seamă exegeți ai Sfintei Scripturi din epoca sa, precum și ascetul Carterie; la aceștia trebuind să adăugăm lectura neobosită a tuturor lucrărilor scriitorilor creștini de până la el și în special a marilor teologi alexandrinii⁷. Chiar Sfântul Ioan va recunoaște mai târziu că influența hotărâtoare asupra dezvoltării sale spirituale a avut-o mai ales mama sa, Antusa, o ființă model, împodobită de virtuți, numele ei fiind sinonim cu virtutea, cea care i-a oferit model de viață aleasă și lucrând pentru umanitate întocmai ca aceia care se văd chemați să răstoarne legi. Cu adevărat, mama sa Antusa a făcut o operă nemuritoare: „...a format un om mare, un sfânt a cărui voce și exemplu vor fi amintite creștinătății întregi în orice timp, a modelat sufletul unei perle a vieții creștine, dăluindu-l cu măiestria artistului”⁸.

Instrucția clasică a făcut-o sub îndrumarea vestitului retor Libanius și a filozofului Andragatios, Ioan devenind unul din cei mai buni prieteni ai lui Libanius⁹, de la care a învățat tainele retoricii, și care l-a apreciat foarte tare ca orator¹⁰. A făcut studii enciclopedice și universitare, iar după terminarea lor se înscrie între avocații Antiohiei profesând avocatura. Cu toate că avea succes, marea înrăurire a mamei sale, precum și citirea regulată a Sfintei Scripturi și caracterul blând al episcopului Meletie, au contribuit decisiv în a-l atrage pe tânărul Ioan în servirea lui Dumnezeu și a Bisericii creștine¹¹. Așa se face că

5. De altfel, Sfântul Ioan și-a arătat recunoștința pentru toate acestea în *Cuvânt către o văduvă tânără* (Vezi *Patrologiae Graecae*, ediția lui Jean Paul Migne, vol. 48, col. 599).

6. David C. Ford, *Bărbatul și femeia în viziunea Sfântului Ioan Gură de Aur*, în traducere românească de Luminița I. Niculescu, Editura Sophia, București, p. 16.

7. Pr. prof. dr. Dumitru Fecioru, *Introducere și note la Omiliile la Facere I*, în PSB 21, Edit. IMB al BOR, București, p. 7.

8. Pr. prof. Constantin Cornițescu, *Chipul mamei Sfântului Ioan Gură de Aur*, în „*Studii Teologice*”, nr. 9-10/1977, p. 615.

9. Libanius a trăit între anii 314-394, fiind un renumit profesor de retorică în Antiohia. Avea o vastă cultură profană, chiar păgână, studiind la Atena și Constantinopol, dar și creștină, simpatizându-i pe creștini, chiar primind de la împăratul apostat Iulian o oarecare toleranță religioasă. Așa se explică faptul că i-a acceptat drept discipoli pe Sfântul Ioan cum și pe Teodor de Mopsuestia.

10. Pr. prof. dr. Dumitru Fecioru, *op. cit.*, în PSB vol. 21, p. 8.

11. P.S. Theodosie Athanasiu, *op. cit.*, p. 15.

ajuns la vârsta maturității, însetat de cunoașterea cea vie, deși a studiat cultura și civilizația greacă, nu s-a lăsat prea mult influențat de ea, ci s-a atașat de creștinism. Știm că la un moment dat chiar s-a revoltat împotriva sofștilor, care se arătau a fi niște comercianți de cuvinte¹². A început să-l viziteze tot mai frecvent pe marele Diodor, viitorul episcop în Tars¹³, unul din numeroșii monahi care locuiau în peșterile din munții cei înalți nu departe de oraș, acesta devenindu-i povățuitor duhovnicesc și învățător teologic¹⁴. Diodor era cu adevărat un erudit al vremii care interpreta Scripturile potrivit tradiției școlii din Antiohia, adică într-un sens predominant istoric și literal, această metodă teologică fiind foarte utilă pentru Sfântul Părinte mai târziu, care a învățat pe toți să citească cu răbdare fiecare cuvânt, fiecare literă din Scriptură, fără să omită nimic, această obișnuință de a citi făcându-l unul din cei mai buni cunoscători ai Bibliei¹⁵. Cât timp a fost elevul lui Diodor, Sfântul Ioan și-a ales calea, aceea „*de a deveni un sfânt ca Pavel*”, pentru care admirația sa era fără limită și pe care s-a străduit toată viața să-l egaleze prin toate eforturile sale, Sfântul Ioan hotărând să sacrifice totul trăind doar pentru a-și realiza idealul¹⁶.

La scurt timp devine, după Meletie, cel mai celebru din slujitorii Bisericii, celebru și prin virtute și ca orator, un idol al auditorilor, deși Sfântul socotea mai mereu această glorie ca pe un obstacol în calea lui spre sfințenie; cunoscând extraordinarele eforturi ale Părinților deșertului se hotărăște să-și părăsească orașul natal și să îmbrățișeze viața de pustnic, care era după părerea sa treapta cea mai înaltă pe care putea urca un om¹⁷. La insistențele mamei sale însă renunță, deocamdată, la această hotărâre, rămânând acasă și ducând o viață semimonastică, în primii trei ani de asceză asistându-l pe arhiepiscopul Meletie, care l-a și numit citeț bisericesc¹⁸.

După mutarea mamei sale Antusa la cele veșnice, pe la anul 374, arhiepiscopul Meletie i-a îngăduit lui Ioan să devină anahoret și să pustnicească sub ascultarea unui stareț sirian cu numele de Isihie. La început, Ioan a

12. David C. Ford, *op. cit.*, p. 18.

13. Diodor, a fost preot și mai apoi episcop în Tars. S-a născut în Antiohia și a fost instruit de către Silvanus din Tars și de Eusebiu de Emesa. L-a povățuit bine și pe Sfântul Ioan, deși respingând învățăturile greșite ale lui Apolinarie, a căzut într-o altă extremă exagerând importanța umanității lui Hristos. (A se vedea I. G. Coman, *Patrologie*, București, 1956).

14. David C. Ford, p. 19.

15. Virgil Gheorghiu, *op. cit.*, p. 34.

16. *Ibidem*, p. 35.

17. Pr. prof. dr. Dumitru Fecioru, *op. cit.*, în PSB vol. 21, p.10.

18. David C. Ford, *op. cit.*, p. 19. Acest episod are loc pe la anul 369 sau 370, după ce mai întâi Ioan este botezat de către episcopul Meletie.

dus o viață ascetică moderată alături de un grup de monahi, adică o viață monahală de tip eremitic, după care s-a izolat de aceștia, viețuind mai bine de doi ani într-o peșteră în condiții de riguroasă asceză, citind fără întrerupere Sfânta Scriptură și fără să-și îngăduie odihnă mai deloc. Din cauza frigului și a posturilor foarte severe sănătatea i s-a șubrezit mult, contractând o boală digestivă și renală care îl va chinui tot restul vieții¹⁹, deși iubea mult acest mod de viață ascetică. Agravându-i-se boala, este nevoit să se întoarcă în Antiohia în jurul anului 380.

La începutul anului 381 este hirotonit *diacon* de Sfântul Meletie, iar în anul 386 a fost hirotonit *preot* de episcopul Flavian al Antiohiei, care l-a însărcinat de a catehiza și predica cuvântul lui Dumnezeu în biserica din Antiohia²⁰. Angajat pe această nouă cale, Gură de Aur s-a consacrat începând din anul 381 *Societății creștine*, un fel de asistență socială de cruce roșie pe lângă biserica din Antiohia. El s-a dăruit acestei lucrări cu întreaga sa pasiune de atlet a lui Hristos pe o perioadă de cinci ani, timp în care n-a cruțat nici o osteneală, n-a ocolit nici o jertfă, n-a pregetat nici o clipă, ci ziua și noaptea se găsea mereu în slujba ajutorării aproapelui său, în slujba alinării durerilor și suferințelor fraților săi, în slujba povățuirii tuturor credincioșilor pe căile mântuirii creștine²¹.

Încă din perioada diaconatului său, el a trasat în pagini neuitate din tratatul său *Despre preoție*, calitățile care trebuie să împodobească pe un adevărat păstor sufletesc: vocație, sfințenie, evlavie, cultură multilaterală, râvnă pentru bine, dragoste de Hristos și de oameni, tact în opera pastorală, dovedindu-se plin de grijă și dragoste pentru credincioși și pentru Biserică, susținând prin faptele sale principiile și obligațiile adevăratei preoții²². Mai bine de 12 ani Sfântul Ioan a predicat în biserica din Antiohia, reușind prin predicile sale minunate să-i capteze pe credincioși într-un mod cu totul deosebit. Se pare că în acest răstimp Sfântul Ioan a rostit cele mai însemnate cuvântări cu caracter omiletic. În predicile sale s-a ridicat împotriva ereticilor și s-a ocupat de formarea morală a credincioșilor. Așa se face că în timpul celor 12 ani de preoție la Antiohia, Sfântul Ioan a desfășurat și o prodigioasă activitate misionară: a combătut pe eretici, în deosebi pe anomei și pe iudeo-creștini, și s-a străduit să-i formeze din punct de vedere moral pe credincioșii săi. Acum comentează, de la amvon, Geneza, Evangheliile după Ioan și Matei

19. *Ibidem*, p. 20.

20. P.S.Theodosie Athanasiu, *op. cit.*, p. 16.

21. Pr. prof. Sp. Căndea, *art.cit.*, p. 922.

22. Pr. prof. Ioan G. Coman, *Actualitatea Sfântului Ioan Gură de Aur*, în „*Studii Teologice*”, nr. 7-8/1955, p. 406.

și Epistolele Sfântului Apostol Pavel.

În anul 397 moare arhiepiscopul Nectarie al Constantinopolului (cel ce a fost ales în timpul Sinodului II Ecumenic). Împăratul și poporul doresc ca Ioan din Antiohia să ocupe postul de patriarh al Constantinopolului. Eunucul curții imperiale, Eutropios, om de temut și influent la curtea imperială a lui Arcadius, l-a dorit pe Ioan. Teofil al Alexandriei l-ar fi dorit ca arhiepiscop al capitalei pe un anume Isidor²³. Până la urmă împăratul și poporul îl aleg, la 17 decembrie 397, și îl înscăunează pe 26 februarie 398, ca arhiepiscop al Constantinopolului pe Sfântul Ioan Gură de Aur. Tocmai Teofil al Alexandriei, care nu a văzut cu ochi buni această alegere și care dorea sprijinirea candidaturii lui Isidor, a fost cel ce l-a hirotonit și înscăunat pe Sfântul Ioan²⁴.

Ajungând arhiepiscop al Constantinopolului, Sfântul Părinte este pătruns de datoriile acestei înalte demnități, punând un deosebit interes în creștinarea goșilor, în îngrijirea celor bolnavi și săraci, în moralizarea clerului și a poporului, șase ani neîntrerupți vocea Sfântului a răsunit cu putere în biserica Constantinopolului, îndemnând, sfătuind, rugând și câteodată chiar poruncind ca fiecare creștin să devină adevărat urmaș al Mântuitorului Iisus Hristos²⁵. Măsurile administrative, reformele introduse în viața clerului și predicile sale care biciuiau pe față viciile, au creat dușmăni și nemulțumiri; nemulțumind în primul rând pe oamenii palatului arhiepiscopal care s-au văzut lipsiți dintr-o dată de luxul și banchetele cu care-i obișnuise fostul arhiepiscop Nectarie, Sfântul Ioan introducând în palat viața ascetică, el însuși mâncând o singură dată în zi, și atunci mâncăruri simple și fără vin²⁶. Biciuind fără nici o cruțare răul ori din ce parte ar fi venit, cei nemulțumiți în frunte cu Teofil al Alexandriei, cu împărăteasa Eudoxia și cu Eutropius au început a urzi fel de fel de intrigi împotriva arhipăstorului Ioan, interpretând cu totul greșit predicile sale, precum și viața lui ascetică, la aceștia adăugându-se treptat și alți câțiva episcopi nemulțumiți; intriga și minciuna triumfând, spre necinstea celor ce au făcut uz de ele, a dus din nefericire la căderea Sfântului Hrisostom din tronul patriarhal, precum și la exilarea lui²⁷. Prin

23. Pr. Dumitru Fecioru, *Introducere*, în colecția „Părinți și Scriitori Bisericești”, vol 21, Sfântul Ioan Gură de Aur, Edit. IBM al B.O.R., București, 1987, p. 12.

24. Datorită acestui fapt, atât Teofil, cât și urmașul său, nu l-au recunoscut pe Sfântul Ioan ca arhiepiscop legitim al Constantinopolului. Teofil a murit cu ura în suflét, iar Chiril, doar spre sfârșitul vieții l-a reaşezat pe Sfântul Ioan în dipticele patriarhale.

25. P.S. Theodosie Athanasiu, *op. cit.*, p. 17.

26. Pr. prof. Ioan G. Coman, *art. cit.*, p. 407.

27. P.S. Theodosie Athanasiu, *op. cit.* p. 18.

urmare, Sfântul Ioan a fost condamnat și exilat pentru că a înțeles să trăiască după cum a învățat și să învețe după cum a trăit²⁸, adică creștinește.

Datorită unui semn divin (Constantinopolul a fost zguduit de un cutremur²⁹), poporul a văzut în acest eveniment mânia lui Dumnezeu ce a venit asupra lor (lucru sesizat și de împărăteasa Eudoxia) și Ioan este rechemat în oraș fiind așezat cu mare fast de popor, din nou, pe scaunul arhiepiscopal. Exilat din ordinul împăratului, aflându-se deja în Bitinia, Sfântul Ioan a fost rechemat așadar din cauza răscoalei poporului, care-și cerea păstorul³⁰. El a fost primit în triumf, dar împăcarea n-a durat decât două luni.

Spre sfârșitul anului 403, Ioan a criticat aspru neorânduielele care s-au produs cu ocazia inaugurării unei statui a Eudoxiei³¹ aproape de biserica Sfânta Sofia, unde slujea el. Eudoxia, după sfatul lui Teofil, a convocat un sinod în care l-a depus a doua oară pe Ioan, pentru că nu a fost reintegrat de un sinod după prima depunere³². Acestea se petreceau în postul Paștelui din anul 404 când Sfântul Ioan tocmai se pregătea (în Sâmbăta Mare) să boteze o mulțime de catehumeni. Soldații au intrat în baptisteriu și cu forța au încercat să împrăștie mulțimea adunată. Apa din baptisteriu s-a înroșit de sângele vărsat. Ioan a fost arestat în palatul arhiepiscopal și exilat, după Rusalii, la 24 iunie 404.

Exilul al doilea, și cel final, al Sfântului Ioan ne este cunoscut din scrisorile sale numeroase adresate prietenilor devotați. În ele se plânge de suferințele și necazurile lui pe drumul lung și silnic al deportării, dar spune că este mereu preocupat de scumpa sa Biserică și de răspândirea Evangheliei. După o oprire scurtă la Niceea, Sfântul Ioan a ajuns, după 70 de zile, la Cucuz sau Arabissos, în Armenia Mică. El a suferit aici mai mult din cauza climei, a lipsurilor și a primejdiilor din partea tâlharilor decât din cauza plecării din capitală. Intervenția partizanilor săi de la Constantinopol, numiți "ioaniți", și moartea Eudoxiei, spre sfârșitul anului 404, nu i-au schimbat situația³³.

28. Ioan G. Coman, *Personalitatea Sfântului Ioan Gură de Aur*, în „*Studii Teologice*”, nr. 9-10/1957, p. 52.

29. Părintele D. Dani ține să precizeze că este interesantă istoria acestui „cutremur”. Se presupune că s-a produs un „cutremur” în iatacul imperial, întrucât împărăteasa a dat naștere unui copil mort. Acest lucru a fost interpretat de popor ca un semn divin pentru nedreptățile care i s-au făcut Sfântului Ioan. (Vezi Pr. lect. univ. dr. Dorinel Dani, *Sfântul Ioan Gură de Aur*, în volumul *Sfântul Ioan Gură de Aur -1600 de ani de la trecerea la Domnul*, Edit. Universității de Nord, Baia Mare, 2007, p. 37).

30. Cf. Pr. lect. univ. dr. Dorinel Dani, *Sfântul Ioan Gură de Aur*, în volumul *Sfântul Ioan Gură de Aur -1600 de ani de la trecerea la Domnul*, p. 37.

31. Se pare că omilia despre Ioan Botezătorul, în care arhiepiscopul ar fi comparat-o pe Eudoxia cu Irodiada, este o piesă falsă, plăsmuită de adversarii săi.

32. Această prevedere a fost adoptată la un sinod arian ținut în Antiohia în anul 341.

33. *Ibidem*

Din cauza legăturilor sale frecvente (prin scrisori) cu prietenii de la Constantinopol și Antiohia, autoritățile au primit ordin să-l deporteze la Pityus, un orașel pe malul răsăritean al Mării Negre. El a murit în drum spre această localitate³⁴, lângă Comana, în Pont, în ziua de 14 septembrie 407. A fost înmormântat în biserica Sfântului Basilisc în Comana³⁵, iar ultimele sale cuvinte au fost: „*Slavă lui Dumnezeu care a făcut toate*”³⁶.

Propovăduind despre bunătate, omenie și caritate, Sfântul Ioan a înțeles s-o facă sprijinindu-și totdeauna cuvântul pe temelia de diamant a pildei personale. A luat apărarea celor năpăstuiți, a luat atitudine împotriva împăratului când acesta urmărea să pună mâna pe bunurile altora, a mustrat fără menajamente pe ambițioasa, lacoma și trufașa Eudoxia, pentru lipsa ei de respect față de drepturile lui Dumnezeu³⁷. De aceea, putem spune că Sfântul Ioan Hrisostom a trăit într-o epocă de mari prefaceri și de zăbucium general, de convulsii politice și religioase, de conflicte și răsturnări de oameni și de situații care au clătinat imperiul și biserica. Ierarhul cu suflet de apostol, cu viață de ascet, cu energie morală de profet, se găsea și lucra într-o societate căreia îi aparținea și de care totuși se deosebea: îi aparținea prin părinți, prin profesori, prin clerici, monahii și credincioșii timpului, prin prietenii și adversarii săi; se deosebea însă de ea prin idealul său moral, pe care îl voia realizat integral de toți la locul și în chemarea lor³⁸.

Ca orice om mare, Sfântul Ioan Gură de Aur depășește pe cei din jurul său și vremea vieții sale, însemnând nu doar cât un om de frunte, un ales, un ierarh mare, o instituție, un principiu, *ci o mare idee intrupată ca o chemare sfântă*³⁹. Ceea ce a impus și impune pe Sfântul Ioan Bisericii lui Hristos a fost și este ortodoxia, adâncimea și frumusețea învățaturii sale, viața sa exemplară și excepționalul său talent de predicator⁴⁰. Numele lui sinonim cu iubirea ca și cu elocvența, strălucește în istoria Creștinismului cu cea mai curată strălucire. Părintele profesor Teodor M. Popescu a ținut să sublinieze următoarele: „*Cerului i-a plăcut să reunească peste această existență privilegiată toate aceste daruri ale harului și ale naturii pe care el le împarte de obicei celor mai mulți*

34. Pr. lect. univ. dr. Dorinel Dani, *op. cit.*, p. 38.

35. Soldații care-l însoțeau nu au ținut cont de sănătatea șubredă a Sfântului Ioan, forțându-l să mășăluiască spre localitatea de destinație. Epuizat de boală, a căzut în drum și astfel s-au oprit la Comana. (Pr. D. Fecioru, *art. cit.* p. 19).

36. David C. Ford, *op. cit.*, p. 31.

37. Pr. lect. univ. dr. Dorinel Dani, *op. cit.*, p. 38.

38. Prof. Dumitru I. Belu, *Cu privire la predică în concepția Sfântului Ioan Gură de Aur*, în „*Mitropolia Ardealului*”, nr. 3-4/1958, p. 286.

39. Prof. Teodor M. Popescu, *Epoca Sfântului Ioan Gură de Aur*, în „*Ortodoxia*”, nr. 4/1957, p. 532.

40. *Ibidem*, p. 532.

*din favoriții săi: strălucirea talentului, măreția și împărăția cuvântului, un suflet întreprinzător și mare, entuziasmul credinței, patima binelui, iubirea sublimă a sufletelor care-i face apostoli, știința și sentimentul cel mai profund al Evangheliei, o iubire roditoare în minuni; și se poate zice că aureola Sfinților rar a încununat capul unui om mai mare*⁴¹.

2. ACTIVITATEA LITERARĂ ȘI PASTORALĂ

Este de netăgăduit faptul că Sfântul Ioan Hrisostom ocupă primul loc în literatura noastră bisericească, mai ales ca hermeneut neîntrecut al Sfintei Scripturi, el fiind acela care a luat Sfânta Scriptură și din scoarță în scoarță a explicat-o înaintea credincioșilor adunați în biserică, făcând-o accesibilă la gradul de inteligență al fiecăruia⁴².

Prin alegerea cuvintelor, morfologie, sintaxă, limba Sfântului Ioan este de o desăvârșită corectitudine și puritate. La fel, stilul care prin imaginile, figurile, comparațiile și patetismul său neafectat, se înscrie printre cele mai fermecătoare podoabe ale limbii grecești, deși oratorul scrie la aproape 800 de ani după perioada clasicismului elen propriu-zis. Ritmul transformă adesea textul în pagini de poezie, ținuta generală a formei e aceea învățată în școala lui Libanius, deși puterea talentului său domină formulele tradiționale sau sfărâmă uneori schematismul școlii⁴³.

După Origen, Sfântul Ioan Gură de Aur a fost cel mai prolific scriitor, în colecția lui J.P. Migne, operele sale cuprinzând 18 volume din colecția *Patrologiae Graecae*⁴⁴. O parte din lucrări le-a scris personal, altele le-a dictat, iar a treia categorie ar fi cea a operelor atribuite Sfântului Ioan⁴⁵. Multe din scrierile Sfântului Ioan s-au pierdut⁴⁶.

Scrierile Sfântului Ioan Gură de Aur, după structura lor, se pot împărți în:

**Tratate*: pastorale, cu privire la viața monahală, la căsătorie, pedagogice și morale, apologetice și dogmatice;

**Cateheze*: I-II, I-VIII ;

**Scrieri despre Sfânta Scriptură*: Sinopsa Sfintei Scripturi;

**Comentarii la Sfânta Scriptură*: la Cărțile Împăraților, la Iov, la Proverbe,

41. Pr. prof. Ioan G. Coman, *art. cit.*, p. 403.

42. Diacon Gheorghe Băbuș, *op. cit.*, p. 17.

43. P.S. Theodosie Athanasiu, *op. cit.*, p. 33.

44. Magistr. Simion S. Caplat, *Problema formei în predica Sfântului Ioan Gură de Aur*, în „BOR.”, nr.7-8/1965, p. 711.

45. Volumele XLVII-LXIV, respectiv coloanele de la 277 la 1068.

46. Pr. lect. univ. dr. Dorinel Dani, *op. cit.*, p. 39.

la profetul Isaia, la profetul Ieremia, la profetul Daniel, la Epistola către Galateni, la Epistola lui Iacov, la Epistola I a lui Petru, la Epistola II a lui Petru, la Epistola I a lui Ioan;

**Omilii*: la cărți și texte din Vechiul și Noul Testament;

* *Cuvântări la*: praznice Împărătești, la sfinți, la diferite împrejurări, morale;

**Ecloga pe diferite teme*: dragoste, rugăciune, pocăință, smerenie, fericire, nefericire, bogăție, suflet, creșterea copiilor, păcat și mărturisire, pocăință și altele;

**Scrisori*: către persoane oficiale, către alte persoane, către Olimpiada;

**Cărți de cult*: Slujba Sfintei Liturghii, Rugăciuni.

Omiliile, reprezintă cea mai întinsă parte a operei literare a Sântului Părinte antiohian, care a fost mai presus de orice un predicator, și nu oricum, ci unul care a ridicat oratoria bisericească la cea mai înaltă treaptă. Cele mai multe omilii sunt exegetice, ele interpretând textul Sfintei Scripturi, *indiferent de conținutul lor*, ele fiind în ansamblu *gloria* lui Ioan Gură de Aur, glorie oratorică despre care eliniști ca Wilamowitz și Puech afirmă că: „... face o serioasă concurență gloriei oratorice a lui Demostene și a lui Cicero, glorie neatinsă până astăzi de dintele vremii și care a adus autorului supranumele de Gură de Aur”⁴⁷.

Idealurile biblice care l-au fascinat au făcut din Sfântul Ioan un tribun inegalabil, iar iubirea care i-a condus viața l-a transformat într-un *învățător al dragostei și un apostol al lui Dumnezeu*, flacăra divină a iubirii respiră din toate operele sale, ea fiind pusă mereu în slujba adevărului și a dreptății⁴⁸.

Sfânta Liturghie, care-i poartă numele, îi aparține în elementele ei esențiale, și Sfântul Ioan este unul dintre neîntrețuții tâlcuitori ai Sfintei Liturghii, un adevărat teoretician al doctrinei despre Jertfa euharistică.

Scrisorile, în număr de 236, toate din perioada celui de al doilea exil, sunt o colecție de adevărate mărgăritare literare, mai lungi sau mai scurte, vorbind despre autorul lor sau cerând informații despre alții, ele fiind cele mai pure expresii ale măiestriei literare hristostomice.

Operele literare ale Sfântului Ioan Gură de Aur se impun printr-un fond bogat, serios și realist, cu o varietate de material din Sfânta Scriptură și din toate domeniile vieții omenești⁴⁹, o comoară prețioasă pentru istoria culturii

47. O listă completă a operelor lui vezi la Pr. Dumitru Fecioru, *art. cit.*, pp. 19-26.

48. Pr. prof. Ioan G. Coman, *Personalitatea Sfântului Ioan Gură de Aur*, în „*Studii Teologice*”, nr. 9-10/1957, p.611.

49. Diacon Gheorghe Băbuș, *op. cit.*, p. 20.

timpului, zidind nu numai prin ideile lor superioare, ci și prin atitudinea neclintită în problemele pe care le studiază, dar în același timp și printr-o metodă psihologică de o rară abilitate și elasticitate.

Sfântul Ioan a scris și a vorbit mult, a vorbit pe înțelesul tuturor, de aceea credincioșii l-au botezat „gură de aur” – *hrisostomos* – iar Biserica îl laudă: „din gura ta ca o lumină de foc strălucind harul, toată lumea a luminat”⁵⁰. Prin scrierile, predicile, omiliile sale notate și publicate de tahigrafi⁵¹, Sfântul Ioan s-a făcut lumină a lumii pentru toate categoriile sociale, până la sfârșitul veacurilor. Pentru toate acestea Sfântul Părinte este unul dintre cei mai mari și mai gustați scriitori ai Bisericii creștine, fondul și forma scrierilor sale prezintă și azi un viu interes nu numai istoric și cultural, ci și unul de continuă actualitate, morală, socială și literală.

Prin viața sa, prin Liturghia pe care ne-a lăsat-o și prin toate scrierile sale, Sfântul Ioan Gură de Aur, chiar după șaisprezece veacuri de la trecerea sa la Hristos Domnul, rămâne o făclie vie după care trebuie să se ghideze oricine vestește cuvântul lui Dumnezeu în Biserica lui Hristos sau dorește să intre în ierarhia bisericească.

3. PERSONALITATEA SFÂNTULUI IOAN CHRISOSTOM

Sfântul Ioan Gură de Aur ca predicator

Sfântul Ioan Gură de Aur s-a distins între ceilalți predicatori creștini sociali, atât prin geniul său oratoric, cât și prin numărul impresionant de predici lăsate moștenire Bisericii creștine cu tematică moral-socială. Marele cunoscător al operei Sfântului Ioan, Chrysostomus Baur spune că: „Sfântul Ioan întrece pe toți predicatorii creștini, datorită scopului moral-social al cuvântărilor sale”⁵², iar datorită eforturilor sale de transformare a societății a dobândit nemuritoare denumire de *Sociolog al epocii patristice* alături de Sfântul Vasile cel Mare⁵³.

Tainica putere a predicii hrisostomice își are originea în faptul că Sfântul Ioan s-a identificat mai mereu cu Iisus Hristos și și-a angajat destinul vieții pe linia propovăduirii adevărului revelat de Acesta, predica lui degajând o potențialitate divină ce convertea la mari înălțimi duhovnicești⁵⁴. Cuvântările

50. Pr. prof. Ioan G. Coman, *Personalitatea Sfântului Ioan Gură de Aur*, p. 612.

51. *Tropar*, 13 noiembrie, ziua pomenirii Sfântului Ioan Gură de Aur.

52. Arhimandrit Veniamin Micle, *Trepte spre amvon*, Studii Omiletice, Imprimeria Coresi București, 1993, p. 107.

53. *Ibidem*, p. 107.

54. Diac. prof. Nicolae Bălcă, *Câteva trăsături ale Sfântului Ioan Gură de Aur ca Predicator*, în „*Studii Teologice*”, nr. 7-8/1968, p. 507.

sale și-au luat seva din cele două surse fundamentale specifice propovăduirii creștine: *Revelația divină și viața reală a credincioșilor*, procedeu care l-a ajutat să transmită cu succes mesajul divin și să contribuie în același timp, la ameliorarea vieții religioase, morale și sociale a epocii sale⁵⁵. Tema predilectă a predicilor sale este combaterea cu toată puterea a patimilor omenești, dar găsim în ele și îngăduința față de cel căzut în păcat: încurajare, mângâiere și susținere în lupta lui. De pildă „*De vei greși din nou -zice Sfântul Părinte către cel păcătos- din nou pocăiește-te, și ori de câte ori vei greși, vino la mine și eu te voi vindeca*”⁵⁶ În predicile sale făcea teologie explicând și demonstrând cu inepuizabile dovezi scripturistice taina de răscruce a creștinismului, *Sfânta Treime*, dogmă fundamentală despre care polemiza cu ereticii de toate nuanțele ai vremii sale, fie ei manihei, marcioniți, valentinieni, arieni sau anomei, iar pentru evreii din Antiohia era un nou Pavel, demonstrându-le că adevăratul Dumnezeu este Cel propovăduit de noua credință.

Deși, acel pasaj citat anterior, *De vei greși din nou, pocăiește-te...* a fost unul din punctele de acuzație ale Sinodului din Dris aduse împotriva Sfântului Hrisostom, este totuși de necontestat că nimeni după Mântuitorul Hristos n-a mângâiat și încurajat în așa mod pe cel păcătos, ca Sfântul Hrisostom, și nimeni nu a vindecat atât de bine ca Sfântul Părinte rana sufletului celui căzut în păcat, și aceasta, fiindcă el este predicatorul dragostei creștine, întreaga sa viață și activitate pastorală fiind afierosite acestei iubiri; este vorba despre dragostea care *face sufletul mai încăpător ca ceru*⁵⁷.

Sfântul Ioan a fost cel mai mare predicator al epocii patristice, continuând să inspire pe toți predicatorii creștini, predica sa fiind una vie, simplă, mișcătoare, populară, plină de îndemnuri și învățături morale, în ea putând regăsi un suflet incandescent de dragoste și jertfă dumnezeiască⁵⁸. Predicile sale și în general scrierile sale emană o putere morală neînvinsă, subjugând pe cel ce citește; vorbind despre morală, Sfântul Părinte nu caută a proba că *virtutea este virtute, sau că răul este rău*, ci toată atenția lui este îndreptată în a descoperi *virtutea și a o înfățișa în toată strălucirea și aureola ei interioară, iar răutatea prezentând-o în toată deșertăciunea și urâcinea ei*. Potrivit concepției hrisostomice, responsabilitatea predicatorială are două aspecte: unul referitor la tezaurul învățaturii de credință încredințat predicatorului de Biserică, iar altul referitor la sufletele încredințate lui de Dumnezeu, spre a le conduce la

55. Arh. Veniamin Micle, *op.cit.*, p. 251.

56. P.S. Theodosie Athanasiu, *op.cit.*, p. 38.

57. *Cf. ibidem*, p. 39.

58. Pr. prof. Ioan G. Coman, *Personalitatea Sfântului Ioan Gură de Aur*, p. 614.

adevăr, lumină și viață⁵⁹.

Sfântul Părinte n-a criticat numai relele sociale încercând înlăturarea lor definitivă din viața comunității creștine, ci a și promovat o serie de factori constructivi necesari prosperității, progresului și susținerii umane, ca: pacea, munca, asistența socială, caritatea sau milostenia, familia creștină cu toate valorile ei⁶⁰.

Omul hrisostomic

Omul este, pentru Sfântul Ioan Gură de Aur, o valoare unică în cer și pe pământ, atitudinea sa față de el *este aceea a dragostei calde și neîncetate, a philanthropiei*, pe care o dăruiește tuturor începând cu Dumnezeu și sfârșind cu ultima ființă din lume. Puțini sunt Părinții Bisericii care să fi consacrat problemei omului atâtea gânduri, frământări și soluții ca Sfântul Ioan Gură de Aur, el fiind unul din cei mai mari antropologi patristici, preocupându-l omul trăitor în carne și oase, omul -membru al societății, element viu și activ în care odată cu sângele pulsează viața, instinctele, frământările, năzuințele, înălțările și pogorămintele. Ființa omului alcătuită din trup și suflet, reprezintă un interes deosebit pentru Sfântul Părinte, însă grija specială pentru sufletul acestuia revine ca un leit-motiv în toate operele sale, urmărind omul cu atenție și căldură în toate situațiile, pe toate treptele și în toate momentele vieții⁶¹.

Bazată pe Evanghelie, dragostea hrisostomică nu ține seama de clasele sociale, nefăcând discriminări între oameni, umanismul hrisostomic fiind unul cu precădere religios, neputând fi conceput decât ca având de stăpân pe Dumnezeu, susținând împreună cu clasicii poeziei și filozofiei elene că una din marile nenorociri ale omului este depășirea limitelor proprii prin aventurarea în spații care nu-i aparțin⁶². Fiecare om reprezintă, o forță, o valoare și puțința unui pas înainte, nici un om neputând fi exclus de pe câmpul de onoare al vieții, al strădaniei și al bucuriei.

Spre a înțelege și mai bine aceasta Sfântul Părinte acordă o importanță excepțională educației, susținând redresarea omului din îndărătnicie și din rău prin acest proces al educației, care se poate face omului la toate vârstele și în toate situațiile. Este susținută importanța educației de la vârstă fragedă, neglijarea acesteia însemnând după Sfântul Părinte, neglijarea mântuirii copiilor, cum s-a întâmplat marelui preot Eli fiindcă nu s-a îngrijit de ajuns

59. Arh. Veniamin Micle, *op.cit.*, p. 252.

60. *Ibidem*, p. 81

61. Pr. prof. Ioan G. Coman, *Personalitatea Sfântului Ioan Gură de Aur*, p. 604

62. Idem, *Actualitatea Sfântului Ioan Gură de Aur*, p. 41.

de educația fiilor săi. Scopul educației înseamnă promovarea inteligenței, insuflarea fricii celei sfinte de Dumnezeu, a capacității de pătrundere a lucrurilor, disprețul banilor, a slavei omenești, a puterii, a morții și a vieții prezente, una din coordonatele umanismului hrisostomic fiind *prietenia* și sora ei, *dragostea*⁶³.

Concepția despre om, *este o dragoste fierbinte pentru acesta*, asemănată cu dragostea Creatorului pentru creatura Sa, cu situația privilegiată de ființă rațională și stăpânitoare a lumii, datorată tocmai dragostei de oameni a lui Dumnezeu. Inima concepției hrisostomice despre om este dragostea pentru acesta, fără dragoste toate calitățile și creațiile omului neavând valoare pentru că nu promovează viața și fericirea; dragostea este viață, este mers înainte, este lumină, zbor spre înălțimi, biruință asupra întunericului și asupra morții⁶⁴. De aceea este promovată ideea iubirii aproapelui, motivată de faptul că omul este cel mai prețios lucru din câte există în lume, și totodată promovată imitarea iubirii pe care Dumnezeu, neavând față de nimeni dușmănie, o dăruiește tuturor oamenilor în aceeași măsură, o înaltă concepție creștină pe care Sfântul Părinte o cultivă și din care izvorăsc toate faptele bune ale vieții sale: adăpostirea, hrănirea, îmbrăcarea, mângâierea și povățuirea miilor de credincioși săraci și necăjiți din Antiohia.

Omul, în concepția Sfântului Ioan Gură de Aur, este înălțat până la rangul de Hristos, un Hristos uman, real, care trăiește și lucrează după pilda Fiului lui Dumnezeu, este un om care gândește și se ostenește pentru slava lui Dumnezeu și fericirea semenilor săi⁶⁵. Pentru Sfântul Ioan dragostea nemărginită pentru om, ce înflăcăra inima marelui predicator, cuprindea atât pe păstoriții săi, cât și pe cei îndepărtați de credința ortodoxă, și chiar pe păgâni, dornic să-i câștige pe toți pentru Biserica lui Hristos. Pentru aceasta deseori Sfântul Părinte spunea: *dacă reușiți să câștigați pe cel care nu vă voieste, veți avea o răsplată mai mare*⁶⁶.

Admirația Sfântului Ioan pentru Sfântul Apostol Pavel

Sfântul Părinte este considerat ca cel mai autorizat comentator al scripturilor pauline cărora le dedică Omiliile cele mai frumoase și cele mai adânc meditate, reușind să pătrundă tâlcuirea sensului adevărat al gândirii acestuia - nimeni altul nu a trăit mai aproape de sufletul marelui Apostol ca

63. Idem, *Personalitatea Sfântului Ioan Gură de Aur*, p. 605.

64. Pr. prof. Sp. Căndea, *art.cit.*, p. 923.

65. Pr. prof. Ioan G. Coman, *Actualitatea Sfântului Ioan Gură de Aur*, p. 415.

66. Cf. Arhim. Veniamin Micle, *op.cit.* p. 72.

Sfântul Ioan Hristosom⁶⁷.

Sfântul Apostol Pavel era pentru Sfântul Ioan un *imitator al lui Hristos*, un ideal pe urmele căruia a umblat, având veșnic în minte icoana vieții sale, așa se explică pătrunderea atât de fidelă în cugetarea Apostolului și totodată vestitele sale Omilii la Epistolele pauline. Comentând Epistolele pauline, Sfântul Ioan Gură de Aur și-a dat seama de comoara de idei ce există în ele; maturitatea sa predicatorială, forța geniului său exegetic rămânând Omiliile la aceste epistole⁶⁸. În aceste epistole, Sfântul Părinte găsește inima unui om ce a trăit aievea preceptele aduse de Fiul lui Dumnezeu, de aici dorința de a căuta să-l imite și de a invita și pe alții la aceasta, Omiliile sale la aceste epistole nefiind altceva decât o dorință continuă de actualizare a etosului hristic.

Admirația pentru Apostolul neamului a fost mereu aceeași de-a lungul vieții, Sfântul Părinte privind la sufletul lui ca la un prototip, elogiind lipsa de patimi, mărimea vitejiei în propovăduirea dreptei credințe, fierbințeala dragostei către Dumnezeu, mulțimea suferințelor îndurate, voința faptelor bune prin care s-a învrednicit de primirea darului de sus, un model pentru cei care doresc repere de urmat pe calea desăvârșirii⁶⁹. Chiar și biografic există o identitate de fond între acești mari bărbați, în felul cum și-au conservat frăgezimea tinereții, viețuirea neîntinată în medii atât de corupte, amândoi misionari citadini, propovăduind viața pilduitoare de asceți, adevărați maeștri ai înfrânării, îmbrățișând fără rezerve exigența moralei evanghelice, amândoi pătimind maltratări, exil și moarte mucenicească.

Sfântul Ioan Gură de Aur n-a hărăzit nici unei alte personalități creștine atâta belșug de atenție admirativă ca maestrului său preferat, Sfântul Apostol Pavel; în minunatele sale panegirice, în număr de șapte, rostite în strălucita perioadă a activității predicatoriale desfășurate la Antiohia Siriei, preotul Ioan găsindu-și modelul și aspirând la imitarea Apostolului, aprofundându-i opera printr-un studiu intens, elogierea acestuia fiind o preocupare predilectă și permanentă pentru Sfântul Ioan Gură de Aur, întâlnită de-a lungul întregii sale opere scrise⁷⁰.

Cele șapte panegirice ale sale impresionează prin monumentală prezentare a personalității Sfântului Apostol Pavel, acesta fiind zugrăvit cât

67. Prof. dr. Iustin Moiescu, *Sfânta Scriptură și interpretarea ei în opera Sfântului Ioan Hrisostom*, în revista „Candela”, 1939-1941, Cernăuți 1942, p. 238.

68. Pr. prof. Grigorie Marcu, *Mens Divinior*, o comparație între Sfântul Apostol Pavel și Sfântul Ioan Gură de Aur, în revista „Studii Teologice”, nr. 9-10/1957, p. 62.

69. Sfântul Ioan Gură de Aur, *Pușul*, în traducere românească de ÎPS. Kir Grigorie Dascălul, Edit. Anastasia, București, 2001, p. 487.

70. Pr. prof. Grigorie Marcu, *art.cit.*, p. 621.

mai exact, conform adevărului istoric, *ca o întruchipare a tot ceea ce este bun și mare în oameni și în îngeri, cumulând virtuțile patriarhilor, proorocilor și ale altor oameni a lui Dumnezeu din Vechiul Testament; înțelepciunea acestuia fiindu-ne prezentată la nivelul harului revărsat asupra lui de Dumnezeu; un purtător al virtuților de maxim nivel, a dragostei nețărmurite față de toți oamenii; a fidelității cu care a răspuns chemării dumnezeiești, curajului dovedit în propovăduirea Evangheliei; elogierii metodei misionare, și îndemnul Sfântului Părinte în panegiricul al VII-lea de a ne ridica cu toții la nivelul de virtute al Sfântului Apostol Pavel*⁷¹.

Sfântul Ioan a comentat pe larg epistolele pauline, îndeosebi epistola către Romani, o afinitate sufletească îl atrăgea mereu spre acest Apostol, avându-l ca model în lucrarea de duhovnic, slujitor al Sfântului Altar și conducător în Biserica lui Hristos. Putem afirma că nimeni nu s-a apropiat atât de mult de Sfântul Apostol Pavel în ce privește râvna duhovnicească, ca Sfântul Ioan Gură de Aur⁷². În Omiliile sale, referirea la Sfântul Apostol Pavel are caracterul unui argument central, dragostea deosebită cu care pomenește aproape la fiecare pas numele Apostolului, aceasta fiind posibilă numai prin imitarea vieții acestuia.

Preoția este prețul iubirii sublime

Sensul preoției creștine este *semnul iubirii lui Hristos*, dragostea față de comunitatea pe care El a încredințat-o păstorului, este semnul și lucrarea dragostei, lucrarea transformării oamenilor în roade și făclii ale dragostei între frați, este o slujire ce are în vedere sufletul și dorința de transfigurare a acestuia prin adevărata iubire⁷³.

În Tratatul său *Despre Preoție*, Sfântul Părinte Ioan vorbește de sublimitatea preoției, despre măreția și puterea preotului în fața Sfântului Altar utilizând o frumoasă comparație cu Moise, dar un Moise al Legii celei noi urcat pe piscul cel mai înalt al slujirii preoțești, dar și de acel sentiment al nimicniciei preotului în fața Dumnezeirii de pe Sfântul Altar⁷⁴. Preoția hrisostomică a fost una din cele mai înalte preoții care s-au realizat în istoria creștinismului, principiile acesteia fiind prezentate cu mână de maestru în această lucrare de către cel care a trăit la intensitate mare viața sacerdotală.

71. Cf. *ibidem*, p. 623.

72. Diac prof. Orest Bucevschi, *Sfântul Ioan Gură de Aur, Omiliile Despre pocăință*, în „*Studii Teologice*”, nr. 9-10/1957, p. 629.

73. Drd. Simion S. Caplat, *Profilul predicatorului creștin după Sfântul Ioan Gură de Aur*, în „*Studii Teologice*”, nr. 7-8/1966, p. 490.

74. Sfântul Ioan Gură de Aur, *Despre Preoție*, traducere românească și Introducere, Pr. dr. Dumitru Fecioru, Edit. Sophia, București, 2004, p. 19.

Vorbind de responsabilitatea păstorului pentru turma sa în fața lui Dumnezeu, Sfântul Ioan afirmă că slujirea preoției *este mai mare decât orice slujire*, o luptă continuă cu *stăpânitorii întunericului...cu duhurile răutății din văzduhuri*, dar și cu alți dușmani menționați de însuși Apostolul Pavel ca: *desfrânarea, adulterul, necurăția, neînfrânarea, închinarea la idoli, vrăjitoria, vrajba, gelozia, mânia, clewetirea*⁷⁵.

Preoția Sfântului Ioan s-a realizat, istoricește vorbind, la maximum pentru că el a iubit cu cea mai mare putere pe om și pe Dumnezeu, lucrarea sa de slujitor, păstor și predicator al Bisericii s-a desfășurat cu cea mai mare râvnă, pricepere, adâncime și cunoaștere a oamenilor și a situațiilor, lăsând urme neșterse în sufletele contemporanilor și transmițându-se veacurilor următoare ca model clasic pentru preoții creștini de pretutindenea. Conducându-se după principiul că omul este nu numai chipul lui Dumnezeu ci Însuși Hristos, Sfântul Părinte n-a pus condiții în dragostea sa, ci a ajutat pe toți oamenii deopotrivă cu cuvântul și fapta. A fost unul dintre episcopii cei mai iubiți de credincioși care apreciau în el dreapta măsură a dragostei⁷⁶.

Sfântul Părinte prezintă sublimitatea preoției *-iubirea-* condiția esențială a acesteia: *preoția se naște din iubire, se exercită prin iubire, devine prețul iubirii*, doar iubirea singură poate s-o călăuzească și s-o susțină în cariera ei cea grea, de responsabilitate asupra sufletelor⁷⁷. Preoția este pentru Dumnezeu, *pe care-L slăvește prin jertfă*, și pentru oameni, *pe care-i sfințește prin iertarea ei*, ea se săvârșește pe pământ dar are rânduiala cetelor cerești, fiind rânduită de Însuși Duhul Sfânt, preotul aducând lui Dumnezeu aceeași slujbă pe care o aduc îngerii în ceruri, de aceea el trebuie să fie sfânt pentru suflete și pentru Dumnezeu, fiind mijlocitor celor vinovați, alergând neîncetat la picioarele tronului ceresc pentru a cere har⁷⁸.

Sfântul Ioan Gură de Aur vorbește de marea și înfricoșata taină a jertfei, pe care preotul o săvârșește pe masa Sfântului Altar, când se apropie de Dumnezeu, Acesta lăsându-se ținut de mâinile omenești ale preotului; despre harul lui Dumnezeu care sălășluiește în preoți, care n-a fost dat nici îngerilor, nici arhanghelilor, și despre îndumnezeirea credincioșilor prin puterea harului preotului⁷⁹. Totodată, Sfântul Părinte pune accent și pe datoria mirenilor de a respecta și iubi preoții, chiar și pe aceia care nu se învrednicesc de aceasta,

75. *Ibidem*, p. 56.

76. Pr. prof. Ioan G. Coman, *Actualitatea Sfântului Ioan Gură de Aur*, p. 421.

77. Sfântul Ioan Gură de Aur, *Bogățiile Oratorice*, în traducere românească de Diacon Gheorghe Băbuș, Edit. Pelerinul Român, Oradea, 2002, p. 203.

78. *Ibidem*, p. 211.

79. Sfântul Ioan Gură de Aur, *Despre preoție*, p. 21.

justificându-și motivația pe faptul că *preoții reprezintă o instituție demnă de prețuirea noastră – de vreme ce Dumnezeu Însuși a întemeiat-o*⁸⁰. Preotul vorbește în numele lui Dumnezeu descoperindu-ne adevărurile și voințele Sale, iar a-l iubi pe preot este o datorie pentru că el este un trimis a lui Dumnezeu căruia îi dăruim iubire pentru bunurile imense pe care ni le procură⁸¹. Și *pentru munca lor să-i socotiți pe ei vrednici de prisosebnică dragoste* spune Sfântul Ioan; căci prin ei ne naștem la viața cea veșnică, prin mâinile lor se fac toate, prin ei dobândim Împărăția și ni se deschid porțile cerului, prin ei dobândim Tainele cele înfricoșate, și dacă iubim pe Hristos și Împărăția cerurilor trebuie să recunoaștem prin cine avem toate acestea⁸².

Iată ce mai spune Sfântul Ioan despre preot și preoție: *„Cel care-l cinstește pe preot îl va cinsti și pe Dumnezeu; și cel care se deprinde să-l disprețuiască pe preot Îl va supăra pe Dumnezeu în cele din urmă ...Și chiar dacă preotul este rău, văzând Dumnezeu că din venerație pentru El cinstești pe acest preot care este nevrednic de a fi cinstit, El Însuși te va răsplăti*”⁸³. Iar în alt loc spune că prin preot se dobândesc înfricoșatele Taine ale lui Dumnezeu, și *„tot ce are preotul în puterea sa este un dar care nu-i aparține decât lui Dumnezeu singur, și oricât de mare și de înaltă ar fi înțelepciunea omului, ea va fi totdeauna mai prejos de har*”⁸⁴.

Sfântă și sublimă este misiunea preotului și lucrarea lui în Sfânta Liturghie, unde de fiecare dată când o săvârșește coboară cerul pe pământ și-l unește pe om cu Dumnezeu. Cuvântătorul de Dumnezeu Ioan Hrisostomul mai zice: *„Cu mâinile lui de tină și cu glasul lui de om aduce pe Dumnezeu pe Sfânta Masă de pe tronul slavei din ceruri, când rostește cuvintele: <<Și fă adică pâinea aceasta cinstit Trupul Hristosului Tău, iar ceea ce este-n potirul acesta cinstit Sângele Hristosului Tău, prefăcându-le cu Duhul Tău cel Sfânt>>, preotul are în fața sa infinitul, are în fața sa Dumnezeirea; are în fața sa pe Domnul Hristos, pe Domnul Acela iubitor de oameni, Care a dat lumină orbilor, a dat grai mușilor, a deschis auzul surzilor, a înzdrăvenit mădularele slăbănogilor, a curățit trupurile leproșilor, a slobozit pe cei îndrăciți de demoni, a tămăduit pe cei bolnavi, a înviat pe cei morți. Preotul are atunci în fața sa pe Domnul Care la Cina cea de Taină, la ultima Cină cu ucenicii Săi a spus: <<Luați, mâncați, acesta este Trupul Meu care se frânge pentru voi spre iertarea păcatelor. Beți dintru acesta toți, acesta*

80. David C. Ford, *op.cit.*, p. 375.

81. Sfântul Ioan Gură de Aur, *Bogățiile oratorice*, pg.223.

82. Idem, *Puful*, Omilie, p. 761.

83. David C. Ford, *op.cit.*, p. 374.

84. Sfântul Ioan Gură de Aur, *Comentar la Evanghelia de la Ioan*, în traducere românească de Diacon Gheorghe Băbuț, Edit. Pelerinul Român, Oradea, 1998, Omilia 86, p. 462.

este Sângele Meu, al legii celei noi, care pentru voi și pentru mulți se varsă spre iertarea păcatelor>>. Preotul are atunci pe Domnul pironit pe cruce, încununat cu cunună de spini, străpuns în coastă cu sulița. Preotul are atunci în fața sa pe Domnul care a rostit pe cruce cuvintele <<Săvârșitu-s-a!>>. Mântuirea lumii s-a făcut! Preotul are atunci în fața sa dragostea nemărginită a lui Dumnezeu față de lume. <<Căci atât de mult a iubit Dumnezeu lumea încât pe Fiul Său, Cel Unul Născut, L-a dat ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică>>. Preotul are atunci în fața sa pe Sfântul Altar, dragostea de Dumnezeu, jertfa lui Dumnezeu, pe Însuși Dumnezeu”. Înfricoșătoare și cu totul cutremurătoare erau și preoția și slujba adusă lui Dumnezeu în timpul legii vechi, înainte de venirea harului, cu toate formele de manifestare a cultului, dar cu mult mai cutremurătoare și înfricoșătoare este slujba adusă lui Dumnezeu în legea cea nouă, în legea harului. Iată ce mai spune Sfântul Ioan Hrisostomul: „Mai socotești, oare, că mai ești printre oameni și că mai stai pe pământ, când vezi că Domnul stă jertfit pe sfânta masă, iar pe preot stând lângă jertfă rugându-se? Mai socotești oare că ești printre oameni și că stai pe pământ? Nu socotești oare că te-ai mutat dintr-o dată în cer, că ai scos din suflet orice gând trupesc și că privești numai cu sufletul gol și cu mintea curată cele din ceruri?”⁸⁵

Privind la jertfele sângeroase aduse în legea veche, la jertfa adusă de proorocul Ilie, la rugăciunile căruia s-a pogorât foc din cer și a mistuit jertfa (cf. III Regi, 18, 18-38), ne minunăm și ne înfricoșăm. “Minunate sunt acestea toate și pline de uimire”, zice Sfântul Ioan Gură de Aur “dar mută-te acum cu mintea de la cele ce se săvârșesc de Ilie la cele ce se săvârșesc de preot pe sfânta masă. Vei vedea nu numai fapte minunate, ci fapte care depășesc orice uimire. Preotul stă în fața sfintei mese, nu pogoară foc din cer, ci pe Duhul cel Sfânt, se roagă vreme îndelungată nu ca să se pogoare o flacără de sus spre a mistui cele puse înaintea, ci ca să se pogoare harul peste jertfă, spre a aprinde cu ea sufletele tuturor și a le face mai strălucitoare decât argintul înroșit în foc”.

Sfântul Ioan a avut o activitate pastorală de profunzimi și proporții covârșitoare, preoția sacerdotală fiind în concepția sa, o slujire unică care ține de ființa Bisericii, experiența altarului fiind pentru Sfântul Părinte, un eveniment unic, dumnezeiesc, plin de sfințenie și măreție⁸⁶. Sfântul Ioan Gură de Aur a fost și a rămas modelul neîntrecut al preotului și episcopului creștin: credință caldă, viață sfântă, putere de a învăța, dragoste nesfârșită față de sufletele oamenilor, entuziasm pentru bine și progres, curaj neînfrânt împotriva răului. Preotul sau episcopul în concepția Sfântului Părinte trebuie să fie nu numai

85. Sfântul Ioan Gură de Aur, *Despre preoție*, p. 24.

86. Sfântul Ioan Gură de Aur, *Despre preoție*, p. 75.

învățători, sfințitori și conducători de suflete, ci cu deosebire modele de viață creștină îndumnezeită fiindcă toată credința și teologia nu valorează nimic fără o viață corespunzătoare: *sfințenia, munca, smerenia și dragostea* fiind cele patru cununi ale preoției.

În legea veche, când Dumnezeu se arată lui Moise în rugul „*ce ardea și nu se mistuia*” și îi poruncește „*dezleagă cureaua încălțămintelor căci locul pe care stai este sfânt*” (Ieșire 3,5), Moise se înfricoșează la auzul glasului dumnezeiesc, dându-și seama de micimea și nevrednicia sa de a auzi cu urechile lui glasul dumnezeirii: „*Și-a acoperit fața sa căci se temea să privească pe Dumnezeu*” (cf. Ieșire 3,6). Cu atât mai înfricoșător trebuie să fie preotul liturghisitor despre care Sfântul Ioan Gură de Aur spune: „*Spune-mi, te rog, unde-l vom pune pe preot când cheamă Duhul cel Sfânt când săvârșește preainfricoșătoarea jertfă și când atinge necontenit pe Stăpânul obștesc al tuturor? Cât de mare curăție, cât de mare evlavie îi vom cere? Gândește-te ce fel trebuie să fie mâinile acelea care slujesc, ce fel trebuie să fie limba aceea care rostește acele cuvinte? Nu trebuie să fie oare mai curat și mai sfânt decât oricine altul sufletul care a primit atâta duh? Atunci și îngerii stau împrejurul preotului, tot altarul și locul din jurul jertfelnicului se umple de puterile cerești în cinstea Celui ce Se află pe jertfelnic. Cele ce se săvârșesc atunci pe sfântul altar sunt îndestulătoare să ne încredințeze de toate acestea*”. Iar în alt loc mai zice: „*Sufletul preotului trebuie să fie mai curat decât însăși razele soarelui pentru ca Duhul cel Sfânt să nu-l părăsească niciodată și ca el să poată spune: <Iar de acum nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăiește în mine>*”⁸⁷.

Pentru a înțelege și mai deplin însemnătatea preoției sacramentale, sublima misiune și lucrare a preotului, să luăm aminte la ceea ce mai îndeamnă atât de părintește Sfântul Ioan când spune: „*...Săvârșește preotule sfânta slujbă a Sfintei Liturghii cu toată curăția trupească și sufletească. Fă-ți pravila cerută de rânduielile bisericești, citește rugăciunile pentru sfânta Împărtășanie. Nu le citi numai ca să le citești, ci pentru ca să-ți înalți sufletul către Dumnezeu ca să te pocăiești. Împacă-te cu toată lumea; împacă-te cu cel care slujești la același altar. Mărturisește duhovnicului păcatele săvârșite. Nu săvârși păcate de moarte, nu fi trufaș, nu fi iubitor de argint, nu curvi, nu te mânia, nu fi lacom, nu pizmui, nu cleveti, nu te lenevi spre fapte bune. Ferește-te de beție și de îmbuibare. Postește, roagă-te, fă milostenie. Dar postește, roagă-te, fă milostenie, fără fățarnicie. Așa curățit trupește și sufletește și împăcat cu toată lumea, apropie-te de sfânta masă, pe piscul cel mai înalt al slujirii preoțești, pentru a primi în mâinile tale Trupul Dumnezeului Celui viu, Trupul Dumnezeului Care ține universul în*

87. Sfântul Ioan Gură de Aur, *Despre preoție*, p. 28.

palma... Ia aminte, dar! Harul lui Dumnezeu te-a suit pe piscul cel mai înalt al slujirii preoțești. Ești puternic. Poți lega și dezlega sufletele. Poți scoate din iad sufletele și le poți băga în rai. Ai o putere pe care Dumnezeu n-a dat-o nici îngerilor, nici arhanghelilor. Ție ți-a dat, cât ești pe pământ, puterea aceasta de a ierta păcatele credincioșilor tăi. Ești puternic. Poți, cu fărâma ta de trup, în care pâlpâie sufletul, poți pogori pe Dumnezeu din ceruri, ca să te sfințească și să te mântuie și ca și tu la rândul tău să sfințești și să mântui pe credincioșii tăi. Sfințește-te, îndumnezeiește-te, cu trupul lui Dumnezeu cât mai des. Sfințește-te și îndumnezeiește la fel și pe credincioșii tăi. O, poți! Toată puterea aceasta este în mâna ta. Ți-a dat-o Dumnezeu... spre slava Lui în veci. Amin”.

4. LOCUL SFÂNTULUI IOAN GURĂ DE AUR ÎNTRE SFINȚII IERARHI AI BISERICII

Sfinții Părinți, ”*mari dascăli ai lumii creștine și ierarhi*”, Vasile cel Mare, arhiepiscopul Cezareii Capadociei, Grigorie de Nazianz și Ioan Gură de Aur, arhiepiscopul Constantinopolului, au strălucit ca trei luceferi luminoși ai unei constelații, pe cerul aceleași epoci, trăind în mult frământatul secol al IV-lea și activând în locuri diferite și cu metode diferite, dar lăsând Bisericii o zestre de o valoare inestimabilă reprezentând agonisita de mult preț a geniului și a minții lor luminate, a vieții lor pilduitoare prin sfințenie și a muncii lor neistovite și creatoare⁸⁸. Biserica s-a oprit cu admirație asupra activității lor de mari cugetători și interpreți ai Sfintei Scripturi, de permanenți apărători ai dreptei credințe, de inegalabili propovăduitori ai Evangheliei, de neîntrecați trăitori ai dreptei credințe, de adevărați păstori sufletești care s-au îngrijit pentru desăvârșirea păstoriților lor, pentru bunăstarea și ajutorarea lor, pentru instaurarea păcii, a dreptății și a iubirii creștine în lume. Virtutea evlaviei le-a adus Sfinților Trei Ierarhi aureola sfințeniei și cinstire din partea credincioșilor.

Secolul al IV-lea în care au trăit Sfinții Trei Ierarhi a constituit cu adevărat o epocă de o importanță decisivă pentru dezvoltarea și evoluția cultului creștin, cei trei Sfinți Ierarhi punându-și cultura lor profundă și multilaterală, talentele lor orale și oratorice, întreaga lor experiență duhovnicească, în serviciul acestuia⁸⁹. Activitatea predicatorială desfășurată de Sfinții Trei Ierarhi, îmbrățișează toate aspectele vieții creștine, reflectând problemele teologice, morale și sociale specifice Bisericii răsăritene din secolul al IV-lea. Apostolatul misionar, desfășurat cu zel inegalabil de Sfinții Trei Ierarhi, este dominat de grija față de om, *fință creată*

88. Pr. prof. Ene Braniște, *Sfinții Trei Ierarhi în cultul creștin*, în revista „BOR”, nr. 1-2/1958, p. 171.

89. Pr. prof. dr. Liviu Streza, *Sfinții Trei Ierarhi în cultul ortodox*, în „*Revista Teologică*”, nr. 1/1994, p. 5.

de Dumnezeu să trăiască pe pământ pentru a-și pregăti viața viitoare, această grijă fiind privită sub ambele aspecte; psiho-fizic și creștin-social. În lumina acestor principii, acești sfinți părinți au dorit să transforme omul într-o ființă nouă, superioară, demnă de chemarea și misiunea sa.

Un mare ascet și monah, Sfântul Vasile cel Mare, a creat un nou stil de viață monastică și anume acela după modelul unei familii, fiind totodată un înflăcărat predicator social combătând în cuvântările sale manifestări decadente, păcate și vicii care descompuneau viața omului și a societății, un ierarh plin de umanitate și cu un simț practic deosebit, care a deschis Biserica sa față de nevoile sociale ale epocii. Sfântul Grigorie Teologul, a pus bazele concepției trinitare despre Dumnezeu, a fost predicatorul preocupat de grija pentru păstrarea nealterată a ortodoxiei credinței creștine, predicile sale având caracter teologic, dogmatic, speculativ, mai detașate de problemele sociale. Sfântul Ioan Gură de Aur s-a distins între ceilalți predicatori creștini sociali, atât prin geniul său oratoric, cât și prin numărul impresionant de predici cu tematică moral-socială. Înzestrat cu înalte calități psihologice, cunoscător al patologiei sufletești a păstoriților precum și a carențelor vieții morale a depus uriașe eforturi de transformare a societății, dobândind nemuritoare denumire de „Sociolog al epocii patristice” alături de Sfântul Vasile cel Mare.

Mari cunoscători ai deficiențelor moral sociale, cu efecte dezastruoase pentru viitorul întregii omeniri, Sfinții Trei Ierarhi nu au limitat activitatea predicatorială numai la combaterea lor, ci conștienți de uriașa datorie ce le revine în făurirea lumii întemeiate pe spiritualitatea creștină, pentru salvarea societății intrate în descompunere, ei au accentuat energic factorii pozitivi de reînnoire a întregului sistem social. În lumina acestor principii, ei abordează teme ca: pacea, munca, milostenia sau caritatea, familia creștină, problema sclaviei, spectacolele și literatura decadentă⁹⁰. Tematica moral-socială ocupă un loc important în activitatea predicatorială a Sfinților Trei Ierarhi, fiind consecința firească a concepției lor despre adevăratul sens al învățaturii Mântuitorului nostru Iisus Hristos, pentru ei învățătura creștină se constituie ca o forță divină capabilă să transforme omul vechi într-unul nou (*cf.* Efes. 4, 22-24).

Folosind metoda negativă și metoda pozitivă în predicile lor, Sfinții Trei Ierarhi au demonstrat eficacitatea lor, *prin cea negativă* urmărind depistarea, criticarea și combaterea vehementă a tuturor relelelor sociale, cum erau sclavia, bogăția nedreaptă, sărăcia, luxul, banchetele și teatrele decadente, iar *cea de-a doua* constând în promovarea factorilor reînnoitori ai vieții, ca:

90. Arhim. Veniamin Micle, *op.cit.*, p. 107.

pacea, munca, milostenia și familia⁹¹. De aceea Sfinții Trei Ierarhi au fost personalități harismatice, înzestrați cu harisma cunoașterii lui Dumnezeu, ierarhi cu o vastă cultură creștină și experiență pastorală, asceți și filozofi⁹².

Între ei, Sfântul Ioan Gură de Aur se prezintă ca fiind una dintre cele mai proeminente personalități ale Bisericii creștine din toate timpurile, viața, faptele și scrierile sale impunându-l ca o columnă a duhului care a vrut să unească și să contopească cât mai deplin cerul cu pământul, și totodată o apariție excepțională pentru vremea și mediul său, încercând să reînvie prin viața și opera sa ethosul perioadei apostolice, îndeosebi acela al Sfântului Pavel și al comunității primilor creștini din Ierusalim⁹³. Predispozițiile și darurile sale naturale: *imaginație aprinsă și creatoare, inteligență tăioasă, gândire clară și perspicace, un curaj sfânt susținut de o voință tenace* toate cultivate cu trudă și hărnicie și binecuvântate de harul divin, au făcut ca Sfântul Ioan să se poată adânci în tainele și dumnezeieștile învățături ale Evangheliei, și să-și pună întreaga sa personalitate, toată știința și cultura sa, experiența sa bogată precum și imaginația sa în slujirea legii, iubirii de oameni și de Dumnezeu⁹⁴.

Tema importantă pe care a dezbătut-o aproape de fiecare dată sub diferite forme a fost mântuirea sufletelor credincioșilor săi din ghearele păcatului, combătând cu toată energia păcatele de care suferea omul secolului al IV-lea: *slava deșartă, luxul, superstițiile și toate viciile unei lumi în descompunere*. Convins că bunurile materiale, deși necesare vieții, nu măresc valoarea internă a sufletului, el s-a arătat ostil proprietății individuale, a apărut demnitatea umană a celor săraci și lipsiți, a servitorilor, a muncitorilor manuali și a sclavilor, subliniind drepturile acestora împotriva încălcărilor brutale ale celor bogați și puternici⁹⁵. Sfântul Ioan a fost și un profet al optimismului creștin, al celui optimism care să trezească în sufletul credincioșilor conștiința clară că în comuniune cu Hristos: *neliniștea, micimile, păcătoșia vieții* pot fi depășite atingând idealul suprem creștin prin desăvârșire.

Predica hrisostomică este o dăruire neprecupețită a înălțării vieții creștine, fiecare pagină din opera omiletică a Sfântului Ioan cuprinzând o temeinică invitație la iubire, la acea iubire ce descoperă motive noi de-a iubi pe oameni și pe Dumnezeu, cuvântările Sfântului delectând sufletele și rămânând un tezaur

91. *Ibidem*, p. 116.

92. Diac. asist. Ion Bria, *Teologie și Biserică la Sfinții Trei Ierarhi*, în „*Studii Teologice*”, nr. 1-2/1971, p. 80.

93. *Ibidem*, p. 613.

94. Diacon prof. Nicolae Bălcă, *Câteva trăsături ale Sfântului Ioan Hrisostom ca predicator*, în „*Studii Teologice*”, nr. 7-8/1968, p. 501.

95. *Ibidem*, p. 505.

de neprețuit în sanctuarul literaturii Bisericii creștine⁹⁶. Apoi lupta împotriva păcatului a fost construită de Sfântul Părinte pe o concepție realistă despre sfințenie, prezentând adevărul și virtutea creștină nu ca pe ceva utopic, ci ca ceva realizabil în realitatea vieții. De aceea predica hrisostomică s-a realizat în perspectiva eternității, orientată permanent spre Dumnezeu –*theotropică* dar în același timp și *antropocentrică*, având în vedere transfigurarea și salvarea omului⁹⁷.

Istoria Sfântului Ioan Gură de Aur rezumă și ilustrează în chip concludent societatea și epoca în care a trăit, persoana și viața lui făcând parte integrantă din istoria imperiului, a lumii și a Bisericii de atunci, aparținându-i ca tot ce a avut epoca lui mai mare și mai bun, destinul lui oglindind fidel și expresiv vremea, în ceea ce a avut și nobil și meschin⁹⁸. Sfântul Părinte a adus timpului său o credință și o evlavie de mare putere și căldură, o puritate morală rară, în care austeritatea și bunătatea se completeau în chip fericit, un temperament sensibil, o bună credință în toate, un idealism total, sinceritate, pasiunea binelui, un talent excepțional de predicator, muncă, devotament, sacrificiul oricărui interes personal, o viață simplă în toate, un exemplu de creștin, de preot și de episcop armonizat în chip exemplar cu principiile Evangheliei⁹⁹.

Sfântul Ioan Gură de Aur este de o actualitate continuă în Bisericile creștine mai ales prin calitatea sa de predicator, și prin marele număr de predici ce ni s-au păstrat de la el, fiind cel mai mare predicator al creștinismului patristic și unul din cei mai mari ai lumii creștine, un orator înnăscut cu o deosebită bogăție de idei și originalitate de imagini în conținutul predicilor sale precum și un măreț scop moral¹⁰⁰. Sfântul Ioan și-a format la școala lui Libanius o adâncă și întinsă cultură clasică, instrument principal pentru pregătirea în arta vorbirii, dar Dumnezeu a pus în el o mulțime de daruri: *putere rapidă de pătrundere, memorie puternică, spirit de observație, mare capacitate de a lega ideile și noțiunile înrudite și o imaginație vie*. La toate acestea adăugându-se o întinsă știință teologică, un temperament de foc, o inimă extrem de sensibilă și un zel apostolic care nu l-a părăsit niciodată în lucrarea de desăvârșire și sfințire a semenilor săi¹⁰¹.

Ceea ce dă actualitate operei sale este clasicismul și realismul umanist al acestora, regăsind evidenta armonie dintre fond și formă precum și suflul de

96. Magistrat Simion S. Caplat, *art.cit.* p. 714.

97. Diacon prof. Nicolae Bâlcă, *art.cit.*, p. 506.

98. Prof. Teodor M. Popescu, *art.cit.*, p. 552.

99. *Ibidem*, p. 553.

100. Prof. Ioan G. Coman, *Actualitatea Sfântului Ioan Gură de Aur*, p. 409.

101. *Ibidem*, p. 409.

viață și adevăr care transpiră din toate producțiile sale literare oratorice sau neoratorice. Cultul formei l-a învățat din studiul marilor clasici ai Greciei, convingerea sa fiind că forma trebuie să îmbrace idei, atitudini, probleme și soluții folositoare iar cuvântul să fie încărcat de puterea vieții, a virtuții, a înălțării și a folosului oamenilor. Astfel, concepția umanistă a Sfântului Ioan Gură de Aur este profund realistă deosebindu-se de umanismul păgân, omul hrisostomic fiind văzut în zbuciumul și lupta vieții, zugrăvit pe toate treptele existenței, privit în toate situațiile posibile, realizând crearea unui om nou, a unui creștin după modelul Mântuitorului Iisus Hristos, al Sfinților Apostoli, al martirilor, al desăvârșiților¹⁰².

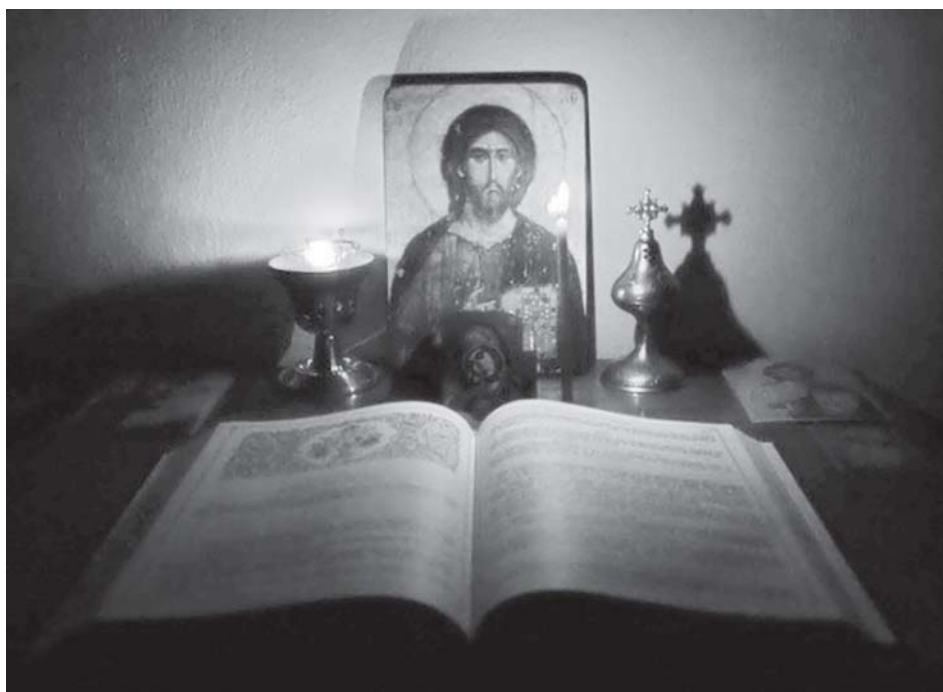
Sfântul Ioan a fost și a rămas modelul neîntrecut al tuturor creștinilor de pretutindeni și din toate timpurile însemnând pregnant istoria Bisericii creștine cu pecetea harului lui Dumnezeu care a rodit însutit în el, dovedindu-se prin cuvânt și fapte a fi un adevărat „*etalon al ortodoxiei*” prin ceea ce s-a crezut „pretutindeni, întotdeauna și de către toți”.

Bibliografie

1. ATHANASIU, P.S. Theodosie, *Viața și activitatea Sfântului Chrisostom*, Tipografia Cărților Bisericești, București, 1923;
2. BĂBUȚ, Diac. Gheorghe, *Istoria Sfântului Ioan Gură de Aur*, Editura Pelerinul Român, Oradea, 2003;
3. BÂLCĂ, Diac. prof. Nicolae, *Câteva trăsături ale Sfântului Ioan Hrisostom ca predicator*, în „*Studii Teologice*”, nr. 7-8 / 1968;
4. BELU, Prof. Dumitru I., *Cu privire la predică în concepția Sfântului Ioan Gură de Aur*, în „*Mitropolia Ardealului*”, nr. 3-4/1958;
5. BRANIȘTE, Pr. prof. Ene, *Sfinții Trei Ierarhi în cultul creștin*, în BOR, nr. 1-2/1958;
6. BRIA, Diac. asist. Ion, *Teologie și Biserică la Sfinții Trei Ierarhi*, în „*Studii Teologice*”, nr. 1-2/1971;
7. CAPLAT, Magistr. Simion S., *Problema formei în predica Sfântului Ioan Gură de Aur*, în BOR, nr. 7- 8 / 1965;
8. CÂNDEA, Pr. prof. Spiridon, *Sfântul Ioan Gură de Aur ca păstor de suflete*, în BOR, nr. 10 / 1957;
9. COMAN, Pr. prof. Ioan G., *Patrologia*, Editura Mănăstirii Dervent, 1999;
10. Idem, *Actualitatea Sfântului Ioan Gură de Aur*, în „*Studii Teologice*”, nr. 7-8/1955;
11. Idem, *Personalitatea Sfântului Ioan Gură de Aur*, în „*Studii Teologice*”, nr. 9-10/1957

102. Idem, Personalitatea Sfântului Ioan Gură de Aur, p. 614.

12. CORNIȚESCU, Pr. prof, Constantin, *Chipul mamei Sfântului Ioan Gură de Aur*, în „*Studii Teologice*”, nr. 9-10/1977;
13. FECIORU, Pr. prof. dr. Dumitru, *Introducere și note la Omilii la Facere I*, în PSB 21, Editura IMB al BOR, București;
14. FORD, David C., *Bărbatul și femeia în viziunea Sfântului Ioan Gură de Aur*, în traducere românească de Luminița I. Niculescu, Editura Sophia, București;
15. GHEORGHIU, Virgil, *Gură de Aur atletul lui Hristos*, Editura Deisis, Sibiu;
16. IOAN, Sfântul Ioan Gură de Aur, *Tratat despre preoție*, în traducere românească de Pr. Dumitru Fecioru, Edit. IBM al BOR, București, 1998;
17. IDEM, *Comentar la Evanghelia de la Ioan*, în traducere românească de Diacon Gheorghe Băbuț, Editura Pelerinul Român, Oradea, 1998;
18. IDEM, *Bogățiile Oratorice*, în traducere românească de Diacon Gheorghe Băbuț, Editura Pelerinul Român, Oradea, 2002;
19. MICLE, Arhim. Veniamin, *Trepte spre amvon*, Studii Omiletice, Imprimeria Coresi București, 1993.
20. MOISESCU, Prof. dr. Iustin, *Sfânta Scriptură și interpretarea ei în opera Sfântului Ioan Hrisostom*, în revista „*Candela*”, Cernăuți 1942;
21. POPESCU, Teodor M., *Epoca Sfântului Ioan Gură de Aur*, în Revista „*Ortodoxia*”, nr. 4 / 1957;
22. STREZA, Pr. prof. dr. Liviu, *Sfinții Trei Ierarhi în cultul ortodox*, în „*Revista Teologică*”, nr. 1/1994.

Cuvântul I Despre rugăciune¹

Sfântul Ioan Gura de Aur

Pentru mai multe pricini se cuvine să fericim și să admirăm pe slujitorii lui Dumnezeu: mai întâi, că aveau în rugăciuni nădejdea mântuirii lor; apoi, că au lăsat în scris cântările și slujbele pe care le aducem lui Dumnezeu cu bucurie și cu frică; și, în sfârșit, că ne-au transmis comoara aceasta a lor, ca să poată îndemna pe toți cei ce vor veni după ei spre râvnă. Că se cuvine ca purtările dascălilor să treacă la ucenici; se cuvine ca cei ce ascultă pe prooroci să calce pe urmele dreptății lor; se cuvine să trăim tot timpul în rugăciuni, să slujim lui Dumnezeu și să cugetăm la Dumnezeu; se cuvine deci să socotim că viața noastră, sănătatea noastră, bogăția noastră, cununa bunătăților noastre este rugăciunea către Dumnezeu, rugăciuni făcute cu suflet curat și nestrucăt.

¹ Sfântul Ioan Gură de Aur, *Omiliile la săracul Lazăr. Despre soartă și providență. Despre rugăciune. Despre viețuirea după Dumnezeu*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al B.O.R., 2005.

După cum soarele e lumină pentru trup, tot așa rugăciunea e lumină pentru suflet. Dacă-i o pagubă pentru un orb că nu vede soarele, apoi câtă pagubă nu-i pentru creștin că nu se roagă neîncetat, că nu aduce în suflet, prin rugăciune, lumina lui Hristos? Și totuși, cine nu s-ar mira, cine nu s-ar minuna de iubirea de oameni a lui Dumnezeu, pe care ne-o arată nouă, oamenilor, când ne dăruiește atâta cinste, când ne învrednicește să ne rugăm Lui și să stăm de vorbă cu El? Da, în timpul rugăciunii vorbim, în adevăr, cu Dumnezeu. Prin rugăciune ne apropiem de îngeri și ne depărtăm de tovărășia celor necuvântătoare. Că rugăciunea este lucrul îngerilor, înălțându-i chiar mai presus de vrednicia lor, pentru că a sta de vorbă cu Dumnezeu, adică rugăciunea, este mai presus de vrednicia îngerilor, înșiși îngerii ne arată lucrul acesta prin teama cea mare cu care se roagă, dându-ne a înțelege și a cunoaște că se cuvine ca, atunci când ne apropiem de Dumnezeu, să o facem cu bucurie și cu frică: cu frică, de teamă să nu părem nevrednici de rugăciune; cu bucurie, pentru că ne umplem de mulțumire pentru marea cinstită ce ni se face, că neamul nostru cel muritor a fost învrednicit de o atât de mare purtare de grijă, că ne desfătăm de bucuria de a sta de vorbă cu Dumnezeu. Prin rugăciune încetăm de a mai fi muritori și vremelnici - că prin fire suntem muritori - ne mutăm prin vorbirea aceasta cu Dumnezeu în viața cea nemuritoare. Trebuie deci neapărat ca cel care stă de vorbă cu Dumnezeu să ajungă mai presus de moarte și de orice stricăciune. Și după cum cel ce stă în soare scapă neapărat de întuneric, tot așa și cel ce stă de vorbă cu Dumnezeu ajunge neapărat nemuritor. Da, cinstea aceasta mare ne face nemuritori! Și după cum nu-i cu puțință să fie săraci cei care se bucură de cinstită împăratului, tot așa, cu mult mai mult, nu-i cu puțință să aibă suflete muritoare cei ce se roagă lui Dumnezeu, cei ce stau de vorbă cu El. Că moartea sufletului sunt necredința și viața nelegiuită; iar viața sufletului este slujirea lui Dumnezeu și viața potrivită cu această slujire. Da, rugăciunea ne face viața sfântă și potrivită slujirii lui Dumnezeu; ea adună comori minunate în sufletele noastre. De ești îndrăgostit de feciorie, de te străduiești să cinstești curăția în căsnicie, de te străduiești să-ți înfrânezi mânia și să fii blând, de dorești să scapi de invidie sau să faci altceva din cele ce se cuvin, ei bine, spre toate acestea te povățuiește rugăciunea; ea îți netezește drumul vieții, și calea credinței îți va fi ușoară și lesnicioasă. Nu se poate, nu se poate să nu li se împlinescă rugăciunea celor care cer de la Dumnezeu cuminenie, dreptate, blândețe, bunătate! Cereți, spune Domnul, și vi se va da; căutați, și veți afla; bateți, și vi se va deschide! Că tot cel ce cere primește, cel ce caută găsește și celui ce bate i se va deschide! Și în altă parte, iarăși: Care tată dintre voi, de-i va cere fiul lui pâine, îi va da

piatră? Sau de-i va cere pește, îi va da șarpe? Deci dacă voi, răi fiind, știți să le dați fiilor voștri daruri bune, cu cât mai mult Tatăl Cel din ceruri va da Duh Sfânt celor care-L cer de la El! Cu astfel de cuvinte și cu astfel de nădejdi ne-a îndemnat Domnul să ne rugăm; datoria noastră este să dăm ascultare lui Dumnezeu, ca să trăim totdeauna în rugăciuni și cântări duhovnicești; să avem mai multă grijă de slujirea față de Dumnezeu decât de sufletele noastre. Făcând astfel, vom trăi așa cum se cuvine să trăiască oamenii. Omul care nu se roagă lui Dumnezeu și nu dorește să stea de vorbă cu Dumnezeu este mort, fără suflet și fără minte. Cel mai mare semn de smintire este acela să nu știi ce mare cinste îți face Dumnezeu; cel mai mare semn de nebunie este să nu iubești rugăciunea, să nu socotești că ai murit sufletește când nu te mai rogi lui Dumnezeu. După cum trupul acesta al nostru este mort și plin de miros urât când lipsește din el sufletul, tot așa și sufletul este mort, ticălos și plin de miros urât când nu se îndreaptă spre rugăciune. Daniel, marele prooroc, ne învață că se cuvine să socotim mai amară ca moartea lipsa rugăciunii; dar, mai bine spus, el voia mai bine să moară decât să fie lipsit treizeci de zile de rugăciune. Și împăratul perșilor nu i-a dat această poruncă pentru ca Daniel să se lepede de legea lui, ci ca să-l facă pe Daniel să se gândească treizeci de zile la el. Fără ajutorul lui Dumnezeu nu ne poate veni în suflet niciun bine; iar ajutorul lui Dumnezeu stă alături de ostenele noastre și le ușurează mult, când Dumnezeu vede că iubim rugăciunea, că ne rugăm mereu Lui și că așteptăm să se pogoare de la El toate bunătățile. Când văd că un om nu iubește rugăciunea, nici nu are dragoste fierbinte și puternică de rugăciune, știu bine că omul acela nu are nimic de seamă în sufletul său. Când văd însă pe un altul că nu se mai satură de slujbele (aduse) lui Dumnezeu, că socotește cea mai mare pagubă să nu se roage mereu, mărturisesc din toată inima că un astfel de om împlinește negreșit toată virtutea, că este biserică a lui Dumnezeu. Dacă, după cum spune cartea înțelepciunii, îmbrăcăminte omului, călcătura lui și dezvelirea dinților arată sufletul lui, apoi cu mult mai mult slujirea lui Dumnezeu este semn de toată dreptatea; fiind o îmbrăcăminte duhovnicească și dumnezeiască, revarsă multă podoabă și frumusețe în sufletele noastre, îndreaptă viața fiecăruia, nu lasă să pună stăpânire pe sufletul nostru vreun gând rău și nelalocul lui, ne convinge să ne temem de Dumnezeu și de cinstea dată nouă; ne învață să fugim de orice momeală a celui viclean, alungă gândurile rușinoase și stricate, face ca sufletul nostru să disprețuiască plăcerea. O singură mândrie trebuie să aibă cei ce îi slujesc la Hristos: să nu slujească niciunei fapte rușinoase, ci să-și păzească sufletul liber, să-l facă să ducă o viață curată.

Socot ca fiind lămurit pentru toată lumea că e cu totul cu neputință să

trăiești virtuos fără rugăciune. Cum ar putea săvârși virtutea un om care nu se apropie și nu cade mereu înaintea Celui Ce dă virtutea? Cum ar putea dori cineva să fie curat și drept, dacă nu stă de vorbă cu Cel Care cere de la noi acestea, și mai multe decât acestea? Aș vrea să vă arăt, pe scurt, cum rugăciunea ne curățește iute, chiar de am fi plini de păcate. Ce poate fi mai mare și mai dumnezeiesc decât rugăciunea, când ea este un leac așa de bun pentru sufletele bolnave? Ninivenii sunt aceia care și-au șters prin rugăciune multele lor păcate. Îndată ce au început să se roage, rugăciunea i-a făcut drepti; rugăciunea a îndreptat îndată un oraș obișnuit să trăiască în desfrâu, în păcate și în fărâdelegi; rugăciunea a fost mai puternică decât vechea obișnuință; a umplut orașul de legi cerești, a adus o dată cu ea și curăția, și iubirea de oameni, și blândețea, și grija de săraci. Fără aceste virtuți nu poate trăi rugăciunea în suflet; rugăciunea umple sufletul de toată dreptatea, îl îndreaptă spre virtute și alungă din el păcatul. Într-adevăr, de-ar fi intrat atunci în Ninive un om care cunoștea orașul mai dinainte, nu l-ar mai fi cunoscut; atât de iute trecuse de la o viață ticăloasă la una plină de dreptă credință! După cum n-ai mai cunoaște pe o femeie săracă și îmbrăcată în zdrențe de-ai vedea-o mai târziu împodobită cu haine de aur, tot așa și cel care știa de mai înainte orașul acela sărac în fapte bune și lipsit de comori duhovnicești, nu l-ar mai fi cunoscut! Atâta îl schimbaseră rugăciunea! Atâta virtute adusese în obiceiurile și în viața lui! O femeie care a trăit toată viața în stricăciune și desfrâu dobândește mântuire îndată ce cade la picioarele lui Hristos.

Rugăciunea nu curăță numai păcatele, ci îndepărtează pe om de la mari primejdii. Minunatul David, care a fost și împărat, și prooroc, a fost biruitor în multe și grele războaie numai prin rugăciune! Numai această armă o pune înaintea oștirii sale, și dădea prilej ostașilor săi să biruie în liniște și tihnă. Ceilalți împărați aveau nădejdea mântuirii lor în destoinicia căpeteniilor, în meșteșugul războiului, în arcași, în hopliți, în călăreți. Marele David însă își întărea oștirea lui cu sfintele rugăciuni; nu se uita la semeția comandanților săi, la semeția căpeteniilor pedestrilor și călăreților; nu aduna bani, nici nu-și făurea arme, ci din cer pogora armură dumnezeiască. Armură cu adevărat cerească este dumnezeiasca rugăciune; numai ea poate păzi cu tărie pe cei ce se tem de Dumnezeu. Adeseori privirile dușmanilor, curajul potrivnicilor și alte multe pe lângă acestea, fac zadarnice tăria și destoinicia ostașilor, dibăcia și viclenia arcașilor; rugăciunea însă este armă de nebiruit, pavăză sigură, care pune pe fugă nu numai pe un dușman, ci multe zeci de mii de dușmani. Pentru că și David cel minunat n-a biruit pe Goliat cel vestit, care venea asupra lui ca un demon înfricoșător, cu arme, nici cu săbii, ci cu rugăciunea.

Deci puternică armă este pentru împărați rugăciunea în lupte; dar puternică este și pentru noi rugăciunea în lupta cu demonii. Tot așa și împăratul Iezechia a fost biruitor în războiul cu perșii; nu a înarmat oștire, ci punând numai oștirile în fața vrăjmașului; la fel a scăpat (regele) și de moarte când a căzut înaintea lui Dumnezeu cu evlavia cuvenită și numai rugăciunea i-a lungit viața.

Vameșul ne învață apoi că rugăciunea curăță ușor sufletul care a păcătuit; s-a rugat lui Dumnezeu să capete iertare, și a căpătat. Ne învață și leprosul, care s-a curățit îndată ce a căzut înaintea lui Dumnezeu. Dacă Dumnezeu a curățit iute un trup stricat de boală, cu mult mai iute va vindeca, prin iubire de oameni, un suflet bolnav. Cu cât e mai de preț sufletul decât trupul, cu atât mai multă grijă va avea și Dumnezeu de el. Ți-aș putea da nenumărate exemple și din Vechiul, și din Noul Testament, dacă aș vrea să înșir pe toți cei mântuiți prin rugăciune. Dar poate că unul din oamenii trândavi, din cei care nu vor să se roage cu râvnă și cu osârdie, mi-ar pune împotriva cuvintele rostite de Dumnezeu: Nu tot cel ce-Mi zice: ”Doamne, Doamne!” va intra în împărăția cerurilor, ci acela care face voia Tatălui Meu Celui din ceruri! S-ar putea îndreptăți prin aceasta, dacă aș socoti că este de-ajuns numai rugăciunea pentru mântuirea noastră. Dar nimeni să nu se folosească de cuvintele mele pentru îndreptățirea trândăviei lui, pentru că am spus că rugăciunea este temeiul bunătăților, temelia și rădăcina unei vieți îmbunătățite! Nici curăția nu poate mântui fără celelalte fapte bune, nici grija față de săraci, nici bunătatea, nici altă faptă bună! Ci trebuie să-și dea mâna toate în sufletele noastre. Dedesubtul lor însă stă rugăciunea ca o temelie, ca o rădăcină. După cum temeliele fac puternice casele și corăbiile menținându-le trăinicia, tot așa și rugăciunile mențin trăinicia vieții noastre. Fără rugăciune nu avem niciun bine, nici nu ne mântuim. Pentru aceea Pavel stăruie mereu, poruncindu-ne și zicându-ne: Stăruieți în rugăciune, priveghind în ea cu mulțumire!; iar în altă parte spune: Rugați-vă neîncetat, mulțumiți întru toate; că aceasta este voia lui Dumnezeu!; iar în altă parte, iarăși: În toată vremea rugându-vă întru Duhul...; și întru aceasta privegheați cu toată răbdarea și rugăciunea! Astfel, căpetenia apostolilor, cu multe și dumnezeiești cuvinte, ne cheamă mereu la rugăciune. Se cuvine dar ca, povățuiți de el, să însoțim viața noastră cu rugăciunea și cu ea să ne udăm neconținut sufletul. Nu mai puțină nevoie au semenii de rugăciune decât pomii de apă. Nici pomii nu pot da roade dacă nu sug apa prin rădăcini, nici noi nu vom putea da fructele de mult preț ale dreptei credințe dacă nu adăpăm sufletul nostru cu rugăciunile. Pentru aceea trebuie să ne închinăm lui Dumnezeu când ne sculăm din pat, luându-o

totdeauna înaintea răsăritului soarelui, când ne așezăm la masă, când ne ducem la culcare; dar, mai bine spus, trebuie să ne rugăm lui Dumnezeu în fiecare ceas, făcând aceasta în tot timpul zilei. În vreme de iarnă să cheltuim cea mai mare parte din noapte în rugăciune, plecându-ne cu multă frică genunchii noștri, cu luare-aminte la rugăciune, fericindu-ne pe noi prin slujirea lui Dumnezeu. Spune-mi: cum vei privi soarele dacă nu te-ai închinat Celui Ce a trimis ochilor tăi prea dulcea lumină? Cum te vei bucura de masă dacă nu te-ai închinat Dătătorului și Împărțitorului atâtor bunătăți? Cu ce nădejde vei întâmpina vremea nopții? Ce vise te aștepți să ai, dacă nu te îngrădești cu rugăciuni, ci te lași fără pază în voia somnului? Vei ajunge ușor batjocura duhurilor celor rele, vei fi ușor biruit de demonii care ne dau târcoale mereu, pândindu-ne ca să răpească iute pe cel pe care-l găesc fără rugăciune. Dacă însă ne văd întăriți cu rugăciuni, fug îndată, ca niște tâlhari și răufăcători, că văd atârnată deasupra lor sabia ostașului. Dacă se întâmplă ca cineva să nu-și fi făcut rugăciunea, acela e luat cu forța de duhurile rele și împins la păcate, neazuri și răutăți. Temându-ne de toate acestea, să ne îngrădim totdeauna cu rugăciuni și cu cântări duhovnicești; ca milostivindu-Se Dumnezeu spre noi toți, să ne facă vrednici de împărăția cerurilor, prin Unul-Născut Fiul Lui, Căruia slava și puterea în vecii vecilor! Amin.

Cuvânt despre folosul citirii Scripturii (la începutul Faptelor Apostolilor – III)

Sfântul Ioan Gura de Aur

1. Când mă uit la sărăcia minții mele, preget și șovăi să vorbesc înaintea unui popor atât de numeros; dar când văd râvna și nesațul vostru în a mă asculta, îndrăznesc și prind curaj și cu râvnă mă pregătesc să intru în stadionul predicii. Sunteți în stare, prin darul și dragostea voastră de predică, să întraripați chiar un suflet de piatră. După cum fiarele care locuiesc în vizuini se afundă între stânci în mijlocul iernii, dar când văd că se apropie vara părăsesc ascunzișurile, se alătură de celelalte animale și saltă la un loc cu noi, tot așa și sufletul meu, ascuns ca într-o vizuină în slăbiciunea cugetului, părăsește vizuina când vede dorul dragostei voastre; se alătură de voi și saltă la un loc cu voi, cu săltările cele bune ale Sfintelor Scripturi, în livada cea duhovnicească și dumnezeiască, în raiul Scripturii. Da, livadă duhovnicească și rai de desfătare este citirea dumnezeieștilor Scripturi, și rai de desfătare mai bun decât raiul cel de altădată! Raiul acesta nu l-a sădit Dumnezeu pe pământ, ci în sufletele credincioșilor; raiul acesta nu l-a pus în Eden, într-un anumit ținut din răsărit, ci l-a întins pe tot pământul, l-a întins până la marginile

lumii. Că a întins Dumnezeu Scripturile în toată lumea, o spune profetul. Ascultă! În tot pământul a ieșit vestirea lor și la marginile lumii cuvintele lor. De te-ai duce la indieni, cei pe care îi vede întâi soarele la răsăritul lui, de te-ai duce în părțile scaldate de ocean, de te-ai duce în insulele britanice, de ai călători spre Marea Neagră, de te-ai duce spre părțile de miazăzi, pretutindeni vei auzi că oamenii cugetă la cele spuse de Scriptură; cu alt glas, dar nu cu altă credință, în limbi deosebite, dar cu același gând. Sunetul limbii e altul, dar nu-i altul chipul credinței. Cu limba vorbesc în graiuri barbare, dar cu mintea cugetă în credință; cu glasul fac greșeli de grai, dar cu viața trăiesc dreapta credință.

Ai văzut că raiul s-a întins până la marginile lumii? În raiul acesta nu mai este șarpe; grădina e lipsită de fiare și întărită cu harul Sfântului Duh. Are și izvor raiul acesta, ca și celălalt, izvor care e mamă a mii și mii de râuri, nu a patru numai. Din izvorul acesta nu izvorăște numai Tigru, nici numai Eufratul, nici numai Nilul egiptean sau Gangele din Indii, ci izvorăsc mulțime de râuri.

- Cine o spune?

- Însuși Dumnezeu, Care ne-a dăruit râurile: Din pântecul celui care crede-n Mine vor curge râuri de apă vie, precum a zis Scriptura! Ai văzut că nu curg numai patru râuri din izvorul acesta, ci nenumărate? Izvorul acesta e minunat nu numai prin mulțimea râurilor, ci și prin natura lui. În el nu-s scurgeri de apă, ci harismele Duhului. Izvorul acesta se împarte în sufletul fiecărui credincios, și nu se împuținează; se împarte, și nu se termină; se îmbucătățește, dar nu se micșorează; în toți întreg, în fiecare întreg. Așa sunt harismele Duhului. Vrei să afli cât de îmbelșugate sunt apele acestea? Vrei să afli despre natura apelor? Vrei să vezi că nu se aseamănă cu apele cele materiale, ci sunt mai bune și mai minunate decât ele? Ascultă iarăși pe Hristos, că o spune samarinencei, ca să vezi cât de îmbelșugat este izvorul: Apa pe care voi da-o Eu (celui credincios) se va face într-însul izvor de apă, care saltă spre viața veșnică! N-a spus: "care iese", nici n-a spus: "care izvorăște", ci: "care saltă"; prin săltările lui ne arată belșugul de ape. Acele ape obișnuiesc totdeauna să salte și să sară, acele ape pe care izvoarele nu le pot ține în râurile lor, căci, biruite de belșugul curgerii, izvorăsc de pretutindeni. Hristos dar, ca să arate belșugul de ape, a spus: saltă, și nu "ies". Vrei să afli și despre natura apelor? Cunoaște-o din întrebuițarea lor. Nu le întrebuițăm numai în viața aceasta, ci și în viața veșnică.

Să locuim, deci, în raiul acesta, să stăm lângă acest izvor, să nu pățim ce-a pățit Adam, care a căzut din rai. Să nu primim sfat pierzător, să nu primim

înșelăciunea diavolului. Să rămânem în rai. Multă tărie ne dă. Să citim mereu Sfintele Scripturi. După cum cei care stau lângă izvor se desfătează cu răcoreala apei, și, udându-și mereu fața pe timp de zăduf, alungă nădușeala și sting repede setea care-i chinuia, pentru că au, din izvor, aproape leacul, tot așa și cel ce stă lângă izvorul dumnezeieștilor Scripturi: de vede că-l supără flacăra păcătoasă a poftelor, alungă repede văpaia, udându-și sufletul cu apele acelea; de-l supără mânie arzătoare, clocotindu-i inima ca o căldare sub care arde focul, potolește îndată nerușinata patimă, picurând o picătură din izvor. Din toate gândurile rele, ca din mijlocul văpăii, ne smulge sufletul citirea dumnezeieștilor Scripturi.

2. De aceasta și profetul, marele David, cunoscând folosul ce-l dă citirea dumnezeieștilor Scripturi, aseamănă pe cei ce au înaintea ochilor neconținut Scriptura și se desfătează cu citirea ei, cu un pom înfrunzit care stă lângă izvoare de apă, grăindu-ne așa: Fericit bărbatul care n-a umblat în sfatul necredincioșilor și pe calea păcătoșilor n-a stat și pe scaunul ucigașilor n-a șezut; ci în legea Domnului îi este voia și la legea Lui va cugeta ziua și noaptea. Și va fi ca un pom răsădit lângă izvoarele apelor. Că după cum pomul cel răsădit lângă izvoarele apelor, cel care stă chiar lângă ape și se poate adăpa neconținut, nu-i doborât de schimbarea vremii, nu se teme când raza de soare e mai arzătoare, nici nu se sperie când văzduhul ajunge secetos, că are strânsă în el destulă umezeală care alungă și izgonește-ndată atacul lacom din afară al arșiței soarelui, tot așa și sufletul care stă lângă izvoarele dumnezeieștilor Scripturi, care-i adăpat neconținut și strânge în el roua Duhului și apele acelea, nu-i doborât de greutatea vieții; de s-ar dezlănțui împotriva unui astfel de suflet boala sau asuprirea sau hula, ocară sau batjocura sau nepăsarea, sau toate relele din lume, sufletul acela ușor va potoli înfierbântarea sângelui, pentru că citirea Sfintelor Scripturi îi dă destulă mângâiere. Nimic, nici măreția slavei, nici fumul puterii, nici venirea prietenilor, nimic din cele omenești nu poate mângâia atâta pe cel îndurerat, cât citirea dumnezeieștilor Scripturi.

- Pentru ce?

- Pentru că acelea sunt vremelnice și stricătore; de aceea și mângâierea lor este tot stricătore; citirea Scripturii însă e vorbire cu Dumnezeu; iar când Dumnezeu mângâie pe cel întristat, mai poate oare să-l întristeze ceva din cele de aici?

Să luăm dar aminte, să citim Scriptura nu numai aceste două ceasuri - că nu ne e îndestulătoare spre întărire numai ascultarea aceasta a predicii - ci neconținut, fiecare, când ajunge acasă, să ia Biblia în mâini, să citească toate cele rostite aici dacă vrea să-i fie folosul Scripturii deplin și statornic. Că și

pomul acela ce stă lângă izvoare nu sughe apa numai două sau trei ceasuri, ci toată ziua și toată noaptea. De asta frunzișul îi e bogat, de asta e încărcat de fructe pomul acela, deși nu-1 udă nimeni; din pricină că stă lângă izvoare, din pricină că trage prin rădăcini apa și trimite, ca prin niște canale, în tot trupul apă de folos. Tot așa și cel ce citește des dumnezeieștile Scripturi: stă chiar lângă izvor; și deși nu are pe nimeni care să le talmăcească, totuși prin deasa citire, ca prin niște rădăcini, scoate mult folos. De aceea și eu, știind grijile voastre, nevoințele voastre și multele voastre îndeletniciri, vă aduc pe îndelete și puțin câte puțin la izvoarele Scripturii, pentru ca prin puținătatea talmăcirii să fac să vă rămână statornice în minte spusele mele. Ploaia dezlănțuită repede udă fața pământului, dar nu-i de folos adâncului, pe când ploaia ce cade liniștit și puțin câte puțin, ca untdelemnul, se statornicește pe fața pământului și se strecoară prin găurile pământului ca prin niște vene în adâncul lui; și umplând cu apă pânțele lui, îl face de dă rod îmbelșugat. De aceea și eu picur picătură cu picătură această duhovnicească ploaie în sufletele voastre. Scripturile se aseamănă cu niște nori duhovnicești, iar cuvintele și gândurile din ele, cu o ploaie cu mult mai bogată. De aceea vă și picur puțin câte puțin această duhovnicească ploaie, ca să intre cuvintele în adâncul sufletelor voastre. De aceea azi, iată, e a patra zi de când vă vorbesc, și n-am putut să termin nici talmăcirea titlului unei cărți din Scriptură, ci trebuie încă să vorbesc despre el. Mai bine este să sapi o mică bucată de pământ, să te cobori în adâncul lui ca să găsești acolo o comoară mare cu lucruri de folos, decât să scurmi pământ mult pe deasupra și să te ostenești degeaba, în zadar și fără de folos. Știu că mulți se supără pentru zăbava asta; dar nu-mi pasă de învinuirea lor, ci-mi pasă de mântuirea voastră. Cei care pot merge mai iute, să aștepte pe frații care-ntârzie. Aceia pot să-i aștepte pe aceștia, pe când cei slabi nu-i pot ajunge pe aceia. De aceea și Pavel spune că nu se cade să-i silim înainte de vreme pe cei slabi, care nu pot să atingă desăvârșirea celor puternici, ci că suntem datori să purtăm noi, cei puternici, neputințele celor slabi. Caut folosul vostru, nu lauda mea. De aceea stărui atât asupra unui lucru.

3. În ziua întâi v-am spus că nu trebuie să trecem cu nepăsare pe lângă titlurile cărților Sfintelor Scripturi; atunci v-am vorbit despre inscripția de pe altarul din Atena, când v-am arătat înțelepciunea lui Pavel, cel care a adus în tabăra lui pe ostașul viteaz din tabăra dușmanilor. La atât s-a mărginit predica mea în ziua cea dintâi. În ziua a doua, am căutat să vedem cine e autorul cărții Faptelor Apostolilor; și am găsit, cu harul lui Dumnezeu, că e Luca evanghelistul; și v-am înfățișat aceasta cu mai multe dovezi, unele mai clare, altele mai adânci. Știu că mulți dintre ascultători n-au putut urmări

cele spuse în partea din urmă a predicii. Totuși, asta nu mă va face să nu mai vorbesc despre lucruri mai greu de înțeles. Lucrurile mai clare sunt pentru cei mai simpli; cele mai adânci vor fi pentru cei cu minte mai pătrunzătoare. Masa trebuie să fie încărcată cu mâncăruri felurite și deosebite, pentru că deosebite sunt și gusturile comensurilor. Așadar, în ziua întâi am vorbit despre titlul cărții Faptelor Apostolilor; în ziua a doua, despre autorul cărții; în ziua a treia, ieri, am vorbit celor ce au fost de față despre începutul scierii și am arătat, după cum știu cei ce m-au ascultat, ce este fapta și ce este minunea; am arătat ce este viețuirea și ce sunt semnele, minunile și puterile, și cât de mare este deosebirea dintre faptă și minune; am arătat că minunea e mai mare, dar fapta, mai folositoare; am arătat apoi că fapta ne prilejuiește prin ea însăși împărăția cerurilor, pe când minunea, dacă nu ia în ajutor fapta, ne scoate din pridvoarele împărăției. Astăzi trebuie să vă spun ce a mai rămas neexplicat din titlul cărții Faptelor Apostolilor; să vă arăt adică ce înseamnă numele de apostol. Numele de apostol nu este un simplu nume, ci nume de dregătorie, numele celei mai mari dregătorii, al celei mai înalte dregătorii duhovnicești, al dregătoriei celei de sus. Dar fiți cu luare-aminte! După cum în lume sunt multe dregătorii, dar nu toate de aceeași valoare, ci unele-s mai mari, altele mai mici; de pildă, ca să încep numărătoarea lor de la cea mai neînsemnată, cea mai mică dregătorie este a comisariatului, cel care apără interesele unui oraș; o dregătorie mai mare decât a acestuia e aceea a căpeteniei unui popor; după acesta vine un dregător și mai important, generalul; apoi prefectul; iar mai presus de toate aceste dregătorii, este dregătoria de consul; deci, după cum toate acestea sunt dregătorii, dar nu de aceeași valoare, tot așa și dregătoriile cele duhovnicești sunt multe, dar nu toate de aceeași valoare; mai mare decât toate este dregătoria apostolică. Trebuie să vă duc de la cele materiale la cele spirituale! Așa a făcut și Hristos. Când a vorbit despre Duhul, a amintit de apă: Oricine bea din apa aceasta va înseta iarăși, spune El; dar cel care va bea din apa pe care i-o voi da Eu, nu va înseta în veac! Ai văzut că a dus pe femeia samarineancă de la cele materiale la cele spirituale? Tot așa fac și eu: mă urc de la cele de jos la cele de sus, pentru a-mi fi mai lămurit cuvântul. De aceea, vorbind de dregătorii, n-am amintit întâi de dregătoriile duhovnicești, ci de cele lumești, ca să vă duc de la acestea la acelea. Ați auzit câte dregătorii lumești am numărat, ați auzit că unele-s mai mari, iar altele mai mici și că dregătoria de consul stă în fruntea tuturor, ca un cap sau un pisc. Să vedem și dregătoriile cele duhovnicești. Dregătoria de prooroc este o dregătorie duhovnicească; tot dregătorie duhovnicească este și aceea de evanghelist, de păstor, de învățător, dregătoria celui care are harisme, a celui cu darul tămăduirilor, al tălmăcirii

limbilor. Acestea din urmă sunt nume de harisme; de fapt însă sunt dregătorii, puteri. Proorocul este dregător. La noi, cel care alungă demonii este dregător; la noi, păstorul și învățătorul sunt dregători. Dar mai mare decât toate acestea este dregătoria de apostol.

- De unde știm asta?

- Mai întâi de toate pentru că apostolul este capul acestora! După cum consulul ține fruntea dregătoriilor lumești, tot așa și apostolul, în cele duhovnicești. Să-1 auzim pe Pavel! El numără dregătoriile, și în fruntea lor pune dregătoria de apostol.

- Ce spune Pavel?

- Pe unii i-a pus Dumnezeu în Biserică: întâi apostoli, al doilea prooroci, al treilea învățători și păstori, ...apoi darurile tămăduirilor. Ai văzut piscul dregătoriilor duhovnicești? Ai văzut cât de sus stă apostolul? Ai văzut că nu are pe nimeni înaintea lui și nici mai presus de el? Dumnezeu a pus mai întâi pe apostoli, spune Pavel, al doilea pe prooroci; al treilea pe învățători și păstori; apoi, darurile tămăduirilor, ajutorările, cârmuirile, felurile limbilor. Dregătoria de apostol nu este numai capul celorlalte dregătorii duhovnicești, dar este și temelia, și rădăcina lor. Și după cum capul este așezat în partea cea mai de sus a trupului și este nu numai începutul și puterea trupului, ci și rădăcina - că din cap pornesc nervii care conduc trupul, din creier odrăslesc și primesc darul duhului ca să chivernisească întreaga ființă -, tot așa și dregătoria de apostol nu este numai începutul și puterea celorlalte harisme, ci și dregătoria care are strânse în ea rădăcinile tuturor celorlalte dregătorii. Proorocul nu poate fi și apostol, și profet, pe când apostolul este neapărat și prooroc; are și darul tămăduirilor, și felurile limbilor, și talmăcirea limbilor; de aceea apostolia este capul și rădăcina harismelor.

4. Că lucrurile stau așa, vă voi aduce ca martor pe Pavel. Dar mai întâi trebuie neapărat să vă spun ce înseamnă felurile limbilor.

- Ce înseamnă dar felurile limbilor?

- În vremea de demult, cel ce se boteza și credea grăia îndată în diferite limbi pentru vădirea Duhului primit la botez. Pentru că cei din vremea aceea mai erau încă slabi și nu puteau vedea cu ochii trupului harismele cele duhovnicești, li se dădea o harismă materială, care să facă vădită harisma cea duhovnicească; astfel, cel botezat grăia îndată și în limba noastră, și în limba perșilor, și în limba indienilor, și în limba sciților, ca să afle și necredincioșii că au fost învredniciți de harul Duhului Sfânt. Semnul, adică glasul, era material și îl auzeau cu urechile trupului; iar acest semn material făcea cunoscut tuturor harul duhovnicesc și nevăzut al Duhului. Acest semn se chema glosolalie.

Omul care cunoștea prin naștere o singură limbă, acela grăia prin har felurite și deosebite limbi. Puteai vedea un singur om la număr, dar mai mulți prin harismele lui; puteai vedea de parcă are diferite guri și felurite limbi. Să luăm aminte acum că apostolul Pavel are și această harismă, dar și pe toate celelalte. Despre harisma vorbitului în limbi spune așa: Mai mult decât voi toți grăiesc în limbi.

Ai văzut că are felurile limbilor? Și nu numai că le are, ci că le are mai covârșitor decât toți ceilalți credincioși! N-a spus numai: "Pot grăi în limbi", ci și: Mai mult decât voi toți grăiesc în limbi. Pavel avea și darul profeției; o arăta prin aceste cuvinte, zicând: Duhul îmi spune lămurit că în zilele din urmă vor veni vremuri grele. Și este vădit oricui că profețezi când spui cele ce vor fi în zilele din urmă. Și iarăși: Și aceasta să știi, că în zilele din urmă vor veni vremuri grele; și iarăși: Vă grăiesc vouă, prin cuvântul Domnului, că la venirea Lui, noi, cei vii, care vom fi rămas, nu vom lua-o înainte celor adormiți. Și aceste cuvinte sunt o profeție. Ai văzut că Pavel are felurile limbilor și darul profeției? Vrei să afli că are și darul tămăduirilor? Dar poate că nu e nevoie să dovedim aceasta prin cuvintele lui Pavel, o dată ce vedem că darul tămăduirilor îl aveau nu doar apostolii, ci și hainele lor. Că este învățătorul neamurilor, o spune peste tot; la fel, că are grijă de toată lumea și cârmuiește Bisericele. Când auzi dar că Dumnezeu a pus întâi pe apostoli, al doilea pe proroci, al treilea pe păstori și învățători, apoi darurile tămăduirilor, ajutorările, cârmuirile, felurile limbilor, află că a fost pusă în dregătoria de apostol, ca într-un cap, dăruirea tuturor acestor harisme. Nu-i așa că înainte socoteați că numele de apostol este un simplu nume? Iată, acum ați cunoscut cât adânc de gând are numele acesta. N-am spus așa ca să mă laud cu puterea minții mele; că cele ce am spus nu-s ale mele, ci ale harului Duhului, care trezește pe cei trândavi din lenevia lor, ca să nu treacă nepăsători pe lângă nimic.

Pe bună dreptate deci am numit dregătoria de apostol consulat duhovnicesc. Da, apostolii au fost rânduiți de Dumnezeu căpetenii. Căpetenii care au luat în seama lor nu popoare și orașe diferite, ci căpetenii cărora li s-a încredințat, tuturora la un loc, lumea. Voi încerca acum să dovedesc că sunt căpetenii duhovnicești; pentru ca să vedeți, după ce vă voi dovedi aceasta, că apostolii sunt cu atât mai buni decât căpeteniile lumești pe cât acești conducători lumești sunt mai buni decât copiii care, în joaca lor, o fac pe căpeteniile. Da, mult mai mare e dregătoria de apostol decât cea de consul și ne păzește viața noastră mai mult decât aceea; dacă iei din lume dregătoria de apostol, totul se duce, totul se pierde. Să vedem acum care este simbolul dregătoriei de consul și ce putere are el! Are putere peste temniță; are putere

pe unii să-i lege, pe alții să-i dezlege, pe unii să-i bage-n închisoare, pe alții să-i scoată; are iarăși putere să hotărască asupra datoriilor bănești: unora să le ierte datoria, iar altora să le poruncească s-o plătească; are iarăși puterea să osândească la moarte sau să scape de la moarte; dar, mai bine spus, puterea aceasta nu-i a consulului, ci numai a împăratului; dar privilegiul acesta nu-i în întregime nici al împăratului. Că nu poate împăratul chema din moarte pe cel ce a plecat din lumea aceasta! Da, din închisoare poate scoate, poate anula o sentință de osândă, dar să cheme de la moarte, aceasta nu o poate. Împăratul poate ce-i mai puțin, dar îi scapă ce-i mai mult. Pe consul îl mai cunoaștem apoi după cingătoare, după glasul crainicului, după lictori, după trăsură, după sabie; toate acestea sunt simboluri ale dregătoriei lui. Să vedem dar dacă și dregătoria de apostol are aceste simboluri. Le are, dar nu așa, ci cu mult mai bune. Și ca să vezi că simbolurile dregătoriei de consul sunt doar nume de lucruri, iar cele ale dregătoriei de apostol sunt adevărul lucrurilor, ca să vezi deosebirea dintre dregătoria unor copii ce se joacă de-a căpeteniile și dregătoria adevăraților dregători, să le numărăm, dacă vrei, începând mai întâi cu puterea ce o are consulul asupra temniței. Am spus că are puterea să lege și să dezlege. Dar iată că această putere o au și apostolii: Oricâte veți lega pe pământ, spune Hristos, vor fi legate și în cer și oricâte veți dezlega pe pământ, vor fi dezlegate și în cer! Ai văzut putere asupra temniței și temniței? Același nume pentru amândouă, dar nu e vorba de același lucru. Legături și legături, - dar unele pe pământ, iar altele în cer. Apostolii au temnița în cer. Cunoaște dar de aici cât e de mare dregătoria lor! Ei pronunță hotărârea stând pe pământ, dar puterea hotărârii lor străbate cerurile. Și după cum împărații dau hotărâri și legi stând într-un oraș, iar puterea hotărârilor și a legilor lor străbate întreaga lume, tot așa și atunci apostolii dădeau legile lor stând într-un loc, dar puterea legilor lor și a acestor hotărâri ale lor nu străbăteau numai lumea, ci se urcau chiar în înaltul cerului. Ai văzut temniță și temniță? Una pe pământ, cealaltă în cer; una pentru trupuri, cealaltă pentru suflete; dar, mai bine spus, aceasta din urmă și pentru suflete, și pentru trupuri. Că apostolii nu legau numai trupurile, ci și sufletele.

5. Vrei să vezi că apostolii aveau putere să ierte și datoriile? Și aici vei vedea cât e de mare deosebirea dintre dregătoria de consul și cea de apostol. Apostolii nu iertau datorii de bani, ci datorii de păcate. Căroră le veți ierta păcatele, li se vor ierta, le-a spus Hristos, și căroră le veți ține, vor fi ținute! Pentru ce mai e nevoie să dovedesc, după asta, că trimiteau și la moarte și chemau iarăși de la moarte; nu numai că anulau o hotărâre și scăpau pe cei duși la chinuri, ci înviau chiar pe cei morți și putreziți?

- Dar pe cine au osândit la moarte? Pe cine au scăpat de moarte?
- Anania și Safira au fost prinși furând cele sfinte. Chiar dacă și-au furat banii lor, totuși fapta lor rămâne tot furt de cele sfinte, pentru că după ce-i făgăduiseră, nu mai erau ai lor banii.

- Ce a făcut apostolul?

- Ascultă ce-a făcut! Apostolul ședea ca într-un tribunal; poruncește să fie introdus jefuitorul de cele sfinte și îi pune întrebări ca un judecător; după aceea pronunță sentința. Nu pronunță sentința înainte de întrebare. Păcatul era cunoscut; totuși, ca să ne convingă și pe noi, care suntem în afară de cele petrecute, că pe dreptate dă hotărârea, îi pune întrebarea, grăind așa: Pentru ce a umplut Satana inima ta, ca să minți Duhului Sfânt și să dosești din prețul țarinei? Oare nu-ți rămânea ție dacă o păstrai și, odată vândută, nu era în stăpânirea ta? N-ai mințit oamenilor, ci lui Dumnezeu!

- Ce s-a întâmplat cu acela la auzul acestor cuvinte?

- A căzut jos și și-a dat sufletul. Ai văzut că apostolii au și sabie? Când îl auzi pe Pavel spunând: Peste toate, sabia Duhului, care este cuvântul lui Dumnezeu, adu-ți aminte de hotărârea aceasta; nicăieri sabie; cu toate acestea, jefuitorul de cele sfinte a murit lovit de cuvânt. Ai văzut sabie ascuțită, cu tăișul descoperit? Nicăieri sabie, nicăieri pumnal, nicăieri mâini; dar limba, în locul mâinilor, a scos cuvintele acelea ca pe o sabie și l-a ucis îndată pe Anania. După el, a intrat femeia lui; Petru a vrut să-i dea prilej de apărare, pricină de iertare. De aceea o întreabă și pe ea: Spune-mi, ați vândut țarina cu atât? Știa doar că n-o vânduse cu atât, dar o întreabă, pentru ca prin întrebare s-o aducă la pocăință, s-o facă să-și osândească păcatele sale și să-i dea iertare. Ea însă, și după ce a fost întrebată, a stăruit în nerușinarea ei. De aceea a avut același sfârșit ca și bărbatul ei. Ai văzut puterea temniței? Ai văzut că apostolii au putere să trimită la moarte? Să vedem acum o altă putere a lor, mai mare, anume aceea că ei cheamă de la moarte. Tavita, ucenița cea plină de multe milostenii, a murit. Și drumul le-a fost îndată la apostoli. Știau că apostolii aveau putere peste moarte și peste viață; știau că dregătoria cea de sus fusese pogorâtă jos, pe pământ.

- Ce a făcut Petru când a venit?

- A zis: Tavita, scoală-te! N-a avut nevoie de muncă, de slugi, de slujitori. I-au fost de ajuns cuvintele ca s-o învie. Moartea i-a auzit glasul! și n-a mai putut ține pe moartă. Ai văzut cum sunt glasurile acestor judecători? Glasurile judecătorilor lumești sunt neputincioase. Dacă dau vreo poruncă, porunca nu se împlinește dacă nu-i un slujitor care să se pună în slujba ei. Apostolii însă nu au nevoie de slujitori. Ei spun, și spusa lor îndată se-implinește. Ai

văzut închisoarea lor, simbol al dregătoriei lor? Ai văzut că iartă păcatele, că dezleagă moartea și cheamă la viață? Vrei să vezi și cingătoarea lor? Hristos i-a trimis încinși nu cu cingători de piele, ci cu adevărul. Cingătoarea aceasta este sfântă și duhovnicească. De aceea și spune Pavel: Încingându-vă mijlocul vostru cu adevărul... Dregătoria e duhovnicească! Nu căuta deci nimic material în ea! Toată slava fiicei împăratului este înăuntru. Vrei să vezi că apostolii au la dispoziția lor și călăi? Călăii sunt cei însărcinați să bată, să atârne pe lemn, să scrijeleze coastele, să pedepsească, să chinuie. Vrei să-i vezi și pe aceștia? Apostolii nu au la dispoziția lor drept călăi pe oameni, ci chiar pe diavol și pe demoni. Cei îmbrăcați cu trup și carne, aceștia au în slujba lor puteri netrupești. Ascultă cu câtă autoritate le poruncește Pavel! Scriindu-le corintenilor despre desfrânat, le spunea: Dați pe unul ca acesta Satanei spre pieirea trupului! Iarși a făcut același lucru cu unii care huleau: I-am dat pe ei Satanei, spune el, ca să se învețe să nu hulească. Ce a mai rămas să dovedesc? Că au trăsuri? Dar nici această dovadă nu ne va lipsi. Când Filip trebuia să se întoarcă după ce botezase pe famen și-1 povățuia în tainele credinței, a fost răpit de Duhul și s-a aflat din pustie în Azot. Ai văzut trăsura întraripată? Iarși, trebuia ca apostolul Pavel să meargă în rai; cale atât de lungă și depărtare mare! A fost răpit și el deodată și dus acolo, fără de osteneală, într-o clipită de vreme. Acestea sunt trăsurile apostolilor! Iar glasul crainicului e vrednic și el de dregătoria lor. Nu merge înaintea lor om strigând cu voce tare, ci merge harul Duhului, și dovada făcută de minuni sloboade mai puternic glas ca cel al trâmbiței. Astfel, pretutindeni glasul acesta merge înaintea lor. Și după cum dregătorii lumești sunt înconjurați cu multă strălucire și oamenii de rând nici nu îndrăznesc să se apropie de ei, tot așa și cu apostolii: nimeni din ceilalți nu cuteza să se alipească de ei; dar poporul îi laudă. Ai văzut că au putere peste temniță, că au putere să ierte păcatele, că au sabie, că sunt încinși cu cingătoare, că glas mai strălucit ca cel al trâmbiței merge înaintea lor, că sunt înconjurați de multă strălucire?

6. Trebuie neapărat să vă arăt acum și faptele lor mari, și folosul adus de ei lumii. Că dregătorii nu se bucură numai de cinste, ci poartă și de grijă pentru supușii lor și-i apără. Dar cuvântul meu s-a lungit prea mult. De aceea, voi vorbi despre asta într-o altă predică; așa că acum voi încerca să-mi îndrept cuvântul spre sfătuirea celor nou-luminați. Nimeni să nu socotească nepotrivită sfătuirea mea! Am mai spus și mai înainte că putem numi nou-luminați pe cei botezați de curând, nu numai după zece sau douăzeci de zile, ci și după zece sau douăzeci de ani. Ce sfat le-ar fi mai bun celor nou-luminați? Am să le vorbesc despre felul nașterilor; de nașterea cea dintâi și de cea de-a

doua, de moartea cea firească și de cea duhovnicească; am să le arăt deosebirea dintre cele două nașteri. Dar, mai bine spus, nu trebuie să aștepte asta de la mine. Le va vorbi despre aceste nașteri însuși fiul tunetului, Ioan, iubitul ucenic al lui Hristos.

- Ce a spus Ioan?

- Iar celor câți L-au primit, le-a dat puterea să se facă fii ai lui Dumnezeu. Apoi, după ce le-a vorbit de nașterea cea dintâi, arată, prin comparație, sfințenia harului nașterii celei de-a doua, grăind așa: Cei ce nu din sânge, nici din voie trupească, nici din vrere bărbătească, ci de la Dumnezeu s-au născut. Cu un cuvânt, le-a arătat noblețea. Ce zămisliri curate! Ce nașteri duhovnicești, nașteri fără pântec, nașteri fără trup, nașteri duhovnicești, nașteri din harul și iubirea de oameni ale lui Dumnezeu, nașteri pline de bucurie și de veselie! Nașterea cea dintâi nu-i așa, ci începe cu lacrimi. Când iese copilul din pântecul mamei, cel dintâi strigă cu lacrimi îl scoate, așa cum spune cineva: Glasul cel dintâi, la fel cu al tuturor celorlalți, mi-a fost plânsul. Cu plânset e intrarea în lume, cu lacrimi începutul. Dinainte strigă firea că plin de durere va fi viitorul.

- Pentru ce plânge copilul când vine la lumină?

- Pentru aceste pricini: înainte de păcat, Dumnezeu spusese omului: Creșteți și vă înmulțiți! Aceasta era binecuvântare. După păcat: În dureri vei naște fii! Aceasta era osânda. Dar la naștere nu-s numai lacrimi, ci și scutece și feșe. Lacrimi la naștere, lacrimi la moarte; feșe la naștere, feșe la moarte, ca să afli că viața aceasta se sfârșește cu moartea și că duce la acest sfârșit. Nașterea cea duhovnicească însă nu-i așa. Deloc lacrimi, deloc scutece. Dimpotrivă, cel născut este dezlegat și pregătit de luptă. De acea sunt slobode picioarele și mâinile, ca să alerge și să lupte. Aici nu-i plânset, nu-s lacrimi; dimpotrivă, salutări, sărutări, îmbrățișări de frați, care recunosc în cel nou-născut un frate de-al lor, pe care-l primesc ca întors dintr-o călătorie tare îndepărtată. De aceea ne bucurăm cu toții, pentru că înainte de botez era vrăjmaș al Stăpânului nostru obștesc al tuturor, iar după botez l-a ajuns prieten. De aceea se numește și sărutarea păcii, ca să cunoaștem că Dumnezeu a pus capăt războiului și l-a făcut prieten. Să păstrăm dar neconținut pacea aceasta; pacea aceasta s-o păzim, să răspândim prietenia aceasta, ca să avem parte și de corturile cele veșnice; cu harul și iubirea de oameni a Domnului nostru Iisus Hristos, prin Care și cu Care Tatălui slavă, cinste, putere, împreună cu Sfântul și de viață făcătorul Duh, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

IV. EVENIMENTE DE SEAMĂ
ÎN EPISCOPIA MARAMUREȘULUI
ȘI SĂTMARULUI

Episcopia Maramureșului și Sătmarului - un sfert de veac în slujba credincioșilor

Andrei Fărcaș
redacția

Împlinirea unui sfert de secol de la reînființarea Episcopiei Maramureșului și Sătmarului a fost marcată prin Adunarea Episcopală extraordinară, care s-a ținut sâmbătă, 12 septembrie 2015, în Catedrala cu hramul „Adormirea Maicii Domnului” din Satu Mare. Adunarea a fost condusă de P.S. Dr. Iustin Sigheteanul, Arhiepiscop-vicar al Episcopiei Maramureșului și Sătmarului.

Sfânta Liturghie Arhierescă

Cum era și firesc, ziua sărbătorească de la Satu Mare a început cu Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie Arhierescă, oficiată de P.S. Dr. Iustin Sigheteanul, într-un sobor simbolic de 25 de preoți slujitori și diaconi, din care au făcut parte preoții din Permanența Episcopală, protoiereii și unul din preoții slujitori ai Catedralei gazdă. La Sfârșitul Sfintei Liturghii, P.S. Iustin Sigheteanul a rostit un cuvânt de învățătură, pentru credincioșii care au umplut Catedrala, vorbind despre importanța reînființării Episcopiei Maramureșului și Sătmarului.

„Crucea Voievodală Maramureșeană”, Gramata Episcopală și Placheta Omagială

Înmânarea distincțiilor cu ocazia ceasului aniversar s-a făcut la sfârșitul Sfintei Liturghii, în prezența mulțimii de credincioși prezente în Catedrală.

Cea mai înaltă distincție a Episcopiei Maramureșului și Sătmarului, „Crucea Voievodală Maramureșeană” pentru mireni, care se oferă celor mai meritoși credincioși din cadrul Episcopiei, a fost înmănată de P.S. Iustin Sigheteanul domnilor **Cornel Moraru**, fost prefect al județului Satu Mare și membru în Adunarea Eparhială în perioada 1994-1998, precum și domnului **Valentin Hereș**, membru în Adunarea Eparhială în perioada 2002-2006.

Placheta Omagială dedicată celor 25 de ani de la reînființarea Eparhiei Maramureșului și Sătmarului și Gramata Episcopală au mai fost înmânate de P.S. Iustin Sigheteanul domnilor **Ovidiu Silaghi**, fost ministru și deputat în Parlamentul României, și **Octavian Petric** pentru eforturile pe care le-au depus și le depun în susținerea activității Episcopiei, dâșii fiind posesorii distincției „Crucea Voievodală Maramureșeană”, pe care au primit-o cu alte

ocazii. Placheta Omagială și Gramata Episcopală au mai înmânate **Direcției pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural Național și domnului George Vulturescu, precum și Filarmonicii „Dinu Lipatti” și directorului Rudolf Fatyol**. Pentru reflectarea activităților Episcopiei Maramureșului și Sătmarului, P.S. Iustin Sigheteanul a acordat Placheta Omagială și Gramata Episcopală unor **instituții mass media** din județul Satu Mare.

Cu ocazia unui sfert de secol de la reînființarea Episcopiei Maramureșului și Sătmarului, P.S. Dr. Iustin Sigheteanul a înmânat Placheta Omagială și numărul aniversar al revistei „Graiul Bisericii Noastre”, bogat în conținut și frumos ilustrat, tuturor membrilor Adunării Eparhiale.

Adunarea Eparhială Aniversară a reflectat o activitate de mare anvergură

Sedința extraordinară dedicată împlinirii a 25 de ani de la reînființarea Episcopiei Maramureșului și Sătmarului s-a desfășurat în Catedrala cu hramul „Adormirea Maicii Domnului” din Satu Mare, după Sfânta Liturghie dedicată acestui eveniment important din viața Eparhiei, cu participanții de drept, dar și cu foștii membri ai Adunării Eparhiale din județul Satu Mare în sfertul de secol care a trecut. Pentru foștii membri din județul Maramureș ai Adunării Eparhiale se va organiza un alt moment aniversar la Baia Mare, pentru a-i scuti de o deplasare lungă.

Înainte de începerea lucrărilor Adunării, a fost oficiat un Te-Deum.

Prezentarea activității deosebit de vaste pe care o desfășoară de 25 de ani Episcopia Maramureșului și Sătmarului, sub toate aspectele care îi sunt conferite de jurisdicția românească, a fost făcută de P.S. Dr. Iustin Sigheteanul, Arhiepiscop-vicar al Episcopiei, care s-a oprit cu prezentările asupra fiecărui sector de activitate. Doar succinta enumerare a numeroaselor activități desfășurate direct sub egida eparhială i-a uimit până și pe cele mai avizate persoane în domeniu, delegații din actuala și fosta conducere a Episcopiei prezenți în biserică. Desigur, P.S. Iustin Sigheteanul s-a oprit nu numai asupra împlinirilor din cei 25 de ani de activitate, ci și asupra aspectelor din domeniul neresușitelor, nu multe, dar nu au fost trecute cu vederea.

Din punct de vedere administrativ, Episcopia păstorește cu mult peste o jumătate de milion de locuitori, credincioși ortodocși din județele Maramureș și Satu Mare, din care peste 360.000 numai în județul Maramureș. Dacă în 1990, la reînființare, Episcopia avea 5 protopopiate, cu 334 parohii și 336 preoți, 4 vetre monahale, cu 20 de călugări, acum există pe cuprinsul Eparhiei 8 protopopiate, cu 470 parohii și 32 de filii, 30 de mănăstiri și 9 schituri,

cu 174 monahi (82 călugări și 92 călugărițe). Episcopia mai are 9 preoți misionari, 8 preoți caritativi și 4 preoți militari.

În cei 25 de ani de activitate, s-au construit și sfințit 98 de biserici parohiale noi și 7 biserici noi de mănăstire, iar în faza de construcție se află 65 de biserici noi parohiale și de mănăstire. Episcopia are 7 biserici care fac parte și din patrimoniul UNESCO.

Activitatea culturală

O vastă activitate culturală s-a desfășurat de către Episcopie în cei 25 de ani de existență, concretizată prin numeroase simpozioane, conferințe, sesiuni de comunicări științifice, editarea de publicații, lansări de carte, manifestări culturale naționale, la care au participat Î.P.S. Arhiepiscop Justinian și Î.P.S. Iustin Sigheteanul, precum și alți reprezentanți din Episcopie. Aceștia li se adaugă câteva sute de lucrări, articole și studii ale celor doi ierarhi maramureșeni, apărute, în acest sfert de veac, în publicațiile teologice sau concretizate în volume de autori sau în colaborare cu alți autori și cărțile proprii.

A apărut cu regularitate revista Episcopiei, „Graiul Bisericii Noastre”, periodicul ce cuprinde activitatea continuă a Eparhiei. Există, apoi, mai multe publicații editate de instituțiile de învățământ teologic, Instituțiile de învățământ universitar și liceal, care editează mai multe reviste cu caracter științific teologic, contribuind la întregirea panopliei publicațiilor.

Secția de Teologie Ortodoxă de Centrul Universitar Nord din Baia Mare organizează anual sesiuni de referate și comunicări științifice pe teme teologice de actualitate.

Un capitol aparte din domeniul cultural este cel legat de activitatea eseistică și publicistică a monahului Nicolae Steinhardt de la Rohia, enumerând aici zeci de simpozioane, mese rotunde sau prezentările volumelor marelui scriitor apărute la diferite edituri, volume despre activitatea sa scrise de diferiți autori, care l-au cunoscut sau numai i-au studiat opera, dar, mai presus de toate, editarea operei complete a marelui cărturar, prin Fundația care îi poartă numele și al cărui președinte este P.S. Iustin Sigheteanul, prin aceasta N. Steinhardt fiind primul autor român care va avea opera editată complet, din care au apărut deja 17 volume. Au devenit o permanență *Zilele culturale N. Steinhardt* aflate la ediția a XVII-a, care se organizează în luna iulie a fiecărui an la Mănăstirile Rohia și Rohiița.

La nivel de Episcopie au fost instituite, la inițiativa P.S. Iustin Sigheteanul, „Crucea Voievodală Maramureșeană”, pentru clerici și mireni, cea mai înaltă

distincție care se acordă, „Ordinul Sfântul Iosif Mărturisitorul”, pentru clerici și mireni, „Diploma Dr. Vasile Stan”, pentru activități culturale și „Diploma Sfântul Arhidiacon Ștefan” pentru activități cu tineretul.

La rândul lor, ierarhii maramureșeni au primit mai multe distincții și diplome de la titlul de „*Doctor Honoris Causa*” la cel de „*Cetățean de Onoare*” a peste 60 de unități administrative.

Mai amintim editarea și răspândirea spre fiecare parohie și credincios a Pastoralilor de la marile praznice împărătești, Nașterea și Învierea Mântuitorului Iisus Hristos, peste 150 de studii publicate în periodicele bisericești din țară sau județ, peste 20 de cuvinte înainte la diferite cărți cu caracter teologic.

În cei 25 de ani, P.S. Iustin Sigheteanul și-a obținut titlul de Doctor în Științe Teologice, alăturându-i-se preoții care sunt cadre didactice universitare sau din învățământul Liceal, dar și monahi și preoți tineri de enorie, care au dobândit acest titlul științific în cei 25 de ani.

Misiunea social-filantropică a preotului zilelor noastre

Prin definiția intrinsecă, preotul este chemat, prin harul hirotoniei, și la o misiune social-filantropică, unii dintre preoți ajungând chiar să obțină succese notabile în acest sens, cu toate că numărul celor 17 asociații și fundații cu caracter social-filantropic este încă destul de mic. Port drapelul lor este Asociația Femeilor Ortodoxe „Mironosițele Femei” de pe lângă Catedrala Episcopală „Sfânta Treime” din Baia Mare, dar cu caracter județean, al cărei președinte de onoare este P.S. Iustin Sigheteanul. Activitate acestei asociații a fost reflectată amănunțit în presa județeană încă de la înființare.

Cum activitatea social-filantropică a Episcopiei se reflectă atât în mod direct, cât și indirect, prin cea a mănăstirilor și parohiilor de pe cuprinsul Eparhiei, putem vorbi atunci de o activitate uriașă, concretizată prin sume imense de bani adunate pentru nevoiași și sinistrați, pentru diferite construcții de biserici, multe mii de mese gratuite pentru cei săraci, indiferent de religie și naționalitate, prin cele 4 cantine sociale, dar și independent, date de unitățile de cult, zeci de mii de pachete ca ajutoare, asistarea permanentă a unor persoane cu mari lipsuri. Multe din nevoile sociale au fost acoperite prin proiecte cu finanțări naționale și europene.

S-au construit și pictat 105 biserici

În ce privește patrimoniul sacru și pictura, în cadrul Episcopiei sunt 157 de monumente istorice de categoria A și B, plus 7 biserici din patrimoniul

UNESCO. În cei 25 de ani au fost construite și pictate 98 de biserici parohiale și 7 biserici de mănăstiri. Se află în reabilitare și restaurare 20 de biserici de lemn, la 16 din ele lucrările fiind finalizate și recepționate.

Teologie și educație. Activități în premieră națională

În premieră în România s-au desfășurat, la Baia Mare, Consfătuirea Națională a profesorilor de religie, în 2008; Olimpiada Națională de Religie, 2009; în Eparhia Maramureșului și Sătmarului s-au încheiat primul protocol-cadru între Biserică și Școală, la toate nivelurile, respectiv între Episcopie și inspectoratele școlare, între parohii și școli, la nivelul unităților administrative, fiind un pionierat și din acest punct de vedere. În 2013 a avut loc prima Reuniune Regională a Tinerilor Ortodocși, cu participarea a 1.500 de tineri din Mitropolia Clujului, Maramureșului și Sălajului, iar în 2014 s-a desfășurat la Baia Mare prima Reuniune Națională a Tinerilor Ortodocși, cu participarea a 3.500 de tineri, organizată în parteneriat cu Primăria Baia Mare și primarul Cătălin Cherecheș. În 2014, Sfântul Arhidiacon Ștefan a fost proclamat ocrotitorul tinerilor din Episcopie.

La orele de religie sunt înscriși 90.000 de tineri, pentru care predau Religia 254 de profesori.

Pe lângă orele de religie din școli, învățământul teologic se desfășoară în instituții specializate: Seminarul Teologic Liceal „Sfântu Iosif Mărturisitorul” din Baia Mare, Liceul Teologic Ortodox „Nicolae Steinhardt” din Satu Mare, iar în învățământul universitar există Departamentul de Teologie Ortodoxă din cadrul Facultății de Litere din Baia Mare.

În Maramureș a fost înființată prima școală confesională ortodoxă de după Revoluția din 1989, Seminarul Teologic Ortodox Liceal „Sfântul Iosif Mărturisitorul” din Baia Mare.

Învățământului Teologic specializat i se adaugă activitățile de catehizare din parohii, finalizate prin concursuri, unele din ele având faze naționale, județul nostru având și câștigători pe țară la unele din acestea. La nivel de fiecare protopopiat există un preot coordonator pentru catehizare.

În paralel, în vacanțele de vară au fost organizate tabere pe diferite teme religioase cu tinerii, unele ajunse la peste 10 ediții, mult îndrăgite de participanți. Numai în 2015 au avut loc 34 de tabere de vară cu peste 1.500 participanți.

Sigur că ședința complexă care a avut loc a atins și celelalte laturi ale activității Episcopiei, precum a sectorului de inspecție, al celui canonic-juridic, a vieții monahale.

Concluzii

În cadrul Adunării Eparhiale au luat cuvântul mai mulți delegați, care au subliniat, în cuvântul lor, importanța deosebită pe care a avut-o înființarea Episcopiei Maramureșului și Sătmarului pentru cele două județe din nord-vestul țării, pentru faptul că au sporit activitatea duhovnicească din parohii și mănăstiri, prin înființarea de parohii și mănăstiri noi, au îmbunătățit, din punct de vedere teologic, formarea continuă a preoților printr-o mai bună îndrumare și coordonare, au ridicat la un nou nivel învățământul teologic și religios prin coordonarea mai apropiată a activității didactice religioase, a determinat construirea mai multor lăcașuri de cult și case parohiale, ducând la stabilitatea preoților în parohii, au realizat apropierea mai eficientă de preoți a protopopilor și a consilierilor eparhiali, îmbunătățindu-le acestora implicarea duhovnicească și social-filantropică, au sporit numărul preoților care au, astfel, mai mult timp să se ocupe misiunea lor de duhovnici ai credincioșilor, iar creștinii ortodocși din parohii pot avea acum în preot nu numai un duhovnic, ci și un bun sfătuitor în problemele de zi cu zi pe care le ridică viața. Unii vorbitori au subliniat începuturile nu tocmai ușoare apărute la înființarea Eparhiei, în primul an post revoluționar, care a necesitat multe sacrificii, știute doar de cei implicați atunci.

Adunarea Eparhială de bilanț a fost nu numai o necesitate, de a marca oficial momentul, ci și un prilej de frumoase aduceri aminte, o bucurie și o împlinire a punerii în drepturi a fostei Episcopii din Țara Maramureșului, iar noile condiții economice sociale au determinat ca sediul ei să fie în Baia Mare, nu în Sighetu Marmăției.

Adunarea Eparhială, Satu Mare - 12 septembrie 2015

Episcopia Maramureșului și Sătmarului la ceas aniversar

redacția

Sâmbătă, 21 noiembrie 2016, când Biserica Ortodoxă a sărbătorit Intrarea Maicii Domnului în Biserică, Episcopia Maramureșului și Sătmarului a aniversat 25 de ani de la reactivare. Momentul a fost marcat prin Sfânta Liturghie Arhierescă, oficiată de **Înaltpreasfinția Sa Andrei**, Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sătmarului, înconjurat de **P.S. Petroniu**, Episcopul Sălajului, și **P.S. Iustin Sigheteanul**, Arhiepiscopul vicar al Episcopiei Maramureșului și Sătmarului, și de un sobor de peste 30 de preoți și diaconi slujitori, din care au făcut parte **Pr. Dr. Vasile Augustin**, vicar administrativ eparhial, actualii și foștii preoți consilieri din Permanența Eparhială, exarhul mănăstiresc, **Arhim. Dr. Timotei Bel**, protopopii celor 8 protoierii, ecleziarhul sfântului locaș, **Arhim. Dr. Casian Filip**, preoți cadre didactice din învățământul universitar și preuniversitar, preoți invitați. Sfânta Liturghie a fost săvârșită în Catedrala Episcopală „Sfânta Treime” din Baia Mare, în prezența unui mare număr de credincioși veniți de pe cuprinsul Eparhiei și din alte episcopii. Răspunsurile la Sfânta Liturghie au fost date de Corul „Doxologia” al Catedralei, dirijat de **Pr. Prof. Dr. Petrică Covaciu**.

În timpul Sfintei Liturghii s-au făcut rugăciuni pentru ușurarea durerii celor răniți în Clubul „Colectiv” din București și în atacurile de la Paris.

Cuvântul de învățătură rostit de Î.P.S. Andrei a avut ca idee centrală pericopa evanghelică a Sfintei Evanghelii a sărbătorii și a fost intitulat „Să ne curățim coliba sufletului”. „Noi de abia am intrat în postul Crăciunului și ne pregătim 6 săptămâni pentru a-L primi pe Hristos în ființa noastră, a spus Părintele Mitropolit... Maica Domnului a fost ființa cea mai curată, cea mai sfântă dintre câte au călcat pe acest pământ. Și ea L-a primit în felul Său pe Dumnezeu. Din nefericire, noi, care dorim să-L primim pe Hristos, pe Domnul Dumnezeu, pentru că viața noastră fără El n-are sens, din nefericire, noi nu suntem ca Maica Domnului... Perioada aceasta a Crăciunului o putem compara cu perioada în care Maica Domnului în templu se pregătea pentru clipa unică a primirii lui Dumnezeu în sânul Său. Perioada aceasta este un răstimp în care încercăm și noi, cu slabele noastre puteri, să postim, să ne rugăm, să facem milostenie, să facem fapte de caritate și, mai ales, să ne

spovedim bine, ca sufletul nostru să devină peșteră curată din Bethleem în care să se poată Naște Hristos. Pentru că Maica Domnului, primindu-L pe Domnul Hristos în sânul Său, a devenit Rai de Taină și-n mijlocul Raiului era Pomul Vieții, Hristos Domnul.” Părintele Mitropolit s-a referit apoi la cele 7 trepte, pe care, pășind, ajungem să-L primim în sânul nostru pe Domnul Hristos așa cum L-a primit Maica Domnului: credința, frica lui Dumnezeu, pocăința sinceră, înfrânarea, îndelunga răbdare, nădejdea și a șaptea treaptă - unirea cu Hristos, care înseamnă primirea lui Hristos în sufletul nostru, în ființa noastră. „Acest lucru îl urmărim noi în Postul Crăciunului”, a subliniat Î.P.S. Mitropolit Andrei, referitor la această perioadă a curățirii sufletești.

După oficierea Te-Deum-ului, P.S. Petroniu, Episcopul Sălajului, a dat citire mesajului de felicitare a P.F. Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, intitulat „Ctitorul unei Eparhii reînviată”, în care se face referire la datele de referință din existența Episcopiei: 12 februarie 1990 - hotărârea Sfântului Sinod al B.O.R. de reactivare a Episcopiei Maramureșului și Sătmarului; 11 noiembrie 1990 - întronizarea P.S. Justinian ca Episcop al Maramureșului și Sătmarului; tulburii ani ai sfârșitului de secol XVII și începutul secolului al XVIII-lea, când românii ortodocși li s-a interzis să aibă episcopie și episcop proprii; 1937 - reînființarea acestei Episcopii, prin decret regal, dar numai până la ocuparea Ardealului de horthiști, în 1940; reînființarea ei după 1944 și din nou desființarea, în 1948, de regimul comunist ateu.

„Episcopia Maramureșului și Sătmarului a cunoscut pătimirile și răstignirea unei istorii dușmănoase, timp de mai multe secole. De aceea, reînființarea Episcopiei Maramureșului și Sătmarului în anul 1990, când Biserica Ortodoxă Română a avut posibilitatea de a se organiza în libertate, precum și alegerea și întronizarea Înaltpreasfințitului Părinte Justinian la cârma ei a fost un act de dreptate, recunoștință și cinstire față de toți cei care au luptat și s-au jertfit pentru ca dreapta credință să dăinuie de-a lungul secolelor în aceste ținuturi românești. Înzestrat cu un profund spirit misionar, Înaltpreasfințitul Părinte Episcop Justinian s-a preocupat dintru început de rectitorirea acestei eparhii, care nu avea nici reședință episcopală și nici catedrală adecvată. Depășind multe greutăți, cu răbdare constantă și înțelepciune practică, cu ajutorul lui Dumnezeu, Eparhia Maramureșului și Sătmarului are acum o reședință frumoasă și o catedrală impunătoare, aflată în curs de finalizare”, se spune în Mesajul trimis de P.F. Patriarh Daniel.

Referindu-se la momentul festiv dedicat împlinirii unui sfert de veac de la reactivarea Episcopiei Maramureșului și Sătmarului, Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Andrei a transmis felicitări Î.P.S. Arhiepiscop Justinian,

Întâistătorul Episcopiei Maramureșului și Sătmarului, P.S. Arhiepiscop Vicar Iustin Sigheteanul, Permanenței Eparhiale, preoților protopopi, clerului și tuturor credincioșilor, adică celor care și-au dorit reactivarea Sfintei Eparhii. „Cea mai importantă realizare din Eparhie este Catedrala Episcopală „Sfânta Treime” din Baia Mare”, a spus Î.P.S. Andrei.

Un cuvânt duhovnicesc a adresat credincioșilor din Catedrală Î.P.S. Arhiepiscop Justinian, care s-a alăturat acestui important moment aniversar al cărui ctitor a devenit de la început. „Să nu uitați ziua de azi. Dumnezeu lucrează. Pronia lucrează. Episcopia Maramureșului și Sătmarului este ocrotită de Dumnezeu, iar Dumnezeu nu ține cont de greșelile noastre, așa cum spune rugăciunea Tatăl Nostru”, a spus Înaltul Ierarh.

Un succint istoric al Episcopiei Maramureșului și Sătmarului, cu specificarea celor mai importante repere din existența sa de până acum, a prezentat P.S. Arhiepiscop-vicar Iustin Sigheteanul, pornind de la începuturile grele, când un an Episcopia a funcționat fără reședință, lucru foarte grav, și până la faptul că toate evenimentele majore organizate de Episcopie, de la înființare până în prezent, s-au răsfrânt pozitiv, au avut ecou și au marcat existența locuitorilor județului. Eparhia Maramureșului și Sătmarului este una din cele mai vechi din țară, existența arhierilor locali fiind pomenită încă în 1391, la Mănăstirea din Peri, azi localitate în Ucraina. Importanța duhovnicească a Episcopiei pentru credincioșii din județele Maramureș și Satu Mare este deosebit de importantă: numărul preoților a crescut de la 300 la aproape 600 în prezent, iar al mănăstirilor, de la 4 așezăminte monahale, la 30 de mănăstiri și 10 schituri. A crescut și numărul protopopiatelor, iar acum se află în fază finală de redactare monografiile complexe ale celor 8 protopopiate. A apărut recent un volum, de multe sute de pagini, în care este cuprinsă istoria așezămintelor mănăstirești și schiturilor. Nu au fost neglijați nici tinerii, noua Catedrală este Catedrala Tinerilor din Episcopie, iar ziua Sfântului Arhidiacon Ștefan a fost declarată Ziua Tinerilor din Eparhie. Pentru tineri au fost organizate două întruniri, una națională, și una internațională, în premieră națională, cu participarea a peste 3.000 de persoane, cu impact național și internațional semnificativ.

Se poate spune, fără a greși, că înființarea Episcopiei Maramureșului și Sătmarului a fost instituția care a inițiat și organizat cele mai multe activități culturale și duhovnicești din județele Maramureș și Satu Mare.

Pentru merite deosebite, în calitate de membri ai primei Adunări Eparhiale, domnilor Dumitru Lupșa și Vasile Dragoș le-a fost înmănată de P.S. Iustin Sigheteanul „Crucea Voievodală Maramureșeană”, cea mai înaltă

distincție a Eparhiei, și Gramata Episcopală, plus placheta aniversară. Gramata Episcopală și placheta aniversară au fost înmânate Prefecturii, Consiliului Județean, Primăriei Baia Mare, ca principala colaboratoare, prin primarul Cătălin Cherecheș, la Reuniunea Tinerilor Ortodocși, ridicarea Catedralei Episcopale, dar și a evenimentelor majore din viața municipiului Baia Mare. Placheta aniversară și Gramata Episcopală au primit principalele instituții județene colaboratoare.

Ca răspuns, Î.P.S. Justinian a primit din partea Consiliului Județean o Diplomă de Excelență, precum și o Diplomă de Recunoștință din partea Ansamblului Folcloric Național Transilvania.

Adunarea Eparhială, Baia Mare - 21 noiembrie 2015

Episcopia Maramureșului la ceas de bilanț

*Biroul de presă
al Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmarului*

Sâmbătă, 6 februarie 2016, sub președinția Î.P.S. Arhiepiscop Justinian Chira, s-au desfășurat, în Sala *Sf. Ierarh Iosif Mărturisorul* a Catedralei Episcopale *Sf. Treime* din Baia Mare, lucrările Adunării Eparhiale a Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmarului, care au analizat întreaga activitate a Eparhiei, din anul 2015, sub aspect economic, administrativ, cultural, patrimonial, social-filantropic, teologic-educațional, canonic-juridic și monahal.

De la ora 8,00 s-a săvârșit Sfânta Liturghie, de către Preasfințitul Dr. Iustin Sigheteanul, urmată de slujba de Te-Deum.

Bilanțul activităților Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmarului, structurate pe principalele sectoare de activitate, se prezintă astfel:

Evenimentul anului în eparhia noastră a fost aniversarea a 25 de ani de la reactivarea Episcopiei Maramureșului și Sătmarului și de la alegerea și întronizarea Înaltpreasfințitului Arhiepiscop Justinian Chira ca întâistător al eparhiei noastre, eveniment ce a fost marcat printr-o ședință solemnă în municipiul Satu Mare, la data de 12 septembrie 2015, și prin săvârșirea Sfintei Liturghii de praznicul *Intrării Maicii Domnului în biserică*, avându-l în fruntea soborului slujitor pe Înaltpreasfințitul Arhiepiscop și Mitropolit Andrei Andreicuț.

Această aniversare a fost completată cu lansarea volumelor *Chivote ale credinței* (monografie-album cu mănăstirile din eparhie) și *Istoria Bisericii Ortodoxe din Maramureș* (întocmită de Prof. Dr. Nuțu Roșca), precum și a unui număr aniversar al revistei eparhiale *Graiul Bisericii Noastre*.

Din rapoartele prezentate de consilierii și inspectorii de resort, vă aducem spre știință următoarele:

Episcopia Maramureșului și Sătmarului, care cuprinde județele Maramureș și Satu Mare, are un număr de 385 de Parohii rurale și 88 urbane, deservite de 573 clerici și de alți 18 preoți caritativi, care activează în spitale, penitenciare sau instituții ce aparțin de Ministerul Afacerilor Interne și Administrației, precum și 40 de mănăstiri și schituri. Din totalul clericilor, 26 au titlul de doctor în teologie sau în alte domenii ale științei. În anul 2015

au fost hirotoniți întru preot și diacon un număr de 24 diaconi, 25 de clerici și 10 mireni au fost distinși pentru activitatea lor în folosul Bisericii, s-au pensionat un număr de 14 preoți, 2 preoți au trecut la cele veșnice, iar un număr de 6 clerici au fost sancționați pentru abateri disciplinare.

Pe cuprinsul Eparhiei noastre sunt în construcție: 90 biserici și mănăstiri, Catedrala Episcopală, două sedii de Protopopiat și 4 case parohiale. Lucrările la Catedrala Episcopală „Sfânta Treime” din Baia Mare au ajuns la cota + 65 m. Se pictează un număr de 21 biserici.

Din punct de vedere al relațiilor interconfesionale și interreligioase, atmosfera dintre Biserica Ortodoxă și celelalte culte și religii a fost una de normalitate, constatându-se o îmbunătățire a relațiilor și cu Biserica Greco-Catolică, deși încă mai există procese pe rol cu privire la revendicarea unor bunuri patrimoniale.

În plan cultural, în editura Episcopiei noastre s-au tipărit Calendarul bisericesc, în mai multe variante, 4 numere din revista *”Graiul Bisericii Noastre”*, revista *”Ortodoxia maramureșeană”*, iar trei parohii au editat propriile reviste. De asemenea, consemnăm apariția unui număr de 9 cărți în Editura eparhială sau în alte edituri.

Un simpozion de înaltă ținută academică a avut loc la Mănăstirea Bârsana, în data de 11 iulie 2015, în organizarea Eparhiei noastre și a Institutului Național de Fizică și Inginerie Nucleară ”Horia Hulubei” București – Măgurele, intitulat *”Colaborarea științifică Horia Hulubei - Yvette Cauchois și spiritualitatea maramureșeană”*.

Întâlnirea Tinerilor Ortodocși din Europa, desfășurată în perioada 4-7 septembrie 2015, la Cluj-Napoca, a fost întregită și cu un număr de 771 de tineri din eparhia noastră. De asemenea, anul trecut au fost organizate 34 tabere pentru copii și tineri pe cuprinsul eparhiei noastre, cu peste 1.500 de participanți, iar un număr de 15 elevi cu rezultate bune la învățătură, dar cu situație financiară precară, au beneficiat de sprijin financiar sau cazare și masă.

Legat de sectorul teologic-educational, amintim Întrunirea Colegiului Decanilor tuturor facultăților și departamentelor de Teologie Ortodoxă din Patriarhia Română, ce a avut loc, în perioada 7-9 mai 2015, la Mănăstirea Bârsana.

Episcopia Ortodoxă a Maramureșului și Sătmarului, prin sectorul social-filantropic, a derulat suma de 4.267.042 lei, de care au beneficiat un număr de 11.009 persoane, ceea ce înseamnă suma de 387 lei/asistat/an. La toate acestea, dacă se mai adaugă masa oferită la diferite evenimente religioase și pachetele pentru copii, rezultă că un număr de peste 57.500 de persoane au

beneficiat de cel puțin un serviciu în cursul anului 2015.

Anul trecut au fost inaugurate următoarele proiecte sociale:

1. Proiectul *"Economie socială - O șansă pentru fiecare"* din Baia Mare, cu cele 3 structuri de economie socială, destinate persoanelor vulnerabile (Centrul de copiere "Coresiana"; Curățătoria "Flori de crin"; Brutăria "Pâinea vieții" la Recea)
2. Proiectul *"Economie socială - Responsabilitate socială de la Nord la Sud"* din Hoteni - Maramureș, cu cele 2 structuri (*Tradiție și creație Hoteni* și *Asociația pentru dezvoltare Hoteni*), la care se mai adaugă *Centrul pentru persoane cu nevoi speciale Hoteni*.

Din Fondul Central Misionar s-a alocat suma de 46.500 lei pentru a fi ajutați preoții din parohiile mai sărace.

La toate acestea, se mai adaugă slujbele de târnosire și resfințire de biserici săvârșite de Preasfinția Sa Iustin Sigheteanul, precum și participarea la diferite manifestări cultural-religioase.

Mulțumind lui Dumnezeu pentru toate binefacerile revărsate asupra Eparhiei noastre, ne îndreptăm prețuirea către preoții, monahii și credincioșii Bisericii noastre strămoșești.

Hramul Liceului Teologic Ortodox *Nicolae Steinhardt* din Satu Mare

Pr. Prof. Groza Gabriel

Directorul Liceului Teologic Ortodox "Nicolae Steinhardt" Satu Mare

Ziua de 25 ianuarie 2015 a fost o zi de mare sărbătoare pentru elevii și cadrele didactice ale Liceului Teologic Ortodox "Nicolae Steinhardt", care și-a sărbătorit pentru a doua oară hramul teologic „Sfântul Grigorie Teologic”.

Bucuria a fost deplină prin prezența Preasfințitului Iustin Sigheteanul, Arhiepiscop-vicar al Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmăruului. Deși a fost zi de duminică, toți elevii școlii, începând cu cei de grupa mică, până la elevii claselor finale de liceu, însoțiți de părinții lor, au participat cu emoție și bucurie la întâmpinarea ierarhului și la Sfânta Liturghie. Preasfințitul Iustin Sigheteanul, alături de părintele director al liceului, Gabriel Groza, prof. conferențiar universitar dr. Adrian Paul, de la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Baia Mare și un frumos sobor de preoți, au săvârșit Sfânta Liturghie.

Un moment înălțător în cadrul Liturghiei a fost atunci când Preasfințitul Iustin a rostit Rugăciunea Tatăl Nostru cu îngerașii de la grădiniță, îmbrăcați în straie populare, pe care i-a și împărtășit.

Au fost prezente numeroase oficialități ale județului printre care: deputații Ovidiu Silaghi și Octavian Petric, prefectul județului Satu Mare, dr. Eugeniu Avram, primarul municipiului, dr. Coica Dorel, viceprimarii Marcela Papici și Radu Roca.

La finalul Liturghiei, Preasfințitul Iustin Sigheteanu a rostit un bogat cuvânt de învățătură, făcând referire la pericopa evanghelică citită, cea a vameșului Zaheu. Arhiepiscopul a subliniat că prin acest exemplu, Dumnezeu corectează greșelile și nedreptățile sociale. Având în vedere că tinerii din ziua de azi au o viață agitată, Preasfinția Sa a sfătuit părinții, cadrele didactice și preoții să se ocupe mai îndeaproape de ei, iar familia să păstreze o permanentă legătură cu școala și Biserica. Pe de altă parte, a menționat faptul că societatea românească nu și-a pierdut „sănătatea spirituală”.

Totodată, a apreciat că Liceul Teologic Ortodox „Nicolae Steinhardt” se dezvoltă an de an, având acum peste 500 de elevi și 50 de cadre didactice bine pregătite profesional. De asemenea, Preasfințitul și-a exprimat bucuria de a

avea alături autoritățile locale la majoritatea activităților liceului, deoarece „trebuie să fim conștienți cu toții că această școală trebuie consolidată. Mă mândresc cu această școală și sunteți vrednici de apreciere”, afirma dânsul.

La rândul său, părintele director Gabriel Groza a spus că această zi a fost binecuvântată de Dumnezeu. „Este pentru al doilea an când sărbătorim acest hram al școlii noastre teologice, școala noastră se dezvoltă cu binecuvântarea Preasfinției Voastre, iar prezența autorităților dovedește faptul că o susțin”.

Sărbătoarea s-a încheiat cu miruirea tuturor celor prezenți la Sfânta Liturghie.

Sărbătoare de suflet pentru întreaga teologie maramureșeană

Pr. Conf. Univ. Dr. Adrian Gheorghe Paul
Coordonator Domeniul Teologie Ortodoxă

În fiecare an, pe 30 ianuarie, Biserica Ortodoxă îi cinstește în mod deosebit pe Sfinții Trei Ierarhi ai Bisericii lui Hristos, pe Vasile cel Mare - arhiepiscopul Cezareei din Capadochia, pe Grigorie din Nazianz - patriarhul Constantinopolului și pe Ioan Gură de Aur - patriarhul Constantinopolului. Cineva spunea odată că cea mai mare bucurie pe care o poate simți omul pe pământ este aceea de a fi în ambianța de comuniune a lui Dumnezeu și împreună cu sfinții Lui, adică în ambianța dumnezeirii și a sfințeniei. Pe 30 ianuarie, întreaga Ortodoxie și, mai ales, Teologia prăznuiește ceata treimică de sfinți, troița sfințeniei Bisericii lui Hristos, treimea înaltă a teologiei și familia sfinților cea plină de lumină, bărbații desăvârșiți ai sfințeniei și dascălii de renume ai Bisericii.

În toate bisericile se aduce laudă celor trei luceferi care strălucesc pe bolta Bisericii Ortodoxe și-i cinstește pe bărbații care au crezut, mărturisit și trăit în unica și aceeași lumină a adevărului: Sfântul Vasile - filantropul sau ambasadorul săracilor, teologul sau harpa Duhului Sfânt, monahul și ascetul exemplar, arhierul lui Hristos și alcătuitorul Sfintei Liturghii; Sfântul Grigorie - cuvântătorul de Dumnezeu și vulturul teologiei, modelul cugetărilor dumnezeiești, atletul lui Hristos și prietenul iscusit al adevărului, propovăduitorul Dumnezeirii și apărătorul fără pereche al dogmei Sfintei Treimi; Sfântul Ioan - învățătorul Antiohiei și propovăduitorul bucuriei, ajutorul tuturor celor oprimați și filantropul Bisericii lui Hristos, modelul preoției sacramentale și ostașul de mare rang al lui Hristos, modelul omiletic al cuvântărilor teologice și comentatorul iscusit al Sfintelor Scripturi, într-un cuvânt - gura cea de aur a Bisericii dreptmăritoare.

Iar dacă toți acești trei mari dascăli ai lumii și ierarhi de seamă sunt cinstiți astăzi împreună, deși fiecare în parte a activat rodnic și exemplar în locuri și vremuri diferite în sânul Bisericii lui Iisus Hristos, este datorită faptului că în secolul al XI-lea, mai precis în anul 1084, în timpul domniei împăratului bizantin Alexios I Comnenul, Sfinții Trei Ierarhi s-au arătat în vis episcopului grec Ioan Mavropus al Evhaitelor și i-a cerut în mod expres ca ei să fie cinstiți

împreună și să nu mai lase pe credincioșii Bisericii să-i despartă oferindu-le unii unuia, alții altuia cinstea și evlavie cea mai mare, creând astfel dezbinare între ei. Din acel moment Biserica Ortodoxă îi prăznuiește împreună, la 30 ianuarie, în ciuda faptului că fiecare i s-a consacrat o zi de cinstire sfântă: Sfântul Vasile - 1 ianuarie, Sfântul Grigorie Teologul - 25 ianuarie, Sfântul Ioan - 27 ianuarie și 13 noiembrie, și li s-a consacrat o icoană reprezentativă prezentându-i pe toți trei în unitatea deplină a credinței și mărturisirii lor. Mai mult decât atât, ca o recunoaștere deosebită a importanței operei pentru teologia ortodoxă, dar și a vieții pilduitoare și activității celor trei mari ierarhi, la Congresul Facultăților de Teologie susținut în Atena, în anul 1936, s-a hotărât ca ei să devină patronii și coordonatorii spirituali ai instituțiilor de învățământ teologic din întreaga lume. Așa se face că prăznuirea lor împreună reprezintă un moment de mare sărbătoare pentru toate școlile de teologie din întreaga lume.

Același lucru însemnat și plin de semnificații sufletești reprezintă în mod oficial și pentru Școlile teologice din cuprinsul Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmăruului, în cadrul cărora își desfășoară activitatea atât elevi și liceeni seminariști, cât și studenți universitari teologi împreună cu dascălii și profesorii lor. În acest sens, Specializările Domeniului de Teologie Ortodoxă din cadrul Centrului Universitar Nord din Baia Mare, împreună cu

Liceul Teologic Ortodox „Sfântul Iosif Mărturisitorul”, an de an organizează manifestări religioase și culturale la Catedrala Episcopală „Sfânta Treime” din Baia Mare, unde se săvârșește Sfânta Liturghie arhierescă, în prezența Preasfinției Sale Dr. Iustin Sigheteanul și a unui mare sobor slujitor de preoți și diaconi, implicați toți, în diferite moduri, în sistemul de învățământ teologic universitar și preuniversitar din această parte a țării.

Fie ca exemplul de viețuire grăitoare și mărturisirea credinței celei adevărate ce i-a caracterizat pe Sfinții Trei Ierarhi, să ne determine pe toți, dascăli și învățăcei, în a urma întru totul Mântuitorului Iisus Hristos pe calea bătorită a Bisericii noastre dreptmăritoare.

Un sfert de veac de învățământ teologic în Episcopia Ortodoxă a Maramureșului și Sătmarului

Andrei Fărcaș

ziarul "Graiul Maramureșului"

La Baia Mare a avut loc, vineri, 20 noiembrie 2015, simpozionul „Un sfert de veac de învățământ teologic în Episcopia Ortodoxă a Maramureșului și Sătmarului”, dedicat împlinirii a 25 de ani de la reactivarea acestei Eparhii, organizat de Domeniul de Teologie Ortodoxă a Centrului Universitar „Nord” din Baia Mare.

La lucrările simpozionului a luat parte P.S. Iustin Sigheteanul, Arhiepiscop-vicar al Episcopiei Maramureșului și Sătmarului, cadre didactice din învățământul universitar și preuniversitar, preoți și elevi.

Mesajul Î.P.S. Arhiepiscop Justinian, Întâistătorul Episcopiei Maramureșului și Sătmarului, a fost citit de Lect. Univ. Dr. Eusebiu Borca și primit cu interes de către participanți.

În cuvântul rostit cu această ocazie, P.S. Iustin Sigheteanul a făcut o prezentare a dezvoltării învățământului teologic de-a lungul celor 25 de ani, prin înființarea Seminarului Teologic „Sfântul Iosif Mărturisitorul” din Baia Mare, a învățământului teologic universitar la Universitatea de Nord, iar apoi înființarea Liceu Teologic „Nicolae Steinhardt” din Satu Mare, care este prima școală confesională din România postdecembristă. Învățământul teologic din Eparhia Maramureșului și Sătmarului a asigurat pregătirea, în seminar și universitate, a sute de preoți și diaconi, care au fost hirotoniți pe seama acestei episcopii, care, la rândul lor, au determinat nemijlocit formarea unui tineret creștin ortodox. Ei au contribuit, direct sau indirect, la organizarea și desfășurarea a mii de evenimente culturale, și, în special religioase, în cadrul Eparhiei, care, de departe, depășesc ca amploare și desfășurare, celelalte evenimente culturale desfășurate de alte instituții culturale. Se poate spune că învățământul teologic a fost factor determinant în instalarea normalității într-un oraș eminent muncitoresc, precum Baia Mare. Acest aspect se poate vedea prin ecoul deosebit pe care l-au avut în rândul credincioșilor evenimentele religioase desfășurate de-a lungul celor 25 de ani de învățământ teologic, care au înfrumusețat spațiul acestui nord de țară. Este de amintit că la Baia Mare s-a desfășurat prima întâlnire națională și apoi internațională, în

2013 și, respectiv 2014, a tinerilor ortodocși, cu participarea a mii de tineri, la a cărui bună reușită au contribuit din plin studenții și elevii din învățământul teologic. Tinerii din învățământul teologic sunt participanți activi la viața comunității și a Bisericii Ortodoxe.

În cadrul simpozionului au mai susținut comunicări Pr. Conf. Univ. Dr. Paul Gh. Adrian, coordonatorul Domeniului Teologie Ortodoxă de la Centrul Universitar Nord din Baia Mare al Universității Tehnice Cluj-Napoca, coordonatorul activității, Pr. Lect. Univ. Dr. Vasile Borca, Pr. Dr. Marius Nechita, directorul Seminarului Teologic „Sfântul Iosif Mărturisitorul” din Baia Mare, pr. Gabriel Groza, directorul Liceului Teologic Ortodox „Nicolae Steinhardt” din Satu Mare, Conf. Univ. Dr. Delia Suiogan, prodecan al Facultății de Litere a C. U. „Nord” din Baia Mare, Conf. Univ. Dr. Florian Roatiș, conf. univ. dr. Ștefan Vișovan, cercetători, Conf. Univ. Dr. Mircea Farcaș, director adjunct al Bibliotecii Județene, Pr. Lect. Univ. Dr. Ștefan Cristian, consilier eparhial cultural.

Acest moment a fost marcat și prin editarea unui volum aniversar intitulat „Învățământul teologic ortodox universitar baimărean la ceas aniversar”, coordonat de Pr. Conf. Univ. Dr. Paul Gh. Adrian, lansat ieri în sala „Sfântul Iosif Mărturisitorul” din Catedrala Episcopală „Sfânta Treime” din Baia Mare. La lansare a participat și a vorbit Cătălin Cherecheș, primarul municipiului Baia Mare, un susținător al activităților tinerilor din învățământul teologic, care le-a transmis un mesaj de participare la activitatea urbei pe care o conduce și al comunităților în care vor activa după terminarea studiilor.

Activitatea de ieri este o prefațare la evenimentul de amploare, când va fi aniversat un sfert de veac de la reactivarea Episcopiei Maramureșului și Sătmarului.

Î.P.S. JUSTINIAN

74 de ani de urcuș duhovnicesc spre sfințenie

Mircea Crișan și Ioana Lucăcel
editori - Gazeta de Maramureș

Orice biruință, presupune o Golgotă, un drum al Crucii și o inevitabilă Răstignire. A voinței, nevoilor, plăcerilor noastre. A noastră, până la urmă și, câteodată, și a celorlalți. Până să ajungă la înalta stare duhovnicească de azi, vecină cu sfințenia, Î.P.S. Justinian și-a dus, 74 de ani, Crucea. Fără să se plângă, fără să cârtească. Un drum pe care și l-a asumat când a urcat Dealul Rohiei și și-a promis sieși, dar mai ales lui Dumnezeu, că nu se va întoarce înapoi. Pentru că drumurile în spirit nu suferă întoarceri.

Se spune că cei mai aleși dintre oameni se lasă conduși întreaga viață de un ideal născut în ei înșiși. Asemeni unui copil care e dus de mână și care, indiferent de obstacolele pe care le întâlnește, nu se gândește să-și schimbe direcția, pentru că știe, că drumul corect e cel spre care e „ghidat” de mâna protectoare. I.P.S. Justinian este, cu certitudine, un OM ales de Dumnezeu, pentru oameni.

În urmă cu 74 de ani, în 12 martie, a ieșit din casa părintească, în zori, așa cum pleacă omul la lucru. Numai că Î.P.S. Justinian pleca spre o misiune, Misiunea sa de a-I sluji lui Dumnezeu și oamenilor. În urma sa, o mama bolnavă de supărare, văduvă, a strigat printre lacrimi: „Unde mergi, dragul meu?”. Îi spusese cu trei zile în urmă că pleacă la mănăstire și dânsa s-a îmbolnăvit de supărare. N-a îndrăznit să-i răspundă că pleacă definitiv, a răspuns: „Merg numa până afară”. A ieșit din casă și a plecat în grabă. La marginea satului s-a oprit, a privit înapoi, și-a făcut cruce și și-a spus sieși și lui Dumnezeu: „Amin! Niciodată înapoi nu mă întorc”. Urcușul greu spre Rohia era numai primul dintre multele pe care avea să le parcurgă în anii care au urmat. La Rohia a ajuns spre seară. Starețul Nifon Matei l-o fi privit mirat: un tânăr nerăbdător să îmbrace „haina îngerească” și i-a spus “să videm dacă te-om pute primi! De ți-a plăcea...”. Atunci, Î.P.S. Justinian a început să repete, plângând, că a venit să rămână. Și hotărârea lui l-a convins pe stareț. După ce a ieșit din chilia lui, Î.P.S. Justinian a auzit toaca. Era primul moment de liniște al unei zile tumultuoase. Și sufletul i s-a umplut de lumină. O lumină care nu se va stinge niciodată și pe care o transmite permanent prin ochi, prin

zâmbet, prin cuvânt.

De la Rohia nu l-a putut face să plece nimeni, nici măcar odioasa Securitate comunistă. În vremurile grele ale terorii roșii, a rămas de strajă mănăstirii și nouă, pentru ca lumina aceea să nu se stingă. Acum, la 74 de ani de când a pășit în mănăstire, Î.P.S. Justinian, este văzut de credincioși, cu adevărat, ca un înger, dar culmea, el este cel care spune despre noi, că am fi îngeri. Ba mai mult, spune cu smerenie că noi, cei mulți care-l iubim, i-am dat forță și l-am făcut pe Dumnezeu să fie milostiv cu el. Asta, deși, în mintea noastră, noi trebuie să-I mulțumim lui Dumnezeu că ni l-a dat pe Arhiepiscopul Justinian, care prin veghea sa continuă și prin rugăciunile neoprite stă de strajă Nordului României să nu ni se întâmple nimic rău.

Întotdeauna, referindu-ne la Î.P.S. Justinian, îi amintim ctitoriile, cărțile, predicile și poate, mai puțin însușirile care îl fac cu adevărat Creștin: curajul și mila. Un curaj care l-a ajutat să urce atâtea Golgote și o milă nesfârșită, izvorâtă din iubirea de aproapele, care l-au ținut pe această Cruce a destinului său. Se spune că: „pe Cruce nu piroanele L-au ținut pe Hristos, ci marea Lui dragoste pentru noi”. Tot așa, pe slujitorul Său, Î.P.S. Justinian, dragostea pentru El și pentru noi îl țin de 74 de ani în monahism.

Întru mulți ani, Înaltpreasfinția Voastră! Dragul nostru Părinte!

I.P.S. JUSTINIAN

COLEGIUL DECANILOR Întâlnire academic-universitară la Mănăstirea Bârsana

Pr. Conf. Univ. Dr. Adrian Gheorghe Paul

Coordonatorul Domeniului Teologie Ortodoxă

În perioada 7-10 mai 2015 s-au întrunit, la mănăstirea maramureșeană cu hramul „Soborul Sfinților Apostoli” de la Bârsana, decanii tuturor Facultăților de Teologie Ortodoxă și directorii de Departamente de Teologie Ortodoxă din cuprinsul Patriarhiei Române, într-un Colegiu al Decanilor. Acest for de prestigiu, de grad universitar, este alcătuit din toți conducătorii școlilor de Teologie Ortodoxă din cuprinsul Universităților recunoscute de Stat din țară, respectiv din decanii de facultate și directorii de departamente de Teologie Ortodoxă din Patriarhia Română. În funcție de necesitate și priorități, acest Colegiu se întrunește anual sau chiar de două ori pe an, în diferite locații, de regulă mănăstiri de prestigiu, din jurisdicția unei Facultăți sau Departament de Teologie Ortodoxă, care și devine organizatoare a acelei întruniri.

Cu ocazia susținerii celui de-al VI-lea Congres al Facultăților de Teologie din țară, organizat în perioada 21-23 septembrie 2014 de către Facultatea de Teologie Ortodoxă “Iarion I. Felea” din Arad, la care au luat parte toți decanii, prodecanii, directorii și reprezentanții tuturor Școlilor de teologie din țară, s-a propus și s-a hotărât unanim ca următoarea întrunire a Colegiului Decanilor să aibă loc în Maramureș, iar gazdă organizatoare să fie Departamentul de Teologie Ortodoxă din cadrul Facultății de Litere a Centrului Universitar Nord din Baia Mare. Propunerea a fost agreată și de către Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, care a și emis Comunicatul oficial și a acordat arhierasca binecuvântare cu privire la organizarea Colegiului Decanilor în Maramureș.

Părinții și domnii profesori universitari din cadrul Domeniului de Teologie Ortodoxă a Facultății de Litere din Baia Mare au luat act de comunicatul transmis, motiv pentru care s-au sfătuit cu reprezentanții de frunte ai Centrului Eparhial al Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmarului. După mai multe propuneri, s-a stabilit ca locul cel mai adecvat pentru organizarea unui astfel de eveniment să fie Mănăstirea Bârsana, iar Preasfinția Sa Dr. Iustin Sigheteanul a și oferit arhierasca binecuvântare cu

privire la organizarea Colegiului Decanilor în incinta acestei mănăstiri de prestigiu din România. S-a stabilit de către Sectorul Teologic-Educațional al Patriarhiei Române ca perioada să fie 7-10 mai 2015. S-au trimis invitațiile, s-au pus la punct toate cele necesare organizării evenimentului și s-a confirmat prezența tuturor decanilor și directorilor de Facultăți și Departamente din România, în frunte cu delegați oficiali ai Patriarhiei Române, prin Preasfinția Sa Varlaam Ploieșteanul, episcop vicar patriarhal, secretarul Sfântului Sinod al BOR și D-l Profesor Univ. Dr. Adrian Lemeni - consilier patriarhal.

Evenimentul s-a deschis în seara zilei de joi, 7 mai 2015, cu o slujbă de Te-Deum săvârșită în biserica mare a Mănăstirii Bârsana, la care a participat Preasfințitul Părinte Varlaam Ploieșteanul, Episcop vicar patriarhal și Preasfințitul Părinte Iustin Sigheteanul, Arhiepiscop-vicar al Episcopiei Maramureșului și Sătmarului, alături de un sobor de preoți profesori din cadrul Domeniului de Teologie Ortodoxă din Baia Mare și părinții profesori și domnii profesori universitari, delegați ai celor 14 facultăți și departamente de Teologie Ortodoxă din cuprinsul Patriarhiei Române. S-au rostit cuvinte de bun venit, dar și de prezentare a Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmarului, precum și a Mănăstirii Bârsana, de către P.S. Dr. Iustin Sigheteanul; s-a transmis mesajul Preafericitului Părinte Patriarh Daniel de binecuvântare și felicitare pentru organizarea Colegiului Decanilor, pentru prima dată în Maramureș, prin Preasfințitul Varlaam Ploieșteanul. S-a recurs la prezentarea mănăstirii, a locațiilor de cazare pentru invitați și s-a servit

cina, în cadrul căreia s-a susținut un impresionant și frumos moment folcloric oferit de către studenții ASCOR din Baia Mare.

Vineri, 8 mai 2015, după Sfânta Liturghie și micul dejun, s-a deschis în mod oficial sesiunea Colegiului Decanilor, unde Preasfințitul Părinte Iustin Sigheteanul a prezentat detaliat necesitatea prezenței unei școli de teologie de grad universitar în Universitatea de Nord din Baia Mare, precum și beneficiile majoreale Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmărilor pentru activitatea ei misionar-pastorală datorată prezenței și consolidării învățământului de tip liceal și universitar în Baia Mare. Apoi Părintele conferențiar dr. Adrian Gh. PAUL, împreună cu părintele lector dr. Vasile BORCA, au prezentat câteva detalii referitoare la istoricul, necesitatea prezenței și activitatea didactic-universitară a Domeniului de Teologie Ortodoxă din cadrul Facultății de Litere din Baia Mare, organizatorii oficiali ai Colegiului Decanilor. După aceea, s-a trecut propriu-zis la dezbateri de interes major pentru sistemul de învățământ universitar din România, cu referințe directe la domeniul de studiu și cercetare Teologie. S-au purtat discuții, s-au emis păreri și, în final, sâmbătă 9 mai a.c., s-au luat hotărâri importante pentru bunul mers al învățământului teologic universitar. Toate cele hotărâte în cadrul sesiunii Colegiului Decanilor au fost consemnate într-un Proces Verbal, pentru a putea fi înaintate mai apoi Sfântului Sinod spre validare. Sub atenta supraveghere și frecventă intervenție a Preasfințitului Părinte Varlaam Ploieșteanul, responsabil cu învățământul teologic preuniversitar și universitar în cadrul Sfântului Sinod, D-l consilier patriarhal Adrian Lemeni, împreună cu Președintele Colegiului Decanilor, Părintele profesor univ. dr. Ștefan BUCHIU, Decanul Facultății de Teologie Ortodoxă din București, au redactat Documentul final, pe care l-au și semnat alături de ceilalți delegați oficiali prezenți la întrunirea de la Bârsana. Toate Facultățile și Departamentele de Teologie din țară au avut delegați oficiali, care au semnat Documentul final de la Bârsana.

Întreaga manifestare s-a încheiat duminică 10 mai, cu săvârșirea în altarul de vară a Sfintei Liturghii arhieresti, oficiată de Preasfințitul Părinte Varlaam Ploieșteanul, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi, la care au luat parte pe lângă obștea Mănăstirii Bârsana câteva mii de credincioși veniți la slujba de duminică, de la mănăstire. După cuvântul de învățătură rostit de Preasfințitul Părinte Varlaam Ploieșteanul, Părintele conf. univ. dr. Adrian Gh. PAUL, coordonatorul Domeniului de Teologie Ortodoxă din cadrul Centrului Universitar Nord, Baia Mare, a mulțumit tuturor decanilor de teologie pentru prezență și aportul adus de fiecare în parte în vederea luării hotărârilor importante pentru modernizarea sistemului de învățământ universitar

teologic, a mulțumit gazdelor pentru buna desfășurare a sesiunii Colegiului și pentru implicarea majoră a obștii Mănăstirii Bârsana, ca să nu lipsească nimic delegațiilor oficiali, dar și Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmarului, pentru sprijinul major acordat în vederea organizării la nivel înalt al Colegiului.

La final, toți invitații s-au întors la casele lor cu bucurie în suflet, cu speranțe mari pentru bunul mers al învățământului teologic de grad universitar și cu impresii deosebite despre locurile văzute și oamenii pe care i-au întâlnit în Maramureșul voievodal. Bucuria este deplină și încă se simte și în inimile celor care au organizat sesiunea Colegiului Decanilor din primăvara anului 2015.

Corala ARHANGHELII în vizită la Bruxelles

Pr. Dr. Vasile AUGUSTIN
Vicar – Eparhial

Cu binecuvântarea Preasfinției Sale Iustin Sigheteanul, Corala preoțească „Arhanghelii” a Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmăruului a efectuat o vizită la Bruxelles, în perioada 12 - 16 mai 2015.

Corala, formată din 30 preoți, dirijați de către pr. Aurelian Covaciu, a fost însoțită de la Centru Eparhial de către Pr. Vicar Vasile Augustin, ca delegat al P.S. Iustin Sigheteanul.

Invitația pentru membrii Coralei a fost trimisă de către domnul europarlamentar Ioan Mircea Pascu, Vicepreședinte al Parlamentului European, cu scopul de a se vizita clădirea Parlamentului European și de a susține un mănunchi de interpretări corale în incinta impunătoarei clădiri din capitala europeană.

ZIUA I – Plecarea

Membrii coralei din județul Maramureș s-au adunat luni seara la Catedrala Episcopală „Sfânta Treime” din Baia Mare și după o rugăciune de ajutor în călătorie s-a plecat spre Satu Mare. La sediul Protopopiatului Satu Mare s-a întregit grupul coriștilor, în fruntea lor aflându-se Protopopul Ioan Socolan. Cu efectivul complet autocarul a pornit spre Aeroportul din Budapesta, unde la ora 6 și un sfert, un avion al companiei WizzAir, în circa două ore de zbor, cu o călătorie lină, ne-a dus pe Aeroportul Charleroi, din sudul Belgiei. Pe aeroport, din partea Parlamentului European, ne-a așteptat o doamnă, ce vorbea limba flamandă, care ne-a condus la autocar și spre surprinderea întregului grup, aceasta era și șoferița acestuia. Ne-a condus spre hotelul aflat în capitala Belgiei, am fost cazați la un hotel chinezesc, lângă Gara de Nord, iar după cazare toată lumea a preferat să se odihnească după o noapte de călătorie. Seara, lângă impunătoarea clădire a Parlamentului European, domnul Vicepreședinte al Parlamentului a oferit întregului grup o recepție la un restaurant italian. Grupul nostru a luat contact cu mai mulți funcționari români ce lucrează atât la Parlamentul European cât și la Comisia Europeană, între care unul era cleric, originar din Maramureș, părintele Gavrilă Pop absolvent al Facultății de Teologie din Baia Mare, care ocupă funcția de atașat al Patriarhiei Române pe lângă Parlamentul European.

ZIUA a II-a – Parlamentul European

Miercuri, 13 mai, Corala a vizitat Parlamentul European. S-a vizionat un film de scurt metraj cu istoria acestuia, apoi au avut loc discuții libere, directoarea de imagine dându-ne suficiente explicații tuturor. S-a vizitat Plenul, am văzut locurile fiecărui grup parlamentar, ne-am fotografiat, am cântat, am primit aplauze și ne-am fotografiat, atât înăuntru cât și în afara clădirii Parlamentului European. A fost o experiență unică, concluzia fiind că România face parte dintr-un club select al țărilor civilizate, cu toate că n-a fost suficient de bine pregătită pentru aderare.

Am mulțumit respectuos tuturor celor care ne-au însoțit, apoi ne-am îndreptat spre biserica unde s-a susținut primul concert pentru românii ce trăiesc în Bruxelles sau muncesc acolo de ani buni.

În jurul ora 18 a avut loc concertul la care au participat românii ce muncesc în Vest și care, însuflețiți de cântările românești, au început să lăcrimeze după dorul de casă și cei dragi. În finalul concertului, părintele Vicar Vasile Augustin le-a vorbit celor prezenți despre rolul preoților ortodocși ce slujesc în țară, ce stau lângă căpătâiul părinților rămași singuri și se îngrijesc ca aceștia

să primească Sfintele Taine înainte de trecerea spre cealaltă lume, despre grija preoților față de copiii rămași fără părinți ce muncesc în Vest, îndemnându-i pe toți să nu se înstrăineze de limbă și de credință, indiferent cât de bun e traiul în Occident. Coriștii și dirijorul lor au fost răsplătiți cu aplauze, iar în final Comitetul de femei de la biserica românească din Bruxelles ne-a oferit o agapă de post cu multe delicatese moldovenești.

ZIUA a-III-a – Orașele Brugge și Anvers

A fost singura zi liberă a programului nostru. La invitația părintelui Gavrilă Pop, un grup restrâns am vizitat biserica unde slujește Sfinția Sa, aflată pe malul Mării Nordului, în cosmopolitul oraș Brugge. Am găsit biserica foarte îngrijită, plină de icoane ortodoxe, am aflat câtă chirie se plătește pentru slujire și l-am întrebat pe părintele care slujește acolo de 5 ani, câte boteze a săvârșit la cele 900 familii de români din Brugge. Răspunsul=380 boteze ! Așadar, iată unde trăiește tineretul nostru.

În după-masa aceleleași zile am vizitat Portul Anvers, din nordul Belgiei, și am luat masa la o familie din Satu Mare ce și-a construit o frumoasă vilă în vestitul port de la Marea Nordului. Am aflat că acolo muncesc peste 3.000 de români.

ZIUA a IV-a – Întâlnirea cu Î.P.S. Mitropolit Iosif

Vineri 15 mai, la Abația Notre Dame din Bruxelles, a avut loc un reușit concert de muzică susținut de maestrul Gheorghe Zamfir. Concertul a fost organizat de către Mitropolia Europei Occidentale și Meridionale de la Paris, cu ocazia Zilelor Ortodoxiei, la care au participat mii de credincioși, oameni de cultură, oameni politici, ambasadori ai României și Moldovei. În biserica Mănăstirii Notre Dame, ce s-a dovedit a fi neîncăpătoare, concertul a fost deschis de către Corala „Arhanghelii”, cu imnul arhieresc la intrarea I.P.S. Mitropolit Iosif, un fiu al Maramureșului ajuns într-o înaltă demnitate arhierescă în Occident, și s-a încheiat cu frumoase cântări pascale ale coralei noastre, ce a primit în final aplauze îndelungi. Î.P.S. Mitropolit Iosif mi-a șoptit „ce frumos cântă...”, iar Mitropolitul grec Atenagoras al Belgiei a lansat coralei invitația de a participa la o Sfântă Liturghie Arhierescă într-o biserică ortodoxă din Capitala europeană.

ZIUA a-V-a – Întoarcerea acasă

A fost cea a întoarcerii. Ne-am cumpărat suveniruri, n-am ocolit ciocolata belgiană, am vizitat multe obiective turistice dintr-o capitală, în care îmbină

clădiri vechi și frumoase, catedrale cu dantelărie în piatra, cu clădiri moderne, zgârie nori din beton și sticlă, unde funcționează instituțiile europene. Am văzut și cerșetori români, în speță țigani, care au descoperit inclusiv hotelul unde eram cazați și care ne fac mari deservicii. Am găsit însă și mulți români înstăriți, cu meserii bine plătite care, personal, nu cred că se vor întoarce în țară prea curând. Am luat autocarul și ne-am întors la Aeroportul din Charleroi. Apoi, pe via Budapesta, ne-am întors acasă. Am convingerea că membrii Coralei „Arhanghelii” rămân cei mai buni ambasadori din Episcopia noastră peste hotare. Cei de acasă i-au putut urmări cum cântă la hramul bisericii „Sfinții Împărați Constantin și Elena” din Satu Mare, la Filarmonica de Stat din Satu Mare cu ocazia Zilelor Sătmărene, precum și la Catedrala Episcopală „Sfânta Treime” din Baia Mare, cu ocazia Procesiunii de Rusalii din cadrul Zilelor Culturale Băimărene.

Felicitări Coralei și dirijorului ei!

Î.P.S. JUSTINIAN sărbătorit la împlinirea a 94 de ani de viață

Andrei Fărcaș
ziarul "Grainul Maramureșului"

O sărbătoare cu multa emoție în Episcopia Maramuresului și Satmarului, joi, 28 mai 2015, pentru că Intaistatorul acesteia a împlinit venerabila varsta de 94 de ani. Au sosit pentru a-i ura ani multi și fericiți însuși Mitropolitul Clujului, Maramuresului și Salajului, IPS Andrei, de loc din județul nostru, care a spus că vede în IPS Arhiepiscop Justinian un coborător din Pateric, adică din rândul celor mai profunzi și autentici trairori pentru Hristos, ale caror cuvinte pastrate noua până astăzi sunt izvor de mare înțelepciune, pilde de urmat pentru a pași pe drumul mantuirii. Ceea ce se potrivește de minune vieții monahale de mare traire întru Hristos, de rugăciune continua pe

care o traiește Î.P.S. Justinian. Au venit reprezentanții Guvernului din cele două județe în care își are aria de administrație Episcopia Maramuresului și Satmarului, Anton Rohian, prefectul Maramuresului, și Eugeniu Avram, prefectul județului Satu Mare, președintele Consiliului Județean Maramures, Zamfir Ciceu, primarii celor două municipii reședința de județ, Catalin Chereches, al Băii Mari, reprezentantul credincioșilor din județul nostru în Adunarea Națională Bisericească, for decizional la nivel de țară în probleme bisericesti. Au venit să-i spună „La multi ani!” Arhiepiscopului eparhiot Justinian protoiereii din Episcopie, stareți și starete de mănăstiri, monahi și monahii, Permanenta Episcopala, studenți și elevi seminaristi, preoți și

preotese, mireni, profesori de teologie.

În acest moment, I.P.S. Justinian este decanul de varsta al Sfantului Sinod al Bisericii Ortodoxe Romane. Sarbatorirea a inceput cu Slujba Te-Deum-ului, oficiat de P.S. Iustin Sigheteanul, Arhiepiscop-vicar al Episcopiei Maramuresului si Satmarului, in prezenta I.P.S. Mitropolit Andrei al Clujului Maramuresului si Salajului si I.P.S. Justinian.

În cuvântul de mulțumire adresat de IPS Justinian celor prezenți, care au umplut până la refuz Paraclisul Episcopal, s-a putut observa marea bucurie la întâlnirea cu cei dragi, din evocare nelipsind momentele cele mai importante, triste, precum înlăturarea călugărilor din mănăstire prin decretul din 1959, sau bucurioase, precum puterea care i-a fost dată de Dumnezeu pentru rugăciunile preoților care s-au rugat pentru Înălțpreasfântia Sa la fiecare Sfantă Liturghie și nu numai.

Cuvintele adresate au fost strabătute de fiorul iubirii semenilor, iar întâlnirea cu copiii care au venit să-l felicite i-au creat momente de mare bucurie. Zeci de cosuri și buchete de flori a primit I.P.S. Sa Justinian, cărora li s-au adăugat micile cadouri din partea celor dragi. Între oaspeții de seamă care i-au cântat „La mulți ani!” a fost și inegalabilul taragotist Dumitru Farcas din Cluj-Napoca și membrii Ansamblului Folcloric National „Transilvania” din Baia Mare.

Arhiepiscopul JUSTINIAN CHIRA la vârsta și înțelepciunea patriarhală

Pr. Iustin Tira

Cei care au avut privilegiul de a-l cunoaște mai îndeaproape pe Părintele Arhiepiscop JUSTINIAN CHIRA au putut ușor observa un adevăr: cu cât s-a dăruit mai mult lui Dumnezeu și oamenilor iubindu-i și slujindu-i, a devenit tot mai bogat duhovnicește și tot mai puternic; cu cât s-a „risipit” mai mult prin slujire, prin cuvânt, prin rugăciune și de multe ori prin lacrimă pentru Dumnezeu și pentru oameni, cu atât i-au răsplătit mai înbelșungat și Dumnezeu și oamenii, Dumnezeu binecuvântându-l cu ani, cu sănătate, dar mai ales cu roade bogate, iar oamenii iubindu-l.

Iubirea fiilor recunoscători pentru părintele purtător de grijă, ocrotitor și rugător, răbdător și înțelegător, s-a manifestat concret și în ziua de 28 mai 2015, când Înaltpreasfințitul Arhiepiscop JUSTINIAN al Maramureșului și Sătmarului și-a aniversat împlinirea venerabilei vârste de 94 de ani, vârstă patriarhală. Au fost prezenți: Înaltpreasfințitul Arhiepiscop și Mitropolit ANDREI al Clujului, Maramureșului și Sălajului, Preasfințitul IUSTIN SIGHETEANUL împreună cu Permanența Consiliului Eparhial, protopopii eparhiei, stareții și starețele mănăstirilor, autorități civile, militare și academice din cele două județe, preoți și monahi din eparhie.

Încercând o privire retrospectivă peste cei 94 de ani de viață și 74 de ani de slujire a Bisericii (dintre care 42 de ani ca arhieru) se poate observa ușor bogăția roadelor de care aminteam, pentru că toate sunt la vedere și pentru că, la rândul lor, continuă să aducă alte roade în viața Bisericii și a oamenilor.

Nu numai că a rectitorit Mănăstirea Rohia și a ctitorit renumele așezământului în ortodoxia și cultura românească, ci a transformat-o într-un adevărat focar de iradiere duhovnicească ortodoxă. În acest sens stau ca probă cele peste 30 de așezăminte monahale din județele Maramureș și Satu-Mare, care, aproape toate, își au izvorul în modelul creat în cei 33 de ani de slujire și de reconstruire duhovnicească și gospodărească, realizată cu dăruire și jertfă de către părintele Justinian Chira. Chiar și Centrul Eparhial al Maramureșului și Sătmarului poartă amprenta Rohiei. Puțini monahi se bucură de un astfel de privilegiu.

Rohiei i-au urmat cei 17 ani de slujire ca Episcop Vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului. Ani frumoși în vremuri grele, binecuvântați

cu bogate roade duhovnicești, izvorâte din post și rugăciune, din cuvântul Evangheliei propovăduit cu mintea, cu inima și cu pilda, din Sfânta Liturghie, din aplecarea cu răbdare și dragoste înspre sufletul răvășit al preotului și al creștinului deopotrivă. Ca diacon, vreme de 15 ani am fost martorul direct al nenumăratelor vizite pastorale, Sfinte Liturghii arhieresti, sfințiri sau resfințiri de biserici, însoțite întotdeauna de cuvântul limpede și luminos, așteptat și ascultat cu sfințenie de către mulțimile imense de credincioși. În Municipiul Cluj-Napoca era o adevărată alergare a credincioșilor care doreau să afle din vreme unde va liturghisi vlădicul Justinian. Amintirea binecuvântată a acelor vremuri a rămas așezată în inima și sufletul credincioșilor și al preoților deopotrivă.

Sper că nu greșesc prea mult dacă spun aici ceea ce și dintre preoți foarte puțini știu. Pentru episcopul Justinian, ajunul pentru Sfânta Liturghie duminicală începea de vineri seara (nu de sâmbătă seara cum începe pentru fiecare cleric și credincios ortodox). Chiar și atunci când Sfânta Liturghie era săvârșită într-una din parohiile eparhiei și era precedată de vecernia de sâmbătă seara cu cuvânt de învățătură și de sfințirea sau resfințirea bisericii în ziua de duminică, toate presupunând un efort fizic și psihic ce depășește cu mult limitele obișnuitului, vlădicul Justinian își respecta cu sfințenie tipicul personal. Jertfa euharistică era astfel însoțită de jertfa personală. De aceea Sfânta Liturghie era roditoare în sufletul și viața credincioșilor.

Cel ce cunoaște doar astăzi Centrul Eparhial și Episcopia Maramureșului și Sătmarului, cu tot ce însemnează aici viață bisericească în plan administrativ bisericesc, economic-patrimonial, cultural-educativ, misionar-social și nu în ultimul rând, monahal, îi este aproape imposibil să creadă că în urmă cu 25 de ani, când episcopul Justinian era instalat la cârma reînființatei Eparhii a Maramureșului și Sătmarului, nu exista absolut nimic din toate cele de astăzi. La propriu: „nu avea unde să-și plece capul”. Acestor lipsuri li s-au adăugat adversitatea înverșunată a neortodocșilor care nu puteau suporta un Centru Eparhial ortodox în municipiul Baia Mare ca și indiferența și neimplicarea autorităților locale și județene din acea vreme în rezolvarea solicitărilor legale ale reînființatei eparhii ortodoxe. Și pe unele și pe celelalte, vlădicul Justinian le-a gestionat cu tact și răbdare, cu jertfă, cu rugăciune și cu multă iubire. De aceea le-a și biruit pe toate. Învingătorul a fost însă Hristos și Biserica Sa prin smeritul ei arhieru Justinian, care astfel a devenit și va rămâne în istorie ctitorul reînviatului eparhii a Maramureșului și Sătmarului. Nu mulți arhieri din istoria Bisericii sunt beneficiarii unui astfel de privilegiu.

Pomeneam la început de binecuvântarea lui Dumnezeu. O adevărată

binecuvântare pentru eparhie și pentru chiriarhul ei, a fost și alegerea Preasfințitului JUSTIN SIGHETEANUL, ca Arhiepiscop-vicar al Maramureșului și Sătmăruului. Roadele celor 21 de ani de împreună slujire confirmă întru totul acest adevăr. Cu deplină îndreptățire spunea Înaltpreasfințitul Mitropolit ANDREI: „Tandemul spiritual Justinian-Justin, avva înțelept și ucenicul viguros care preia steagul, ne-a fascinat pe toți și-l admirăm” (Rev. „RENAȘTEREA” nr. 4/2014, p. 2).

Atât cât va hotărî Cel de Sus, Părintele Arhiepiscop Justinian este și va fi ce a fost vreme de 94 de ani: omul lui Dumnezeu între oameni și slujitorul lui Dumnezeu pentru oameni, pentru ajutorul și mântuirea lor. Noi îl vom însoți pe mai departe cu rugăciunea, cu prețuirea, cu recunoștința și cu dragostea fiască.

Sărbătoarea Pogorârii Duhului Sfânt la Catedrala Episcopală

Andrei Fărcaș

ziarul "Graiul Maramureșului"

Prima Sfântă Liturghie în nava cea mare a Catedralei Episcopale

La Sărbătoarea Pogorârii Sfântului Duh de anul acesta, Rusaliiile, ținută duminică, 31 mai 2015, în Catedrala Episcopală din Baia Mare, credincioșii au avut o mare bucurie: P.S. Iustin Sigheteanul, Arhiepiscop-vicar al Episcopiei Maramureșului și Sătmarului, a oficiat, înconjurat de un mare sobor de preoți, Sfânta Liturghie Arhierescă în partea de sus a Catedralei Episcopale „Sfânta Treime”, care va constitui, după terminarea lucrărilor de construcție, catedrala propriu-zisă.

Nivelul întâi al Catedralei, târnosit în anul 2003 de vrednicii de pomenire Patriarh Teoctist și Petros al VII-lea, Patriarh Apostolic al Alexandriei și al întregii Africi, este spațiul în care s-au desfășurat până acum Sfintele Liturghii și se vor desfășura și de acum înainte, până ce partea de sus va fi terminată, pentru că, la cota +47 metri, cât a fost înălțată până acum catedrala, urmează a fi montată, în acest an, cupola centrală, al cărei eșafodaj va fi ridicat cu o macara uriașă săptămânile viitoare.

Prima Catedrală a Tinerilor din țară

P.S. Iustin Sigheteanul a fost așteptat pe esplanada Catedralei de primarul municipiului Baia Mare, Cătălin Cherecheș, membru în Adunarea Națională Bisericească, flancat de două tinere, împreună cu soborul de preoți și de credincioși. Aici au fost rostite rugăciuni pentru ferirea țărinilor de primejdii, au fost sfințite spicele de grâu, care care se dau credincioșilor să le ducă acasă, aghiazma pentru țarini, ca să le ferească de grindină, boli și viețuitoare distrugătoare.

Întreaga Catedrală a fost pregătită, încă cu o zi înainte, pentru marele eveniment al hramului, Sfânta Treime, care, de fapt, se sărbătorește luni, a doua zi de Rusalii, dar din motive întemeiate, s-a ținut duminică, în ziua Pogorârii Sfântului Duh. Pentru a face din hram o sărbătoare aparte, împodobirea, după tradiție, s-a realizat cu frunze de tei și de nuc, au fost puse icoanele importante care trebuie să facă parte dintr-o biserică ortodoxă, iar

pe lateral au fost așezate scaune pentru pentru cei în vârstă. Deși Catedrala a fost plină de credincioși, pot intra circa 5.000 de persoane în naos și pronaos, au fost încă pe atâția creștini și afară. Deci, lume multă, de toate vârstele, mulți tineri și copii. De altfel, P.S. Iustin Sigheteanul a spus în cuvântul de învățătură că lăcașul de rugăciune și închinare din Baia Mare va fi Catedrala Tinerilor, prima Catedrală din țară dedicată credincioșilor tineri. Aceasta din mai multe motive: în jurul Catedralei funcționează o asociație a tinerilor ortodocși, care este motorul tuturor activităților de aici. Apoi, pentru că în Baia Mare, la această catedrală, a avut loc, în premieră pe țară, prima Reuniune Internațională din România a Tinerilor Ortodocși. Apoi, pentru că un mare susținător al construirii Catedralei, din fonduri personale, și al activităților asociațiilor tinerilor și femeilor de pe lângă Catedrală, este tot un tânăr: primarul Cătălin Cherecheș al municipiului Baia Mare. O Catedrală a tinerilor și pentru că aici vin, în duminică și sărbători, cei mai mulți tineri din oraș.

Catedrală unică în țară

Catedrala Episcopală este o clădire unicat în țară și în lume, care îi uimește pe toți care îi trec pragul. Este minunată pentru că, a spus P.S. Iustin Sigheteanul, a fost proiectată în chip minunat, arhitect Dorel Cordoș, ajutat de o echipă de specialiști de excepție. „Este bine că am slujit sus, ca să vă dați

seama de complexitatea lucrărilor. Dacă vă uitați, sunt multe lucrări care au un grad de dificultate foarte ridicat. Este o catedrală adevărată, pentru că nu-i o biserică plină de stâlpi. O astfel de construcție este pentru veșnicie, a mai spus, printre altele, P.S. Iustin Sigheteanul. Orice jertfă nu-i prea mare, dacă lucrăm pentru neam și pentru țară, pentru strămoșii care au visat o astfel de catedrală. Când va fi terminată va fi una dintre cele mai frumoase, poate cea mai frumoasă, din țară.” Ieri, în toate bisericile din Episcopie s-a făcut colectă pentru construirea Catedralei Episcopale, acțiune care va continua și duminica viitoare.

Oaspeți din două județe la hram

Hramul Catedralei Episcopale a fost onorat de prefectul Anton Ardelean al Maramureșului, de președintele Consiliului Județean, Zamfir Ciceu, de omologii din Satu Mare ai lor, de vicepreședintele Gabriel Zetea al Consiliului Județean, de primarul Băii Mari, Cătălin Cherecheș, de ing. Mircea Lețiu din Satu Mare, care aduce din Țara Sfântă Lumina Învierii în fiecare an, de fostul ministru Ovidiu Silaghi, de Teodor Ardelean, consilier local și directorul Bibliotecii Județene „Petre Dulfu” din Baia Mare, de alte actuale și foste oficialități județe și municipale.

Au fost prezente mai multe maici starețe de la mănăstirile mari din județ. Soborul a fost format din preoții și diaconii din Permanența Eparhială, pr. dr. Vasile Augustin, vicar administrativ, a fost prezent Arhim. Dr. Timotei Bel, exarhul mănăstiresc, protopopii Fabian Coroian al Băii Mari și Ioan Socolan de Satu Mare, de preoți directori de școli teologice și preoți profesori, de slujitorii Catedralei, în frunte cu Arhim. Dr. Casian Filip, ecleziarh, și Arhidiacon Dr. Nifon Motogna, care răspunde din partea Episcopiei de partea de construcții a ridicării Catedralei, de preoți de mir.

Răspunsurile la Sfânta Liturghie au fost date de Corul „Doxologia” al Catedralei Episcopale, dirijat de Pr. Prof. Dr. Petrică Aurelian Covaciu. În cuvântul de învățătură, P.S. Iustin Sigheteanul s-a referit la importanța sărbătorii Pogorârii Sfântului Duh asupra Apostolilor, moment al constituirii Bisericii lui Hristos, și despre Evanghelia praznicului.

Procesiunea *Spre Sfânta Treime*

Andrei Fărcaș
ziarul "Graiul Maramureșului"

Minunată ideea pe care primarul Cătălin Cherecheș a avut-o ca Primăria, împreună cu Episcopia Ortodoxă a Maramureșului și Sătmăruului și Catedrala Episcopală „Sfânta Treime” Baia Mare, ca parteneri, să organizeze, de sărbătoarea Pogorării Sfântului Duh, Zilele Culturale ale Băii Mari, iar în cadrul acestora să fie organizate o suită de activități culturale și religioase.

Între activitățile de mare încărcătură spirituală se înscrie și procesiunea „Spre Sfânta Treime”, la care participă toți preoții din Baia Mare, tinerii din organizațiile și școlile teologice, precum și credincioșii din parohii. Prima ediție a procesiunii „Spre Sfânta Treime” a avut loc anul trecut, când reușita și ineditul acestei forme de activitate spirituală au constituit imboldul ca ea să fie continuată. Procesiunea este și un prilej de sfințire a orașului, nu numai a traseului, deoarece spre locul de pornire, Piața Revoluției, vin preoți și credincioși din tot municipiul. Și anul acesta au luat parte, în ciuda căldurii foarte mari, mai multe mii de tineri și vârstnici, a căror deplasare s-a întins pe

distanță de multe sute de metri.

Pe tot traseul s-au cântat pricesne. În procesiune au fost aduse icoane ale Mântuitorului, Maicii Domnului și de hram ale lăcașurilor de cult, precum și ripide. Traseul a cuprins Piața Revoluției, bdul București și bdul Unirii, până la Catedrala „Sfânta Treime”.

Este printre puținele procesiuni din țară de o asemenea amploare. Vecernia plecării genunchilor, Vecernia din ziua de Rusalii, nu se face în alte zile și sărbători din an. Această vecernie, cu rugăciuni unice, oferă credincioșilor ocazia să se roage și pentru sinucigași, care nu beneficiază de rugăciuni de iertare în alte zile din an. Și pentru ei s-a rugat în genunchi întreaga Catedrală Episcopală plină de credincioși până la refuz.

Toți participanții la vecernie au plecat acasă cu sufletele parcă mai ușurate și cu bucuria unor momente de rugăciune de mare profunzime și trăire duhovnicească, așa după cum s-a putut citi pe chipul lor.

Preasfințitul Dr. IUSTIN SIGHETEANUL la împlinirea a 54 de ani de viață pământească

Pr. dr. Cristian Ștefan
Consilier cultural

Înaltpreasfințitul Dr. Andrei Andreicuț, Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, a afirmat că îl cunoaște pe Preasfințitul Iustin de la vârsta de 14 ani, pe când era frate începător la Mănăstirea Rohia, adăugând că ”făptura lui ageră, cu bunăcuviință și ascultare, însă și cu personalitate, promitea mult”. Iată, că astăzi, după 40 de ani, caracterizarea făcută de înaltul ierarh s-a împlinit întru totul, deoarece Preasfinția Sa confirmă personalitatea sa prin pregătire teologică, cultură, destoinicie în a-i învăța pe alții, energie și putere de muncă, demonstrând zi de zi că credința și valoarea nu sunt doar precepte teoretice, ci reprezintă un mod de viață, o misiune.

Cu toate că Preasfinția Sa devine membru al Sfântului Sinod în anul 1994, prezența în misiunea Bisericii nu începe doar în acel an. Se poate afirma această realitate întrucât semnatarul acestor rânduri l-a cunoscut cu câțiva ani mai devreme, când exercita ascultarea de a conduce viața duhovnicească și gospodărească a Mănăstirii ”Sf. Ana” - Rohia.

Preasfințitul Iustin Sigheteanul s-a născut la 23 iunie 1961, în comuna Rozavlea, Maramureș, în familia bunilor credincioși Ștefan și Maria Hodea, având numele din botez Ioan. În anul 1976 se întâlnește cu viața monahală de la Mănăstirea Rohia, unde, după cursurile începute la Seminarul Teologic din Craiova și definitivare la Cluj-Napoca(1983), a fost hirotonit diacon, iar în anul 1984 preot. În anul 1985 a depus voturile monahale, primind numele Iustin, avându-l ca naș de călugărie pe Preasfințitul Justinian Chira, atunci Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Ortodoxe Române a Vadului, Feleacului și Clujului.

În anul 1988, arhiepiscopul Teofil Herineanu al Vadului, Feleacului și Clujului i-a încredințat conducerea provizorie a Mănăstirii ”Sf. Ana” - Rohia, iar în luna ianuarie a anului 1989 a fost numit stareț.

Între anii 1988-1992 a fost student al Facultății de Teologie Ortodoxă ”Andrei Șaguna” din Sibiu, obținând licența în teologie la disciplina Drept canonic și Legislație bisericească, sub îndrumarea Arhid. Prof. Univ. Dr. Ioan Floca.

După finalizarea studiilor universitare a fost ridicat la rangul de arhimandrit, în anul 1993, după ce, în anul 1990 a fost distins cu rangul de protosinghel. Ca stareț, s-a îngrijit ca obștea mănăstirii să sporească, mai ales calitativ, trimitând mai mulți ucenici la școală pentru a-și desăvârși studiile teologice, unii chiar la doctorat. Dintre aceștia, unii au devenit stareți la Mănăstirile Măriuș, Rohița, Scărișoara Nouă, Moisei și Budești.

La data de 22 martie 1994, Preasfințitul Justinian Chira l-a propus Sfântului Sinod pentru a fi ales Arhiepiscop-vicar pe seama Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului și Sătmarului, primind numele de Sigheteanul, iar în Duminica a cincea din Sfântul și Marele Post, la data de 17 aprilie 1994, a fost hirotonit întru arhiepiscop de Mitropolitul Antonie Plămădeală al Ardealului, împreună cu Înaltpreasfințitul Bartolomeu Anania al Vadului, Feleacului și Clujului, Înaltpreasfințitul Andrei Andreicuț al Alba Iuliei, Preasfințitul Calinic Argatu al Argeșului și Muscelului, Preasfințitul Ioan Mihălțan al Oradiei, Preasfințitul Justinian Chira al Maramureșului și Sătmarului și Preasfințitul Emilian Birdaș Arădeanul - Arhiepiscop-vicar al Episcopiei Aradului.

În demnitatea de arhiepiscop, nu numai a sfințit și resfințit multe biserici de mir sau mănăstirești, ci le-a și cercetat în diferitele faze de executare a lucrărilor de construire; a pus pietre de temelie pentru noi locașuri de închinare și instituții bisericești; a hirotonit aproape 400 de preoți și diaconi; a preluat, din anul 1999, grija înălțării Catedralei Episcopale; s-a preocupat de bunul mers al școlilor teologice din Eparhie, de îndrumarea editării publicațiilor eparhiale; a organizat mai multe vizite patriarhale în Eparhia noastră; s-a îngrijit de așezămintele și asociațiile de ocrotire socială și filantropică; a condus delegațiile care au vizitat comunitățile ortodocșilor români din străinătate (Statele Unite ale Americii, Austria, Franța, Belgia, Portugalia, Ucraina).

Activitatea sa publicistică însumează 40 de studii și articole în reviste teologice și bisericești, precum și cartea "Personalitatea Sf. Ioan Botezătorul între profetie și mesianism în descrierea Evangheliilor și a Tradiției precreștine", teză de doctorat, întocmită sub îndrumarea Pr. Prof. Univ. Dr. Stelian Tofană, la Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universității "Babeș-Bolyai" din Cluj-Napoca.

Toate acestea dau mărturie despre "numele bun" pe care îl are Preasfinția Sa în rândul clerului și credincioșilor, fapt ce a determinat ca peste 20 de conducători ai primăriilor urbane sau rurale să-i acorde titlul de "Cetățean de Onoare", iar că traiectoria vieții sale a fost strâns legată de viața poporului român, o viață asumată creștinește și oferită ca dar Mântuitorului Hristos și

spiritualității românești.

Acum, la ceas aniversar, noi suntem datori să-L rugăm pe Dumnezeu Cel în Treime să reverse Harul Său cu îmbelșugare asupra Preasfinției Sale, ca ajutor în armonizarea vârstei cu înțelepciunea și a cuvântului frumos cu fapta cea bună.

Dumnezeu să vă dăruiască ani mulți și rodnici de slujire arhierască!

P.S. Iustin Sigheteanul împreună cu angajații Centrului Eparhial

A fost fixat eșafodajul la baza turlei Catedralei Episcopale *Sfânta Treime*

material preluat de pe www.emaramures.ro

Lucrările la Catedrala Episcopală Sfânta Treime din Baia Mare sunt pe ultima sută de metri. Marți, 23 iunie, a început ridicarea eșafodajului de 44 de tone la cota +47,65 metri, de către o macara de 500 de tone. Practic, acest eșafodaj reprezintă schela de pe care vor lucra muncitorii la ridicarea cupolei și a turnului. „Cu ajutorul lui Dumnezeu am ajuns într-o fază de mare importanță dar și de mare complexitate în ce privește înălțarea sfintei noastre catedrale și anume, acum la cota +47.80 se montează un eșafodaj din metal care are aproape 40 de tone. Se înalță la această cotă și se fixează la baza cupolei urmând ca pe acest eșafodaj să se ridice schela de jur împrejurul cupolei, pentru a se putea înălța turla până la +67. Îi felicităm pe toți pentru toate realizările de până acum și sperăm să ducem anul acesta la bun sfârșit înălțarea sfintei noastre catedrale și să așezăm în sfârșit crucea în vârful cupolei, ca să binecuvânteze orașul, cetatea, Maramureșul, țara și lumea”, a precizat P.S. Iustin Sigheteanul, arhiepiscopul vicar al Maramureșului și Sătmarului.

Pentru că proiectul lăcașului de cult a fost inițiat de o altă echipă de constructori și arhitecți, cei care se ocupă acum de șantier au trebuit să se adapteze și să găsească soluții tehnice pentru a face clădirea funcțională, chiar dacă nu este finalizată.

„Catedrala aceasta are multe aspecte deosebite. Sigur, arhitectura, soluțiile pe care le-am abordat. Aș vrea să ne aducem aminte că am pornit de la un dat. Noi am găsit aici o fundație, plecată de la un alt proiect, proiectul s-a schimbat între timp, s-a ajuns la această formă și sigur, la alte dimensiuni. În condițiile în care în prima parte s-a dorit deschiderea subsolului și funcționarea lui. Treptat, pe măsură ce Catedrala a început să capete înălțime de la cota 0, eșafodajul, adică planșeele de lucru ale muncitorilor depășeau deja încărcările pe care noi le socotisem pentru planșeul de peste subsol, punând în pericol însăși folosirea subsolului”, a explicat ing. dr. Gelu Zaharia, responsabil cu structura de rezistență a Catedralei. Astfel, arhitecții au optat pentru crearea unor platforme agățate în interiorul Catedralei, pentru ca subsolul să funcționeze în continuare și construcția să meargă și să poată fi finalizată.

Pentru montarea eșafodajului a fost adusă o macara gigantică, de 500 de tone, tocmai de la București. Aceasta a fost transportată pe bucăți cu 10

autotrenuri. Macaragiul a luat rozeta metalică la fel ca pe un pai și a montat-o exact acolo unde trebuie. La „operațiunea” de azi au asistat și băimăreni care au venit special pentru a vedea mastodontul în acțiune. „În construcții am lucrat, am fost dulgher, 37 de ani am lucrat în construcții, până am intrat în pensie. Macara de 125 de tone detașabilă am văzut, dar de 500 nu, și de asta am venit de acasă, de curiozitate, să văd cum arată”, a povestit Gheorghe Bota.

Administratorii lăcașului de cult spun că în cazul în care lucrările vor avansa în același ritm, până în toamnă, pe Catedrală se va monta crucea.

Cu toate acestea, eșafodajul montat azi, va rămâne acolo până ce inclusiv picturile interioare vor fi finalizate. Inginerii nu știu încă modalitatea în care vor demonta structura metalică, dar sunt încredințați că vor găsi o soluție tehnică potrivită. Cert este că rozeta metalică poate fi demontată în bucăți.

Palatul Episcopal - Sighetul Marmației

75 de ani de la reînființarea Episcopiei Maramureșului

Dr. Batin Laurențiu

Credincioșii ortodocși din Maramureș au redactat la data de 10 iunie 1937 un memoriu semnat de peste 260 de credincioși prin care au cerut ca protopopiatul de Maramureș să treacă sub jurisdicția Mitropoliei de Bucovina, care a fost o mitropolie bogată. Acest memoriu a fost înaintat de către căpitanul Alexandru Simionescu din cadrul Batalionului 10 Vânători de Munte Sighet, Sfântului Sinod și Patriarhului României. Prin trecerea sub jurisdicția mitropolitului Puiu Visarion, ortodocșii maramureșeni au sperat că vor avea biserica mult dorită, cea care să reprezinte una din forțele de bază ale reînvierii Maramureșului.

Acest vechi și important deziderat al Bisericii Ortodoxe Române a fost îndeplinit de guvernul Gheorghe Tătărăscu, prin înființarea noii Episcopii a Maramureșului cu sediul la Sighetu Marmației. După două sute de ani de suferințe și nedreptăți, adevărul istoric și justiția morală au biruit. Înmulțindu-se numărul de parohii ortodoxe pe teritoriul

Maramureșului, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, în baza canonului 34 Apostolic, a hotărât să se reînființeze Episcopia Ortodoxă Română a Maramureșului, ca sufragană a Mitropoliei Bucovinei, în anul 1937, pe seama nevoilor duhovnicești și naționale ale românilor ortodocși din această parte a țării. Prin jurnalul Consiliului de Miniștri nr. 1874 din 14 iulie 1937, publicat în Monitorul Oficial nr. 167 din 23 iulie 1937, s-a reînființat vechea Episcopie a Maramureșului, pe ziua de 1 iulie 1937, reședința ei fixându-se la Sighet. Regele Carol al II-lea a aprobat acel jurnal prin Înalțul Decret Regal nr. 2971 din 21 august 1937, care s-a publicat în Monitorul Oficial nr. 194 din 24 august 1937.

Această Episcopie a Maramureșului a avut jurisdicție asupra mănăstirilor și parohiilor întregii populații ortodoxe române prezente în protopopiatele Sighet, Baia Mare, Cetatea de Piatră și Satu Mare, în baza principiului autonomiei conform căruia Biserica își reglementează, conduce și administrează independent, prin propriile organe, problemele bisericești, dogmatice și de cult, fiind într-un raport legiferat față de Stat.

Evenimentul din 1 iulie 1937 a entuziasmat întreaga suflare românească ortodoxă. Au fost expediate telegrame omagiale de mulțumire regelui și Înalțului Guvern al României reîntregite, apoi s-au oficiat Te-Deum-uri în toate bisericile ortodoxe, cu binecuvântarea Înalț Preasfințitului Visarion Puiu, Mitropolitul Bucovinei și Maramureșului. Un grup de peste 300 de credincioși maramureșeni i-au mulțumit Mitropolitului Visarion printr-o scrisoare înregistrată în Cernăuți, sub nr. 9919 din 13 august 1937, pentru efortul depus în realizarea acestui deziderat.

11 iulie 2015 Masă rotundă la Mănăstirea Bârsana

Pr. Pop Vasile Aurel
Protoiereu al Sighet

Sâmbătă, 11 iulie 2015, la Mănăstirea Bârsana, cu binecuvântarea și participarea P.S. Sale Dr. IUSTIN SIGHETEANUL, în organizarea Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului și Sătmărilor, a Mănăstirii „Soborul Sfinților 12 Apostoli” din Bârsana și a Institutului Național de Fizică și Inginerie Nucleară „Horia Hulubei”, București-Măgurele, a avut loc o Masă rotundă cu tema: „Colaborarea științifică Horia Hulubei - Yvette Cauchois și spiritualitatea maramureșeană.”

Evenimentul a avut loc aici, știut fiind faptul că Yvette Cauchois este înmormântată în cimitirul mănăstirii, la dorința ei, aceasta pentru că a fost botezată în credința ortodoxă de către părintele Ioan Stoica, pe atunci duhovnic al acestei mănăstiri.

Acțiunea a început la ora 8,30, când P.S. IUSTIN împreună cu soborul

de maici, în prezența invitaților, a săvârșit la mormânt slujba parastasului, comemorând pe Yvette Cauchois.

Prezentarea comunicărilor a avut loc în Salonul Casei Voievodale de la mănăstire, având ca moderator pe D-l Petre T. Frangopol de la IFIN-HH București-Măgurele, și care, după ce a prezentat tema și motivul întâlnirii, a dat cuvântul P.S. Sale Iustin. Prea Sfinția Sa a adresat un cuvânt de bun venit în Maramureș și în această vatră de spiritualitate tuturor participanților.

Amintim dintre participanți pe D-l Mihai Bălăneanu, membru al Academiei Române, D-l Dr. Florin Buzatu, Director general al IFA București, D-l Dorel Bucurescu, IFIN-HH București-Măgurele, D-l Ioan Ursu, IFIN-HH București-Măgurele, Ana Maria Stan, Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca, D-l Emil Burzo, Academia Română, D-l Daniel David, Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca, D-l Viorel Fugaru, IFIN-HH, București-Măgurele, D-l Bogdan Constantinescu, IFIN-HH, București-Măgurele, D-l Teodor Ardelean, Centrul de cercetare și documentare al Academiei Române, Baia Mare, D-l profesor Alexandru Glodeanu (originar din Strâmtura), IFIN-HH, București-Măgurele, D-l academician Benga Gheorghe și D-na prof. Benga Ileana din Cluj-Napoca.

După cuvântul de bun venit al PS Iustin și mesajul directorului general al Institutului Național de Fizică și Inginerie Nucleară (IFIN-HH) București-Măgurele, au fost prezentate următoarele comunicări: „*Yvette Cauchois - personalitate științifică de talie internațională*”; „*Horia Hulubei - creatorul primului Institut de cercetări de fizică din România, în 1949*”; „*Horia Hulubei și bătălia pentru dezvoltarea fizicii și în România*”; „*Mărturii personale legate de colaborarea Horia Hulubei - Yvette Cauchois*”; „*Cooperarea universitară în vremuri de război: Horia Hulubei și Franța de la Vichi*”; „*Elemente de psihologie a spiritualității maramureșene*”; „*Biserica și satul transilvan: ctitori de școală*”; „*Spiritualitatea maramureșeană și modalitățile de a se adapta la valorile științei și culturii*”.

29 iulie 2015 Zilele Culturale „Monahul Nicolae Delarohia”

Redacția

Ultima zi a manifestărilor Zilele Culturale „Monahul Nicolae Delarohia” s-a desfășurat, miercuri, 29 iulie, ziua de naștere a marelui eseist și scriitor N. Steinhardt, în Baia Mare, la Catedrala Episcopală „Sfânta Treime”, în prezența P.S. Dr. Iustin Sigheteanul, Arhiereu-vicar al Episcopiei Maramureșului și Sătmarului și președintele Fundației „N. Steinhardt”. A fost ziua în care s-a lansat al XVII-lea volum din Integrala N. Steinhardt, programată să apară în 21 de volume, Monahul Nicolae Delarohia fiind primul scriitor din literatura română care va avea opera publicată în întregime sub această formă. Lansarea volumului, intitulat „N. Steinhardt - Convorbiri cu Zaharia Sângeorzan și Nicolae Băciuț”, volum îngrijit de Conf. Univ. Dr. Florian Roatiș, a avut loc în sala „Sfântul Iosif Mărturisitorul”, în prezența conducerii și membrilor Fundației N. Steinhardt, a pictorilor din taberele de pictură de la Mănăstirea Rohia și Rohiița, și a mai multor universitari și oameni de cultură din țară și județ.

”Vreau să îmi exprim bucuria că parteneriatul nostru între Editura Mănăstirii Rohia și prestigioasa Editură Polirom din Iași a avut un succes deosebit, în sensul că s-a ajuns la cel de-al 9-lea volum al integralei N. Steinhardt, pe care îl lansăm astăzi”, a spus P.S. Iustin Sigheteanul. Este, fără îndoială, o lucrare pe care Fundația N. Steinhardt și Mănăstirea Rohia o duc cu succes și se apropie de acest sfârșit de proiect. Mulțumim conducerii Editurii Polirom, care a ținut ritmul, colectivului de redactare a volumelor, în mod deosebit domnului Conf. Univ. Dr. Florian Roatiș. Suntem la cea de-a XVII-a ediție a Zilelor „Monahul Nicolae Delarohia”, după un început mai timid, dar după care am ajuns la o tabără de pictură, la Mănăstirea Rohiița, și la o școală de pictură a icoanelor pe sticlă, la Mănăstirea Rohia, care se finalizează cu o expoziție deosebită la Catedrala Episcopală „Sfânta Treime”, care tinde să devină un centru cultural al nord-vestului, de o importanță culturală deosebită. Această Catedrală este a tinerilor, așa ne place să o numim.

P.S. Iustin Sigheteanul a vizionat, apoi, expoziția de icoane și sculpturi din sala „Sfinții Martiri Brâncoveni”, și a asistat și la un mic recital de muzică bisericească tradițională susținut de Grupul Psaltic „Sfântul Ioan Damaschin”, condus de Sorin Albu.

PRAZNICUL ADORMIRII MAICII DOMNULUI

Redacția

Mănăstirea Rohia

De Praznicul Adormirii Maicii Domnului, Mănăstirea „Sfânta Ana” Rohia și-a sărbătorit hramul mănăstirii. După ce dreptcredincioșii creștini s-au pregătit timp de două săptămâni cu post și rugăciuni prin participarea la Paraclisul Maicii Domnului, prin mărturisire și împărtășire cu Trupul și Sângele Domnului, s-au îndreptat spre sfânta mănăstire rugându-se și cântând priceșne în cinstea Maicii Domnului.

Programul liturgic a început în ajun, cu slujba Vecerniei și Acatistul Adormirii Maicii Domnului, după care P.C. Pr. Stan Florin, protopopul Lăpușului, a adresat credincioșilor prezenți un cuvânt de învățătură. De la ora 21,30 a început slujba Privegherii de toată noaptea, când s-au mărturisit și împărtășit câteva sute de credincioși.

În ziua Praznicului Adormirii Maicii Domnului, la ora 9, pe Altarul de vară a fost săvârșită Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie de către Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Justinian al Maramureșului și Sătmarului, înconjurat de un sobor de 35 de preoți și trei diaconi. La priceasnă, P.C. Pr. Vasile Augustin, vicar-administrativ al Episcopiei Maramureșului și Sătmarului, a rostit un cuvânt de învățătură despre cinstirea Maicii Domnului și viețuirea după poruncile lui Dumnezeu. După Otpust, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Justinian a adresat miilor de credincioși prezenți un cuvânt de binecuvântare și s-a rugat pentru pacea lumii.

La praznicul mănăstirii au participat oficialități de stat, locale, județene și centrale. În final Arhim. Dr. Macarie Motogna, starețul mănăstirii Rohia,

a mulțumit Înaltpreasfințitului Părinte Justinian, căruia i-a oferit în numele obștii monahale, o icoană, copie a icoanei făcătoare de minuni de la Rohia, a mulțumit oaspeților și credincioșilor prezenți, precum și credincioșilor din Parohia Groșii Țibleșului, care au oferit o masă caldă tuturor pelerinilor prezenți la hram.

Mănăstirea Moisei

În prezența unei mulțimi impresionante de credincioși și a procesiunilor venite de pe Valea Izei, dintre care s-a remarcat, ca fiind cea mai frumoasă și numeroasă, cea a creștinilor ortodocși din Bocicoel, instruită de diacul bisericii din localitate, P.S. Dr. Iustin Sigheteanul a oficiat, în Altarul de vară, împreună cu un sobor de 25 de preoți, Slujba Vecerniei, continuată cu Litia pentru sărbătoarea Adormirea Maicii Domnului. În cuvântul de învățătură rostit, P.S. Dr. Iustin Sigheteanul s-a referit la Scara pe care a visat-o Patriarhul Iacob, pe care urcau și coborau Îngerii lui Dumnezeu, iar pe locul în care a dormit și a visat, a ridicat Altar, loc socotit sacru de către Patriarhul Iacob și fiii lui Izrael. „Scara pe care a văzut-o Patriarhul Iacob simbolizează pe Maica Domnului, așa cum o interpretează Sfinții Părinți, pentru că Maica Domnului este Scara pe care S-a pogorât Fiul lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru Iisus Hristos la noi, a spus P.S. Dr. Iustin Sigheteanul. Și pentru că locul acesta este închinat Maicii Domnului, de aici putem să vedem fiecare aieva o scară către cer, pe care Îngerii lui Dumnezeu coboară ca să ia rugăciunile noastre pe care le vom rosti în noaptea aceasta și mâine, și să le ducă la Maica Domnului, iar Maica Domnului să le ducă la Fiul Ei și să ceară să fie împlinite neîntârziat.”

Cei care nu au fost de mult timp la Sfânta Mănăstire Moisei vor fi surprinși de apariția unei clădiri cu arhitectură deosebită, o casă voievodală în adevăratul sens al cuvântului. Este Centrul Cultural Social „Sfântul Mitropolit Sava Brancovici”, cel care a sfințit biserica veche, din lemn de molid, în 1672, biserică construită în 1599, aflată și azi în curtea Mănăstirii Moisei. Acestui Ierarh luminat i-a fost închinat Centrul Cultural Social al Mănăstirii, care a fost binecuvântat de P.S. Dr. Iustin Sigheteanul, în prezența mulțimii venite la hram. Centrul va avea, la parter, un spațiu mare pentru activități cu tinerii și cantină socială, la etaj o sală de conferințe după regulile europene, cu săli pentru serviciile adiacente acestora, iar la etajele superioare spații de cazare destinate musafirilor deosebiți. Partea arhitecturală îi aparține inegalabilului arhitect Dorel Cordoș. „Această clădire înobilează Mănăstirea Moisei. Este o casă adevărată, cea mai frumoasă clădire din incinta Mănăstirii, o frumusețe a Mănăstirii Moisei”, a spus P.S. Dr. Iustin Sigheteanul.

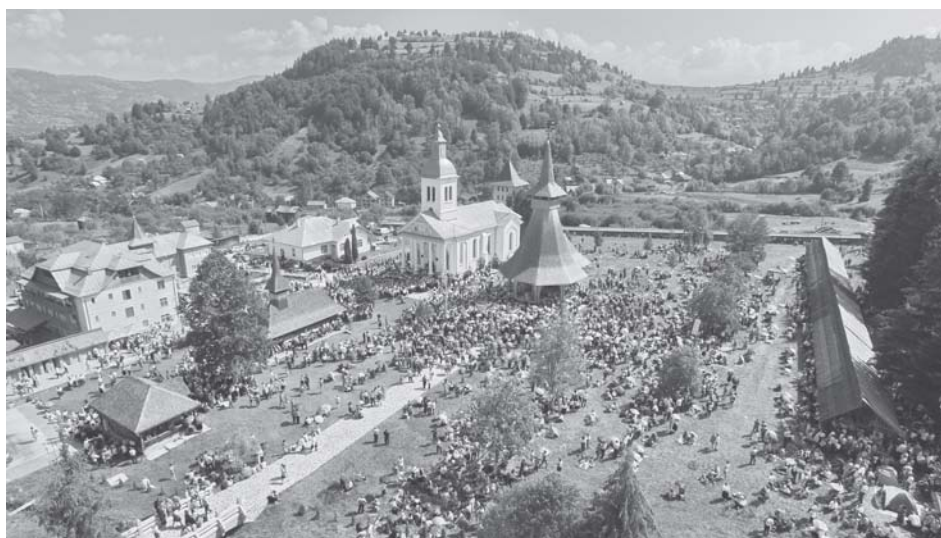
Miile de pelerini care erau sosiți în curtea Sfintei Mănăstiri încă de vineri, 14 august, după amiază, au avut parte de o noapte plină de rugăciuni închinare Maicii Domnului și Fiului Ei și Mântuitorul nostru și înălțate de preoții de mir sosiți să dea o mână de ajutor pentru buna reușită a hramului. După Slujba Vecerniei, urmată cu Litie (slujbă din cadrul Vecerniei sărbătorilor mari, în cadrul căreia se sfințesc ofrandele credincioșilor din pâine, vin și untdelemn), oficiate de P.S. Arhiereu Dr. Iustin Sigheteanul, au urmat Prohodul Maicii Domnului, Dezlegările Sfântului Vasile cel Mare, Acatiste, Sfânta Liturghie în limba ucraineană, în biserica de zid, pentru procesiunile și pelerinii sosiți din satele ucrainene ale Maramureșului, Sfânta Liturghie de la ora 4,00, pentru împărtășirea credincioșilor, continuată cu sfințirea Aghiazmei Mici, Sfântul Maslu, Slujba Parastasului pentru cei adormiți. De la ora 10 a fost oficiată Sfânta Liturghie Arhierescă de PS Dr. Justin Sigheteanul.

Între cei peste 25.000 de credincioși prezenți la hramul Mănăstirii Moisei s-au aflat foarte puțini care au văzut în carne și oase mari oameni de știință români, membri al celui mai înalt for cultural și științific al României, Academia Română. Ocazia de a-i vedea s-a ivit la hramul din acest an, la care a participat însuși președintele Academiei Române, Academicianul Ionel Valentin Vlad, maramureșean de origine din Săliștea de Sus, un creștin ortodox trăitor și înduhovnicit. El a venit însoțit de vicepreședintele Academiei, Academicianul Alexandru Surdu, care este și președintele Secției de Filozofie, Teologie, Psihologie și Pedagogie, precum și de Academicianul Emil Burzo, tot maramureșean de origine, mai bine zis lăpușean sucean, șeful Filialei Cluj-Napoca a Academiei Române. Dacă în ajun, înainte de vecernie, ținutul a fost binecuvântat cu o ploaie frumoasă, după o vară fierbinte, în ziua hramului a fost o zi superbă, călduroasă încă de dimineață, cu soare din plin și fără nici cel mai mic nor pe cer. În timpul Sfintei Liturghii a sosit și prefectul Anton Rohian.

Sfânta Liturghie Arhierescă a fost oficiată de P.S. Dr. Iustin Sigheteanul, Arhiereu vicar, înconjurat de un sobor numeros de stareți de mănăstire, preoți și diaconi. Răspunsurile la Sfânta Liturghie au fost date de un grup de teologi de pe văile Izei și Vișeuului, dar și de corul bisericii din Ieud, dirijat de preotul paroh Dinu Horațiu Brici.

În cadrul Sfintei Liturghii a fost hirotonit întru ierodiacon tânărul monah Andrei pe seama Mănăstirii „Nașterea Maicii Domnului” din Valea Scradei, Vișeu de Sus.

Un fenomen religios aparte, întâlnit la mănăstirile din Transilvania, este cel al procesiunilor religioase. La Moisei, grupuri de tinere îmbrăcate în

alb și tineri cu cămăși albe, cu prapori, intonând pricesne închinare Maicii Domnului, vin pe jos la Mănăstire, înconjoară cele două biserici de trei ori, intră în biserica de zid, se închină la icoanele de pe iconostas, apoi la Crucea dintre cele două biserici, după care ies și se așează la un loc de hodină, prestabilit, nu înainte de a se închina la Crucea din deal, după care asistă la rugăciuni și Sfânta Liturghie. La cest hram unele procesiuni au sosit din ajunul sărbătorii, dar cele mai multe, în jur de 15, au sosit în ziua hramului, începând cu ora 7,30.

Întreaga curte a mănăstirii îți oferea, în dimineața hramului, privit de jos sau de la etajele clădirilor din incintă, un spectacol înălțător, inegalabil, cum doar în Rai se poate întâlni. Vocile cristaline și pure ale copiilor străbăteau văzduhul cu evlavie și devotament față de Maica Domnului, cu invocații în versuri de o frumusețe rară pentru Fecioara Maria. Pielea îți se făcea ca de găină, pentru că este ceva dumnezeiesc, înălțător în cântecele procesiunilor, multă curățenie și sinceritate, multă slavă și evlavie. «Miracolul acestor procesiuni este faptul că ele n-au putut fi interzise nici pe timpul comunismului, atunci, mai ales, constituindu-se în adevărate manifestări de rezistență prin credință în fața unui regim ateu. Este edificator, în acest sens, refrenul uneia dintre cântări: „Ajută-ne, Măicuță, Să ne rugăm mereu, Să credem totdeauna, Că este Dumnezeu”, spune în prefața cărții «Procesiunile de la Mănăstirea Moisei» de Iuliana Băncescu, P.S. Dr. Iustin Sigheteanul. Prezintă și la hramul de anul acesta, autoarea precizează: «Acest pelerinaj este un ritual popular de slăvire a Maicii Domnului, nădejdea poporului, Împărăteasa Cerurilor, Cea Care L-a

coborât pe Domnul jos. Care L-a Întrupat pe Dumnezeu. Așa o slăvesc cei de pe Valea Izei și de pe Valea Vișeuului, locurile din care vin către Mănăstirea Moisei procesiunile de Sfântă Mărie Mare. Am ales aceste procesiuni datorită ritualului lor complex și datorită costumelor foarte frumoase, pe care le poartă mai ales copiii, așa numita ceată a fecioarelor, fetițele care o slăvesc pe Maica Domnului, ocrotitoarea lor, în special, dar și bătrânele care merg în spatele procesiunii și care o slăvesc pe Măicuța Domnului, ocrotitoarea lor. Mă impresionează foarte mult mulțimea copiilor. Este, de fapt, o sărbătoare a fecioriei, a curăției trupești și spirituale, care foarte rar se vede în ziua de azi și este foarte puțin popularizată», spune universitarul Iuliana Băncescu.

Cercetătoarea Iuliana Băncescu dorește includerea procesiunilor în patrimoniul UNESCO. «Ca ritual și costume, Moiseiul este cel mai reprezentativ din țară, deci și din lume, în privința procesiunilor. Ele sunt o școală de viață și o școală de credință. Nu se rezumă doar la un simplu ritual. Mai mult, ritualul în sine este cel mai complex pe care l-am întâlnit în țară», mai precizează cercetătoarea.

„Aici, la Moisei, procesiunile sunt unice și niciodată nu se întâmplă nici un accident. Să vă întoarceți cu răbdare și nădejde în Maica Domnului”, le-a spus după Sfânta Liturghie Arhierescă P.S. Dr. Iustin Sigheteanul, care cunoaște fenomenul procesiunilor de când, copil fiind, venea pe jos în procesiune la Mănăstirea Moisei. „Cum sunt procesiunile la Moisei nu sunt la nici o mănăstire din țară. Vin pe jos din satele învecinate, cântând și laudând pe Maica Domnului cu cântările specifice. Fac un efort care ei cred sigur că va fi răsplătit de Maica Domnului și binecuvântat”, a subliniat Arhiepiscopul maramureșean pentru un post de televiziune.

În cuvântul de învățătură, P.S. Dr. Iustin Sigheteanul le-a prezentat miilor de credincioși momentele de pregătire ale Maicii Domnului pentru Adormire și luarea la Cer. „Toți fiii și ficele Maicii Domnului o cinstesc pe mama lor astăzi, la mutarea ei din moarte la viață, a spus P.S. Dr. Iustin Sigheteanul. Troparul Adormirii Maicii Domnului ne deslușește taina care s-a petrecut la mutarea Ei din lumea aceasta. Și anume, Maica Domnului nu a murit. Maica Domnului a adormit. Și acest lucru s-a petrecut în chip minunat, pentru că, deși din paginile Sfintei Scripturi nu avem prea multe relatări despre viața și Adormirea Maicii Domnului, din tradiția Bisericii știm tot ce s-a întâmplat și ce s-a petrecut după Înălțarea Mântuitorului la Cer și la Preasfânta Ei Adormire. După Înălțarea Mântuitorului la Cer, de pe Muntele Eleonului, unde era Maica Domnului împreună cu Sfinții Apostoli, așa cum este zugrăvită icoana Înălțării la Cer, în mijloc este Maica

Domnului și cei 12 Apostoli, Mântuitorul pe când Îi binecuvânta s-a Înălțat la Cer. Pe Apostoli i-a încredințat Maicii Domnului și apoi i-a îmbrăcat cu putere de Sus ca să meargă în toată lumea, să propovăduiască Evanghelia la toată făptura și să boteze în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh. Și să facă pe oamenii de pe pământ din păgâni creștini. Din fii ai pământului, muritori, fii ai lui Dumnezeu, nemuritori, după har, pentru că în Iisus Hristos am primit arvuna Învierii și Darul vieții veșnice. Iisus Hristos este Fiului lui Dumnezeu și Fiul Mariei, care s-a Născut în mod supranatural, suprafiresc de la Duhul Sfânt și din Fecioara Maria. După Înălțare, Maica Domnului a fost luată mai cu seamă în grija Sfântului Evanghelist Ioan, cel tânăr și feciorelnic, ai cărui părinți muriseră între timp, că erau bătrâni. Și atunci i-a dat Mântuitorul o mamă. La cruce au rămas doar Maica Domnului și Sfântul Ioan Evanghelistul. De aceea, când se sfințește o biserică și când se așează cei patru Sfinți Evangheliști în colțurile Sfintei Mese, Sfântul Evanghelist Ioan se pune în colțul drept, unde se fac toate hirotoniile, de diacon, de preot și de Episcop sau de Arhiepiscop. De ce? Pentru că slujitorii lui Dumnezeu, chemați la slujire, nu la domnie, nici la stăpânire, ci la slujire și jertfelnicie, sunt datori, din moment în care primesc harul preoției sau, și mai mult, al arhieriei, să-și dăruiască toată viața lor cu fidelitate față de Hristos și să nu Îl înșele și să nu-L trădeze niciodată, ca Sfântul Evanghelist Ioan, care a rămas fidel până la capăt, până la Cruce și la înmormântare, la punerea în Mormânt. De aceea se așează Sfântul Evanghelist Ioan în colțul drept și se fac hirotoniile acolo, pentru că preoții și arhieriei trebuie să fie fideli în orice condiții.

La 11 ani, spune Sfânta Tradiție, după Înălțarea Mântuitorului la Cer, când Maica Domnului avea în jur de 60 de ani (dar să nu vă închipuiți că Maica Domnului a îmbătrânit ca și noi), Maica Domnului a rămas femeia adevărată și mamă adevărată. A rămas ca la vârsta de 30 de ani. Așa se spune, de altfel, că vor fi oamenii la Învierea cea de obște. La Înviere toți oamenii nu vor fi bătrâni, Când vor învia, oamenii vor fi de 33 de ani, vârsta Mântuitorului. Așa se vor transforma și toți oamenii vor avea vârsta Fiului lui Dumnezeu făcut om. Întrupat. Om desăvârșit. Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat și Om adevărat. Deci, Maica Domnului nu a îmbătrânit, nici nu și-a pierdut frumusețea și sfințenia, dar nici frumusețea exterioară. Când avea circa 60 de ani și se tot ruga, Dumnezeu Tatăl, Care I-a dat ascultare să Nască pe Fiu, I-a îndeplinit din nou rugăciunea de a merge să-L vadă pe Fiul Său, trimițându-l din nou pe Îngerul Gavriil în una din seri, să-i aducă o ramură de finic și să-I spună „Bucură-Te Cea plină de har!”. Și bucură-te și iarăși zic bucură-Te că iată vine la Tine Fiul Tău să Te ia la Cer. Ea a crezut. S-a pregătit. S-a dus pe

Muntele Eleonului, de pe care S-a Înălțat Mântuitorul la Cer, și S-a rugat plecându-și fruntea la pământ. Spune Tradiția Bisericii că atunci când Maica Domnului se pleca la pământ, se pleca și natura înconjurătoare și se rugau cu ea și păsările Cerului și animalele necuvântătoare. Copacii se plecau în ritmul în care Fecioara Maria se pleca spre Dumnezeu în rugăciune. Și acolo a cerut un lucru: aici mi-ai lăsat în grijă pe ucenicii Tăi și Fiii mei. Aș vrea ca înainte să plec, să-I văd. Și fă cumva ca să-I aduci la trecerea Mea din lumea aceasta. Și s-a întors la casa Ei și S-a pregătit. După trei zile a venit momentul plecării și s-a auzit vuiet mare de cântare îngerească. Îngerii lui Dumnezeu au venit, cete de mii, zeci de mii și sute de mii de îngeri, tot Cerul a venit și în fruntea lor Fiul Mariei, Mântuitorul Iisus Hristos. Urmat de Sfinții Îngeri. A venit să fie prezent la plecare sufletului Ei, să-L ia în brațele Lui sufletul Mamei Sale. Și în același timp, pe norii Cerului, au fost aduși toți Apostolii, mai puțin Toma. Au venit toți. Și-n plus a venit și Pavel. A fost acolo și Timotei, ucenicul Sfântului Apostol Pavel. Și Irotei cel minunat. Și Sfântul Dionisie Areopagitul, care sunt zugrăviți în icoana praznicului Adormirii Maicii Domnului.”

La regretul Apostolilor că Maica Domnului Îi părăsește, Maica Domnului i-a asigurat că de acolo mai mult o să-I ajute, tot timpul se va ruga pentru Ei. „Apostolii s-au întărit, iar Maica Domnului s-a întins pe pat și a Adormit, precizează P.S. Dr. Iustin Sigheteanul. În acel moment, mireasmă sfântă a umplut casa aceea și s-a arătat minunat Hristos, luând Sufletul Maicii Domnului, așa cum este zugrăvit în icoană, ca un prunc înfășat în scutece. Este sufletul Maicii Domnului. Spre deosebire de faptul că Maica Domnului L-a ținut pe Mântuitorul pe mâna dreaptă și cu stânga arată că Acesta este Fiul Meu și Fiul lui Dumnezeu, pe Acesta să-L ascultați, cum este zugrăvit în icoanele canonice, Mântuitorul a luat sufletul Maicii Domnului pe mâna stângă, în icoană, și cu dreapta îi binecuvintează pe toți care au cinstit-o și-o cinstesc”, a mai spus P.S. Iustin Sigheteanul.

Cel mai de seamă fiu al Maramureșului, Academicianul Ionel Valentin Vlad, a fost distins cu cea mai înaltă apreciere a Episcopiei Maramureșului și Sătmarului, unică în Patriarhia Română, „Crucea Voievodală Maramureșeană pentru mirenii”, răsplată pentru cercetările științifice pe care le-a întreprins și pentru că este un bun creștin ortodox. La fel, a primit aceeași distincție și Academicianul Alexandru Surdu, vicepreședinte al Academiei.

„Astăzi am asistat la o slujbă extraordinară, în acest spațiu, care este Grădina Maicii Domnului, a spus cu vădită încântare președintele Academiei Române. Am făcut printre primele lasere din România și lumina este singurul lucru pe care îl cunoaștem care întrunește în același timp natura fizică, materială, cât și

latura spirituală, a afirmat academicianul cu referire la *Lumina Hristică*. Iisus ne-a fost trimis în lume ca Lumină a Lumii. Vreau să vă spun ceva, care este foarte important: de multe ori îmi doream anumite lucruri, care mi se păreau importante; și așa vrea să vă spun că mă întristam dacă nu reușeam; însă am constatat întotdeauna că planul lui Dumnezeu este mai bun decât ceea ce-mi doream; la drept vorbind, alegerea mea în Academia Română este tot un lucru din planul lui Dumnezeu; acestea sunt lucrurile pe care am dorit să vi le spun. Această zi este nu Adormirea, ci înălțarea la Cer a Maicii Domnului!”

Despre distincție, președintele Academiei a spus că a primit multe distincții în viața lui, dar „aceasta îi este cea mai dragă, pentru că i-a fost dată de familiile noastre maramureșene, de acești oameni minunați și de Sfânta Biserică, în special Mănăstirea Moisei, unde s-a desfășurat o manifestare extraordinară, cu o rezonanță a poporului, care se vede la acest eveniment. Pleacă oamenii din procesiune cântând și ajung la Săliște și-n alte localități de pe Valea Izei sau cea a Vișeuului. Îi admiram, când eram în Săliște, cum veneau, având în frunte profesorii și preoții. Asta trebuie să rămână”, a concluzionat marele om de știință.

P.S. Iustin Sigheteanul îi oferă Acad. Ionel Valentin Vlad, președintele Academiei Române, "Crucea Voievodală Maramureșeană"

Rozavlea – capitală a Ortodoxiei maramureșene

Andrei Fărcaș

ziarul "Graiul Maramureșului"

Timp de două zile, în ajunul și în ziua sărbătorii Nașterii Maicii Domnului, Rozavlea a fost o adevărată capitală a ortodoxiei maramureșene și sătmărene. Urmăresc fenomenul religios al Rozavlei, cu admirație creștină, încă din 1971, deci de 44 de ani, de când, dascăl de țară fiind, în Rogoz, am participat cu un grup de 17 colegi și prieteni la târnosirea actualei biserici parohiale din Rozavlea.

A fost marea sărbătoare a sosirii unui Patriarh într-o localitate, dar și o admirație tinerească binefăcătoare a vederii nemijlocite a Întâistătorului ortodoxiei românești. Am aflat apoi de la părintele protopop Grigore Andreica, preotul paroh din Rozavlea, cu mulți ani în urmă, despre marea cinstire a hramului bisericii rozăvlenilor, care se petrece an de an de sărbătoarea Nașterii Maicii Domnului, 8 septembrie, cu toate că hramul bisericii mari este Adormirea Maicii Domnului, 15 august, dar în această sfințită zi creștinii ortodocși de pe Valea Izei și alte Văi ale Maramureșului voievodal merg în procesiune la hramul Mănăstirii Moisei și nu ar putea lua parte la hramul de la Rozavlea. Apoi, chiar rozăvlenii ar fi lipsiți de participarea la Mănăstirea Moisei, cu impresionantele procesii. Așa că sărbătoarea hramului bisericii mari din Rozavlea, ținută de Nașterea Maicii Domnului, a devenit o sărbătoare a întregii Văi a Izei, chiar și a Vișeuului, iar credincioșii vin aici ca la hramul unei mănăstiri.

Târnosirea bisericii monument istoric de lemn

Anul acesta, însă, sărbătoarea hramului bisericii din Rozavlea a fost una deosebită: după 298 de ani de slujire, a fost târnosită biserica monument istoric de lemn, în care s-a slujit până în 1935, când s-a terminat biserica nouă, și se mai slujește și acum, în unele duminici și sărbători de peste an. Noua biserică a fost ridicată pentru că cea veche devenise neîncăpătoare. Doar o treime din numărul credincioșilor care veneau la Sfintele Slujbe aveau loc în interior, restul de trei treimi stăteau în afara ei, în ploaie și ger, pe arșița verii sau în timpul viscolului năpraznic, spune părintele Grigore Andreica. Cu toate că nu

a fost târnosită până acum, ea a fost sfințită prin Sfintele Liturghii, prin miile și zecile de mii de slujbe oficiate în ea de-a lungul timpului de toți preoții slujitori, de rugăciunile credincioșilor, de tainele oficiate în ea, le-a explicat credincioșilor P.S. Dr. Iustin Sigheteanul, care a oficiat Slujba de târnosire, după vaste lucrări de reabilitare. Fiind monument istoric, Sfânta Masă a fost lăsată neschimbată, nu s-a zidit una nouă, ci i s-au pus doar Documentul de Sfințire, Sfinte Moaște de Sfinți Mucenici, în acest caz moaște ale celor 4 Sfinți Mucenici de la Niculițel: Zotos, Atalos, Camasos și Filipos, și icoanele celor patru Evangheliști, în cele patru colțuri ale Sfântului Prestol. A fost unsă cu Sfântul și Marele Mir, după rânduiala de sfințire a unei biserici noi, atât în exterior, cât și în interior și i s-a dat, pe lângă hramul tradițional, *Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil*, și un nou hram, *Sfântul Iosif Mărturisitorul din Maramureș*, ocrotitorul Episcopiei Maramureșului și Sătmarului și marele mărturisitor al ortodoxiei din Maramureș în timpul uniației, biserica din Rozavlea fiind sub jurisdicția episcopală a noului Sfânt ocrotitor.

Rozavlea - localitate străbună

Locuită, probabil, din epoci precreștine, Rozavlea, localitate din Țara Maramureșului Voievodal, este păstrătoarea, mai mult ca în alte părți, a tradițiilor și obiceiurilor nealterate, care legitimează autenticul maramureșean de-a lungul existenței lui. Prin fibra existențială a localității au trecut vremuri

grele, dar nu i-au încovoiat pe oamenii locului, care au rămas creștini autentici și tradiționali, luptători pentru credință și dreptate. „Comuna Rozavlea este o veche localitate din Maramureșul Istoric, scrie în Documentul de Sfințire, făcând parte din Cnezatul de Vale al Bogdăneștilor, înainte de anul 1353, iar după anul 1424 localitatea devine centrul domeniilor urmașilor lui Iuga, fratele lui Bogdan, cu denumirea „POSSESSIO ROZALYA”. Mai târziu, va deveni Centru de Plasă a Izei. Fiind un domeniu voievodal, avea și o mănăstire, fapt confirmat de denumiri ca „Șesu Mănăstirii” și „Dealul Călugărului” sau chiar familii care își păstrează până astăzi supranumele de „A Călugărului”.

Rozavlea este, deci, una din cele mai vechi vetre locuite și atestate documentar și, sigur, una din cele mai vechi localități ale ținutului, concluzie care se poate trage și din așezarea ei în mijlocul teritorial al Văii Izei, alegere făcută, probabil, de primii locuitori. Locuirea acestei așezări ar putea fi chiar precreștină, dar despre aceasta doar specialiștii se pot pronunța.

O biserică mult mai veche decât anul de atestare

Biserica a fost adusă în Rozavlea dintr-o altă localitate maramureșeană și ridicată în locul vechii biserici din lemn, distruse de tătari. Aici a fost pictată de zugravi necunoscuți, pe pânză aplicată pe lemn, scenele biblice individuale fiind aranjate în frize, viu colorate. Icoanele împărătești și cele de pe iconostas au fost adăugate în anul 1825 de zugravul Ioan Plohod din Dragomirești, mai scrie în Documentul de Sfințire. Avem, așadar, de a face cu o biserică mai veche cu câteva sute de ani decât data amplasării ei aici, 1717. Celei vechi i-au dat foc tătarii și atunci trebuia urgent o altă biserică de parohie, neputând satul sta fără biserică timp de câțiva ani, până lemnul pentru una nouă avea să se usuce, așa că au adus o biserică construită deja în alt sat. Poate fi cea mai veche biserică de lemn din Maramureșul Voievodal sau una dintre cele mai vechi, dacă facem referire la cele construite în secolul al XIV-lea, cum este cea din Ieud Deal. Înălțimea zidurilor și ușilor contrazic întrucâtva această presupunere. Asta doar Dumnezeu știe, noi nu vom ști, poate, niciodată sau descoperirea va fi făcută la momentul rânduit. Biserica monument istoric din lemn din Rozavlea, de categoria A, face parte, de foarte mulți ani, din Patrimoniul Cultural Național și este o mândrie a bisericilor de lemn din Maramureșul voievozilor.

Ample lucrări de restaurare

Credincioșenia și pioșenia rozăvlenilor față de toate cele sfinte nu poate fi pusă la îndoială de nici un fel. O dovadă este faptul că, deși din 1935 ei au

o biserică mare, o adevărată catedrală, de-a dreptul impunătoare, până după revoluție, când au început să se construiască și alte biserici monumentale, creștinii din Rozavlea nu au uitat de biserica lor veche și au îngrijit-o mereu, nu ca atâtea și atâtea biserici de pe cuprinsul Eparhiei, unde monumente de acest fel, la fel de importante, au fost lăsate spre distrugere în anii ce au urmat construirii bisericilor noi. Exemplele sunt nenumărate. Spre lauda lor, rozăvlenii au avut grijă de valoarea de mare preț ce o aveau în centrul satului.

Astfel, din datele existente la Parohie, în secolul trecut, în anii 1960 și 1980, doar prin jertfa și donația credincioșilor, cu meșteri locali, s-a înlocuit șindrila, s-a construit, în stil maramureșean, poarta masivă din lemn de stejar, troița, s-au refăcut gardurile, iar în anul 2009 s-a înlocuit complet acoperișul bisericii și al clopotniței. Și ultima lucrare de conservare exterioară s-a făcut prin contribuția satului, fiind executată de firma Rustic Construct SRL, condusă și administrată de Cornel Cușner.

Lucrări de foarte mare importanță au fost executate între anii 2010-2015 la pictură, care a fost curățată și conservată, ca urmare a afectării ei de fumul lumânărilor, în cei aproape 300 de ani, dar și de unele infiltrări de apă. S-au străduit în această lucrare pictorii restauratori, specialiști în restaurarea vechilor picturi, din echipa firmei SC Danart SRL din București, conduși de Dana Postolache. Față de multe alte biserici, unde pictura a fost compromisă și s-a impus repictarea, aici pictura a fost redată publicului în forma ei originală.

Alte lucrări au fost făcute între 2013-2015 prin proiectul european „Circuitul bisericilor de lemn” derulat de Consiliul Județean Maramureș, prin care s-a împrejmuțat complet cu gard de piatră și lemn, s-au construit alei pietonale, parcare auto, un centru turistic de informare și primire, a fost realizat iluminatul pe timp de noapte, executant fiind firma Tehnocer din Caransebeș.

Parastasul de pomenire și cinstirea înaintașilor

Un lucru care m-a impresionat la biserica monument din Rozavlea a fost afișarea în Sfântul Altar a listei cu toți preoții care au slujit aici și al căror nume se cunoaște. Este și aceasta o formă de respect și de cinstire a înaintașilor slujitori la Sfântul Altar: Popa Simeon (1745), Popa Timotei (1754), Popa Vasile (1774), Popa Vasile – protopop (1783-1785), Vasiliu Pop (1789-1805), Ioan Pop (1805-1820), Grigore Roșca – protopop (1820-1858), Ștefan Opriș (1858-1875), Ambroziu Sztas (1860-1875), fiind 2 preoți în aceeași perioadă, Timateu Mihalca (1873-1875), Mihail Iurca – protopop (1876-1889), Ioan Ivașco – protopop (1889-1918), Emil Fucec (1919-1931), Lazăr Sângeorzan (1932-1942), în

timpul căruia s-a construit în roșu biserica nouă), Gheorghe Petrovan – protopop (1942-1954), Romulus Bondor (1955-1959), Dr. Vasile Țiplea – protopop (1959-1975), Grigore Andreica – protopop (1976 până în prezent).

În perioada menționată, Rozavlea a dat Bisericii Ortodoxe 7 protopopi și un episcop, în persoana P.S. Dr. Iustin Sigheteanul, Arhiepiscop-vicar al Episcopiei Maramureșului și Sătmarului, născut în Rozavlea și crescut aici până la vârsta de 14 ani, când a luat calea mănăstirii.

Pentru întemeietorii, ctitorii, preoții slujitori, episcopii, consilierii, drept credincioșii creștini care au trăit, s-au rugat, s-au botezat și s-au închinat în această sfântă biserică și a tuturor celor dintr-un neam și dintr-o seminție cu ei, care locuiesc în cimitirul sfântului lăcaș întru nădejdea Învierii și a Vieții de Veci, și a tuturor celor care s-a făcut pomenirea, P.S. Dr. Iustin Sigheteanul, înconjurat de un numeros sobor de preoți și diaconi, a săvârșit Slujba Parastasului.

Oaspeți din Iordania

Un grup de 10 tineri din Iordania, în frunte cu Episcopul Quais de Orzerun, Asistentul Preafericitului Părinte Patriarh Ioan al Antiohiei, care au participat la Întâlnirea Tinerilor Ortodocși de la Cluj-Napoca, s-a oprit pentru câteva clipe la Rozavlea, în drum spre București, pentru a-l saluta pe părintele protopop. Părintele Episcop le-a prezentat tinerilor minunatul port maramureșean, pe care l-au fotografiat pentru a arăta în țara lor ce lucruri frumoase avem. Preasfințitul Quais a binecuvântat pe maramureșeni: „Să fiți binecuvântați și să vă dea Dumnezeu sănătate și putere în credință!” Despre Bârsana a spus că este o minune dumnezeiască. Întrebat despre situația din Orient, a spus doar atât: „Este o situație dificilă. Rugați-vă pentru noi!” Și am înțeles din aceste cuvinte că ortodoxia acolo se păstrează cu prețul vieții.

Biserică vizitată de trei patriarhi

Biserica din Rozavlea nu numai că a fost târnosită de un Patriarh, veșnicul de pomenire Justinian Marina, ci a fost și vizitată de încă doi patriarhi: veșnicii de pomenire Patriarh Teoctist al României, precum și Patriarhul Apostolic al Alexandriei și al întregii Africi, Petros al VII-lea, cu ocazia prezenței sale în Maramureș, unde a rămas uimit de puterea credinței maramureșenilor, de bisericile care se înalță și de mănăstirile pe care le avem.

Binecuvântări arhieresti primesc credincioșii ortodocși din Rozavlea la fiecare hram, pentru că, după cum a spus P.S. Iustin Sigheteanul, din 1973 încoace, de sărbătoarea hramului, în Rozavlea, se oficiază Sfânta Liturghie Arhierescă, iar hramul din acest an nu a făcut excepție.

Învățăături din cuvinte de învățătură

De două cuvinte de învățătură au avut parte credincioșii din Rozavlea și din parohiile învecinate, care s-au rugat și la Slujba de Târnosire, alături de preoții în genunchi, luni seara, în ajunul hramului, când P.S. Iustin Sigheteanul a vorbit mulțimii despre cei trei patriarhi care au vizitat Rozavlea, în special despre Patriarhul Justinian Marina, care a oficiat Slujba de târnosire și care, prin strategia adoptată de supraviețuire a Bisericii Ortodoxe Române, a făcut ca anii '90 să găsească în țara noastră un popor creștin, ceea ce reprezintă o adevărată minune dumnezeiască. Patriarhul Justinian a lăsat în această biserică rânduiala hramului, cu oficierea Paraclisului Maicii Domnului, a Sfântului Maslu și a altor rugăciuni ca la mănăstiri, fapt ce atrage profesii de pe Valea Izei, Valea Vișeului și pelerini până și din zona Năsăudului. Apoi, le-a vorbit credincioșilor despre pericolele care se abat în aceste zile asupra Bisericii lui Hristos, când creștinismul din Europa și din întreaga lume este amenințat, iar creștinii adevărați din Asia și Africa îl apără cu prețul vieții, la propriu.

În ziua hramului, P.S. Iustin Sigheteanul și-a concentrat cuvântul de învățătură înspre viața plină de sfințenie a Maicii Domnului, Ocrotitoarea și Rugătoarea pentru noi, Mijlocitoarea rugăciunilor noastre înaintea Fiului Său, Domnul nostru și Mântuitorul nostru Iisus Hristos.

După Sfânta Liturghie au fost oferite Gramata Episcopală preotului paroh Grigore Andreica, slujitor de 41 de ani în această parohie și protopop al Vișeului timp de 20 de ani, ca semn de aleasă prețuire și cinstire pentru restaurarea bisericii monument istoric, și diplome de vrednicie Corului Parohial, Consiliului Parohial, Comitetului de Femei, primarului Vasile Mârza, restauratorului Cornel Cușner, Danei Postolache și altor binefăcători. La Sfânta Liturghie a asistat și prefectul județului, Anton Rohian.

A fost sfințită crucea Catedralei Episcopale din Baia Mare

redacția

Mare bucurie și mare sărbătoare la Catedrala Episcopală „Sfânta Treime” din Baia Mare. Luni, 14 septembrie 2015, de praznicul împărațesc al Înălțării Sfintei Cruci, una din cele mai vechi sărbători creștine închinată Sfintei Cruci, P.S. Dr. Iustin Sigheteanul, care a oficiat și Sfânta Liturghie Arhierescă în Catedrală, cu ocazia începerii noului an școlar la Seminarul Liceal Ortodox „Sfântul Iosif Mărturisitorul”, a sfințit Sfânta Cruce care va fi pusă pe Catedrală. Înconjurat de soborul de preoți slujitori, care, împreună cu tinerii din Asociația ASCOR Baia Mare și președintele lor Vlad Verdeș, a oficiat slujba de binecuvântare pe esplanada Catedralei.

Sfânta Cruce va fi înălțată peste bolta Catedralei, unde va da cota maximă a celei mai importante clădiri a municipiului, simbolul de netăgăduit al Băii Mari: Catedrala Episcopală „Sfânta Treime”.

Costul realizării Sfintei Cruci a fost suportat integral de primarul Băii Mari, Cătălin Cherecheș, membru al Adunării Naționale Bisericești și al Adunării Eparhiale a Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmarului, și mama sa, dr. Viorica Cherecheș, directorul Spitalului de Boli Infecțioase din Baia Mare. Este o donație de suflet a primarului Cătălin Cherecheș și a mamei sale.

Sfânta Cruce a fost realizată după planul arhitectului Dorel Cordoș, care a conceput și partea arhitecturală a Catedralei. Construirea Sfintei Cruci a fost făcută de Radu Blotor din Satulung, care are turnătorie de clopote. Crucea de pe cupola Catedralei are 12 metri înălțime. Este impresionantă și frumoasă. Este o cruce specifică catedralelor voievodale, cu trei brațe. Ea va fi înălțată în anul 2016, iar ridicarea și fixarea ei va constitui un eveniment la fel de important ca acesta al sfințirii, și va semnifica încheierea lucrărilor pe verticală.

„În această zi binecuvântată, noi, băimărenii, avem un motiv în plus de bucurie, pentru că Dumnezeu a așezat lucrurile într-un mod foarte fericit pentru noi și am reușit să aducem în fața lor Sfânta Cruce, care va fi montată pe cupola principală a Catedralei noastre Episcopale și va veghea asupra întregului oraș, asupra Maramureșului și asupra Transilvaniei de Nord, a

declarat primarul Cătălin Cherecheș. Este un lucru care va dăinui în timp, este un lucru de care se vor atașa și copiii noștri, și nepoții noștri, și în jurul acestei Sfinte Cruci ne vom aduna pentru a duce orașul și țara aceasta pe drumul spre lumină și spre adevăr.

„Sfânta Cruce, prin verticală, face legătura între biserică și spiritual, și Dumnezeu. Iar prin acele elemente orizontale face legătura cu pământul, cu omenirea, a spus arhitectul Dorel Cordoș. În partea de jos ea se termină cu o sferă, care simbolizează pământul. Are niște elemente, care sunt ca niște limbi de foc, ce încununează și ocrotesc Crucea. Este un element abstract, simbolic, foarte puternic. Am folosit elemente mai smerite. Bulbul de jos are 4 elemente, care simbolizează slava, limbile de foc, care, spiralate, fac legătura cu Duhul Sfânt.” În construcția Sfintei Cruci s-a folosit cupru, fier și tablă. Este o cruce specifică bisericii românești.

„Am hotărât să sfințim Sfânta Cruce în chiar ziua de azi, a Înălțării Sfintei Cruci. Un mai potrivit praznic nu se putea. Este o Cruce simplă, dar este impresionantă prin mărime. Slavă lui Dumnezeu pentru toate și Sfânta Cruce care se va așeza pe Catedrala noastră Episcopală să binecuvinteze pe tineri, să binecuvinteze familiile noastre, orașul, județul, ținutul și toată Episcopia noastră.

Ziua Armatei Române sărbătorită la Carei

redacția

Înaltpreasfințitul Părinte Andrei, Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, s-a aflat în mijlocul credincioșilor din orașul Carei, la invitația Preasfințitului Iustin Sigheteanul. Cei doi ierarhi au săvârșit Sfânta Liturghie în Catedrala "Sf. Mare Mucenic Dimitrie, Izvoratorul de Mir" din municipiul Carei.

La slujbă au participat oficialități locale, județene și centrale, dar și reprezentanți ai Armatei Române, în frunte cu Ministrul Apărării Naționale Dl. Mircea Dușa.

Cuvântul de învățătură a fost rostit de Î.P.S. Mitropolit Andrei, după citirea Sf. Evanghelii. La sfârșitul Sfintei Liturghii, P.S. Iustin Sigheteanul, în calitate de gazdă, a mulțumit Î.P.S. Mitropolit Andrei, și a evocat importanța aniversării a 71 de ani de la eliberarea Ardealului de Nord și a ultimului oraș din Vestul Țării - Carei (la data de 25 octombrie 1944), a comemorării eroilor Armatei Române, care au luptat pentru acest ideal, iar unii și-au dat viața, murind pe câmpul de luptă. De asemenea, a transmis urări de felicitare și mult spor și ajutor sfânt de la Dumnezeu în activitatea Armatei Naționale Române, de ziua aniversară a Armatei.

Răspunsurile la Sf. Liturghie au fost date de grupul studenților A.S.C.O.R. din Baia Mare.

Pe platoul din fața Monumentului "Ostașului Român" din Carei, a fost oficiat un parastas pentru toți eroii căzuți pe câmpurile de luptă de-a lungul timpului. Slujba parastasului a fost săvârșită de către Înaltpreasfințitul Părinte Andrei și Preasfințitul Părinte Iustin Sigheteanul. În cadrul ceremoniilor a fost depus jurământul de credință al studenților Academiei Forțelor Terestre "Nicolae Bălcescu" din Sibiu.

**P.S. Dr. Iustin Sigheteanul a conferit
Crucea Voievodală Maramureșeană
Acad. Nicolae Dabija**

redacția

P.S. Iustin Sigheteanul, Arhiepiscop-vicar al Episcopiei Maramureșului și Sătmăruului, a participat la ce-a de-a XXV-a aniversare a „Zilelor Culturale Poesis”, organizate de Direcția pentru Cultură a Județului Satu Mare, sub coordonarea poetului George Vulturescu, directorul acestei instituții, cu prilejul împlinirii a 25 de ani de la prima apariție a revistei „Poesis”, pe care o conduce, una din cele mai longevive reviste culturale din țară, după 1989. La festivitatea de omagiere și premiere a personalităților din lumea culturală românească, care s-a desfășurat în Castelul Karolyi (monument istoric) din Carei, organizatorii au invitat academicieni, scriitori, poeți, oameni de cultură din țară și străinătate, care au fost distinși pentru colaborarea lor cu revista „Poesis”.

Un oaspete de suflet a fost Academicianul Nicolae Dabija – poet și istoric literar din Republica Moldova, prieten al mai multor maramureșeni și al Maramureșului, cu care P.S. Iustin Sigheteanul s-a întâlnit, pentru prima dată, în Republica Moldova, în urmă cu peste 20 de ani. În semn de înaltă apreciere și prețuire, pentru activitatea academică și literară, dar și pentru lupta dusă de-a lungul deceniilor pentru păstrarea culturii, limbii, credinței și valorilor sfinte românești, Preasfinția Sa Dr. Iustin Sigheteanul a oferit Academicianului Nicolae Dabija cea mai înaltă distincție eparhială pentru laici „Crucea Voievodală Maramureșeană” însoțită de Gramata Episcopală.

La începutul evenimentului, Preasfinția Sa a făcut o rugăciune pentru cei morți în incendiul din seara zilei de 29 spre 30 octombrie, de la Clubul „Colectiv” din București, pentru însănătoșirea grabnică a celor ce sunt în mare suferință pe patul de spital și pentru mângâierea și întărirea familiilor și părinților care trec prin aceasta mare dramă.

Vizită frățească în Norvegia

Arhid. Pop Andrei Emil

secretar eparhial

La invitația Preasfințitului Părinte Macarie, Preasfințitul Părinte Iustin Sigheteanul, Arhiepiscop-vicar al Episcopiei Maramureșului și Sătmăruului, însoțit de Arhid. Teodosie Bud - consilier economic, Arhid. Andrei Pop - secretar eparhial, și Ciprian Bohotici - corespondent Trinitas TV, a făcut, în perioada 11-16 noiembrie 2015, o vizită frățească în Episcopia Europei de Nord, în orașul Bergen, de pe coasta de vest a Norvegiei. Gazda primitoare, care ne-a însoțit pe întreg parcursul vizitei noastre în Țara Fiordurilor, a fost părintele Andrei Marius Pop, fiu duhovnicesc al Episcopiei Maramureșului și Sătmăruului, originar din localitatea Recea, din apropierea Băii Mari.

În primele zile au fost vizitate familii de români din orașele apropiate de Bergen, precum și frumoasele peisaje desprinse parcă din altă lume, în care oceanul intră în continent, formând impresionantele fiorduri.

În după-amiaza zilei de sâmbătă, 14 noiembrie, am făcut o vizită părintească la Spitalul Universitar din orașul norvegian Bergen, unde se afla internat tânărul Marius Frățoaică, rănit în incendiul ce a avut loc la clubul "Colectiv".

Vizita și binecuvântarea ierarhilor s-a potrivit să fie chiar în ziua de naștere a bolnavului. Cu acest prilej, cei doi ierarhi i-au oferit câteva daruri de suflet și l-au încurajat, rostind mai multe rugăciuni pentru însănătoșirea sa și grabnica lui întoarcere acasă.

Duminică, 15 noiembrie 2015, în orașul norvegian Bergen, Preasfințitul Macarie și Preasfințitul Iustin Sigheteanul au savârșit Sfânta Liturghie Arhierescă, fiind înconjurați de un sobor de preoți și diaconi, în prezența unui număr mare de credincioși veniți în Parohia Ortodoxă Română *Sfintele Mucenițe Filofteia de la Curtea de Argeș, Tatiana de la Craiova și Suniva*, pentru a se ruga împreună cu ierarhii și preoții slujitori. Impresionant este faptul că românii ortodocși din acele ținuturi fac eforturi deosebite pentru a se întâlni în fiecare duminică și a participa la Sfânta Liturghie. Unii dintre ei călătoresc cu mașina și feribotul câte două-trei ore pentru a ajunge la sfânta biserică.

Parohia din Bergen este păstorită cu devotament de preotul maramureșean Andrei Marius Pop. Cu acest prilej, părintele paroh a fost hirotosit de către

Preasfințitul Părinte Macarie întru iconom stavrofor, primind, totodată, în dar din partea Preasfințitului Iustin Sigheteanul „Crucea Voievodală Maramureșeană pentru clerici”, în semn de apreciere pentru misiunea pe care o desfășoară pentru comunitățile românești din acea parte a Europei.

În timpul Sfintei Liturghii s-au făcut rugăciuni pentru tinerii care a fost răniți în incendiul de la clubul bucureștean “Colectiv” și pentru victimele atentatelor de la Paris.

La finalul Sfintei Liturghii, Preasfințitul Părinte Episcop Macarie i-a conferit Preasfințitului Părinte Iustin Sigheteanul, Arhiepiscop-vicar al Episcopiei Maramureșului și Sătmăruului, „Crucea Nordului pentru Arhiepiscop”, ca semn de prețuire, respect și colaborare între cele două eparhii.

În semn de mulțumire pentru invitația făcută și pentru ospitalitate, Preasfințitul Părinte Iustin Sigheteanul a oferit Preasfințitului Părinte Macarie o icoană cu Maica Domnului „Dulcea Sărutare”, realizată în atelierul de pictură al Mănăstirii sătmărene Țeghea.

La finalul slujbei, Preasfințitul Iustin Sigheteanul și-a exprimat bucuria și nădejdea că această manifestare duhovnicească face ca să rămânem statornici în credința noastră ortodoxă strămoșească și ne ajută să menținem pe mai departe candela credinței veșnic aprinsă, chiar departe de țară.

Tot duminică, 15 noiembrie 2015, de la ora 16,00, am vizitat Muzeul Universitar din Bergen, loc în care se organizează expoziția de icoane de patrimoniu din Transilvania. Aici va fi adusă străvechea icoană a Maicii Domnului de la Mănăstirea maramureșeană Dragomirești. Am fost întâmpinați și conduși în galeriile de artă medievală de către directorul muzeului, prof. dr. Henrik von Achen.

SINAXA MONAHALĂ

Arhim. Dr. Macarie Motogna

Mănăstirea Rohia

Sâmbătă, 5 decembrie 2015, când Biserica Ortodoxă îl cinstește pe Sfântul Sava cel Sfințit, la Mănăstirea „Sfânta Ana” Rohia a avut loc Sinaxa monahală a stareților, starețelor, egumenilor, egumenelor și duhovnicilor din mănăstirile și schiturile Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului și Sătmarului.

Sinaxa a fost precedată de săvârșirea Sfintei Liturghii de către Preasfințitul Părinte Iustin Sigheteanul, Arhiepiscop-vicar al Episcopiei Maramureșului și Sătmarului, în cadrul căreia a hirotonit întru diacon pe teologul Berețchi Dan Ioan pentru Parohia Pișcari, Protopopiatul Carei, și întru preot, pe diaconul Leș Gabriel pentru Parohia Curtuiușu Mare, Protopopiatul Chioar. Soborul slujitor a fost alcătuit din doisprezece stareți din eparhie și patru diaconi. După Sfânta Liturghie, a fost oficiată slujba Te-Deum-ului, ca mulțumire adusă lui Dumnezeu pentru toate darurile revărsate asupra tuturor mănăstirilor și schiturilor în cei douăzeci și cinci de ani de la reînființarea Episcopiei Maramureșului și Sătmarului.

Bucuria acestei zile a fost întregită de faptul că pentru prima dată a fost oficiată Sfânta Liturghie în noua biserică a Mănăstirii Rohia. Construcția bisericii a început în urmă cu aproape 20 de ani și a presupus multă osteneală și jertfă, atât din partea monahilor, cât și a credincioșilor. Pictura din biserică mănăstirii este realizată în proporție de 75 %.

Lucrările Sinaxei s-au desfășurat tot în biserică Mănăstirii Rohia, care este mama duhovnicească a tuturor mănăstirilor din Eparhie și au fost prezidate de către Preasfințitul Părinte Dr. Iustin Sigheteanul, Arhiepiscop-vicar al Episcopiei Maramureșului și Sătmarului. În deschiderea lucrărilor, Preasfinția Sa a făcut o evaluare a monahismului din punct de vedere duhovnicesc, administrativ, pastoral-misionar și social-filantropic, la un sfert de veac de la reînființarea Episcopiei Maramureșului și Sătmarului.

Arhimandritul Dr. Paisie Cinar, duhovnicul Mănăstirii Bârsana, a susținut o meditație cu tema: „Ethosul misionar al monahismului din Nord-Vestul Transilvaniei. Trecut și actualitate”.

În cadrul Sinaxei monahale a fost lansată monografia-album CHIVOTE ALE CREDINȚEI - Mănăstirile și Schiturile din Eparhia Maramureșului și

Sătmarului. Monografia cuprinde Catedrala Episcopală din Baia Mare, cele treizeci de mănăstiri și zece schituri din Episcopia Maramureșului și Sătmarului. Lucrarea a fost editată din inițiativa și purtarea de grijă a Preasfințitului Părinte Iustin Sigheteanul. Are un Cuvânt de binecuvântare al Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Justinian, Cuvânt înainte a Preasfințitului Părinte Iustin Sigheteanul și Cuvântul preliminar al Prof. Dr. Nicolae Edroiu, membru Corespondent al Academiei Române. În final este un material document al Arhim. Dr. Macarie Motogna despre mănăstirile dispărute din acest ținut de Nord-Vest al Țării. Lucrare se încheie cu un rezumat în limbile engleză și franceză și o hartă cu toate mănăstirile și schiturile existente. Această lucrare monumentală îi are ca autori pe Arhim. Dr. Macarie Motogna, Arhim. Dr. Timotei Bel și Arhim. Dr. Paisie Cinar. Monografia are 260 de pagini și 400 de imagini color, ce ilustrează viața monahală din Eparhia Maramureșului și Sătmarului. Volumul a fost editat în anul 2015, an declarat de către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, la propunerea Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul României, An Omagial al Misiunii Parohiei și Mănăstirii azi. Monografia a fost prezentată celor prezenți de către Arhim. Dr. Macarie Motogna, egumenul Mănăstirii Rohia.

Au urmat apoi discuții, luări de cuvânt ale întâistătorilor mănăstirilor și schiturilor, despre viața duhovnicească și gospodărească din mănăstiri.

În încheiere, Preasfințitul Părinte Iustin Sigheteanul a felicitat pe stareți și

starețe pentru realizările din cei douăzeci și cinci de ani de muncă și zdroabă monahală și i-a îndemnat pe cei prezenți și prin ei pe toți monahii și monahiile din Eparhie, la intensificarea vieții monahale și a trăirii în duhul filocalic. Fiecare mănăstire și schit să aibă în vedere și activități de ordin social-filantropic, să se îngrijească de cei vârstnici și de activități cu tineretul. Să se respecte întru totul Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române și Regulamentul vieții monahale. Preasfinția Sa a spus că Mănăstirea este un rai, iar bucuria viețuirii într-un astfel de loc să fie transmisă tuturor celor ce trec pragul mănăstirilor, ca lumea întreagă să devină un rai comun.

În bucuria colindelor s-au încheiat lucrările Sinaxei monahale din anul 2015.

Regal voievodal de colinde la Baia Mare

redacția

Cu binecuvântarea P.S. Părinte Iustin Sigheteanul, Arhiepiscop-vicar al Episcopiei Maramureșului și Sătmarului, în Catedrala Episcopală „Sfânta Treime” din Baia Mare s-a desfășurat concertul tradițional de colinde, intitulat „Colinde, colinde, colinde”, aflat la a X-a ediție.

Preasfinția Sa a avut ca invitați pe P.S. Vasile Bizău, Episcopul Greco-Catolic de Maramureș, Pr. Ioan Roman, Protopopul Romano-Catolic de Baia Mare. Au participat prefectul Anton Rohian al județului Maramureș, oficialități din județul Satu Mare și Maramureș, preoți de pe cuprinsul Episcopiei, stareți și starețe de mănăstiri, monahi și monahii, peste 2.500 de credincioși, care au umplut până la refuz primul nivel al Catedralei Episcopale. Concertul, organizat împreună cu Episcopia Maramureșului și Sătmarului, a fost destinat celor mai reprezentative coruri din Episcopie.

Au evoluat în concert Corul „Doxologia” al Catedralei, dirijat de Pr. Prof. Dr. Petrică Aurelian Covaciu; Corala „Arhanghelii” a preoților din Episcopie, având același dirijor; Corul „Sfântul Ioan Damaschinul” al Secției de Teologie Ortodoxă a Centrului Universitar „Nord” din Baia Mare, dirijat de Pr. Lect. Univ. Dr. Teofil Stan și Corul „Angelli” al Seminarului Teologic Liceal „Sfântul Iosif Mărturisitorul” din Baia Mare, dirijat de Pr. Prof. Drd. Andrei Baboșan. A fost un „concert regal voievodal”, a afirmat P.S. Iustin Sigheteanul, în încheierea manifestării. O vestire solemnă a apropierii mării sărbători a

Nașterii Mântuitorului nostru Iisus Hristos, făcută prin peste 25 de colinde, interpretate de voci alese, cu experiență, bine lucrate, cu un repertoriu din cele mai frumoase colinde scrise de nume consacrate în arta compoziției muzicale sau prelucrări. Vocilor din cor li s-au adăugat evoluțiile de efect ale soliștilor corurilor: Ioana Botiș, Paula Coteș, Emanuela Benciu, pr. protopop Ioan Socolan, din Satu Mare, Răzvan Pașca, diacon Ionuț Pleș, pr. Gabriel Gorgan, pr. Dănuț Săsăran, pr. Adrian Mihali, dar și cele ale urătorilor: pr. consilier eparhial Virgil Jicărean și seminaristul Gavril Pop.

Răsplătite cu minute în șir de aplauze, colindele s-au încheiat în intonarea celor patru coruri reunite și a întregii Catedrale a colindei tradiționale „Cerul și pământul”, după care toți cei prezenți au afirmat că așteaptă, deja, regalul din 2016. În sală, între spectatori, s-a aflat vestitul și exigentul profesor de muzică Iustin Podăreanu, care a venit să-și vadă, la pupitrul dirijoral, pe foștii săi elevi, ajunși, în locul său, în postura de dirijori. Elevi în care a sădit dragostea față de arta corală, el însuși obținând rezultate deosebite cu Corul „Angelli” al Seminarului băimărean, atât în țară, cât și peste hotare. cu ani în urmă.

”Crăciun în Maramureș”

redacția

Sub patronajul Preasfințitului Părinte Iustin Sigheteanul, Arhiepiscop-vicar al Episcopiei Maramureșului și Sătmăruului, s-a desfășurat, sâmbătă, 19 decembrie 2015, la Palatul Episcopal din Sighetu Marmăției, concertul de colinde „Crăciun în Maramureș”. Aceasta a XIII-a ediție a fost organizată de Protopopiatul Ortodox Român Sighet, protopop pr. Vasile Aurel Pop, Primăria municipiului Sighetu Marmăției, primar Ovidiu Nemeș, Asociația Filantropică Ortodoxă „Buna Vestire” din Sighetu Marmăției, Centrul Cultural Sighetu Marmăției și Palatul Episcopal. Au sosit colindători de pe toate văile care străbat Protopopiatul Sighet și se varsă în râul Iza. De pe Valea Ronei de Jos a sosit cântăreața Ileana Matus și Gupul „Moroșanca”, iar de pe Valea Satului din Breb, părintele Marian Vasile Pop, preot paroh, a venit cu un grup de copii cu care a anunțat Nașterea Mântuitorului.

Din vestita localitate Săpânța a sosit doamna preoteasă Ileana Luțai cu corul bisericii „Nașterea Maicii Domnului”, iar din Parohia Vadu Izei, Ioan Corneștean a adus cele mai frumoase colinde interpretate de grupul pe care îl conduce. Biserica cu hramul Sfântul Ioan Valahul din Parohia Valea Muntelui, Bârsana, a fost reprezentată în concert cu colinde din zestrea străbună a Maramureșului, învățate sub supravegherea preotului paroh Vasile Cornel Dunca. Cunoscuta interpretă maramureșeană Măriuca Verdeș a venit în fruntea colindătorilor din Parohia Ortodoxă Călinești.

Vecinii lor, din Parohia Sârbi, au venit împreună cu dirijorul lor, prof. Petrică Ștețiu. Și cei din Parohia Strâmtura l-au avut în fruntea lor pe profesorul Gheorghe Tăut. Toți au valorificat colindele din vastul repertoriu al satelor pe care le reprezentau. O prezență constantă la acest concert tradițional, care se desfășoară de 13 ani, au avut colindătorii din satul Mara, conduși de ani buni de dascălul Duțu Chira. O impresie deosebită prin calitatea interpretativă a colindelor a fost cel al Parohiei sighetene „Adormirea Maicii Domnului”. Corul, înființat în urmă cu 47 de ani, este dirijat de Gheorghe Pop, unul din cei mai pricepuți profesori de muzică din municipiu. Tot un cor cu tradiție este și cel al Parohiei „Sfinții Arhangheli Mihai și Gavriil”, dirijat de prof. Carmen Oprișan. Repertoriul a fost ales din cele mai frumoase creații și armonizări ale compozitorilor români. Din Ucraina a sosit cu colinda corul Parohiei Slatina, dirijat de Ileana Șiman. Ei au venit împreună cu preotul românilor ortodocși,

părintele Dorin Bilețkii. Le-a urmat corul Parohiei Rona de Jos, dirijat de pr. Marius Iusco, cu colinde de o frumusețe aparte. Concertul a fost încheiat de Grupul psaltic condus de pr. Marcel Oprișan, grup creat nu de multă vreme, care a evoluat în premieră și a produs o mare surpriză credincioșilor prezenți în sala de la Palatul Episcopal.

Filarmonica din Satu Mare a răsunat de glasul colindătorilor

Andrei Fărcaș
ziarul "Graiul Maramureșului"

Cu binecuvântarea Preasfințitului Părinte Iustin Sigheteanul, Arhiepiscop-vicar al Episcopiei Maramureșului și Sătmăruului, Filarmonica „Dinu Lipatti” din Satu Mare a găzduit concertul anual de colinde al elevilor sătmăreni. Organizatori au fost Liceul Teologic Ortodox „Nicolae Steinhardt” din Satu Mare, în colaborare cu Inspectoratul Școlar Județean Satu Mare. Serbarea dedicată apropiaței sărbători a Nașterii Mântuitorului a trezit pentru spectatori amintirile dragi din anii copilăriei, cu colindele de pe prispa gazdelor, răsplătite cu cocuți, mere și nuci, cu urări alese pentru copiii urători.

Și este firesc să fie așa, pentru că au intrat în scenă preșcolarii de la Grădinița Liceului Teologic Ortodox „Nicolae Steinhardt” din Satu Mare, instruiți de prof. Ioan Popa Bota, cu glasurile lor cristaline și sincere. Au urmat sceneta „Irozii”, coordonați de Anca și Stelian Roșian, o altă scenetă care a provocat nostalgii, la fel ca și colindătorii de la Centrul Școlar de Educație Inclusivă Satu Mare.

Cu aplauze multe au fost primiți copiii oșeni de la „Florile Turțului”, formație artistică a Grupului Școlar „Anghel Saligny” din Turț, coordonați de prof. Gheorghe Ciupac.

Recitalul de colinde a continuat cu evoluția elevilor de la Liceul Teologic Ortodox „Nicolae Steinhardt”: elevii clasei I, coordonați de învățătoarea Ramona Filip; elevii claselor a V-a și a VI-a, îndrumați de prof. Cristian Nemet și prof. Loredana Botiș; Corul „Axios” al Liceului, dirijat de prof. Ioan Popa Bota, iar în final Corul Profesorilor de la Liceul Teologic Ortodox „Nicolae Steinhardt”, dirijat de același domn profesor Ioan Popa Bota.

Concertul a lăsat frumoase amintiri pentru fiecare spectator, subliniate și de cei care au luat cuvântul și au mulțumit colindătorilor: președintele Consiliului Județean Satu Mare, Adrian Ștef, primarul dr. Costel Dorel Coica, directorul Liceului Teologic Ortodox „Nicolae Steinhardt”, pr. prof. Gabriel Groza.

Ca un corolar al sărbătorii colindatului la Satu Mare, a luat cuvântul Preasfințitul Părinte Iustin Sigheteanul, care a vorbit despre semnificația colindei din punct de vedere creștin și despre importanța colindatului ca element de identitate națională reprezentativă în Uniunea Europeană și pe glob. Amintirea acestei seri va dăinui mult timp în inimile celor care au fost colindați.

V. APARIȚII EDITORIALE

Un istoriograf de prestigiu și o lucrare monumentală, de suflet, pentru Maramureș

Pr. Lect. Univ. Dr. Vasile BORCA

Am găsit de cuviință că o prefață la o astfel de carte se cuvine să poarte un titlu, chiar dacă nu mă încadrez în normele uzuale.

Iubiți cititori, căutători și îndrăgitori ai trecutului și neamului nostru, această carte este darul Providenței divine pentru poporul dreptcredincios din această parte a țării.

Se cuvenea ca acela care s-a aplecat cu osârdie și acrivie asupra atâtor personalități și evenimente din istoria atât de frământată a Maramureșului, care le-a tratat și reliefat foarte documentat, la o înaltă ținută științifică și cu o responsabilitate academică pe măsură, să realizeze și încununarea tuturor acestor străduințe, să analizeze și să sintetizeze, în același timp, sub cupola unei opere monumentale de excepție, cea mai îndreptățită, autorizată și competentă lucrare în domeniu: Istoria Bisericii Ortodoxe Române din Maramureș.

Și iată că Bunul Dumnezeu, la vârsta patriarhală, cu care l-a binecuvântat, l-a învrednicit pe distinsul și neobositul profesor Dr. Nuțu Roșca, din Sighetu Marmației, maramureșean neaș, cu rădăcini nobiliare de pe Valea Izei, un adevărat voievod al culturii maramureșene, încât și-a împlinit acest frumos și nobil țel.

Cartea de față este o lucrare istorică monumentală, de o mare stringență pentru istoriografia Maramureșului. Prin această operă se umple un mare gol în acest domeniu. Am avut câteva lucrări mai vechi și mai noi (Prof. Univ. Dr. Simion Reli, Biserica ortodoxă română din Maramureș în vremile trecute, Cernăuți, 1938; George Cristea, În Țara bisericilor de lemn, Sibiu, 1989; a abordat problema Pr. Prof. Univ. Dr. Acad. Mircea Păcurariu în Istoria Bisericii Românești din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș, Cluj-Napoca, 1992; și Pr. Dr. Vasile Augustin, vicar-eparhial, Episcopia Maramureșului – organizare administrativă, Baia Mare, 2006, care tratează în parte și latura istorică), dar una exhaustivă lipsea și de aceea se simțea nevoia acută pentru cultura și spiritualitatea acestui nord de țară de o astfel de operă remarcabilă.

Ceea ce este și mai important, și nobil, este faptul că Biserica Ortodoxă din Maramureș merita și aștepta un astfel de DOCUMENT înobilator,

îndeosebi, acum, la aniversarea unui sfert de veac de la reînființarea Episcopiei, care să se alăture la alte multe și frumoase realizări în toate compartimentele vieții materiale și spirituale. Dl. prof. Dr. Nuțu Roșca ne-a oferit acest dar ca o încununare și înnobilare aniversară.

Lucrarea de față este una amplă, peste 900 de pagini, structurată în 35 de capitole, cu 1.382 note subliniare și 303 surse bibliografice.

Este o operă minuțios gândită, împărțită și tratată cu toată rigoarea științifică, întrebuițând atât analiza, cât și sinteza, în mod echilibrat.

Ca o remarcă istoriografică a autorului este folosirea “argumentelor plauzibile de logică istorică” (p. 861), ce s-au impus ori s-au evidențiat în urma unor documentări.

Argumentarea și documentarea sunt clare, pertinente și bine încadrate în contextul expunerii. Autorul iese puțin din tiparele vechii istoriografii despre încreștinarea daco-romanilor, doar prin filiera romană, accentuând importanța elementului autohton. O altă remarcă lăudabilă a autorului este faptul că prin această lucrare, ca și, de fapt, prin cele precedente, se distinge ca un bun teolog și istoric bisericesc, un har cu care Bunul Dumnezeu l-a înzestrat datorită vieții curate și încadrării permanente în comuniunea cu Sfânta Biserică și cu tainele ei dumnezeiești. De asemenea, o altă notă distinctă a operei de față este frecvența actualizare a evenimentelor istorice, ceea ce sporește rolul pedagogic al cărții.

Istoria de față reliefează faptul că locuitorii acestui ținut, deși izolați de cordonul de munți ce-l împrejmuiesc, maramureșenii nu s-au înstrăinat, ci au ținut legătura cu frații lor din celelalte provincii și, astfel, au dus viața și s-au simțit în permanență în unitatea neamului lor (p. 861).

Este subliniat rolul Maramureșului de “țară matcă” și “leagănul voievozilor” descălecători.

Un alt merit deosebit al d-lui prof. Nuțu Roșca din lucrarea de față este că tratează Istoria Bisericii Ortodoxe din Maramureș nu izolat, ci în contextul întregii Istorie a Bisericii Ortodoxe Române.

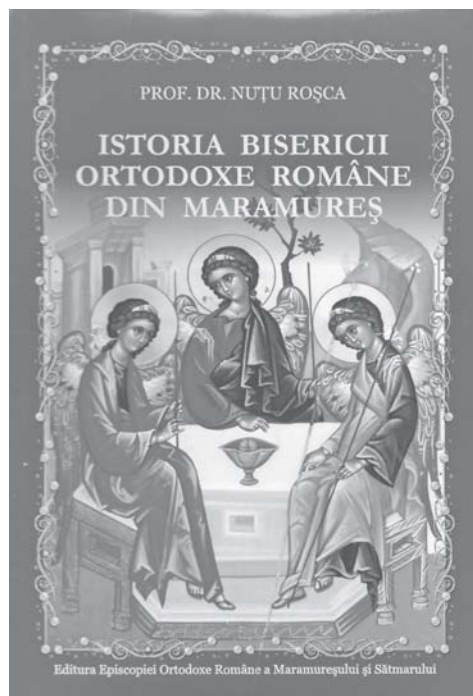
De asemenea, trebuie remarcat un alt aspect esențial al operei de față, care reliefează și răzbate din toate capitolele cărții și anume rolul decisiv și important pe care Ortodoxia l-a avut în viața poporului nostru. Biserica Ortodoxă și-a îndeplinit cu cinste, demnitate și responsabilitate rostul ei în istoria Neamului românesc. Ea a fost marea născătoare și formatoare a conștiinței românești. La sânul ei, acest popor a supt credința dreptmăritoare, dragostea și omenia, făcându-l un popor conștient și demn între popoarele lumii. Biserica ne-a născut, ne-a format și apărât conștiința și ființa națională.

Dacă Biserica Ortodoxă n-ar fi fost aici, noi astăzi nu mai eram pe acest pământ ca popor român. Eram oricine și orice neam: huni, avari, turci, unguri sau altcineva, dar nu români. Biserica Ortodoxă ne-a salvat Neamul din marile cataclisme ale istoriei prin care am trecut. De aceea, străinii neprieteni și vrăjmașii s-au luptat din răsuputeri s-o destrame, s-o compromită, s-o anihileze. Așa a venit dezbinarea de la 1700, din Ardeal, așa se explică asaltul sectelor și al tuturor forțelor oculte care se iau la întrecere în a discredita și întina adevărurile de credință și unitatea Bisericii.

Dureros este că azi, unii din fiii Bisericii străbune își uită mama lor, atât de scumpă, care i-a născut, i-a crescut și i-a format în dreapta credință; ba, mai mult, o hulesc sau o ponegresc cu epitete grosolane și murdare.

Biserica a adus lumină, pace și echilibru în sufletele oamenilor. În vremurile de demult, cât și în cele mai apropiate, a fost ocrotitoarea săracilor și năpăstuiților. Ea a sensibilizat și inițiat conștiințele oamenilor în sentimentul binelui, frumosului, dreptății și adevărului. Biserica a fost și rămâne marea școală, permanent disponibilă și deschisă, din copilărie și până la bătrânețe, care, pe lângă învățătura despre Dumnezeu și mântuire, a promovat inițierea în tainele scrisului, ale cititului, ale cunoașterii și culturii, în general. Biserica a fost întotdeauna o punte între pământ și cer, între vremelnicie și veșnicie, care a înnobilit sufletele oamenilor cu harul și pacea divină, umplându-le de bucurie și făcându-le să guste din fericirea ce dă speranțe și iluminări veșnice. Sub cupola ei, Biserica ne-a înfrățit prin rugăciune, ne-a sfințit munca și hărnicia cu alese și sfinte virtuți.

În viața poporului român, Biserica a fost o adevărată poartă a cerului, unde moșii și strămoșii au aflat mângâiere, odihnă, ajutor și lumină. De aceea, pe bună dreptate, Biserica Ortodoxă Română este "Maica Neamului românesc", precum afirma marele nostru geniu Mihai Eminescu, Lucafărul poeziei românești.

De aceea, “a vorbi de rău sau a batjocori Biserica Ortodoxă înseamnă a da o palmă propriei tale mame, pentru că această Biserică este mama fiecăruia dintre noi, cu a Neamului dimpreună. Ești liber, frate, să pleci de acasă (cum au plecat sectarii), să te întorci ori să rămâi printre străini, dar nu vorbi de rău ce are mai sfânt neamul românesc, Biserica, în care am văzut lumina lumii ca neam și ca persoane. Dacă nu poți reveni în ea, adu-ți aminte că de aici ai plecat... și fii blând și înțeleghător față de mama care te-a născut și te-a crescut până ieri-alaltăieri” (Ioan Alexandru).

Iubite cititorule, “avem în această lucrare o istorie a ierarhilor, a preoților, a credincioșilor, a evenimentelor, a durerilor și înfăptuirilor, dar și o istorie a sufletului românesc”, precum precizează însuși autorul (p. 871).

Ne bucurăm de această mare și prestigioasă realizare pentru istoriografia și cultura Maramureșului. Îl felicităm pe autor, îi dorim multă sănătate, bucurii și-L rugăm pe Bunul Dumnezeu să-i primească această ofrandă de suflet din care vor avea de învățat generațiile de azi și cele de mâine - în special elevii seminariști și studenții teologi - care va rămâne o lucrare istorică de referință pentru spiritualitatea ortodoxă română din Maramureș.

Chivote ale credinței

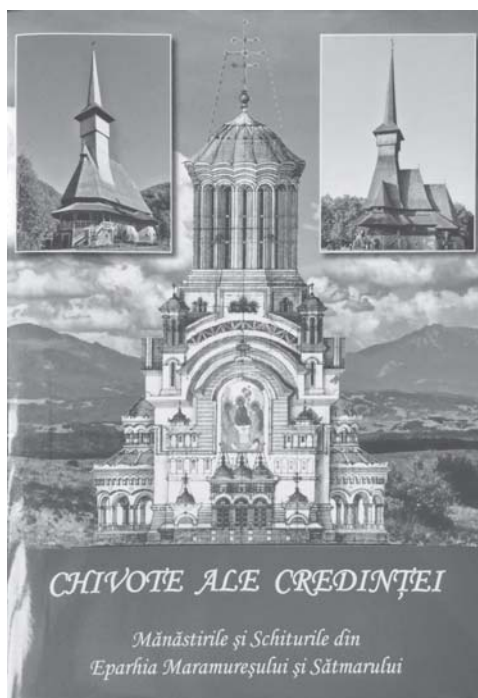
Prof. Dr. Nicolae EDROIU

membru corespondent al Academiei Române

Monografia ilustrată privitoare la *CHIVOTE ALE CREDINȚEI, Mănăstirile și Schiturile din Eparhia Maramureșului și Sătmarului*, întocmită ca urmare a îndemnului atât de potrivit și de actual pentru vremea noastră al Preafericitului Părinte DANIEL, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, atent sprijinitor al eforturilor de repertoriare a Parohiilor și Mănăstirilor din cuprinsul României, este un răspuns firesc și concret al fiilor eparhiei, înzestrați cu harul cărturăresc și cu devoțiune filială. Prin acest bogat volum se concretizează, la nivelul Transilvaniei septentrionale, zonă de veche și relevantă trăire ortodoxă, direcția de cercetare istorică și instituțională care anturează fecund și îmbogățește spiritual anul 2015, proclamat în Biserica Ortodoxă Română drept An al Misiunii Parohiei și al Mănăstirii.

În Eparhia Maramureșului și Sătmarului, îndemnul Preafericitului Sale a fost apropiat și sprijinit cu aleasă râvnă spirituală de iluștrii ierarhi, Arhiepiscopul Justinian al Episcopiei Maramureșului și Sătmarului și Iustin Hodea Sigheteanul, Arhiepiscop-vicar, fii vrednici și statornici ai monahismului maramureșean, fiind astfel pusă în valoare, odată mai mult, extraordinara bogăție cultural-spirituală și artistică a regiunii septentrionale din cuprinsul spațiului ortodox românesc.

În mirificul Maramureș, atât de autentic românesc și atât de profund creștin, valorile ortodoxe românești răsar la tot pasul, îl însoțesc pe omul locului în toate momentele vieții și deopotrivă pe trecătorul venit din altă parte,

dornic să-i cunoască și să-i admire monumentele istorico-bisericești, mărturiile ale statorniciei în credință, în primul rând specificele edificii bisericesti din lemn, prin care a uimit o lume întreagă.

Aici turllele de lemn ale bisericilor, amplasate de regulă pe terase vizibile din depărtare, se înalță semeț spre cer, împungându-l parcă, glăsuind peste timp despre tăria de caracter și tensiunea spre înalt care-i animă pe locuitorii acestui ținut ce pare de legendă.

O civilizație a lemnului, așa cum numai aici găsești, domină regiunea masiv românească din această margine de Țară. Încântă peisagiul natural și mai ales civilizația rurală, arhitectura satelor și portul de aici, obiceiurile prin care românii zonei au apărut și perpetuat o veritabilă cultură populară, autentică icoană a unei vieți curate și cu frică de Dumnezeu.

Căci aici, oamenii ce au locuit și locuiesc Maramureșul cnezial și voievodal au prezervat și au transmis, în timp, civilizația românească din această margine de Țară, o veritabilă cultură, nepermeată de nonvalori, oferind românității marca autentică prin care spațiul acesta nordic se dovedește a fi, spun unii și nu puțini, un fidel creator și păstrător de nestemate valori spirituale, cultural-artistice cu caracter și neștirbită identitate națională.

În prelungirea Maramureșului vine Sătmarul, și apoi Bihorul, zone puternic influențate de valorile culturii septentrional românești, flancând astfel Nord-Vestul țării noastre cu vetre monahale unde s-a creat, în veacuri de demult și depozitat cea mai veritabilă cultură și artă transilvan-românească, spiritualitate identitară care contribuie în cel mai înalt grad la specificul național.

Mănăstirile din acest areal și-au avut rosturile lor în ansamblul civilizației românești, în general, menținând aprinsă în condiții dificile și adeseori asupritoare candela credinței strămoșești, cu particularități care și astăzi uimesc prin trăinicie și dârzenie a crezului românesc și ortodox. Tocmai de aceea sunt căutate și cercetate nu numai de către români, dar și de tot mai mulți specialiști și turiști străini, dornici să se desfete spiritualicește, să ne cunoască mai bine, să pătrundă tainele unei istorii îndelungate și a unei culturi de o extraordinară vitalitate.

Vetrele monahale ortodoxe din Maramureș și Sătmar spun istoria unei credințe vii, statornică și dârză, pe care asupritorii și puternicii vremii au vrut-o îngenunchată și docilă, dar au realizat, în cele din urmă, că oamenii locului sunt mai tari decât puterea lor armată, mai adânci în crezul lor ortodox decât orice speculație sau curent religios ademenitor, fiind parcă înrădăcinați în pământul ce le-a fost plămădit și în biserica ce le sfințește pământul ce i-a plămădit.

Cititorii care vor citi rândurile acestei monografii și vor vedea imaginile atât de frumoase ce îmbogățesc imagistic volumul, vor afla la fiecare pagină, în cuvinte sau în fotografii, memento-uri ale statorniciei în ortodoxie și mărturisiri ale unor trăiri autentice și nedezmintite românești.

Volumul de față se remarcă prin acuratețea prezentării acestor vetre monahale, prin ținută științifică, prin prezentare grafică nu în ultimul rând.

Este meritul alcătuitoarelor acestei lucrări de a ne fi pus în față informații și imagini cu privire la aceste valori perene românești, care fac din Maramureș un spațiu inconfundabil al vechii și actualei civilizații românești dintr-un areal atât de identitar ca acesta.

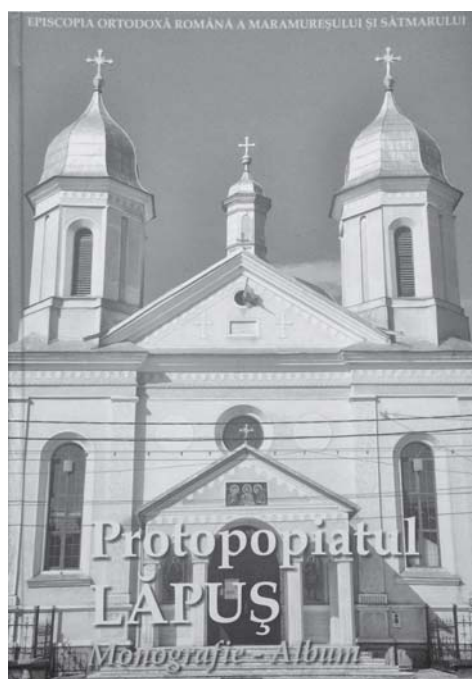
Lucrarea se prezintă, totodată, drept un prețios ghid pentru localnicii și deopotrivă pentru călătorii prin acest spațiu, fie români, fie străini.

Pentru aceasta avem să aducem calde mulțumiri celor care au trudit la întocmirea acestei valoroase lucrări, ce va fi solicitată, nu ne îndoim de aceasta, de mulți doritori care să cunoască și să admire frumusețile naturale și mai ales spirituale ale Maramureșului și Sătmarului: Arhim. Dr. Macarie Motogna, starețul Mănăstirii „Sfânta Ana” Rohia, Arhim. Dr. Timotei Bel, exarhul mănăstirilor din Eparhia Maramureșului și Sătmarului și Arhim. Dr. Paisie Cinar, duhovnicul Mănăstirii Bârsana.

Monografia Protopopiatului Lăpuș

Andrei Fărcaș

ziarul "Graiul Maramureșului"

Lăudabilă inițiativa Episcopiei Maramureșului și Sătmăruului de a începe editarea monografiilor protopopiatelor. La sfârșitul anului trecut a văzut lumina tiparului Monografia-album dedicată celor 40 de mănăstiri și schituri din Eparhie, iar acum, de câteva zile, a apărut prima Monografie-album din Episcopie, cea a Protopopiatului Lăpuș.

Este o lucrare din ciclul realizat „la propunerea Părintelui Patriarh Daniel și cu hotărârea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române”, în „Anul Omagial al Misiunii Parohiei și Mănăstirii Azi” și „Anul Comemorativ al Sfântului

Ioan Gură de Aur și al Marilor Păstori de Suflete de la Eparhii”, în care „se cuvine să mulțumim Preafericirii Sale, care are o abordare dinamică și globală a lucrării Bisericii în societate și, prin această hotărâre, ne-a oferit prilejul să adunăm datele și imaginile necesare în vederea publicării Istoriei Parohiilor Ortodoxe Românești din Patriarhia Română, care ne-au fost de mult folos în editarea celor 8 monografii ale protopopiatelor și parohiilor din eparhia noastră”, scrie în Cuvântul înainte P.S. Dr. Iustin Sigheteanul, Arhiepiscop vicar al Episcopiei Maramureșului și Sătmăruului, inițiatorul și coordonatorul monografiilor. Așadar, lucrarea face parte dintr-o serie monumentală, care va cuprinde monografiile celor peste 200 de protopopiate din țară ale Patriarhiei Române, un document care va rămâne peste veacuri dovada a ceea ce a însemnat Ortodoxia în Istoria Neamului Românesc, ca religie a dreptei credințe, perioada de referință a începutului mileniului trei.

Î.P.S. Arhiepiscop Justinian, Întâistătătorul Eparhiei Maramureșului și

Sătmarului, subliniază că „întocmirea monografiilor parohiilor din Episcopia Maramureșului și Sătmarului, însoțite de grăitoare imagini, reprezintă o ofrandă, un dar pe care îl aducem lui Dumnezeu, acum, la împlinirea celor douăzeci și cinci de ani de la reactivarea sfintei noastre eparhii. Episcopia Maramureșului și Sătmarului este o străveche episcopie ortodoxă, cu un trecut deosebit de important pentru poporul român din această parte de țară românească.”

Monografia album are peste 300 de pagini, peste 450 de fotografii color, tipărite pe o hârtie de foarte bună calitate, și prezintă, în ordine alfabetică, istoricul fiecărei localități și a celor peste 60 de parohii și filii în parte, lista preoților slujitori de-a lungul anilor, personalitățile importante care s-au născut în arealul parohiei, monumentele istorice bisericesti, activități catehetice, filantropice și sociale. Monografia prezintă și istoricul Protopopiatului Lăpuș, de la înființare până în prezent.

De remarcat că, pentru realizarea acestei lucrări, au fost cercetate arhivele din diferite locuri, scrierile și referințele despre localitate și parohii, încât, pentru cei interesați, monografia devine un instrument de lucru obligatoriu pentru viitoarele lucrări științifice din varii domenii de activitate. Ea este o mărturie a existenței Ortodoxiei pe aceste meleaguri din timpuri imemorabile, care se confundă, indubitabil, cu istoria ancestrală a poporului român.

Monografia Protopopiatului Baia Mare

Andrei Fărcaș

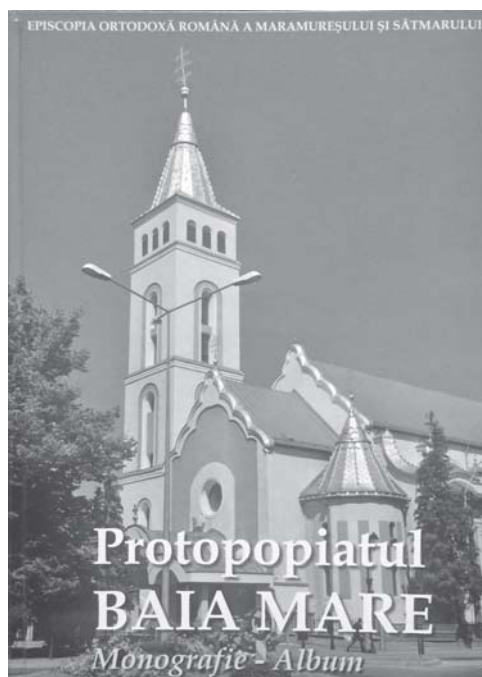
ziarul "Graiul Maramureșului"

A ieșit recent de sub tipar, la Editura Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului și Sătmarului, a treia monografie-album, din ciclul celor care vor prezenta toate mănăstirile și schiturile din Eparhie și cele 8 protopopiate. Aceste cărți monumentale, de peste 300 de pagini, în format A4, cu un bogat conținut informativ și imagistic, apar cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Justinian, Întâistătătorul Episcopiei Maramureșului și Sătmarului și sub îndrumarea Preasfințitului Părinte Iustin Sigheteanul, Arhieru-vicar. Până în prezent au apărut monografia-album „Chivote ale credinței - Mănăstirile și Schiturile din Eparhia Maramureșului și Sătmarului” și *Protopopiatul Lăpuș, Monografie-Album*.

Aceste monografii-album sunt cărți de referință pentru istoria Bisericii Ortodoxe din Maramureș și Sătmar, care au presupus o muncă enormă de documentare și ilustrare, pentru că ele prezintă separat fiecare parohie din protopopiate, cu istoricul comunității, cu numele preoților care au slujit și

cei care slujesc acum, cu activitățile culturale și filantropice desfășurate și în curs de desfășurare, profilul parohiei, bisericile monumente istorice, istoricul parohiei, sursele bibliografice, date de contact etc.

Monografia apărută recent, cea de a treia, este dedicată Protopopiatului Baia Mare. Are 300 de pagini și se deschide cu o „Binecuvântare” a Înaltpreasfințitului Părinte Justinian, urmată de un Cuvânt înainte al Preasfințitului Părinte Iustin Sigheteanul despre ce înseamnă Episcopia Maramureșului și Sătmarului azi. Urmează istoricul Protopopiatului Baia Mare, scris de protopopul pr. Fabian Coroian, după

care sunt prezentate parohiile în ordine lor alfabetică: cele 15 parohii din Baia Mare, 48 parohii din localități și două biserici ale unităților de cult auxiliare: biserica *Sfântul Mare Mucenic Gheorghe* a Penitenciarului Baia Mare și biserica *Sfântul Mare Mucenic Gheorghe* din Unitatea Militară Baia Mare.

Volumul are o hartă a Protopopiatului cu toate unitățile de cult și o hartă administrativă a Episcopiei Maramureșului și Sătmăruului.

Aflăm din acest volum că în Protopopiatul Baia Mare, care are peste 123.000 de credincioși, activează 105 preoți, din care 87 la parohii, 6 la Catedrala Episcopală „Sfânta Treime” și 8 la unitățile auxiliare de cult, un preot la Mănăstirea Habra și un stareț la Mănăstirea Chiuzbaia.

Monografia-album devine un capitol din isoria contemporană care se scrie cu fiecare zi în Baia Mare și teritoriul arondat Protopopiatului Ortodox de aici.

Părintele Serafim Man o slujire mereu vie

Pr. Dr. Cristian Ștefan
consilier cultural

Cel care parcurge paginile acestui volum va înțelege pe deplin chipul și trăirea vrednicului duhovnic, cel care a fost un om apropiat de semenii și aplecat asupra neajunsurilor lor, realitate ce a înlesnit apropierea sufletească față de cei ce l-am cunoscut. Numeroasele zidiri sufletești și realizări materiale nu fac altceva decât să-l înveșnicească pe Părintele Serafim și să-l așeze în rândul marilor viețuitori ai Rohiei, realități care au fost consemnate în volumul omagial de către numeroșii iubitori ai Părintelui Serafim.

Volumul este structurat în trei părți. În prima parte sunt republicate materialele din volumul "Serafim Man de la Mănăstirea "Sf. Ana" Rohia - la ceas aniversar", apărut în anul

2010, la împlinirea a 75 de ani de viață.

Cea de-a doua parte este dedicată mesajelor trimise obștii monahale de la Rohia, la slujba de înmormântare a Părintelui Serafim Man, amintindu-le aici pe cele adresate de către Preafericitul Părinte Patriarh Daniel Ciobotea și Înaltpreasfințitii Părinți Laurențiu al Ardealului, Andrei al Clujului, Maramureșului și Sălajului, Casian al Dunării de Jos, precum și cuvintelor de la slujba de înmormântare adresate celor prezenți de către Î.P.S. Sa Arhiepiscop și Mitropolit Andrei Andreicuț, Î.P.S. Sa Arhiepiscop Justinian și P.S. Sa Iustin Sigheteanul. Ca o completare la această parte sunt cuprinse alte materiale scrise în amintirea Părintelui Serafim de către ucenici ai dânsului.

Ultima parte este un capitol dedicat unor interviuri acordate de Părintele Serafim, dar și câtorva cugetări ale Prea Cuvioșiei Sale.

Drept urmare, îndemnăm pe cât mai mulți iubitori de frumos să lectureze acest volum omagial, pentru că el are meritul de a ni-l ține aproape pe Părintele Serafim, de a ne aduce multă lumină și de a ne consolida sufletul pe cărarea duhovnicească, cea mai bună, cea mai frumoasă și cea mai sigură către Împărăția lui Dumnezeu.

VI. ACTIVITĂȚI CU TINERETUL

Întâlnirea tinerilor ortodocși din Europa 4-7 septembrie 2015

sursa: ziarullumina.ro

Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române a participat vineri, 4 septembrie 2015, la deschiderea oficială a Întâlnirii Tinerilor Creștini Ortodocși din Europa, care se desfășoară la Cluj-Napoca în perioada 4-7 septembrie. La evenimentul organizat în Piața Avram Iancu din Capitala Europeană a Tineretului au fost prezenți mii de tineri din toată Europa.

Tinerii ortodocși – mărturisitori ai iubirii lui Hristos și misionari ai Bisericii.

Cu acest prilej Preafericitul Părinte Patriarh Daniel a adresat celor prezenți cuvântul intitulat Tinerii ortodocși – mărturisitori ai iubirii lui Hristos și misionari ai Bisericii. Întâistătorul Bisericii Ortodoxe Române a subliniat faptul că Biserica este chemată să acorde o atenție deosebită tinerilor.

„Dificultățile cu care se confruntă tinerii în societatea contemporană sunt atât de natură economică (sărăcia materială, șomajul, deruta profesională, nesiguranța vieții de mâine, deprimarea), cât și de ordin moral (libertinaj, violență, droguri, alcoolism, trafic de ființe umane) și spiritual-religios

(sectarismul, fanatismul și prozelitismul religios). În fața acestor probleme, Biserica este chemată să acorde o atenție deosebită tinerilor, apărând inocența, sinceritatea, curajul, dorința de înnoire și toate valorile acestei vârste binecuvântate de Dumnezeu pentru cultivarea demnității umane și a unei vieți sănătoase, precum și pentru căutarea mântuirii sau a vieții veșnice. Astfel, în mod practic, este absolut necesară o lucrare pastoral-misionară a Bisericii mai intensă și mai vastă de îndrumare și susținere a tinerilor elevi, studenți, a tinerilor căsătoriți, a tinerilor care lucrează mult, deși primesc bani puțini, a tinerilor șomeri, care nu au un loc de muncă, oferindu-le asistență spirituală, pastorală și social-caritabilă atât celor din România, cât și celor din afara granițelor acesteia”, a spus Preafericirea Sa.

Investiția în tineri este cea mai importantă

Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului și-a exprimat, în cadrul deschiderii oficiale a Întâlnirii Tinerilor Creștini Ortodocși de la Cluj, îngrijorarea pentru continentul european, care a intrat în derivă, nu doar din punct de vedere spiritual, ci și demografic. În opinia Înaltpreasfințitului Părinte Andrei, tineretul creștin este cel care are puterea de a redresa societatea europeană. „Pentru a reuși această schimbare a Europei, investiția în tineri este cea mai importantă”, spune Înaltpreasfinția Sa, care le atrage atenția totodată celor care au misiunea de a-i forma și educa.

„Considerăm că investiția în tineri este cea mai importantă. Nu zadarnic ne spune înțeleptul Solomon: «Deprinde pe tânăr cu purtarea pe care trebuie să o aibă și chiar când va îmbătrâni nu se va abate de la ea». Noi, cei maturi, avem mare răspundere de ceea ce punem la temelie a vieții lor, de felul în care plămădim ființa lor socială. Felul de a fi și pilda personală a fiecăruia dintre noi are mare importanță. Noi trebuie să-i problematizăm cu marile idei spirituale ce frământă omenirea astăzi și să-i încredințăm că integritatea lor sufletească și puritatea vieții sunt cele mai de preț comori pe care le posedă”, a spus Înaltpreasfinția Sa.

La festivitatea de deschidere au fost prezente numeroase oficialități, autorități locale și centrale. În cadrul evenimentului au luat cuvântul și Dl. Victor Opaschi, Secretar de stat pentru Culte, Dl. Emil Boc, Primarul Municipiului Cluj-Napoca, Dl. Acad. Prof. univ. Dr. Ioan-Aurel Pop, Rectorul Universității Babeș-Bolyai și Preasfințitul Părinte Florentin Crihălmeanu, Episcop Greco-catolic de Cluj-Gherla.

La final, Înaltpreasfințitul Părinte Iosif, Mitropolitul Ortodox Român al Europei Occidentale și Meridionale, a susținut meditația serii.

„Să prețuiți sfințenia”

Întâlnirea Tinerilor Ortodocși din Europa a continuat în dimineața de 5 septembrie 2015, începând cu ora 09,00 când a fost rostită, în fața Catedralei Mitropolitane, Rugăciunea de dimineață în limbile română și engleză.

După acest moment, a fost susținută meditația zilei de către Preasfințitul Părinte Macarie, Episcopul Ortodox Român al Europei de Nord, de pe esplanada Catedralei Mitropolitane din Cluj-Napoca, făcând referire la textul biblic I Timotei 4, 12-16: „Nimeni să nu disprețuiască tinerețile tale, ci fă-te pildă credincioșilor cu cuvântul, cu purtarea, cu dragostea, cu duhul, cu credința, cu curăția. Până voi veni eu, ia aminte la citit, la îndemnat, la învățatură. Nu fi nepăsător față de harul care este întru tine, care ți s-a dat prin proorocie, cu punerea mâinilor mai-marilor preoților. Cugetă la acestea, ține-te de acestea, ca propășirea ta să fie vădită tuturor. Ia aminte la tine însuși și la învățatură; stăruie în acestea, căci, făcând aceasta, și pe tine te vei mântui și pe cei care te ascultă”.

În cadrul acesteia, Preasfinția Sa a transmis tinerilor că pentru a birui trebuie să ținem cu putere cuvântul vieții (Filipeni 2, 16), iar din acest legământ să ne desprindem numai pentru unirea cu Cuvântul Vieții.

„Ne-am rugat împreună acum, într-o atmosferă de care ne vom aminti multă vreme, cu sentimentul că aparținem unei Biserici vii și lucrătoare. Însă frumusețea acestei întâlniri, copleșită de tinerețea chipurilor voastre și de inimile capabile de iubire până la jertfă, nu va fi deplină până ce ele nu vor fi transformate pentru veșnicie în icoane ale lui Hristos, spre a deveni luminători în lume.

Ca să biruim, trebuie să ținem cu putere cuvântul vieții (Filipeni 2, 16), iar din acest legământ să ne desprindem numai pentru unirea cu Cuvântul Vieții. Să vă propuneți din primele gânduri ale tinereții să prețuiți sfințenia. Nu este imposibil, dacă ne lăsăm în grija lui Dumnezeu, pentru că în lupta ispitelor, harul mângâietor ne va dărui puterea și pacea, care covârșește toată răutatea și neputința sufletelor și a trupurilor noastre”, a spus Preasfințitul Părinte Macarie.

Între orele 10,30 - 12,30, au avut loc dezbateri pe grupuri restrânse în școlile centrale din Cluj-Napoca (Cunoaștere personală și interacțiune coordonată. Discuții tematice. Schimb de experiență).

„Când omul primește cuvântul lui Hristos, Acesta îi reinnoiește întreaga ființă”

În cea de-a doua zi a Întâlnirii Tinerilor Ortodocși din Europa, seara,

în prezența Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, Părintele Arhimandrit Zaharia Zaharou de la Mănăstirea Sfântul Ioan Botezătorul din Tolleshunt Knights, Anglia, a susținut conferința „Relațiile interpersonale în lumina relației noastre cu Dumnezeu”, în Sala Polivalentă din municipiu.

În cadrul acesteia, a transmis tinerilor că dacă vrem să avem o legătură vie cu Dumnezeu, adică să-L iubim cu toată inima și să petrecem pururi în prezența Lui, avem trebuință de o inimă curată și liberă.

„Există o singură bucurie care merită cinstirea noastră și aceasta este bucuria care izvorăște din Dumnezeu Însuși, deoarece numai ea este desăvârșită și deplină. Fiind dăruită de Dumnezeu, ea lucrează prin Duhul Sfânt. Acestei neprețuite bucurii îi dăm cinstea atunci când ne păstrăm viața și conștiința curată prin păzirea poruncilor. Atunci inima primește putere să stea cu îndrăzneală și cu frică înaintea feței lui Hristos. Bucuria sfântă și deplină pe care Hristos a făgăduit-o robilor Săi le insuflă frică și înțelepciune pentru ca ei să nu se încreadă în ei înșiși, ci să rămână în hotarele firilor zidite și să știe a folosi toată bucuria și mângâierea pe care le poate oferi zidirea spre slava lui Dumnezeu și sfințirea sufletului”.

„Când omul primește cuvântul lui Hristos, Acesta îi reînnoiește întreaga ființă. Fiind sămânța lui Dumnezeu în om, cuvântul se statornicește înlăuntrul lui ca o lege a vieții sale și nu-i mai îngăduie să păcătuiască, deoarece este născut din Dumnezeu. Omul renăscut a doua oară dobândește un alt cuget și anume cugetul lui Hristos, precum și o altă înțelegere, aceea care era și în Hristos Iisus. Unul ca acesta primește o inimă nouă în care Hristos Se sălășluiește prin credință”.

„Devenim mădulare ale Bisericii prin pocăință și prin credință în cuvântul lui Hristos, supunându-ne mintea și inima voii Sale mântuitoare. Fiecare credincios care se pocăiește este hărăzit cu un dar aparte al Sfântului Duh. Acest dar este legătura care ne ține uniți cu minunatul trup al lui Hristos și ne face părtași darurilor tuturor celorlalte mădulare ale desăvârșitei părtașii a harului, ale sfinților din ceruri și aleșilor lui Dumnezeu de pe pământ”.

„Dacă vrem să avem o legătură vie cu Dumnezeu, adică să-L iubim cu toată inima și să petrecem pururi în prezența Lui, avem trebuință de o inimă curată și liberă. Iar inima devine liberă atunci când stărpim din ea legea păcatului prin pocăință, iar poruncile lui Dumnezeu devin singura lege a ființei noastre. Sufletului îi este împărtășită atunci o stare de desăvârșire și iubire dumnezeiască în care cunoaște rugăciunea neîncetată către Dumnezeu și prin aceasta iubirea de aproapele. O asemenea rugăciune adeverește că omul este chipul și asemănarea lui Dumnezeu, cinstind și iubind în același chip și

pe aproapele”, a explicat Părintele Arhimandrit Zaharia Zaharou.

La finalul conferinței, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române a acordat Distincția Crucea patriarhală Părintelui Arhimandrit Zaharia Zaharou.

Patriarhul României a oficiat Sfânta Liturghie la Cluj-Napoca.

Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, în Duminica a XIV-a după Rusalii, 6 septembrie 2015, a oficiat Sfânta Liturghie solemnă pe scena amenajată lângă Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca, cu prilejul evenimentului Întâlnirea Tinerilor Ortodocși din Europa. Chiar dacă vremea nu a fost cea mai potrivită, miile de tineri ortodocși din lume s-au rugat împreună pentru viitorul Europei la Cluj-Napoca.

Alături de Preafericirea Sa, s-au aflat următorii ierarhi: Înaltpreasfințitul Părinte Andrei, Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, Înaltpreasfințitul Părinte Iosif, Mitropolitul Ortodox Român al Europei Occidentale și Meridionale, Înaltpreasfințitul Părinte Iustinian, Arhiepiscop de Kalmykia și Elista (Patriarhia Moscovei), Preasfințitul Părinte Qais, Episcop de Erzurum (Patriarhia Antiohiei), Preasfințitul Părinte Iona, Episcop de Obuchovo (Biserica Ortodoxă Ucraineană - Patriarhia Moscovei), Preasfințitul Părinte Petroniu, Episcopul Sălajului, Preasfințitul Părinte Macarie, Episcopul Ortodox Român al Europei de Nord, Preasfințitul Părinte Iustin Sigheteanul, Arhiepiscop-vicar al Episcopiei Maramureșului și Sătmarului.

După citirea Pericopei Evanghelice de la Matei 22, 2-14, Patriarhul României a rostit un cuvânt de învățătură intitulat HAINA DE NUNTĂ CEREASCĂ – LUMINA SUFLETULUI CURAT, în care a evidențiat învățăturile ce reies din textul biblic, din care redăm un fragment:

„Sfinții Părinți ai Bisericii, mai ales Sfântul Grigorie de Nyssa, trăitor în secolul al IV-lea, a interpretat această expresie: «Mulți sunt chemați, dar puțini sunt aleși» zicând că toți oamenii sunt chemați la mântuire, dar sunt aleși cei care răspund chemării, mai precis cei care se pregătesc să împlinească voia lui Dumnezeu Care-i cheamă la viața veșnică. Toți oamenii sunt chemați în Iisus Hristos la nunta Sa din ceruri, la mântuire, adică la fericirea comuniunii de iubire și viață veșnică, dar devin aleși cei care răspund chemării lui Dumnezeu prin credință, rugăciune și fapte bune. Aceștia ascultă Sfânta Evanghelie, participă la Sfintele Slujbe, se împărtășesc cu Sfintele Taine, care sunt arvuna nunții fiului de împărat, și ajută pe cei în nevoi. Aleși devin cei care, prin nevoie multe, prin lacrimi de pocăință își curăță haina de la Botez pătată de păcate și se luminează prin Sfânta Spovedanie și prin Sfânta Împărtășanie”.

„Când în Evanghelie se vorbește despre haina de nuntă, aceasta nu se

referă doar la hainele exterioare care acoperă trupul omului trecător, ci se referă mai ales la haina sufletului omului, care se prezintă în fața Dreptului Judecător înveșmântat în lumină sau în întuneric, în lumina credinței și a faptelor bune, sau în întunericul necredinței și al faptelor rele sau al păcatelor. De fapt, haina aceasta este harul lui Hristos primit la Botez, după cum ne spune Sfântul Apostol Pavel zicând: «Câți în Hristos v-ați botezat, în Hristos v-ați și îmbrăcat» (Galateni 3, 27). Ne-am îmbrăcat în Hristos în sensul că prin Botez ne îmbrăcăm cu haina harului Său, cu haina prezenței Sale luminoase și sfințitoare, în noi și în jurul nostru. De aceea, la Botez se cere: «Dă-mi mie haină luminoasă, Cel ce te îmbraci cu lumina ca și cu o haină». Haina luminoasă primită la Botez este «harul Domnului nostru Iisus Hristos și dragostea lui Dumnezeu-Tatăl și împărtășirea Duhului Sfânt» (cf. 2 Corinteni 13, 13)», a spus Preafericirea Sa.

Ecteniile din cadrul Liturghiei au fost rostite în română, greacă și rusă, iar răspunsurile au fost date de Corul Psalmodia Transylvanica, dirijată de părintele Vasile Stanciu, Decanul Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca.

La finalul slujbei, Înaltpreasfințitul Părinte Andrei, Mitropolitul Clujului, le-a mulțumit tuturor instituțiilor partenere care s-au implicat în organizarea acestei întâlniri, dar în mod special tinerilor pentru credința și răbdarea de care au dat dovadă.

Au fost invitați pentru a lua cuvântul toți ierarhii veniți din străinătate care au transmis tinerilor salutul lor cald și organizatorilor un scurt mesaj de felicitare.

De asemenea, Patriarhul României a acordat diplome și distincții la acest eveniment. Astfel, Înaltpreasfințitul Părinte Iustinian, Preasfințitul Părinte Qais și Preasfințitul Părinte Iona au primit Diploma omagială Sfântul Ioan Gură de Aur. Aceeași diplomă a fost acordată și prefectului județului Cluj, Gheorghe Vușcan, președintelui Consiliului Județean Cluj, Mihai Seplecan, și primarului municipiului, Emil Boc. Daruri din partea Preafericitului Părinte Patriarh Daniel au primit și preoții de la Catedrala Mitropolitană: o cruce, o evanghelie, precum și cărți de cult.

Procesiune a tineretii

În după-amiaza zilei de duminică, 6 septembrie 2015, miile de tineri ortodocși din Europa întruniți la Cluj-Napoca au străbătut municipiul într-o Procesiune a Tineretii.

Însoțiți de soborul de ierarhi și preoți, tinerii au pornit la ora 18:00 din

Parcul Central spre Catedrala Mitropolitană. Îmbrăcați în straie populare și cu steagurile țărilor din care provin, tinerii europeni și-au mărturisit credința. Ei s-au rugat alături de ierarhi și preoți pentru binele întregii lumi și au intonat cântări religioase. Când a sosit în fața Catedralei Mitropolitane, convoiul de tineri a fost întâmpinat de Preafericitul Părinte Patriarh Daniel, alături de ceilalți ierarhi prezenți la evenimentele din aceste zile. Apoi, au luat parte cu toții la rugăciunea de seară care a fost rostită pe scena amplasată în Piața Avram Iancu.

La final, Preasfințitul Părinte Iustin Sigheteanul, Arhiepiscop-vicar al Episcopiei Maramureșului și Sătmăruului, a susținut meditația serii.

Binecuvântare patriarhală la finalul Întâlnirii Tinerilor Ortodocși din Europa

În prezența Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul României, și a ierarhilor români și străini, în data de 7 septembrie 2015 a avut loc festivitatea de încheiere a Întâlnirii Tinerilor Ortodocși din Europa. Evenimentul s-a desfășurat în Sala Sporturilor din Cluj-Napoca. Manifestările s-au deschis cu o rugăciune, urmată de prezentarea și defilarea tuturor delegațiilor.

La final, Înaltpreasfințitul Părinte Andrei, Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, a mulțumit Întâistătorului Bisericii Ortodoxe Române, precum și instituțiilor implicate în organizarea evenimentului. Totodată, Mitropolitul Andrei i-a îndemnat pe tineri să fie buni cu cei aflați în nevoie: „Trebuie să ajutați pe cei slabi și să vă aduceți aminte de cuvintele Mântuitorului Iisus Hristos, fiindcă El a zis «mai fericit este a da decât a lua». Să vă aduceți aminte de cei slabi, de cei ce sunt în situații deosebite. Amintea aici Preasfințitul Părinte Qais și delegațiile din Iordania, Palestina și Siria de greutățile enorme pe care le au. Să duceți acasă cele mai sfinte și cele mai bune amintiri de la Cluj!”.

La rândul său, Patriarhul României a mulțumit Înaltpreasfințitului Părinte Andrei pentru curajul și osteneala pregătirii acestui eveniment deosebit. De asemenea, Preafericirea Sa i-a îndemnat pe tineri să păstreze frumusețea comuniunii. „Frumusețea Ortodoxiei dinamice se vede în tineretul evlavios, înțelept, cuminte și prietenos. Vă îndemn să păstrați această frumusețe a comuniunii tinereții și să vă inspirați din ea pentru a organiza unele întruniri în Bisericile de acasă, chiar dacă nu toate sunt de 6.000 persoane. Important este acest duh, acest spirit al comuniunii tinerilor din întreaga lume. Noi am rămas impresionați de binecuvântarea pe care Dumnezeu a dăruit-o prin voi, tinerii”, a subliniat Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române.

Festivitatea s-a încheiat cu ceremonia de predare a ștafetei delegației de la București, unde, în anul 2016, va fi organizată o Întâlnire Națională a Tineretului Ortodox.

Cuvântul P.S. Iustin Sigheteanul adresat tinerilor participanți la reuniune

*Preafericirea Voastră, Preafericite Părinte Patriarh Daniel,
Înaltpreasfințite Părinte Mitropolit Andrei,
Înaltpreasfințiile Voastre,
Preasfințiile Voastre,*

Onorate oficialități, dragi tineri iubitori de Hristos: Versetele din Epistola către Filipeni 2, 14-17: "Toate să le faceți fără de cârtire și fără de îndoială, Ca să fiți fără de prihană și curați, fii ai lui Dumnezeu neîntinați, în mijlocul unui neam rău și stricat, și întru care străluciți ca niște luminători în lume, ținând cu putere cuvântul vieții, spre lauda mea în ziua lui Hristos, că nu în zadar am alergat, nici în zadar m-am ostenit. Și chiar dacă mi-aș vărsa sângele pentru jertfa și slujirea credinței voastre, mă bucur și vă fericesc pe voi pe toți", sunt adresate de data aceasta frățiilor voastre și sunt pline de semnificații duhovnicești. Când Sfântul Apostol Pavel adresa aceste cuvinte filipenilor, celor ce primiseră darul sfânt al botezului, lumina Evangheliei și arvuna învierii și a vieții veșnice, aceștia erau înconjurați și strămtorați de o societate păgână și străină de viețuirea în

duhul Evangheliei. Creștinii care trăiau viața în Hristos și în duhul Evangheliei, călătoreau purtându-și și asumându-și crucea răstignirii pe calea strâmtă a pătimirii, iar modul lor de viață strălucea cu putere, transmițând în jur lumina unei vieți fără cusur, încât lumea păgână era oarecum muștrată pentru viața ei dezordonată și în cele din urmă a fost atrasă la Hristos, de viața ireproșabilă a creștinilor.

Apostolii au încreștinat lumea cu mâinile goale, deci n-au cumpărat suflete cu bunuri materiale, ci doar prin cuvânt și faptă și ajutați de puterea lui Hristos și darul Duhului Sfânt lucrător în ei. Ei transmiteau lumina lui Hristos devenind ei înșiși lumină după porunca Domnului, care zice: "Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca ei văzând faptele voastre cele bune să slăvească pe Tatăl vostru Cel din ceruri." (Mt. 5, 16). Osteneala și jertfelnicia, lipsa și strâmtorarea Apostolilor, chinurile și batjocurile și privarea de libertate prin aruncarea în lanțuri și închisoare, au rodit în chip minunat primele comunități creștine, cărora Apostolii le-au rânduit părinți și învățători, luând în acest fel, chip și trup Biserica istorică a lui Hristos. Din mila, darul și binecuvântarea lui Dumnezeu, noi, poporul român facem parte din acea Biserică vie, ca neam, întâi chemat la Evanghelie prin Sfântul Apostol Andrei, încreștinătorul și apostolul românilor. Nu L-am dezamăgit și nu L-am trădat pe Hristos în istorie, ci am rămas alături de crucea Lui și asupra neamului nostru a strălucit mereu Slava și lumina Lui. Iată-ne după 2000 de ani, în secolul XXI, o țară creștină și un popor creștin, care a trecut așa cum spune împăratul și psalmistul David, în timpul comunismului, dar și în istorie, prin foc și prin apă și am ajuns la odihnă.

Modelul și icoana sfântă a părinților și strămoșilor noștri este astăzi mult iubită și cinstită de vlăstarele credinței noastre dreptmăritoare, care sunteți voi dragi tineri. Biserica Ortodoxă - mama noastră duhovnicească, ne-a adunat în 2014 într-o reuniune națională în Baia Mare, iar astăzi într-o reuniune europeană și internațională în capitala Ardealului – Cluj-Napoca. Sunteți mulți, sunteți frumoși, luminoși și curajoși, entuziaști și mai ales credincioși. Ați arătat-o astăzi la Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie, când ați rezistat în ploaia aceea deasă și nu v-ați mișcat ca niște creștini care nu sunt de vreme bună, ci creștini de orice vreme. Astăzi sunteți chemați să intrați în slujba lui Hristos ca mărturisitori, într-o lume care se secularizează, se desacralizează și se desparte de Hristos. Sunteți chemați să intrați în dialog de respect, de reciprocitate și de fraternitate cu tinerii din Europa: catolici și protestanți și să le spuneți că voi a-ți găsit calea împlinirii și a fericirii nepieritoare. Aceasta este Hristos: "Calea, Adevărul și Viața" (In. 14, 6). Faceți-o cu mult curaj, cu mândrie nepăcătoasă, cu demnitate și fidelitate față de credința noastră străbună și poate vom salva Europa, rămânând aceasta moștenirea creștină

a popoarelor creștine ale Europei. Un proverb românesc spune cu înțelepciune: "mult pot, puțini buni împreună". Frațiiile voastre sunteți aici atât de mulți și atât de curați și buni, ați dovedit-o în aceste zile. Hristos, Maica Domnului și toți Sfinții din neamul nostru vă mulțumesc și vă iubesc și vă vor ajuta să străluciți în mijlocul Europei ca luminătorii pe cer. Călătoria o s-o facem împreună, păstori și păstoriți, pentru că ea nu se sfârșește și n-are destinație pământul, ci cerul, ea se sfârșește în lumina cea neînserată și în împărăția Preasfintei Treimi, a Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh. Amin.

Raportul sectorului teologic-educational - 2015

Pr. Balan Milan

consilier al Sectorului Educațional

Sectorul Teologic Educațional al Episcopiei noastre a desfășurat cu binecuvântarea ierarhilor noștri, activități care se înscriu în strategiile educative și pastorale ale Bisericii Ortodoxe Române.

Cu sinceră prețuire adresez adresez mulțumiri tuturor celor care fac parte din echipa sectorului teologic educațional al Episcopiei noastre: parinții inspectori școlari, directori ai unităților de învățământ teologic, parintelui inspector pentru catehizare și colaboratorilor biroului de catehizare, biroului de pelerinaje, președinților asociațiilor de tineret, și nu în ultimul rând, profesorilor de religie din cele două județe.

STRUCTURA SECTORULUI TEOLOGIC EDUCATIONAL AL EPISCOPIEI NOASTRE

Consilier Eparhial al Sectorului - subsemnatul ; numit „consilier” începând din iunie 2013, după 15 ani de activitate ca „inspector”.

Pr. Prof. Hoban Florin în cadrul I.S.J. Maramures, cu ½ normă, gradul didactic I, titular la Seminarul Teologic Liceal „Sf. Ierarh Iosif Mărturisitorul” din Baia Mare;

Pr. Onea Vasile în cadrul I.S.J. Satu Mare, cu ½ normă, gradul didactic I, profesor titular la Colegiul Național „Mihai Eminescu” din Satu Mare;

Pr. Băban Gavril Vasile, inspector al Biroului de Catehizare al Episcopiei;

Pr. Paul Adrian, seful catedrei de discipline teologice din cadrul Facultății de Litere, Baia Mare;

Pr. Nechita Marius, directorul Seminarului Teologic „Sfântul Ierarh Iosif Mărturisitorul”, Baia Mare;

Pr. Groza Gabriel, directorul Liceului Teologic „Nicolae Steinhardt”, Satu Mare;

Arhid. Todorca Ionut, colaborator pentru pelerinaje „Renasterea”;

Președinții principalelor asociații de tineret.

RELIGIA ÎN ȘCOLI

POPULAȚIA ȘCOLARĂ

Jud. Maramure: 71.622

Jud. Satu Mare: 54.538

TOTAL: 131.959

CADRELE DIDACTICE CARE PREDAU RELIGIA

Jud. Maramureș: 131

Jud. Satu Mare: 123

TOTAL: 254 profesori de religie

INSPECTORII ȘCOLARI - și-au îndeplinit misiunea încredințată de către Episcopie de a veghea interesele Bisericii în școlile din Maramureș și Sătmăr, prin mijloacele specifice sistemului de învățământ:

- prin inspecțiile efectuate (inspecții tematice, inspecții de specialitate, inspecții conform RODIS și inspecții speciale);
- prin controale inopinate;
- prin vizite de lucru în școli și convorbiri cu cadrele;
- întâlniri cu directorii de unități școlare;
- întâlniri și convorbiri cu Responsabilii de Cerc
- participarea la Sedințele Cercurilor Pedagogice
- prin ședințe de lucru
- prin implicarea în diferite proiecte educaționale interne și externe
- prin participarea la diferite programe de formare
- prin participarea la Simpozioane și Conferințe cu tematică Culturală, etică sau religioasă;
- alcătuirea de Portofolii, Referate, Rapoarte, articole pentru presă și alte documente publice privind învățământul religios.

Total inspecții școlare efectuate

(inspecții tematice, inspecții de specialitate, inspecții conform RODIS și inspecții speciale)

În județul Maramureș: 56

În județul Satu Mare: 38

EVENIMENTE ȘI MANIFESTARI**ALE ÎNVĂȚĂMÂNTULUI RELIGIOS în anul calendaristic 2015****În județul Maramureș, în anul calendaristic 2015**

Manifestarea județeană cultural-religioasă „De Nașterea Domnului”

Manifestarea cultural-religioasă „De la Înviere la Înălțarea Domnului”,

Concurs național interdisciplinar “Cultură și civilizație în România”

Participare la Procesiunea de Rusalii 2015

Organizarea lucrărilor în cadrul Cercurilor pedagogice *pentru toate zonele, cu următoarea tematică: Parintii Bisericii - repere ale pedagogiei creștine*

Implicare în realizarea și depunerea cererilor pentru ora de religie și monitorizarea înregistrărilor în SIIIR

În județul Satu Mare, în anul calendaristic 2015

Serbări școlare, tabără de vară Poiana Codrului, Târa Oasului, Carei

Simpozion "Andrei Saguna" inițiat de ASTRA Carei

Cerc de pictură interjudețean „Icoana din sufletul meu” – Carei

Cerc de pictură județean „Hristos din inima mea” – Oaș

Concurs național interdisciplinar “Cultură și civilizație în România”

Participarea profesorilor și a elevilor la Reuniunea Națională a Tinerilor Ortodocși

CONCURSURI ȘCOLARE în anul calendaristic 2015

Rezultate obținute la olimpiade – religie și la alte concursuri

Județul Maramureș:

Concurs național interdisciplinar “Cultură și civilizație în România

Organizarea olimpiadelor școlare la nivel municipal și județean

Organizarea Olimpiadei de mesesuguri artistice traditionale etapa județeană

Proiect educational festivalul județean de teatru religios pentru copii „actor pentru o zi” Targu Lapus

Manifestarea,, Colind la Nasterea Domnului”, la a X-a editie Targu Lapus

REZULTATE obținute (la nivel național):

La Olimpiada Nationala de Religie au participat elevii :

ARDELEAN M.C. ANTONIA clasa a VII-a Școala Gimnazială „George Coșbuc” Sighetu Marmăției; ALEC A.CIPRIAN clasa a VIII-a Școala Gimnazială “Dimitrie Cantemir” Baia Mare; MIHALI T. ANA MARIA clasa a IX-a Liceul Borșa; GAȘPAR D.N. LAVINIA clasa a X-a Liceul Tehnologic “Grigore Moisil” Târgu Lăpuș; CRISTE M. TANIA MIRELA clasa a XI-a Liceul Teoretic “Ioan Buteanu” Șomcuta Mare; CHINDRIȘ V. ANCA clasa a XII-a Colegiul Național “Mihai Eminescu” Baia Mare.

La Olimpiada Nationala de Religie pentru Seminarii și licee teologice au participat elevii: PLETEA D. D. ANA-MARIA, V. T., CLASA A IX-A; CUPȘINAR V. ALEXANDRU SEBASTIAN, N.V., CLASA A X-A; BÎLE I. ANDREI FLORIN, IBOR, CLASA A XI-A; FANE F. VASILE, DOGMATICA, CLASA A XII-A.

La Olimpiada Nationala „Cultură și spiritualitate românească” au participat 2 elevi.

Rezultate Olimpiada nationala de mesesuguri artistice traditionale au participat elevii :

Sava Stefana Andreea premiul I- icoana pe lemn
 Chiver Andreea -premiul I- icoana pe sticla
 Cadar Cristian premiul I- masti populare

Județul Satu Mare:

Concurs Național interdisciplinar “Cultură și civilizație în România”
 Concurs Național interdisciplinar “Cultură și spiritualitate”
 Concursul, “Tradiții și obiceiuri de Paște”
 Concursul Interjudețean „În Lumina lui Hristos Ediția I”
Concert de colinde „Sfântă-i sara de Crăciun” „Filarmonica de stat „Dinu Lipatti” Satu Mare

REZULTATE obținute (la nivel național):

Olimpiada națională: Dragoman Diana cls.a X-a Mențiune, Colegiul Național Mihai Eminescu; Groza Sergiu cls. a XI-a Premiu Special Colegiul Național Mihai Eminescu.

Concurs Național interdisciplinar “Cultură și civilizație în România”
 Locul II Național Echipaj Colegiul Național Ioan Slavici: Ardelean Patricia, Schwarckopf Nicole și Vereș Gabriela, tema “Tradiții culinare sătmărene” cls. a XII-a.

Concursul național, “Tradiții și obiceiuri de Paște” – concurs cuprins în calendarul activităților educative interregionale ale MEN: Premiul I secțiunea Pictura: Sc. Gim. Tașnad Ciurdaș Lavinia cls VIII; Colaj: Premiul II, Echipaj Cls I- Lic Șc. Gim. Bârsău de Sus; Machete: Preium III, Manța Emanuela Șc. Gim. Ion Creangă; Grafica: Premiul I, C. N. M. Eminescu, Lung Andreea cls. a X-A.

Concursul Interjudețean „În Lumina lui Hristos” Premiul I Marcus Ciprian cls. VIII-a Sc. Gim.G. Moșil.

CURSURI DE FORMARE LA CARE AU PARTICIPAT PROFESORII DE RELIGIE IN 2015

județul Maramureș

Participarea și promovarea concursului pentru inspectorii școlari organizat de MECȘ.

Promovarea și participare în cadrul Proiectului POSDRU ID 134267 privind Perfectionarea cadrelor didactice din învățământul preuniversitar care predau disciplina religie (toate cultele)

- în sesiunea I- 90 cadre didactice înscrise
- în sesiunea II- 11 cadre didactice înscrise

- in sesiunea III- 24 cadre didactice inscise
judetul Satu Mare,

Titlul proiectului „Perfecționarea cadrelor didactice din învățământul preuniversitar care predau disciplina Religie” POSDRU/157/1.3/S/134267
Casa Corpului Didactic, curs formare metodiști
Casa Corpului Didactic, curs „Metode interactive de predare a religiei”

ÎNVĂȚĂMANTUL TEOLOGIC

Efectivele școlilor teologice în acest an școlar / universitar (2015 - 2016): Unitatea elevi și studenți Cadre didactice SEMINARUL TEOLOGIC LICEAL „SFÂNTUL IOSIF MARTURISITORUL” BAIA MARE SI LICEUL SANITAR 430 elevi (nivel liceal) + 250 (post liceal); **Total 680 elevi 37 profesori (nivel liceal) 16 profesori (post liceal)**

LICEU TEOLOGIC ORTODOX ”NICOLAE STEINHARDT” SATU MARE 216 elevi (nivel liceal) + 290 (prescolari și școlar), **Total 506 elevi**, 42 profesori, invatatori si educatori

FACULTATEA de LITERE - DEPARTAMENTUL de Teologie Ortodoxă, 110 studenți + 55 masteranzi. Total 165 studenți, 2 conferențieri și 5 lectori la specialități teologice

Activități specifice ȘCOLILOR TEOLOGICE DE NIVEL LICEAL

Simpozioane, conferințe și alte manifestări

Proiecte sau acțiuni care ilustrează implicarea elevilor în viața comunității (voluntariat, relația cu comunitatea și cu parohiile)

SEMINARUL TEOLOGIC ORTODOX „SF. IOSIF MARTURISITORUL” - BAIA MARE

Sceneta „IROZII” in parteneriat cu ASCOR Baia Mare, Catedrala „Sfanta Treime” din Baia Mare

Concertul de colinde, Catedrala „Sfânta Treime” - Baia Mare

LICEUL TEOLOGIC ORTODOX „ NICOLAE STEINHARDT” - Satu Mare

Hramul teologic al scolii „ Sfantul Grigorie Teologul ” - 25 ianuarie 2015 - Liceul Teologic Ortodox „ Nicolae Steinhardt”

Urcus spre Inviere - Postul Mare - Liceul Teologic Ortodox „ Nicolae Steinhardt” - cuvinte de invatatura ale staretilor de manastiri din Episcopia Maramuresului si Satmarului

Concursul regional „ Traditii si obiceiuri de Paste ” - 2 aprilie 2015 - Muzeul Judetean Satu Mare, P.S. Iustin Sigheteanul, 480 participanti din peste 20 judete ale tarii,

Hramul bisericii din curtea liceului - 6 decembrie 2015

Voluntariat cu Cresa sociala „, Prichindelul”, caminul spital de batrani Satu mare, Asociatia Stea, Casa Diana activitate de o zi in fiecare luna Diferite activitati desfasurate in parteneriat cu ISU, Politia Satu Mare, Biblioteca Judeteana Satu Mare etc.

Sfanta-i seara de Craciun - 16 decembrie 2015 - Filarmonica de Stat „Dinu Lipatti” Satu Mare

Activități specifice învățământului teologic superior**Simpozioane, conferințe și alte manifestări;**

Proiecte sau acțiuni care ilustrează implicarea studenților în viața comunității

7-10 mai 2015 - Colegiul Decanilor -Barsana, Maramures - au participat 35 profesori si 50 studenti teologi si masteranzi;

20-21 nov. 2015 - Simpozion national: Invatamantul teologic ortodox universitar la ceas aniversar, au participat 15 profesori si 50 studenti teologi

Colegiul Decanilor tuturor Facultatilor si Departamentelor de Teologie Ortodoxa din cuprinsul Patriarhiei Romane, sustinut in perioada 7-10 mai 2015 la M-rea Barsana, organizat de Domeniul de Teologie Ortodoxa a Centrului Universitar Nord, Baia Mare, in colaborare cu Episcopia Ortodoxa a MM si SM, coordonator si responsabil cu organizarea intrunirii fiind Pr. Conf. univ. dr. Adrian Gh. PAUL.

Sesiune de comunicari stiintifice studentesti, cu titlul: *Sfantul Ioan Gura de Aur –personalitate marcanta a Bisericii Rasaritene*, sustinuta in perioada 18-19 mai 2015. S-au acordat 3 premii pentru studenti, ce au constat in sume de bani prin Universitate si carti din partea Bibliotecii Domeniului de Teologie Ortodoxa.

Simpozion national, intitulat: *Un sfert de veac de invatamant teologic ortodox in Episcopia Maramuresului si Satmarului*, organiyat de Domeniul de Teologie Ortodoxa a Centrului Universitar Nord din Baia Mare, in perioada 20-21 noiembrie 2015, la Catedrala Episcopala „Sfanta Treime”, prin sustinerea de referate si comunicari stiintifice ale conducatorilor Scolilor de Teologie Ortodoxa de la Seminar, Liceu si Facultate din Baia Mare si Satu Mare, precum si prelegeri ale profesorilor universitari invitati si ale oamenilor de cultura din Baia Mare si Satu Mare. In cadrul evenimentului s-a lansat volumul aniversar intitulat: *Invatamantul teologic ortodox universitar la ceas aniversar*, editat la Editura Mega din Cluj Napoca, sub auspiciul Bibliotecii Judetene „Petre Dulfu” din Baia Mare si Academia Romana din Bucuresti.

Aparitia numarului anuar al Revistei „STUDIA Universitatis Septentrionis - Theologia Orthodoxa”, aflat la Anul VII, Nr. 1 / 2015, ce apartine Domeniului de cercetare Teologie Ortodoxa, in cuprinsul careia s-au publicat studii ale cadrelor didactice universitare teologice de la Facultatea de Teologie din Baia Mare.

Aparitia unui nou numar al Revistei „*Ortodoxia maramuresana*”, ajuns la ceas aniversar, respectiv Nr. 20 / 2015, in cuprinsul careia sunt evidentiata activitatea didactica si studenteasca a Domeniului de Teologie Ortodoxa, a Episcopiei Ortodoxe a MM si SM, precum si a ierarhilor maramureseni, studii, activitati, promovari si recenzii de carti de actualitate specifice domeniului Religie si Teologie.

Publicarea de volume stiintifice si de cercetare teologica: Pr. Conf. univ. dr. Adrian Gh. PAUL, *Sfantul Diadoh al Foticeei – Viata, activitatea si invatatura ascetico-mistica*, aparuta la Editura Risoprint & Mega, Cluj Napoca, 2015, in 345 pagini.

Publicarea mai multor studii si articole de specialitate teologica a cadrelor didactice universitare baimarene in diferite Reviste, Anuare si Volume colective de cercetare din tara si strainatate (pe domenii de specialitate teologica).

MIJLOACE ALTERNATIVE ALE EDUCAȚIEI RELIGIOASE STRUCTURA BIROULUI DE CATEHIZARE

În conformitate cu prevederile hotărârii Sf. Sinod al BOR s-a hotărât numirea unui coordonator de catehizare în cadrul fiecărui protopopiat.

În luna ianuarie 2016, structura biroului de catehizare este următoarea:

Inspector eparhial: Pr. Gavril Vasile Băban

Protopopiatul BAI A MARE - Coordonator: Pr. Vasile Fodoruț

Protopopiatul SIGHET - Coordonator: Pr. Ioan Sorin Ferent

Protopopiatul CHIOAR - Coordonator: Pr. Ciprian Coza

Protopopiatul VIȘEU - Coordonator: Pr. Mihai Chira

Protopopiatul LĂPUȘ - Coordonator: Pr. Mihai Gheduțiu

Protopopiatul SATU MARE - Coordonator: Pr. Cristian Chindriș

Protopopiatul CAREI - Coordonator: Pr. Florian Mocan

Protopopiatul OAȘ - Coordonator: Pr. Marcel Malanca

Părinții coordonatori de catehizare sunt responsabili de implementarea și buna desfășurare a proiectului național „Hristos Împărtășit Copiilor” dar și de eficientizarea și dezvoltarea programelor catehetice desfășurate în colaborare cu preoții din protopopiat, cu sprijinul părinților protoierei.

ACTIVITATEA CATEHETICA

Congresul național „Hristos Împărtășit Copiilor”

În perioada 21 - 23 septembrie 2015, la Centrul Social Pastoral „Sf. Cruce” de la Mănăstirea Caraiman, Loc. Bușteni, Jud. Prahova a avut loc al VIII-lea Congres „Hristos împărtășit copiilor” având ca moderator pe Pr. Dr. Constantin Naclad - inspector patriarhal și coordonator al proiectului Hristos Împărtășit Copiilor.

La acest eveniment au fost invitați să participe toți inspectorii pentru catehizarea tineretului din Patriarhia Română și Inspectorii Școlari Județeni de Religie. Din partea eparhiei Maramureșului și Sătmarului au fost delegați, de către P.S. Iustin Sigheteanul, Pr. Gavril Vasile Băban – inspector pentru catehizarea tineretului, Pr. Hoban Florin, inspector Școlar pentru Religie în Județul Maramureș și Pr. Vasile Marcian Onea, inspector Școlar pentru Religie în Județul Satu Mare.

În deschiderea lucrărilor Preafericitul Patriarh Daniel, prin Preasfințitul Varlaam Ploieșteanul, vicar-patriarhal, a transmis un mesaj participanților. Domnul Moșoiu Romeo a reprezentat Ministerul Educației fiind și consilier al ministrului educației naționale, Sectorul Teologic-Educational al Patriarhiei Române a fost reprezentat de Domnul Adrian Lemeni – consilier patriarhal, alături de pr. prof. dr. Constantin Pătuleanu fiind și în componența prezidiului lucrărilor acestui congres.

Invitat special a fost doamna Cătălin Popa, director World Vision România care a evidențiat importanța relației dintre Biserica Ortodoxă Română și World Vision România.

După deschiderea lucrărilor congresului responsabili eparhiali cu programele de catehizare au expus câte un raport privind activitatea catehetică. În data de 23 septembrie Preafericitul Părinte Patriarh Daniel a participat la acest eveniment educațional și i-a încurajat pe cei care desfășoară activități didactice cu tinerii.

„Hristos Împărtășit Copiilor” – 2015

Numărul parohiilor care organizează activități catehetice în cadrul proiectului „Hristos împărtășit copiilor” este de 261, cu un efectiv de 5.403 copii înscriși, dintre care 4.927 participă la aceste programe.

Concursul Național „Mâini întinse spre lucrarea poruncilor lui Dumnezeu”

În cadrul manifestărilor organizate cu prilejul „Anului Omagial al misiunii parohiei și al mănăstirii azi” și a „Anului comemorativ al Sfântului Ioan Gură de Aur” s-a înscris Concursul de miniproiecte duhovnicești „Mâini întinse

spre lucrarea poruncilor lui Dumnezeu” organizat de Patriarhia Română prin Sectorul Teologic-Educațional cu binecuvântarea Preafericitului Patriarh Daniel și cu aprobarea Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Române (Temei nr. 9715/31.10.2014) în perioada 15 decembrie 2014 – 21 mai 2015.

În acest concurs național s-au implicat *56 de parohii* din eparhia noastră, preoți, profesori, autorități locale și alți credincioși cu râvnă și dragoste către semenii, *1.092 de tineri* care i-au ajutat pe cei nevoiași.

În etapa eparhială au fost înscrise 22 de proiecte social-filantropice cu a valoare de *41.219 lei*, fonduri obținute din contribuțiile tinerilor implicați și ale binefăcătorilor.

Clasificare:

PREMIUL I: Parohia Ortodoxă Română „Adormirea Maicii Domnului”, Sighet II, protopopiatul Sighet, cu proiectul „Fapta bună se întoarce la binefăcător”, coordonat de pr. Pop Vasile Aurel și prof. Jolopciuc Maria Viorica;

PREMIUL II: Parohia Ortodoxă Română „Sfintii Arhangheli Mihail și Gavriil”, din Ioșib, protopopiatul Satu Mare, cu proiectul „Faptele credinței”, coordonat de pr. Emil Satmari;

PREMIUL III: Parohia Ortodoxă Română „Sfântul Ierarh Iosif Mărturisitorul”, Protopopiatul Baia Mare, cu proiectul „Trăim împreună ca o mare familie”, coordonat de pr. Man Ghiță și prof. Lupșa Dumitru.

ALTE ACTIVITĂȚI CATEHETICE

Campania *Donează Sânge, Salvează o viață!* implementată în baza parteneriatului încheiat între Episcopia Maramureșului și Sătmarului și Centrul de Transfuzie Sanguină Maramureș.

Promovarea Concursului Național „*Icoana ortodoxă – lumina credinței*”.

Prima întâlnire, din anul 2015, a responsabililor de catehizare s-a desfășurat la Catedrala Episcopală „Sf. Treime” din Baia Mare. A fost prezidată de PS. Iustin Sigheteanul și s-au discutat următoarele:

Expunerea provocărilor abătute asupra tinerilor.

Prezentarea Sectorului Teologic-Educațional din Eparhie și calendarul pe 2015

Programul catehetic „Hristos Împărtășit Copiilor”. Evaluări, probleme și soluții

Fișa postului pentru Diaconi

Modalitatea de evaluare și notare a preoților

Asociația „Cercetașii Maramureșului”

Campania „Donează sânge! Salvează o viață!”

Înmânarea Documentului de proclamare al Sfântului Arhidiacon Ștefan ca ocrotitor al tinerilor Eparhiei

Propuneri pentru Sectorul Teologic-Educațional din Eparhie

Întâlnirea responsabililor de catehizare - 22 iunie 2015

Mănăstirea SĂPÂNȚA PERI cu hramul “Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” a fost gazda celei de a doua întâlniri a coordonatorilor de catehizare din cele opt protopopiate ale Eparhiei Maramureșului și Sătmarului, la care au participat și responsabilii pentru grupurile de tineri care vor participa la Întâlnirea Tinerilor din Europa 2015, eveniment organizat de Mitropolia Clujului, Maramureșului și Sălajului prin Asociația Tinerilor Creștini Ortodocși Cluj.

La această întâlnire Pr. Milan Bălan, Consilier al Sectorului Educațional a propus pentru ordinea de zi subiecte legate de buna organizare și participarea la evenimentul sus-menționat.

Pr. Dr. Florin Stan, protopop al Protopopiatului Ortodox Lăpuș a prezentat un model pentru organizarea unei tabere pentru tineri.

Pr. Gavril Vasile Băban, inspector eparhial pentru catehizare, a prezentat taberele care au avut loc în Eparhia Maramureșului și Sătmarului anul trecut și intențiile pentru activitățile cu tinerii din vara anului curent.

Implicare în organizarea evenimentului *Zilele culturale ale municipiului Baia Mare – 2015 – Procesiunea de Rusalii*.

Vizite catehetice în parohii și în taberele pentru tineri.

Parteneriatul *Episcopia Maramureșului și Sătmarului și Jandarmeria MM* prin implicarea în taberele și activitățile cu tinerii desfășurate în județul Maramureș prin care Jandarmeria MM prezintă principiile și normele de conduită în societate dar și procedurile care se pot aplica în cazul abaterilor de la aceste norme.

Participarea la evenimentul *Întâlnirea Europeană a Tinerilor Ortodocși din Cluj-Napoca - 2015*.

29 Octombrie 2015 - Întâlnirea responsabililor de catehizare din Episcopia Maramureșului și Sătmarului s-a desfășurat la Mănăstirea „Nașterea Sf. Ioan Botezătorul” din localitatea Scărișoara Nouă, Protopopiatul Carei, Jud. Satu Mare.

Organizarea sărbătorii *Sf. Arhidiacon Ștefan - Ocrotitor al Tinerilor* din Episcopia Maramureșului și Sătmarului (editia a II-a).

ACTIVITĂȚI CU TINERII ȘI TABERE DE VARĂ 2015

În această coordonată misionară s-au dezvoltat activitățile astfel că în acest an s-au desfășurat 34 de tabere și activități pentru tineri la care au participat 1577 de beneficiari, din cele opt protopopiate și chiar din străinătate.

Redăm denumirea activităților desfășurate:

Protopopiatul BAI A MARE

„Un ceas cu Dumnezeu”, „Tabara de vară - cu participare internațională”, „Fisculaș - vatră de cultură și credință”, „Sfântul Iosif Mărturisitorul”, „Frumusețea Tinereții”, „Școala de vară”, „Tabăra de pictură - Icoane pe sticlă”, „Icoana din sufletul copilului”, „Daruind vei dobândi” pictura icoana pe sticla, „Fisculaș - vatră de cultură și credință”, Cercul de pictură „Pintea Viteazul”, „Tinerețe, Misiune și Comuniune”, „Dumbravita verde”.

Protopopiatul LĂPUȘ

„Dragoste și prietenie” – ediția a XI-a, „Mici creștini în drum spre lumină”.

Protopopiatul SIGHET

„Tradiție și spiritualitate”, „Seri Duhovnicești”, „Cum să devin un voluntar creștin?”, „Tabăra Internațională de Artă și Solidaritate Creștină” – ediția a XI-a.

Protopopiatul VIȘEU

„Spre Înălțimea credinței în Munții Maramureșului” – s-a desfășurat în trei serii.

Protopopiatul CHIOAR

„Eye Care/Day Care” – parteneriat al parohiei Arieșul de Pădure cu Team for Youth Asosiation.

Protopopiatul SATU MARE

Tabăra „Sf. Prooroc Ilie”, Școala de vară „Sfântul Ioan Iacob Românul”, „Școala de vară: Lăudați pe Domnul în toată vremea”.

Protopopiatul CAREI

„Tineri în comuniune” s-a desfășurat în patru serii.

Protopopiatul OAȘ

„Hristos în mijlocul nostru”, „Tineri Bucurați-vă”, Oaș Pass „Permis de Oaș”, „Icoana Copilului”.

ASOCIAȚIILE DE TINERI

În anul 2015, în Eparhia Maramureșului și Sătmarului sunt 16 Asociații de tineri cu peste 150 de membri activi și își desfășoară activitățile în toate cele opt protopopiate din Eparhia noastră.

Redăm numele asociațiilor de tineri din Eparhia noastră:

Asociația Studenților Creștini Ortodocși Români, Filiala - Baia Mare

Asociația Tinerilor Ortodocși ai Catedralei Episcopale Maramureșene - A.T.O.C.E.M.

Asociația Tinerilor Ortodocși ai Protopopiatului BAI A MARE - A.T.O.P.B.M.
 Asociația Tinerilor Ortodocși ai Protopopiatului CAREI
 Asociația Tinerilor Ortodocși ai Protopopiatului CHIOAR
 Asociația Tinerilor Ortodocși ai Protopopiatului LĂPUȘ
 Asociația Tinerilor Ortodocși ai Protopopiatului OAȘ
 Asociația Tinerilor Ortodocși ai Protopopiatului SIGHET
 Asociația Tinerilor Ortodocși ai Protopopiatului VIȘEU
 Asociația Tinerilor Ortodocși ai Protopopiatului SATU MARE
 Asociația „Sfântul Haralambie”, Satu Mare
 Asociația filantropică „Sf. Ier. Iosif Mărturisitorul”, Baia Mare
 Asociația ortodoxă „Sfântul Apostol Andrei”, Satu Mare
 Asociația pentru Sprijin și Dezvoltare Comunitara Țara Oașului
 Asociația social-culturală „Armonia” Satu Mare
 Cercetașii Maramureșului

PELERINAJELE

Episcopia noastră, se află în relații de colaborare cu agenția „Renașterea” a Mitropoliei Clujului, Maramureșului și Sălajului. Biroul de pelerinaje este condus de părintele diacon Todorca Ionuț .

Diferite alte pelerinaje s-au organizat și de către parohii, protopopiate sau asociații.

	nr grupuri	nr de credincioși
Protopopiatul BAI A MARE	21	949
Protopopiatul SIGHET	6	124
Protopopiatul CHIOAR	10	550
Protopopiatul VIȘEU	26	1720
Protopopiatul LĂPUȘ	5	164
Protopopiatul SATU MARE	34	1334
Protopopiatul CAREI	0	0
Protopopiatul OAȘ	15	488
ASCOR - BAI A MARE	5	250
Centru Eparhial	2	61
TOTAL	124	5640

PROGRAME SPECIALE

Eveniment de mare importanță la care Episcopia noastră a participat cu 771 tineri :

ÎNTÂLNIREA TINERILOR ORTODOCSI DIN EUROPA Cluj-

Napoca, 4-7 Septembrie 2015.

Propuneri pentru anul calendaristic în curs și pentru anul școlar/Universitar 2015-2016:

1. În contextul declarării de către Patriarhia Română a anului 2016 ca Anul omagial al educației religioase a tineretului creștin ortodox și Anul comemorativ al Sfântului Ierarh Martir Antim Ivireanul și al tipografilor bisericești, la împlinirea a 300 de ani de la moartea sa martirică (1716-2016); profesorii de religie, unitățile de învățământ teologic vor organiza cu elevii și studenții simpozioane și prezentări cu teme referitoare la aniversările menționate, iar prin Biroul pentru Catehizare tinerii din Eparhie vor participa la concursul național de creație BISERICA ȘI ȘCOALA DIN SUFLETUL MEU, propus de Patriarhie.

2. Sectorul Teologic Educațional al Episcopiei noastre va acorda atenție deosebită manifestărilor cu caracter extrașcolar: tabere, întâlniri tematice, pelerinaje și activități cu tinerii

3. Reuniunea Națională a Tinerilor Ortodocși de la București 2016 – este un eveniment important așteptat cu mult interes.

4. Organizarea sărbătorii Sf Arhid. Stefan - ocrotitorul tinerilor din Episcopia noastră (editia a 3-a).

5. Se va urmări implementarea protocolului de parteneriat „Biserica și Școala” - sperăm să aducem un plus formării creștinești și civice a tinerilor noștri, prin pastorație și conlucrare între cele două instituții. Vom susține în continuare cu toate mijloacele desfășurarea orelor de religie în școli.

6. Intenționăm dezvoltarea taberelor de tineret existente și inițierea altora - în fiecare protopopiat din Episcopie.

7. Sectorul Educațional se implică în cursul acestui an la desfasurarea cu succes a Referendum-ului pentru modificarea art 48 din Constituție care definește familia.

8. Domeniul de Teologie Ortodoxa al Facultatii de Litere a Centrului Universitar Nord din Baia Mare pentru anul 2016 isi propune:

- sa organizeze un Simpozion regional dedicat aniversarii in cuprinsul Patriarhiei Romane a Anului omagial al educatiei religioase si a tineretului crestin, (prin septembrie-octombrie), dar si al evidentierii inaltei personalitati a Ierarhului sfant Antim Ivireanul, in cadrul unei Sesiuni de comunicari stiintifice studentesti pentru studentii teologi baimareni (la finele lunii mai).

- publicarea de noi studii, articole si lucrari stiintifice de referinta in domeniul teologie, din partea tuturor cadrelor didactice universitare titulare de la Baia Mare, activitatea lor stiintifica si de cercetare integrandu-se in sfera cercetarii

universitare și mai ales concurând cu activitatea altor Departamente și Facultăți de Teologie Ortodoxă din cuprinsul Patriarhiei Române.

- reprezentarea cu cinste a specializărilor teologice acreditate în Universitatea din Baia Mare, prin intermediul cadrelor didactice universitare titulare și a studenților numeroși, precum și a rezultatelor deosebite obținute în decursul celor 25 de ani de activitate neîntreruptă în Școala universitară baimareană a Domeniului de Teologie Ortodoxă.

- o stransă și mai apropiată colaborare cu Episcopia Ortodoxă a Maramureșului și Satmarului, cu ierarhii maramureșeni, dar și cu celelalte instituții de cultură, civile, județene și locale din orașele Baia Mare și Satu Mare, dar și cu altele asemănătoare din țară și străinătate. (Pr. dr. Adrian Gh. PAUL)

9. Pentru anul școlar/universitar 2016 / 2017 se vor solicita pentru clasa a IX-a, și pentru anul I - învățământ teologic superior, locuri - după cum urmează:

SEMINARUL TEOLOGIC LICEAL „SFÂNTUL IOSIF MARTURISITORUL” BAIAMARE - 112 locuri astfel: 56 profil teologie 56 științe ale naturii;

LICEUL TEOLOGIC ORTODOX „N. STEINHARDT” SATU MARE - 84 locuri astfel: 28 profil teologie, 28 profil filologie, 28 profil pedagogie;

UNIVERSITATEA de Nord din Baia Mare FACULTATEA de LITERE, DEPARTAMENTUL de Teologie Ortodoxă

Teologie Pastorală 15 (fără taxă) 25 (cu taxă)

Teologie Didactică 11 (fără taxă) 14 (cu taxă)

CONCLUZII:

Privind din perspectiva misionară a Bisericii observăm că în sectorul teologic - educațional al Episcopiei noastre se desfășoară o muncă susținută și responsabilă

Dorim ca și în continuare Episcopii noștri să ne binecuvinteze cu rugăciunile lor, cu dragostea lor, dar și cu autoritatea lor în toate momentele importante din viața școlii. Le mulțumim pentru grija părintească, pentru îndrumare, mustrare și pentru binecuvântare.

Activități ale tinerilor ortodocși din Maramureș și Sătmar în anul 2015

Pr. Băban Gavril Vasile

Inspector eparhial pentru catehizarea tineretului

Episcopia Maramureșului și Sătmarului

În Episcopia noastră s-au organizat activități marcante pentru tineri și aceștia sunt în atenția celor care sunt responsabili cu formarea și pregătirea pentru viață și pentru veșnicie.

În anul 2015 Proiectul Național „Hristos Împărțășit Copiilor” se desfășura în 261 de parohii, la care erau înscriși peste 5000 de copii.

În fiecare an se desfășoară un Concurs catehetic Național, în anul 2015 s-a numit: „Mâini întinse spre lucrarea poruncilor lui Dumnezeu”. În acest concurs național pentru etapa pe protopopiat s-au implicat *56 de parohii* din eparhia noastră, preoți, profesori, autorități locale și alți credincioși cu râvnă și dragoste către semeni, iar *1.092 de tineri* i-au ajutat concret pe cei nevoiași.

În etapa eparhială au fost înscrise 22 de proiecte social-filantropice cu o valoare de peste 40.000 lei, fonduri obținute din contribuțiile tinerilor implicați și ale binefăcătorilor.

Un eveniment anual catehetic de bilanț al activităților desfășurate și de stabilire a strategiilor educaționale s-a desfășurat în perioada 21 - 23 septembrie 2015, la Centrul Social Pastoral „Sf. Cruce” de la Mănăstirea Caraiman, Loc. Bușteni, Jud. Prahova - Congresul Național „Hristos Împărțășit Copiilor” VIII.

La acest eveniment au fost invitați să participe toți inspectorii eparhiali pentru catehizarea tineretului din Patriarhia Română și Inspectorii Școlari de Religie, context în care s-au pus bazele conceptului pentru concursul național „Biserica și Școala din Sufletul meu” iar în data de 23 septembrie 2016 Preafericitul Părinte Patriarh Daniel a participat la acest eveniment educațional context în care i-a apreciat, i-a felicitat și i-a încurajat pe cei care desfășoară activități catehetice și didactice cu tinerii.

În Baia Mare s-au desfășurat acțiuni și proiecte precum: Campania ***Donează Sânge, Salvează o viață!***; ***Procesiunea de Rusalii*** - prima slujire în spațiul de sus al catedralei; Sărbătoarea ***Sf. Arhidiacon Ștefan - Ocrotitor al Tinerilor*** din Episcopia Maramureșului și Sătmarului.

S-a implementat Parteneriatul *Episcopia Maramureșului și Sătmarului și Jandarmeria MM* prin implicarea în taberele și activitățile cu tinerii desfășurate în județul Maramureș.

Tinerii din Baia Mare, din județul nostru și cei din Satu Mare au petrecut momente memorabile la evenimentul *Întâlnirea Europeană a Tinerilor Ortodocși din Cluj-Napoca - 2015*.

În „*Anul omagial al educației religioase a tineretului creștin ortodox*” concursul național „*Biserica și Școala din Sufletul meu*” a reprezentat un context potrivit pentru implicarea tinerilor în acțiuni concrete de dezvoltare personală și de manifestare a creativității.

Au fost implicate 81 de portofolii realizate într-o colaborare eficientă între Școală și Biserică, profesori și preoți, sprijiniți de autoritățile locale sau binefăcători, evenimente care au creat momente unice în devenirea și formarea celor peste 1000 de tineri implicați.

În anul 2015 s-au desfășurat 34 de tabere și activități de vară pentru tineri la care au participat peste 1500 de beneficiari, din cele opt protopopiate ale eparhiei noastre, din țară și din străinătate.

Activități de voluntariat: În Eparhia Maramureșului și Sătmarului sunt *16 Asociații de tineri* cu peste *150* de membri activi și își desfășoară activitățile în toate cele opt protopopiate din Eparhia noastră, cadru în care se încearcă dezvoltarea activităților educaționale nonformale. Tinerii sunt invitați, așteptați și încurajați să se implice ca voluntari în activitățile și proiectele propuse de aceste ONG-uri.

Activitățile cu tinerii și Taberele de vară sunt medii potrivite pentru consolidarea relațiilor de comuniune a membrilor comunității implicate, un mod de pastorație inedit, eficient și benefic pentru tineri. Aceste activități au rolul de a genera caractere sănătoase, oameni etici și creștini autentici însă presupun foarte mult efort și implicare, motivație pentru răsplata veșnică, mobilizare izvorâtă din responsabilitatea slujirii învățătoarești și determinată de frumusețile pe care le oferă parcurgerea etapelor formării unui caracter puternic.

Tinerii zilelor noastre au parte de mari provocări din partea societății consumiste și competitive. În aproape aceiași termeni îi vede și biserica atunci când nu comunică suficient cu ei sau chiar refuză să lupte cu provocările de care au parte, cu alte cuvinte nu privește tineretul în adevărata lui lumină.

Formarea presupune parcurgerea unei perioade mai îndelungate de timp

- în acest sens, Împăratul Napoleon spunea: „Un tânăr trebuie educat cu 30 de ani înainte”, însă în ceea ce reprezintă implicarea și asumarea relației și prieteniei cu Hristos, nu avem nevoie de mai mult timp și determinare decât a avut nevoie tâlharul de pe cruce.

Cu alte cuvinte, este nevoie de dialog sincer, deschis și constructiv, responsabil și firesc prin care tinerii să fie mai implicați în viața Bisericii.

TABERE ȘI ACTIVITĂȚI DE VARĂ PENTRU TINERI - 2015

Pr. Băban Gavril Vasile

*Inspector eparhial pentru catehizarea tineretului
Episcopia Maramureșului și Sătmarului*

Taberele și activitățile de vară pentru tinerii din Eparhia Maramureșului și Sătmarului au fost în centrul atenției pentru cei responsabili de catehizare și cei implicați în educația tinerilor din Episcopia Maramureșului și Sătmarului astfel că în 3 Martie 2015 s-a desfășurat o întâlnire a celor implicați astfel că în 2015 s-au organizat 34 de astfel de activități de care au beneficiat 1577 de tineri de diferite vârste.

Redăm numele taberelor desfășurate în cele opt protopopiate ale eparhiei noastre: „Un ceas cu Dumnezeu”, „Spre Înălțimea credinței în Munții Maramureșului”, „Tabăra de vară - cu participare internațională”, „Tineri în comuniune”, „Sf. Prooroc Ilie”, „Hristos în mijlocul nostru”, „Dragoste și prietenie” editia a 11-a, „Tineri în comuniune”, „Fisculaș - vatră de cultură și credință”, „Tineri în comuniune”, „Sfântul Iosif Mărturisitorul”, „Tradiție și spiritualitate”, „Tineri în comuniune”, „Spre Înălțimea credinței în Munții Maramureșului”, „Mici creștini în drum spre lumină”, „Școala de vară”, „Tabăra de pictură - Icoane pe sticlă”, „Frumusețea Tinereții”, „Icoana din sufletul copilului”, „Seri Duhovnicești”, „Dăruind vei dobândi”, „Fisculaș - vatră de cultură și credință”, „Școala de vară - Lăudați pe Domnul în toată vremea”, „Școala de vară - Sfântul Ioan Iacob Românul”, „Cum să devin un voluntar creștin?”, Cercul de pictură „Pintea Viteazul”, „Tabăra Internațională de Artă și Solidaritate Creștină”, „Tinerețe, Misiune și Comuniune”, „Spre Înălțimea credinței în Munții Maramureșului”, „Tabăra de vară - pictură pe sticlă”, „Tineri Bucurați-vă”, „Oaș Pass/Permis de Oaș”, „Dumbrăvița verde”, „Icoana Copilului”.

În antecamera acestor activități se află echipe impresionante de oameni devotați, responsabili și cu multă implicare în educația tinerilor noștri pe care, de cele mai multe ori, doar Dumnezeu îi cunoaște și îi poate răsplăti.

„**Tinerii în comuniune**” În luna Iulie a avut loc Tabăra de Vară din cadrul Protopopiatului Carei cu denumirea „**Tinerii în comuniune**”, coordonată de secretarul protopopesec Mocan Florian.

Tabăra a avut ca locație spațiile Parohiei Ortodoxe Tășnad formate din două dormitoare, bucătărie, sală pentru activități și binențeles grupul social, apoi generoasa curte, strandul termal, pădurea Cean și parcul de distracții. Programul zilnic era: rugăciunea de dimineață, ora de muzică, activități de întreținere, plimbări, vizită în pădure și strand. Fiecare serie de copii, din cele patru, au fost însoțite de câte un preot coordonator.

Pr. secretar - Florian Mocan

„Sfântul Iosif Mărturisitorul” În perioada 20-26 iulie 2015, în Parohia Handalu Ilbei s-a derulat Tabara de Vară „Sfântul Iosif Mărturisitorul” la care au participat 26 de copii din comunitate, cu vârste cuprinse între 5 și 15 ani. Pe parcursul acestei săptămâni, copiii au putut participa la activități practice care i-au ajutat să se cunoască mai bine unii pe alții, dar și pe ei înșiși, i-au ajutat să învețe să relaționeze eficient, le-au dezvoltat abilități de lucru în echipă și de comunicare. De asemenea, prin activitățile propuse s-a urmărit dezvoltarea unor valori ca: prietenia, într-ajutorarea, respectul față de înaintași, față de familie și de membrii comunității, hărnicia, solidaritatea și omenia.

În final, înainte de a ne lua rămas bun unii de la alții, copiii au descoperit cine a fost, timp de o săptămână, prietenul lor secret, care zi de zi s-a îngrijit să facă un mic cadou sau să adreseze, în scris, câteva cuvinte frumoase.

Pr. Paroh Vasile Costin

„Hristos în mijlocul nostru!” În perioada 13-16 IULIE 2015, Protopopiatul Ortodox Român Oaș și Asociația Tinerilor Ortodocși din Protopopiatul Oas - ATOPO, au organizat cu binecuvântarea PS JUSTIN Hodea Sigheteanul, a III-a ediție a taberei de vară ”Hristos în mijlocul nostru!” dedicată tinerilor ortodocși creștini, la Schitul ”Sf. Arh. Ștefan” din stațiunea montană Luna Șes – Negrești Oas.

Pornind de la motto-ul: Și tinerii pot fi misionari! (în raport cu tema anului omagial 2015), programul taberei din 2015 a fost conceput pentru un grup de 50 de elevi cu vârsta între 10 și 17 ani, pe parcursul a patru zile (de luni până joi).

Copiii au primit însemne speciale pentru tabără (șepci, ecusoane) și au fost împărțiți în patru grupe mai mici, coordonate de câte doi profesori. Dintre activitățile educaționale desfășurate amintim: cateheze tematice (trei cateheze, câte una în fiecare zi, susținute de Pr. Marcel Malanca și Prof. Angelica Hoban, respectiv Prof. Mihaela Malanca, avânt ca teme: Taina Spovedaniei, Taina Euharistiei, Sf. Ioan Gură de Aur și tinerii), procesiune

Tabăra de vară, Luna Șes - Negrtești-Oaș, iulie 2015

creștină, activități recreativ-sportive (jocuri, gimnastică, drumeții, concursuri în aer liber), ateliere de lucru, jocuri de socializare, foc de tabără, cântece, program de rugăciune dimineața și seara. Fiecare dintre activitățile zilnice au fost coordonate de profesorii și voluntarii implicați în proiect sub coordonarea Pr. Marcel Malanca – coordonator catehetic în Prot. Oaș. Am beneficiat astfel de colaborarea Liceului Teoretic și a Liceului Tehnologic din Negrești Oaș, Sc. Gen. Nr 1 și Nr.3, respectiv Crucea Roșie.

Ultima zi a taberei a fost deosebită pentru faptul că tinerii au asistat practic la partea nevazută (de obicei) a Proskomidiei, săvârșite de preotul liturghisitor în naosul bisericii, urmată de Sf. Liturghie la care aceștia au coparticipat prin cântarea liturgică în comun și de la strană, dar mai ales prin Sf. Taină a Împărtășaniei, după ce în prealabil s-au mărturisit.

La finalul sfinteii slujbe a avut loc un scurt ceremonial de premiere a participanților la tabără, a profesorilor și voluntarilor implicați, respectiv a copiilor care au realizat, în cadrul atelierelor de lucru, picturi excepționale sau alte obiecte de manufactură.

Pr. Marcel Malanca, Coordonator catehetic, Protopopiatul Oaș

„Cum să devin un voluntar creștin” Tabăra de vară de la Mănăstirea Petrova - În zilele de 8-9 august, cu ajutorul lui Dumnezeu, Asociația Tinerilor

Ortodocși din Protopopiatul Sighet, în colaborare cu Mănăstirea Petrova, Parohiile Ortodoxe: Rona de Jos, Breb și Sârbi, a organizat o tabără de două zile la Mănăstirea Petrova, la care au participat un număr de 35 de tineri cu vârste cuprinse între 16 și 23 de ani.

Tabăra intitulată „Cum să devin un voluntar creștin”, a avut scopul de a apropia tinerii de Biserică prin implicarea în activități de voluntariat, atât în interiorul bisericii, cât și în afara ei. Activitățile au început cu o slujbă de tedeum săvârșită în biserica mănăstirii, urmată de câteva expuneri interactive susținute de către părinții prezenți (pr. Codrea Ștefan- „Hristos- modelul absolut al voluntarului creștin”; pr. Oprișan Marcel- „Voluntar și misionar în Biserică”; pr. Iusco Marius- „Voluntar creștin=Dăruire deplină” iar pr. Pop Marian și pr. Capolna Ioan au intervenit în momente importante în timpul discuțiilor). Tot în cadrul acestor discuții tinerii au pus diverse întrebări și pe lângă acestea au avut loc din partea lor propuneri de activități de voluntariat. Pe parcursul zilei au mai avut loc jocuri tematice și o ieșire în natură. La ora 17 am săvârșit cu toți Slujba Paraclisului Maicii Domnului, unde tinerii au participat la strană. Seara a avut loc un foc de tabără, unde l-am avut ca invitat pe Prof. Dr. Petrovai Ion, care le-a vorbit câteva lucruri despre istoria și asezarea geografică a locului, despre misiunea voluntarului în lumea de azi și cum putem concepe o poezie, care sunt pași. A răspuns la întrebările tinerilor și nu în ultimul rând a scos în evidență faptul că, „cartea” este al doilea prieten adevărat al tânărului după Dumnezeu. A fost o atmosferă foarte plăcută să stai lângă foc, să ascuți poezii și să simți adierea de vânt ca o binecuvântare a lui Dumnezeu care suflă din când în când peste noi.

Duminică am participat cu toții la Sf. Liturghie, unde tinerii s-au împărtășit cu Trupul și Sângele lui Hristos intrând astfel în comuniune deplină cu Hristos. Iar după servirea mesei de prânz am scris fiecare câteva impresii și gânduri cu privire la această întâlnire pe care ne-am propus să le atasăm într-un jurnal al taberei. S-au discutat și propus următoarele întâlniri cât și constituirea unor ateliere de lucru. Am convenit să alcătuim și o revistă a Asociației cu numele „Tabăra Creștină” în care să publicăm toate activitățile care s-au desfășurat până acum și cele pe care le vom avea în viitor. La final ne-am închinat fiecare la Sfintele Moștele aflate în cadrul Mănăstirii, după care am mulțumit lui Dumnezeu și Maicii Domnului pentru bucuria pe care fiecare dintre noi a simțit-o în sufletul lui în cele două zile petrecute împreună.

Pr. Ștefan Codrea Președintele A.T.O.P.S.

Tabăra de vară - Odoreu, augusti 2015

„Lăudați pe Domnul în toată vremea” Începând de luni, 03.08.2015, în cadrul Parohiei Ortodoxe Române Odoreu s-a desfășurat, cu binecuvântarea Prea Sfinției Sale, PS dr. Justin Sigheteanul și cu povața Părintelui Ioan Socolan, Protopop al Sătmăruului, a treia ediție a scolii de vară “Lăudați pe Domnul în toată vremea”. Organizată de pr. Meghișan Flaviu – paroh Odoreu, sprijinit de oameni inimoși – cadre didactice și tineri din parohie- și în bună colaborare cu instituțiile din cadrul comunei (Primărie, Școală, Grădiniță, Poliție, ș.a.) susținuți de binefăcători, Școala de vară a reușit să adune până acum peste 125 de copii zilnic.

Ca și în ceilalți ani, acest proiect a avut drept scop formarea și educarea copiilor pe principii creștin- ortodoxe, și oferirea unor alternative de petrecere a vacanței într-un mod plăcut ,constructiv și creativ, programul cuprinzând rugăciuni, istorisiri și poveștioare cu talc, activități educative artistico-plastice (pictură pe sticlă, pirogravat icoane și cruci, brățări și medalioane din Fimo, confectionare de lumânări și candelă, pictura pe icoane de gips, confectionare de ceasuri, brelocuri, cruci realizate prin tehnica quilling și multe alte ateliere creative), experimente fizice și chimice, activități de formare și de cunoaștere, jocuri de grup dar și invitați speciali (voluntar crucea roșie, decorator din fructe, Formația de pompieri voluntari ai Comunei Odoreu).

Faptul că anul 2015 este proclamat în Patriarhia Română ca „**an omagial al misiunii parohiei și mănăstirii azi**”, s-a constituit într-un bun prilej pentru organizarea în cadrul Școlii de vară a unui marș, pe biciclete și pe role, pe raza comunei Odoreu, ce a fost numit **Marș pentru familie**, familia fiind celula de bază a parohiei și locul de pornire a viitorilor viețuitori ai mănăstirilor, acțiune ce a avut ca scop conștientizarea importanței familiei în viața și formarea copiilor. Tinerii au realizat pancarde și mesaje pentru consolidarea relației părinți-copii, dintre care amintim: “Dumnezeu iubeste familia”, “Mami, tati am nevoie de iubirea voastră”, “Banii nu înlocuiesc dragostea părinților”, “Copilul tău vrea să vorbească cu tine, tu vrei?”, etc

Vineri, 07.08.2015, are loc festivitate de premieră în cadrul căreia toți copiii și tinerii participanți vor primi diplome și alte surprize. Toate lucrările realizate de copii vor fi expuse la Biserica Ortodoxă din Odoreu, iar finalitatea acestei expoziții va fi valorificată printr-o excursie la o mănăstire.

Pr. paroh. Flaviu Meghișan

VII. ACTIVITĂȚI SOCIAL-FILANTROPICE

Activități social filantropice în Eparhia Maramureșului și Sătmarului, în anul 2015

Pr. Dr. Bogdan Gavra
Consilier Misionar

Datorită unor preoți care doresc să se implice în sprijinirea semenilor, activitatea de asistență socială și filantropie la nivelul Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului și Sătmarului, și-a continuat dezvoltarea, atât din punct de vedere cantitativ, dar mai ales calitativ.

Prezentul raport de activitate este fundamentat pe 6 planuri:

1. Activitatea asociațiilor/fundațiilor care funcționează cu binecuvântarea ierarhului Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului și Sătmarului.

2. Utilizarea colectelor: la fondul Filantropia, FCM, cât și în prima duminică a Postului Nașterii Domnului Nostru Iisus Hristos.

3. Evaluarea infrastructurii sociale existente în Episcopia Ortodoxă Română a Maramureșului și Sătmarului.

4. Structurile de Economie Socială înființate în anul 2015.

5. Tipul și numărul ajutoarelor de urgență oferite de către Episcopia Ortodoxă Română a Maramureșului și Sătmarului prin sectorul misionar-social.

6. Analizarea activității preoților caritativi din Episcopia Ortodoxă Română a Maramureșului și Sătmarului.

DETALIEREA ACTIVITĂȚILOR:

1. În cuprinsul Episcopiei Maramureșului și Sătmarului desfășoară activități social-filantropice, cu binecuvântarea ierarhului, pe lângă parohii, un număr de 17 asociații sau fundații.

a) Asociația Femeilor Ortodoxe din Maramureș „MIRONOSIȚELE FEMEII”

Pe parcursul anului au fost dăruite PACHETE cu alimentele de bază, celor nevoiași, astfel:

- pachete lunare pentru 582 familii în valoare de 11.996,10 Ron;
- pachete de Sfintele Paști 365 familii și 200 copii 40.515,70 Ron;
- pachete de Crăciun 353 familii și 200 copii 37.119,00 Ron;
- pachete pentru bolnavii de la spitalul de psihiatrie din Cavnic 13.845,00 Ron;

Asociația Femeilor Ortodoxe "Mironosi'ele femei" - distribuirea pachetelor de Sfintele Paști

- 31 pachete cu alimente îmbrăcăminte, pentru persoanele refugiate și cazate la Șomcuta Mare și 8 pachete pentru copii 2.161,10 Ron;
- de ziua copilului, 25 copii asistați de asociația noastră 610,00 Ron;
- pachete de Moș Nicolae 30 pachete cu dulciuri, îmbrăcăminte, jucării 1.875,00 Ron;
- dulciuri, jucării, îmbrăcăminte, încălțăminte pentru persoanele asistate de asociația noastră pe parcursul anului 2015, 5.000,00 Ron;
- la începutul anului școlar am dăruit rechizite, ghiozdane pentru 31 copii, în valoare de aproximativ 3.114,00 Ron;
- au fost dăruite fonduri bănești pentru plata unor facturi, a unor rețete medicale, pentru urgențe medicale în valoare de 5.000,00 Ron;
- au fost dăruite obiecte de uz casnic, îmbrăcăminte, TV-uri, mobilier, cărucioare de copii etc., în valoare de 5.000,00 Ron;
- au fost dăruite diverse materiale medicale (medicamente, fașe, cărucioare pentru bolnavi, în valoarea de aproximativ 2.000,00 Ron;
- acțiune social-filantropică în județul Vaslui sprijinind 120 de familii, cu îmbrăcăminte, alimente etc., în valoare de 46.569 lei;

În perioada 23-26 aprilie 2015 a avut loc *Reuniunea Asociațiilor Femeilor Creștin Ortodoxe din România* cu ocazia împlinirii a 10 ani de activitate neîntreruptă a Asociației Femeilor Ortodoxe din Maramureș „*Mironosițele Femei*” de pe lângă Catedrala Episcopală „Sfânta Treime”. În

cadrul evenimentului s-a desfășurat și Simpozionul cu tema: *Vocația social-filantropică a bisericii lui Hristos în societatea de azi și chemarea păstorilor de suflete la împlinirea acesteia într-o lume a suferinței și singurătății în sânul comunităților*. Au participat 10 delegații ale Asociațiilor Creștin Ortodoxe din țară.

Valoarea totală a ajutoarelor oferite în anul 2015 a fost de 205.965 lei fiind sprijinite un număr 5.200 persoane.

b) Asociația Tinerilor Ortodocși din Protopopiatul Vișeu

A fost înființată la sfârșitul anului 2012, iar din luna martie 2013, ca urmare a HCL 33/2013 a preluat activitatea socială a cantinei de ajutor social din orașul Vișeu de Sus, oferind o masă caldă pe zi unui număr mediu de 75 de persoane. Costurile pentru aceste servicii sunt suportate de către primărie pentru 50 persoane și se ridică la valoarea de 219.000 lei, iar diferența de 25 persoane sunt asistate de către asociație valoarea însumând 109.500 lei, fiind oferite în anul 2015 un număr de 27.150 porții de mâncare. Prin implicarea preotului Iuga Dumitru au fost oferite 180 de pachete copiilor instituționalizați din Vișeu de Sus, 130 pachete copiilor de la Centrul de Educație Incluzivă din aceeași localitate și alte 100 de pachete centrului Sfânta Macrina din București. Alimente au fost adunate în parohiile Ieud, Dragomirești, Săcel, Săliște I și donate celor 75 de bătrâni de la Căminul din Baia Sprie.

Tot prin activitatea pr. Iuga Dumitru a fost donat un porc și alte alimente și material de construcții unei familii din Tăuții de Sus, care, în preajma sărbătorilor de iarnă, ca urmare a unui incendiu, a rămas fără agoniseala de o viață.

c) Asociația Ortodoxă "Sfânta Maria" Tășnad

A fost înființată în anul 1998, funcționând în localitatea Tășnad. Activitatea socială în anul 2015 s-a axat pe oferirea de mese calde sau reci pentru persoanele cu nevoi speciale, hrană preparată și alocată cu ocazia sărbătorilor importante și a unor evenimente cultural-sociale. Astfel, 60 de familii au beneficiat de sprijinul asociației, iar cheltuielile se ridică la 42.114 lei.

d) Asociația „Sfântul Ierarh Iosif Mărturisitorul” Baia Mare

Activitatea asociației în anul 2015 s-a axat pe următoarele componente:

- A acordat servicii sociale sub formă de informare, consiliere socială, dar și adăpost de noapte pentru persoanele fără locuință unui număr de 150 de persoane;
- Asociația, începând cu anul 2015, a oferit 3 burse de studiu, către 2 elevi de la Seminarul Teologic „Sfântul Ierarh Iosif Mărturisitorul” proveniți din

familii defavorizate, cu un nivel de trai redus și unui elev de la Liceul Emil Racoviță, provenit dintr-o familie monoparentală, asigurându-le cazarea în Adăpostul de noapte și masa zilnică;

- Activitatea de asistență socială cu caracter filantropic, având la activ acordarea de suport material beneficiarilor de servicii sociale, care se materializează prin donații sub formă de îmbrăcăminte, lenjerie și încălțăminte, 3.000 de kilograme;

- Activități de asistență socio-medicală, constând în ajutoare și donații pentru cazurile medicale care au necesitat intervenții chirurgicale urgente, în valoare de 900 lei;

- Serviciul social gratuit de tip: *Cantina Socială "Samariteanul Milostiv"*- acordarea unei mese calde în fiecare duminică pentru 70 de familii (120 persoane) aflate în situații de risc social (cheltuieli efectuate în 2015 în valoare de 28.000 lei);

- Donații acordate pe parcursul anului 2015 cu ocazia sărbătorilor importante de peste an, după cum urmează: în cadrul acțiunii „Un Paști Fericit pentru fiecare” s-au distribuit 100 pachete cu alimente și dulciuri în valoare de 5.200 lei; în cadrul acțiunii “Sfinții mai aproape de cei nevoiași” la sărbătoarea Sfinților Apostoli “Petru și Pavel” s-au acordat 30 de pachete cu alimente și dulciuri familiilor vulnerabile, în valoare de 1.418,7 lei; în cadrul acțiunii “Maica Domnului dăruiește celor în nevoie”, cu ocazia sărbătorii “Adormirii Maicii Domnului”, s-au acordat 30 pachete în valoare de 1.835 lei; în cadrul acțiunii “Sfântul Andrei dăruiește tuturor românilor”, la sărbătoarea Sfântului Andrei s-au acordat 40 de pachete cu alimente și dulciuri în valoare de 1.300 lei; în cadrul acțiunii “Sfântul Nicolae dăruiește tuturor copiilor”, la sărbătoarea „Sfântul Nicolae” s-au acordat 100 de pachete cu dulciuri, în valoare de 800 lei, iar în cadrul acțiunii “Mai aproape de cei în nevoie”, cu ocazia sărbătorii Nașterii Domnului s-au acordat 100 de pachete cu alimente, produse de igienă corporală și igienă de uz casnic, în valoare de 6.000 de lei, dar și 100 pachete cu dulciuri în valoare de 750 de lei.

Total persoane asistate 523, total cheltuieli 109.622 lei.

Proiectul FILANTROPIA

Cursuri de formare profesională desfășurate în cadrul proiectului Filantropia în anul 2014: Chelner - inițiere - finalizat, 27 absolvenți, Cofetar - inițiere - finalizat, 28 absolvenți, Manager proiect - perfecționare - finalizat, 28 absolvenți, Lucrător în comerț - inițiere - finalizat, 28 absolvenți, Agent vânzări - specializare - finalizat, 28 absolvenți, Confeccioner asamblor articole textile

- inițiere - finalizat, 28 absolvenți (Absolvenții acestui curs se perfecționează în prezent în cadrul Atelierului START croitorie), Tâmplar manual - inițiere - finalizat, 25 absolvenți (absolvenții acestui curs se perfecționează în prezent în cadrul Atelierului START tâmplărie).

**ASISTENȚĂ EDUCAȚIONALĂ ȘI EDUCAȚIE REMEDIALĂ
CU PROGRAME ”ȘCOALĂ DUPĂ ȘCOALĂ” ȘI EDUCAȚIE DE
TIP „A DOUA ȘANSĂ” PENTRU PREVENIREA ȘI CORECTAREA
ABANDONULUI ȘCOLAR LA ELEVI ȘI DIVERSIFICAREA
SERVICIILOR PENTRU PĂRINȚI/TUTORI ÎN ZONE FOSTE
INDUSTRIALIZATE ȘI ÎN MEDIUL RURAL. EDU_2R**

Activitățile în cadrul proiectului au fost:

Asistență educațională și sprijin pentru 30 de elevi cu risc de părăsire timpurie a școlii din Maramureș;

Consiliere, sprijin financiar pentru 30 de părinți/tutori ai elevilor cu risc de părăsire timpurie a școlii;

Activități de tip „Școală după școală” pentru 12 de persoane, îndeosebi cursuri de alfabetizare și de formare a abilităților numerice pentru prevenirea

Asociația Femeilor Ortodoxe "Mironosi'ele femei" - activități la centrul de zi

și corectarea fenomenului de părăsire timpurie a școlii;

Program de tip „A doua șansă” pentru 12 persoane, în vederea dobândirii competențelor de bază și dezvoltarea abilităților personale pentru cei care au abandonat școala;

Activități de educație remedială (școală de vară/duminică) pentru persoanele cu domiciliul /reședința în zone izolate;

În cadrul proiectelor au fost sprijinite 278 persoane, sumele cheltuite fiind de 1.450.000 lei.

e) Asociația „Sfântul Acoperământ al Maicii Domnului” Satu Mare

Activitățile importante ale asociației în anul 2015 sunt:

- Oferirea unei mese calde de 3 ori pe săptămână pentru un număr de 120 persoane, din care 80 sunt copii, astfel sunt preparate un număr de 14.400 porții de hrană cu o valoare de 86.400 lei;
- Pachete cu alimente pentru 300 familii, constând în alimente, fructe, dulciuri, cu o valoare de aproximativ 16.120 lei;

Activități cu copiii de la Centrul de zi „Sfânta Tatiana”

să ofere asistență educațională pentru prevenirea abandonului școlar, să prevină infrafracționalitatea juvenilă, prin consiliere de specialitate să-i ajute să-și însușească normele de igienă să contribuie la dezvoltarea unui comportament social normal, în vederea unei bune integrări în societate.

Alte activități cu copiii din centru:

copiii asistați au participat la tabăra de vară un grup de 40 de copii au vizitat diverse instituții publice și societăți comerciale, fiind răsplătiți cu pachete cu dulciuri.

Consiliere spirituală pentru persoanele asistate, atât pentru ortodocși, cât și pentru creștinii aparținând altor confesiuni.

Servicii religioase pentru persoanele nevoiașe, fără a se percepe taxe.

f) Asociația Ortodoxă „Sfântul Apostol Andrei” Satu Mare

Astfel, amintim activitățile realizate în anul 2015:

Continuarea activităților, conform contractelor de colaborare deja încheiate, precum și realizarea altora noi:

S-au continuat activitățile de colaborare cu Serviciul Public de Asistență Socială Satu Mare, Creșa *Prichindelul*. Activitățile au avut ca scop formarea capacităților de interrelaționare, promovarea dialogului și comunicării cu copii de vârste diferite, provenind din medii social-economice, întărirea spiritului de toleranță și acceptare, precum și contribuția materială în scopul îmbunătățirii condițiilor centrului. Activitățile au fost realizate prin intermediul Grupului

de voluntari ai asociației cu numele *Andreenii*;

De asemenea, am continuat contractul încheiat cu Serviciul Public de Asistență Socială Satu Mare „Centrul de asistență și integrare a victimelor traficului de persoane, abuzului, neglijării și exploatării” Satu Mare;

În desfășurare se află parteneriatul de colaborare semnat cu Grădinița Nr. 1 Satu Mare în vederea derulării Proiectului *Să citim pentru Mileniul III*, care s-a concretizat prin vizite ale preșcolarilor la muzeul de carte veche religioasă aflat în cadrul centrului;

Activități specifice realizate în cadrul Centrului Social Cultural „Sfântul Apostol Andrei”, Satu Mare, situat pe strada 1 Decembrie 1918:

Voluntari din cadrul asociației s-au constituit într-un cor de colinde cu numele „Sofia”, care a colindat la diverși parteneri ce au contribuit la finanțarea activităților asociației;

În sala de conferințe s-a continuat activitatea *Cercului de filme*, întâlniri tematice, în cadrul cărora au fost invitați preoți, profesori, medici, psihologi. S-au tratat teme diverse privind buna creștere a celor prezenți din toate punctele de vedere: spiritual, social, psihologic și medical, folosindu-se în acest scop mijloace audio-video. Întâlnirile au avut loc de două ori pe lună;

Membrii grupului de voluntari *Andreeni* și-au planificat acțiunile specifice, în cadrul activităților mai sus amintite, folosindu-se chiar de o adresă de facebook personalizată cu titlul *Andreenii*;

S-a continuat contractul de colaborare cu adăpostul de noapte din Satu-Mare. În acest scop, în camera depozit am primit haine și produse de igienă corporală, pe care le-am redirectionat adăpostului, în cadrul acțiunilor de binefacere;

Biblioteca muzeu din cadrul Centrului și în acest an, a fost gazda nenumăratelor grupuri de elevi care au primit informații prețioase cu privire la cartea veche bisericească și la icoanele ori obiectele existente, pe parcursul anului școlar 2014-2015, dar și în cadrul săptămânii *Școala altfel*.

Voluntari ai asociației au participat la activitatea numită *Marșul pentru viață*, organizat de Asociația *Pro Vita* Satu Mare, confecționând materiale specifice momentului.

g) Asociația Tinerilor Ortodocși din Protopopiatul Oaș

Activități social-filantropice elaborate sub auspiciul ATOPO-Negrești Oaș, în cursul anului 2015:

Vizite filantropice la Spitalul Orășenesc din Negrești Oaș, la secția Pediatrie, cu tineri liceeni din Negrești Oaș, în zilele de 15 martie și 6 octombrie 2015. Copiii internați au primit câte o atenție din partea tinerilor

mobilizați la aceste acțiuni.

În luna decembrie 2015, ATOPO și Parohia Negrești Oaș au oferit un număr de 4 burse speciale unor tineri elevi din Negrești Oaș, tineri evidențiați prin rezultate excepționale la învățătură sau care au avut nevoie de sprijinul nostru pentru anumite probleme cu care aceștia se confruntă (*unul dintre ei fiind victimă a incendiului de la Colectiv din București, în curs de recuperare medicală*). Fondul bursier a fost constituit din colecta credincioșilor participanți la Concertul de Colinde din 7 decembrie, respectiv din alte donații, în cuantum de 2.000 lei.

Vizită caritabilă la Centru de zi Stea - centru de asistență socială a tinerilor străzii din Satu Mare. Vizita a fost organizată în colaborare cu tinerii Liceului I.G. Andron din Negrești Oaș, oferindu-se centrului social pachete alimentare și de igienă personală în valoare de 1.000 lei.

Vizită filantropică la Penitenciarul din Satu Mare, organizat cu tinerii Școlii Generale nr. 1 din Negrești Oaș, în ziua de 18 septembrie, oferindu-li-se deținuților un program educativ și pachete alimentare în valoare de cca 400 lei.

h) Asociația pentru Sprijin și Dezvoltare Comunitară „Țara Oașului” - TUR

Miniproiectul „O lume mai bună ÎN AȘTEPTARE” conform căruia implicarea a 2 unități de tip restaurant, aflate în apropierea a două școli din orașul Negrești Oaș promovează conceptul în rândul clienților care le calcă pragul de a putea oferi ca donație echivalentul a unei porții sau produs alimentar din meniul localului unor tineri elevi cu situații sociale delicate, identificați în unitățile școlare respective. De asemenea, 2 magazine locale care au aderat la acest proiect găzduiesc câte „un raft în așteptare”, în care oricare client care cumpără câte ceva de la acest magazin poate dona un produs sau poate cumpăra ad hoc un produs și pentru acest raft special amenajat, în care este expus o vreme, iar în mod periodic grupe de tineri ai organizației preiau produsele și le duc la familiile sărace din parohia Tur.

Acțiunea de 8 Martie „O mamă, o floare” în cadrul căruia tinerii înrolați în organizația parohiei fac vizită tuturor femeilor internate la acel moment în spitalul orașului Negrești Oaș și oferă câte o floare și o broșură moral-educativă.

i) Asociația social-filantropică a Parohiei Desești

Amintim, astfel, între preocupările noastre în plan social-filantropic:

- **Serviciul de tip rezidențial pentru copii instituționalizați.** Prin intermediul acestei preocupări, în familia noastră un număr de 11 copii au

fost crescuți și educați, unii chiar de la vârsta de un an și până la întemeierea propriei lor familii sau integrare socio-profesională. Un efort al nostru din acest an a fost și căsătoria unei fete crescute de noi de la vârsta de trei ani, cu asigurarea onorabilă a tuturor celor necesare momentului și susținerii noii familii. Preocupările noastre pentru acest proiect vizează asigurarea spațiului necesar pentru rezidența în același timp a zece copii instituționalizați. Prin parteneriatul pe care îl avem cu Fundația Hope and Homes for Children România, beneficiem și de sprijinul a trei persoane angajate pentru acest proiect.

- **Tabăra Internațională de Artă și Solidaritate Creștină, ediția a XI-a.** De o participare extrem de numeroasă a copiilor instituționalizați aleși pe criterii vocaționale și artiști plastici din țară și străinătate s-a bucurat și această ediție. Astfel, în perioada 16-23 august, ne-au fost oaspeți peste 100 copii și artiști, care, împreună cu tinerii și copiii din comunitate și din parohiile învecinate, în număr și ei de peste 50, s-au bucurat de arta plastică. Deschiderea ediției s-a făcut prin intermediul **Expoziției Aniversare 10 ani de Artă și Solidaritate** și care a arătat zestrea de frumos pusă în fața publicului iubitor de artă. Sufletul pus în tablourile realizate s-a văzut și prin intermediul **Expoziției Taberei de Artă și Solidaritate, ediția a XI-a, la Palatul Episcopal din Sighetu Marmatiei.** Cu nădejdea finalizării lucrărilor

Inaugurarea Centrelor Sociale de la Hoteni

la viitorul Așezământ Social-Cultural, într-un orizont de timp cât mai scurt, Tabăra de Artă și Solidaritate probabil își va încheia existența cu cea de a 12-a ediție, iar locul ei va fi luat de **Școala Voluntară de Artă și Terapii prin Artă pentru Copii Instituționalizați**. Astfel, pe lângă copiii instituționalizați rezidenți în Parohia Desești și copiii din comunitate, vor fi găzduite grupe de beneficiari ai acestui proiect pe întreg parcursul anului.

- Așezământul Social Cultural Desești.

Parohia mobilizează resurse locale și atrase, spre finalizarea acestui proiect aflat în curs de edificare. Între activitățile acestui așezământ se vor regăsi proiectele derulate de noi până în prezent dar și altele dictate de nevoile grupurilor vulnerabile din parohie. Nădăduim finalizarea, în proporție de 90 % a lucrărilor până la sfârșitul acestui an

- Activități de consiliere și formare profesională pentru persoane din grupuri vulnerabile.

Un număr de 56 de persoane, membri ai parohiei, au beneficiat de consiliere și formare profesională, în meseriile lucrător pensiune agroturistică și zidar tencuitor pietrar, prin parteneriatul dintre parohie și Fundația HHC România. În urma absolvirii cursurilor de formare, fiecare cursant a beneficiat și de o subvenție de 750 RON. Prin protocoalele de practică încheiate între parohie și beneficiarii acestui proiect POS DRU, șanse la ocupare pentru persoane din grupuri vulnerabile, s-a construit o importantă anexă gospodărească și s-a amenajat peisagistic curtea casei parohiale.

Parohia a fost implicată și în activități de sprijin a unor familii nevoiașe din parohie, între care se poate aminti refacerea acoperișului unei case incendiate pentru o astfel de familie.

S-a analizat evaluarea și utilizarea colectelor din anul 2015, după cum urmează:

Colecta la fondul Filantropia a fost în cuantum de 89.403 și au fost sprijinite un număr de aproximativ 1.527 persoane.

Colecta la FCM a fost în cuantum de 127.458 lei și au fost sprijinite un număr de aproximativ 2.110 persoane.

Colecta din prima duminică a postului „Nașterii Domnului” a fost în sumă totală de 192.100 lei.

Pentru a putea dezvolta servicii sociale concrete este nevoie de o infrastructură socială cât și de resursa umană calificată. Astfel, s-a analizat numărul de centre de zi, cantine sociale, centre comunitare existente, cât și posibile locații aflate în proprietatea parohiilor sau a asociațiilor și fundațiilor care funcționează pe lângă unitățile de cult în vederea dezvoltării unor servicii

sociale necesare în comunitatea respectivă.

Din punct de vedere al infrastructurii, care deservește cantinele de ajutor social, în episcopie există un număr de 4 cantine:

la asociația „Sfântul Ierarh Iosif Mărturisitorul” Baia Mare, care deservește un număr de 120 de persoane în duminici și sărbători, deci un total de 6.320 porții de hrană/an, costul total estimat fiind de 28.000 lei.

la Asociația Tinerilor Ortodocși din Protopopiatul Vișeu se oferă zilnic masă unui număr mediu de 75 de persoane, deci 27.150 porții de hrana au fost oferite în anul 2015, cu o valoare de 328.500 lei.

la Asociația „Sfântul Acoperământ al Maicii Domnului” Satu Mare se oferă hrană de 3 ori pe săptămână pentru un număr de 100 persoane, din care 80 sunt copii, deci sunt preparate un număr de 14.400 porții de hrană, cu o valoare de 72.800 lei.

La Asociația Ortodoxă ”Sfânta Maria” Tășnad se oferă hrană în duminici și sărbători pentru un număr de 60 persoane, pentru care sunt preparate 320 porții de hrană, cu o valoare de 2.580 lei.

Tot în cadrul acestui tip de serviciu – oferirea unei mese calde pentru semeni – putem aminti și cele peste 32.500 porții de mâncare oferite credincioșilor participanți de către sfintele mănăstiri și de parohii din episcopie, cu ocazia diferitelor evenimente religioase. Astfel, valoarea estimată a acestor servicii se ridică la suma de 200.000 lei.

Total persoane beneficiare 32.855, total porții de hrană 80.690, total sume cheltuite 631.880 lei.

Pentru a aduce o bucurie în sufletele copiilor, în fiecare parohie se pregătesc „pachetele Moșului”, astfel peste 14.000 de copii primesc dulciuri, fructe și rechizite având o valoare totală de 214.000 lei.

Tot în anul 2015, Sfânta Mănăstire Rohia a sprijinit o familie fără locuință din Rohia, căreia i-a construit o nouă casa, costurile ridicându-se la peste 40.000 lei.

În anul 2015, au fost înființate 5 structuri de economie socială, prin contribuția episcopiei sau a unor parohii, astfel fiind aduse peste 2.200.000 lei, episcopia contribuind cu suma de 250.000 lei la cofinanțarea acestor proiecte.

Au fost înființate: o spălătorie/curățătorie și o minitipografie („Flori de Crin” și „Coresiana”) în două spații ale episcopiei, din blocul de pe bdul Unirii; a fost reabilitată în totalitate casa parohială din Hoteni, aflată în paragină, unde vor funcționa un centru și un atelier protejat pentru persoanele adulte cu dizabilități, iar în Recea a fost înființată o brutărie. În aceste structuri muncesc

un număr de 20 persoane provenite din categorii defavorizate.

Pentru a veni cât mai urgent în sprijinul unor persoane aflate în nevoi socio-medice, au fost alocate sume de bani din fondul Episcopiei pentru ca aceste persoane să poată beneficia de investigație, diagnosticare și tratament în vederea soluționării problemelor medicale cu care se confruntă. În acest sens, Episcopia Ortodoxă a Maramureșului și Sătmăruului a alocat 22.500 lei pentru a sprijini 15 cazuri.

S-a analizat activitatea preoților din penitenciare, spitale și alte instituții, din punct de vedere al implicării lor în activitatea social-caritativă din unitățile în care își desfășoară activitatea.

În cadrul episcopiei funcționează un număr de 18 preoți caritativi, care, în anul 2015 au oferit servicii unui număr de 4.620 persoane.

În concluzie, raportul între persoanele sprijinite și sumele utilizate arată astfel: 11.009 persoane sprijinite, iar suma aproximativă cheltuită este de 4.267.042 lei, rezultând un raport de 387 lei/asistat/an, fără a pune în calcul cele 32.500 persoane care beneficiază de masă la diverse evenimente religioase și cei 14.000 de copii care beneficiază de pachete cu dulciuri. În total, ar rezulta un număr de 57.509 persoane, care au beneficiat de cel puțin un serviciu în cursul anului 2015.

Inaugurarea Centrelor Sociale de la Baia Mare

VIII. SPICURI DIN CRONICA CULTURALĂ ȘI
UNIVERSITARĂ BĂIMĂREANĂ - 2015

Cronica Teologică Universitară și Preuniversitară

Pr. Conf. Univ. Dr. Adrian Gheorghe Paul
Coordonator domeniul Teologie Ortodoxă

Marti, 27 Ianuarie, în sala 48 de pe Str. Crișan a sediului Domeniului de Teologie Ortodoxă din Baia Mare, a avut loc susținerea concursului de ocupare a postului de lector universitar, poziția 38, scos la concurs, validat de Sanatul Universității Tehnice din Cluj Napoca și publicat în Monitorul Oficial, pentru disciplinele *Vechiul Testament, Arheologie biblică și Limba ebraică*. La concurs s-a prezentat un singur candidat, în persoana D-lui Asist. univ. dr. Eusebiu BORCA, care a prezentat o prelegere amplă tematică în fața Comisiei de evaluare formată din: Prof. univ. dr. Nicolae SUCIU – președinte, Pr. conf. univ. dr. Adrian Gh. PAUL – membru delegat, Pr. conf. univ. dr. Ștefan POMIAN – membru, Pr. lect. univ. dr. Dorinel DANI – membru, Pr. lect. univ. dr. Teofil STAN – membru, Lect. univ. dr. Valerian MARIAN – membru supleant. În urma deliberărilor, D-l Eusebiu Borca a fost apreciat în mod deosebit cu calificativ maxim și desemnat ocupant al postului de *lector titular* scos la concurs. Cu această ocazie, noi, cadrele didactice universitare teologice băimărene, îl felicităm pe colegul nostru și-i urăm mult succes în activitatea didactică universitară din cadrul domeniului nostru de Teologie Ortodoxă.

Vineri, 30 Ianuarie, de sărbătoarea *Sfinților Trei Ierarhi: Vasile cel Mare, Grigorie Cuvântătorul de Dumnezeu și Ioan Gură de Aur*, ocrotitorii Școlilor teologice, în prezența P.S. Sale, Dr. Iustin Sigheteanul, Arhiepiscop vicar al Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului și Sătmarului, s-a săvârșit Sfânta Liturghie arhierescă la Catedrala Episcopală «Sfânta Treime» din Baia Mare. Răspunsurile la strană au fost date de corul „Sfântul Ioan Damaschinul” al Domeniului de Teologie Ortodoxă din cadrul Centrului Universitar Nord din Baia Mare, conduși de Pr. lect. univ. dr. Teofil STAN. Soborul a fost alcătuit din invitați de seamă, reprezentanți ai școlilor teologice din cuprinsul Eparhiei Maramureșului și Sătmarului, inspectori eparhiali și inspectori de religie, membrii ai Permanenței Eparhiale, preoții profesori de la cele două școli teologice din Baia Mare și Satu Mare în frunte cu Părinții Marius Nechita, Directorul Liceului Teologic Ortodox „Sfântul Iosif

30 ianuarie - Sfinții Trei Ierarhi sărbătoriți în Catedrala Episcopală

Mărturisitorul” din Baia Mare, Gabriel Groza Directorul Liceului Teologic Ortodox „Nicolae Steinhardt” din Satu Mare, și Părintele conf. dr. Adrian Gh. Paul, coordonatorul responsabil al Domeniului de Teologie Ortodoxă din cadrul Centrului Universitar Nord din Baia Mare.

În perioada 23-26 Februarie, în prima Săptămână duhovnicească din Postul Mare al Patimilor Domnului Hristos, P.S. Sa Dr. Iustin Sigheteanul a participat la slujbele solemne ale Canonului celui Mare a Sfântului Andrei Criteanul susținute în Catedrala episcopală „Sfânta Treime” din Baia Mare, înconjurat de preoți slujitori și dascăli de teologie ai Școlilor teologice de la Liceul Teologic „Sfântul Iosif Mărturisitorul” și ale Domeniului de Teologie Ortodoxă a Facultății de Litere, Centrul Universitar Nord din Baia Mare, părinții slujitori ai catedralei și invitați, numeroși studenți teologi și elevi seminariști. Răspunsurile la strană au fost date de cele două Coruri reunite ale studenților teologi și elevi seminariști băimăreni. În fiecare seară din prima săptămână a Postului Mare s-au susținut meditații și colocvii duhovnicești specifice perioadei Postului Mare de către P.S. Sa dr. Iustin Sigheteanul și Părinți profesori de la Seminar și Facultate.

Marti, 3 Martie 2015, a avut loc prima întâlnire din acest an *aresponsabililor de catehizare* din Episcopia Maramureșului și Sătmarului. Aceasta a debutat la ora 11.00, la Catedrala Episcopală *Sfânta Treime* din Baia

Mare, în sala *Sf. Iosif Mărturisitorul* sub îndrumarea Preasfinției Sale Iustin Sigheteanul. La această întâlnire au fost prezenți P.C. pr. Cons. Milan Bălan, P.C. pr. Inspectori de Religie din Județele Maramureș și Satu Mare, P.C. pr. Protopopi, P.C. pr. coordonatori de catehizare și Președinții de Asociații/Organizații de tineri ortodocși. P.C. pr. Florin Hoban, Inspector de Religie al jud. Maramureș și P.C. pr. Marcian Vasile Onea, Inspector de Religie al jud. Satu Mare au evidențiat faptul că ora de religie este considerată o necesitate în educația și dezvoltarea copiilor creștini din cele două județe ale Eparhiei noastre, iar procedura depunerii unei cereri în acest sens nu a ridicat nici o problemă majoră pentru învățământul religios, chiar dacă sistemul informatic a fost suprasolicitat în această perioadă. Tema principală a întâlnirii a constituit-o proiectul *Hristos împărtășit copiilor* din anul 2015, în cadrul căruia se desfășoară concursul național de miniproiecte duhovnicești cu finalitate social-filantropică denumit „Mâini întinse spre lucrarea poruncilor lui Dumnezeu”, organizat cu binecuvântarea Preafericirii Sale Daniel, Patriahul Bisericii Ortodoxe Române. Prezentarea activităților din anul 2014 a evidențiat eficiența colaborare dintre cadrele didactice și preoții parohi din proiectul *Hristos împărtășit copiilor*, care s-au implicat în concursul „Sfânta Euharistie – lumina vieții creștine”. Taberele și activitățile de vară cu tinerii constituie un alt aspect important pentru programele catehetice desfășurate în colaborare cu profesorii de religie sau alte cadre didactice și care a fost discutat la această întâlnire, în Eparhia noastră fiind organizate, în anul 2014, 18 activități de acest gen în care au fost implicați peste 800 de tineri. Responsabilitățile diaconilor din parohiile urbane au fost evidențiate de Preasfinția Sa Iustin Sigheteanul și direcționate spre activitățile catehetice, întrucât diaconii împreună cu preoții parohi au misiunea de a dezvolta și dinamiza activitățile cu tinerii. Programele destinate tinerilor cercetași sunt în atenția Sectorului Teologic-Educațional și vor fi dezvoltate și în Eparhia noastră în viitorul apropiat. De asemenea, s-a propus actualizarea datelor pentru asociațiile și organizațiile de tineri, dar și realizarea unui web-site dedicat Sectorului Teologic Educațional și Biroului de catehizare din Eparhia Maramureșului și Sătmarului, prin care să se evidențieze activitățile catehetice specifice tinerilor. Totodată, în cadrul întâlnirii a avut loc și lansarea în județul nostru a campaniei *Donează sânge! Salvează o viață!*, desfășurată de Episcopia Ortodoxă Română a Maramureșului și Sătmarului în parteneriat cu Centrul de Transfuzie Sanguină Maramureș. În finalul întâlnirii, fiecare dintre cei prezenți au primit Documentul proclamării Sfântului Întâiului Mucenic și Arhidiacon Ștefan ca Ocrotitor al Tinerilor din Episcopia Maramureșului și

Sătmarului, precum și Icoana Sfântului Arhid. Ștefan.

Marti, 10 Martie, începând cu ora 9,00, la sediul Episcopiei Ortodoxe de pe strada Avram Iancu din Baia Mare, a avut loc susținerea examenului de *capacitate preotească*, sesiunea de primăvară a anului 2015, proba scrisă și orală, organizată de Episcopia Ortodoxă Română a Maramureșului și Sătmarului în colaborare cu Domeniul de Teologie Ortodoxă din cadrul Centrului Universitar Nord, Baia Mare. S-au prezentat 9 candidați și după susținerea probei scrise și orale au promovat toți cu rezultate foarte bune și excepționale.

Ziua de 12 Martie este o zi aparte în viața Înaltpreasfințitului Arhiepiscop Justinian, care a împlinit 74 de ani de la intrarea pe poarta Mănăstirii Rohia și îmbrăcarea hainei monahale. Cu această ocazie Preasfințitul Iustin Sigheteanul a săvârșit slujba *Te-deum*-ului de mulțumire la Mănăstirea Rohia, unde Înaltpreasfințitul Părinte Justinian a fost felicitat de către membrii Permanenței Eparhiale, monahi, preoți, autorități locale și centrale, dar și de către rudeniile din localitatea natală Plopiș.

Joi 2 Aprilie, PS Iustin Sigheteanul a săvârșit Sfânta Liturghie a Darurilor mai înainte sfințite în biserica *Sfântul Nicolae* din incinta Liceului Teologic Ortodox, *Nicolae Steinhardt* din Municipiul Satu Mare și a conferit mai multe diplome conducătorilor instituțiilor culturale din oraș. În sala profesorală a Liceului s-a semnat un protocol de colaborare cu aceste instituții pentru dinamizarea activităților interinstituționale între Liceul ortodox și instituțiile respective. La Muzeul Județean din Municipiul Satu Mare a avut loc a VI-a ediție a Expoziției – Concurs *Obiceiuri și Tradiții Pascale* desfășurat sub egida Ministerului Educației și Cercetării Științifice, la care au participat cu lucrări elevi din 34 de județe din țară. În sala festivă a Muzeului au fost decernate premiile pentru câștigători, de către directorul Liceului Teologic Ortodox Pr. Gabriel Groza, în prezența P.S. Iustin Sigheteanul și a autorităților județene și locale.

Vineri, 3 Aprilie – P.S. Iustin Sigheteanul a participat în Catedrala Episcopală „Sfânta Treime” din Baia Mare la acțiunea social-filantropică „*Înviearea lui Hristos, bucurie pentru toți*” și a binecuvântat darurile oferite. Acțiunea este la cea de-a 10 ediție. Asociația „Mironosițele Femei” de pe lângă Catedrala Episcopală din Baia Mare a oferit celor neajutorați peste 365 de pachete cu alimente și peste 250 de pachete cu rechizite, dulciuri și jucării pentru cei mici. Acțiunea a fost sprijinită de către Episcopia Maramureșului și Sătmarului, Primaria Municipiului Baia Mare și alți binefăcători din Baia Mare.

Vineri 17 Aprilie, de Izvorul Tămăduirii, PS dr. Iustin Sigheteanul, împreună cu I.P.S. Arhiepiscop Justinian CHIRA, au săvârșit Sfânta Liturghie la Mănăstirea Rohia, cu ocazia serbării hramului mic al Mănăstirii. Sărbătoarea a coincis cu împlinirea a 21 de ani de la primirea cerescului har al arhieriei (17 aprilie 1994) a Preasfințitului Părinte Iustin, eveniment ce a avut loc tot la Mănăstirea Rohia și a fost patronat atunci de Mitropolitul Antonie al Ardealului. La finalul slujbei, Preasfinția Sa a fost felicitat de obștea sfintei mănăstiri în frunte cu Părintele arhimandrit Macarie, întâistătorul acesteia, care a oferit în numele mănăstirii o icoană reprezentând sărbătoarea Izvorului Tămăduirii. La eveniment au participat membrii din Centrul Eparhial și oficialitățile județene și locale în prezența a mii de credincioși. Îi urăm și noi Preasfințitului Părintelui nostru Iustin viață lungă, păstorire rodnică, sănătate și întru mulți și binecuvântați ani!

În perioada 27-30 Aprilie, ca urmare a hotărârii Permanenței Eparhiale, a avut loc în cuprinsul Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmarului susținerea *Conferințelor preoțești* – sesiunea primăvară 2015, cu tema „*Misiunea parohiei și mănăstirii azi*” susținută de Pr. dr. Florin STAN, protopop de Târgu Lăpuș. P.S. Iustin Sigheteanul a prezidat toate conferințele preoțești care s-au desfășurat în Protopopiatele Eparhiei după cum urmează: 27 aprilie – Prot. Baia Mare, Chioar și Lăpuș, 28 aprilie – Prot. Satu Mare, Carei, Oaș, 30 aprilie – Prot. Sighetu Marmăției și Vișeu. La toate întâlnirile P.S. Iustin Sigheteanul a săvârșit Sfânta Liturghie arhierască, la care au luat parte toți preoții din cuprinsul Protopopiatelor și mare parte din ei s-au împărtășit cu Sfintele Taine.

În perioada 7-10 Mai, la Mănăstirea maramureșeană Bârsana a avut loc întâlnirea decanilor Facultăților de Teologie Ortodoxă și a șefilor de Departamente din cuprinsul Patriarhiei Române, întrunire organizată anul acesta de Departamentul de Teologie Ortodoxă a Facultății de Litere a Centrului Universitar Nord din Baia Mare. La întrunire au luat parte reprezentanți ai tuturor Facultăților de Teologie din țară, în frunte cu Părintele profesor Ștefan BUCHIU, decanul Facultății de Teologie Ortodoxă din București și Președintele Colegiului Decanilor. La eveniment au mai participat D-I conf. univ. dr. Adrian LEMENI, Consilier patriarhal, de la Sectorul Teologic-educational al Patriarhiei Române, și Preasfințitul Părinte Varlaam Ploieșteanul, Vicar-patriarhal, Secretarul Sfântului Sinod al BOR, responsabil cu Învățământul teologic și religios în Patriarhia Română.

Întrunirea s-a deschis joi, 7 Mai a.c., cu săvârșirea slujbei de Te-Deum, în biserica „Soborul Sfinților Apostoli” a Mănăstirii Bârsana, în prezența tuturor

invitațiilor, în frunte cu ierarhii Varlaam Ploieșteanul și Iustin Sigheteanul, când Preasfințitul Părinte Iustin Sigheteanul a adresat în cuvânt de bun venit tuturor și a evocat însemnătatea locului și rolul pe care l-a avut Mănăstirea Bârsana în păstrarea dreptei credințe în această parte de țară.

Ziua de vineri, 8 Mai a.c., a debutat cu ample cuvântări susținute de ierarhii prezenți, trasarea Programului cadru al întrunirii coordonat de D-I consilier patriarhal Adrian Lemeni și cu desfășurarea a două secțiuni de lucru pe durata întregii zile. S-au purtat discuții ample și s-au luat importante hotărâri.

Ziua de sâmbătă, 9 Mai a.c., s-a convenit asupra tuturor hotărârilor adoptate și s-a întocmit Procesul-verbal al întrunirii, pe care l-au semnat toți cei prezenți. Organizatorii evenimentului au propus o ieșire în aer liber prin vizitarea Palatului Episcopal din Sighetul Marmației, pelerinaj la Mănăstirea Peri din Săpânța și un scurt popas la Cimitirul vesel din Săpânța.

Duminică, 10 Mai a.c., s-a săvârșit Sfânta Liturghie arhierescă, coordonată de Preasfinția Sa Varlaam Ploieșteanul, care a rostit un înălțător cuvânt de învățătură, și s-a evocat importanța acestei întruniri de către Părintele conf. univ. dr. Adrian Gh. PAUL, coordonatorul responsabil al Domeniului de Teologie Ortodoxă din Baia Mare, organizatorul întrunirii. În urma dezbatărilor, s-au luat folositoare hotărâri cu privire la organizarea învățământului teologic universitar din cuprinsul Patriarhiei Române, s-au făcut mai multe propuneri privitoare la formele de admitere în Școala teologică, dar și de susținere a licențelor, masteratelor și doctoratelor, precum și altele referitoare la Planurile de învățământ și normele de bază, dar și la relația Școlilor de Teologie cu Centrele episcopale și Universitățile din care fac parte. Toate propunerile și hotărârile luate au fost consemnate într-un Proces Verbal și au fost propuse spre aprobare Sfântului Sinod al BOR. Toți cei prezenți au mărturisit că au avut parte de o întrunire benefică, fructuoasă și ospitalieră, ceea ce ne determină să mărturisim că evenimentul a fost cu adevărat o reușită. Pentru aceasta se cuvine să aducem alese mulțumiri Preasfinției Sale dr. Iustin Sigheteanul pentru arhierasca binecuvântare oferită și că a fost mereu alături de noi în buna desfășurare a evenimentului, întregii obște a Mănăstirii Bârsana și în special Maicii starețe Filoftea, pentru buna organizare și condițiile de excepție oferite, autorităților județene care ne-au sprijinit și tuturor susținătorilor.

Vineri, 15 Mai, P.S. Iustin Sigheteanul a participat la Simpozionul dedicat Sfântului Mitropolit Andrei Șaguna, primul președinte al Asociației ASTRA, organizat de Departamentul ASTRA – Carei și care s-a desfășurat în „Sala Cavalerilor”

Simpozion dedicat Sf. Mitropolit Andrei Șaguna, Carei 15 mai

din Castelul Karolyi din Carei. Evenimentul a fost onorat și de participarea I.P.S. Arhiepiscop Andrei, Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului.

Marti, 19 Mai, la sediul Domeniului de Teologie Ortodoxă a Facultății de Litere din Baia Mare de pe Strada Crișan, Nr. 5-7, a avut loc susținerea Sesiunii de comunicări științifice studențești organizate de Domeniul de Teologie Ortodoxă cu ocazia Anului omagial din cuprinsul Patriarhiei Române. Tema generală a Sesiunii studențești a fost Sfântul Ioan Gură de Aur – Model desăvârșit al tuturor slujitorilor Bisericii. La sesiune s-au prezentat 19 studenți teologi și masteranzi, selectați de către Părinții profesori coordonatori, care au susținut referate specifice temei anunțate. La final, s-au acordat diplome și premii tuturor studenților participanți, precum și îndemnuri de a urma pe înaintași pe calea cea dreaptă și bună a credinței spre a lor mântuire.

Marti, 26 Mai, – în Catedrala Episcopală „Sfânta Treime” din Baia Mare, cu începere de la ora 9,00, P.S. Sa Iustin Sigheteanul, Arhiepiscop-vicar al Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmăruului, a luat parte la săvârșirea Sfintei Liturghii și a fost alături de cadrele didactice teologice universitare la sfârșitul de an a studenților din promoția 2015. La finalul Sfintei Liturghii s-a ținut un Te-Deum de mulțumire și apoi s-a trecut la susținerea Cursului Festiv de absolvire al studenților teologi, promoția 2015. Manifestarea s-a ținut în Catedrala Episcopală și a fost moderată de Părintele Conf. univ. dr. Adrian

Gh. PAUL, coordonatorul Domeniului de Teologie Ortodoxă din cadrul Centrului Universitar Nord, Baia Mare, care a oferit diplome de absolvire tuturor absolvenților teologi de la nivel licență și masterat. Cursul festiv a fost susținut de Părintele Lect. univ. dr. Vasile BORCA, îndrumătorul specializării TOD, iar tema propusă a fost „*Parohia, structură socială ideală de coeziune și comuniune eclesială*”. La eveniment, din partea Decanatului, au participat D-na Conf. univ. dr. Delia SUIOGAN, Prodecanul Facultății de Litere, și D-na Lect. univ. dr. Claudia MARIAN, director de Departament. Preasfinția Sa Iustin Sigheteanul le-a transmis un îndemn părintesc, i-a binecuvântat și le-a urat mult succes în susținerea examenelor de licență și disertație, dar și în activitatea didactică și pastorală a Bisericii.

Precizăm că este cea de-a XIX-a promoție de absolvenți teologi la nivel de licență și cea de-a VI-a promoție de absolvenți teologi la nivel de masterat în întreaga activitate didactică universitară neîntreruptă din anii 1991-1992 ai Centrului Universitar Nord din Baia Mare.

Joi, 28 Mai, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Justinian Chira al Maramureșului și Sătmăruului a împlinit venerabila vârstă de 94 de ani de viață. Î.P.S. Arhiepiscop Justinian a fost sărbătorit cu această ocazie de către ostenitorii din Centrul Eparhial, protoierei, preoți și monahi, autoritățile județene și locale din Maramureș și Satu Mare. În paraclisul din Reședința Episcopală, PS Iustin Sigheteanul a săvârșit slujba Te-Deum-ului de mulțumire adusă lui Dumnezeu, iar IPS Mitropolit Andrei al Clujului, Maramureșului și Sălajului a rostit cuvântul de omagiere a IPS Arhiepiscop Justinian. A urmat recepția în Sala festivă a Reședinței Episcopale. Un moment deosebit a fost susținut de maestrul Dumitru Fărcaș prezent la eveniment. La întoarcere spre reședința Mitropolitană din Cluj, IPS Mitropolit Andrei, împreună cu PS Iustin Sigheteanul, au făcut o vizită pe șantierul noii Catedrale Episcopale din Baia Mare.

Din partea grupului profesoral universitar al Domeniului de Teologie Ortodoxă din cadrul Centrului Universitar Nord, Baia Mare, s-a transmis prin coordonatorul Domeniului sincere felicitări ierarhului nostru din partea cadrelor didactice universitare și studenți teologi băimăreni, urându-i Î.P.S. Justinian: *mulți și binecuvântați ani!*

Duminică, 31, Mai de Praznicul Pogorârii Sfântului Duh (Rusalii), P.S. Iustin Sigheteanul a Liturghisit și a predicat la Catedrala Episcopală „Sfânta Treime” din Baia Mare. Noutatea sărbătorii a constituit-o faptul că pentru prima dată a fost săvârșită Sfânta Liturghie între zidurile Catedralei de sus, aflată în construcție, și care se află la cota ± 47 de metri (la baza cupolei

centrale). La începutul Sfintei Liturghii, Preasfinția Sa a binecuvântat spicele, a rostit o rugăciune și a stropit cu apă sfințită altarul în vederea săvârșirii Sfintei Liturghii. La sărbătoare, alături de un impresionant sobor de preoți și diaconi, au participat autoritățile județene și locale din Maramureș și Satu Mare, reprezentanți ai tuturor Instituțiilor de cultură și învățământ din Maramureș și Sătmar. După-amiază, de la ora 17.00, P.S. Iustin Sigheteanul a condus procesiunea de Rusalii spre Catedrala *Sfânta Treime* din Baia Mare, devenind deja o tradiție, și a săvârșit Vecernia plecării genunchilor pe esplanada Catedralei. După slujba Vecerniei, Preasfinția Sa și întreaga delegație prezentă la eveniment, au asistat la concertul susținut de corul Doxologia al Catedralei Episcopale și *corala Arhangheli* a preoțimii din Episcopia Maramureșului și Sătmarului.

Marți, 23 Iunie, Preasfinția Sa Dr. Iustin Sigheteanul, Arhiepiscop vicar al Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmarului, a împlinit frumoasa și binecuvântata vârstă de 54 de ani. Aniversarea zilei de naștere a Preasfinției Sale a oferit prilejul oficialităților județene, colaboratorilor apropiați din Permanența Eparhială, precum și din afara ei, protoiereilor și preoților, mulțimii de credincioși să se întâlnească cu Preasfinția Sa și să-i ureze „La mulți ani”, viață lungă și sănătate spre păstoria credincioșilor din cele două județe peste care se întinde Episcopia.

Sătmărenii au folosit prilejul Sfintei Liturghii arhieresti, oficiate, de ziua hramului mare, la Mănăstirea „Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul” Scărișoara Nouă de P.S. Sa Justin Sigheteanul, pentru a-i prezenta omagiul aniversar. Aici au venit oficialitățile județene, în frunte cu președintele Radu Ștef, primarul comunei, Cosmin Varga, Dumitru Păcuraru, directorul Fabricii de scaune din Ardud, principalul sponsor al Mănăstirii. Tot aici, i-au prezentat felicitările și preoții din Permanența episcopală și viețuitorii Mănăstirii Scărișoara, în frunte cu Arhim. dr. Timotei Bel, starețul sfântului locaș și exarhul mănăstiresc din Episcopie, care a oferit PS Sale o frumoasă icoană cu Sfinții Martiri Brâncoveni. Felicitările venite din partea oficialităților, au fost susținute și din partea credincioșilor sătmăreni prezenți la hramul Mănăstirii Scărișoara.

Din partea grupului profesoral al specializărilor Domeniului de Teologie Ortodoxă și al tuturor studenților teologi ai celor trei secții de Teologie Ortodoxă din cadrul Centrului Universitar Nord, Baia Mare, îi urăm P.S. Sale dr., Iustin Hodea Sigheteanul, *întru mulți și binecuvântați ani, Preasfințite Stăpâne* și-L rugăm pe Hristos – Arhiepiscopul veșnic – să-l aibă în grija Sa pe calea înfăptuirii binelui și înspre dobândirea mântuirii!

În perioada 3-9 Iulie, a avut loc susținerea examenului de licență pentru

absolvenții cursurilor teologice de Teologie Ortodoxă Pastorală și Teologie Ortodoxă Didactică din cadrul Facultății de Litere, Baia Mare, promoția 2015 și cele de disertație pentru cursanții de Master din cadrul specializării Teologie creștină și spiritualitate europeană - promoția 2015. Potrivit Legii învățământului, s-au susținut două probe la examenul de licență: una scrisă și alta orală (susținerea tezei de licență). Din partea specializărilor Domeniului de Teologie Ortodoxă s-au prezentat toți absolvenții, în număr de 42 absolvenți teologi, 19 la nivel de licență și 23 la nivel de masterat, care în urma evaluării comisiilor de specialitate au promovat cu rezultate bune și foarte bune. După susținerea examenelor, s-a oficiat slujba Te-Deumului în semn de mulțumire adusă lui Dumnezeu, în Catedrala Episcopală „Sfânta Treime” din Baia Mare, unde absolvenții teologi au și depus jurământul de credință, după care li s-au înmănat câte o Diplomă de absolvire și au fost felicitați de către părinții profesori, urându-li-se mult succes în viață și mult spor duhovnicesc în slujirea Bisericii lui Iisus Hristos.

Sâmbătă, 11 Iulie, P.S. Iustin Sigheteanul a participat la Simpozionul intitulat „*Colaborarea științifică Horea Holubei – Yvette Cauchois și spiritualitatea maramureșeană*” – manifestare organizată de către Episcopia Ortodoxă a Maramureșului și Sătmarului, în colaborare cu Mănăstirea Bârsana și Institutul Național de Fizică și Inginerie Nucleară *Horea Holubei* București-Măgurele, și care s-a desfășurat la Mănăstirea Bârsana. Simpozionul a fost precedat de săvârșirea slujbei Parastasului în cimitirul Mănăstirii, la mormântul savantei Yvette Cauchois, de către P.S. Iustin Sigheteanul. Omul de știință Yvette Cauchois, care nu a fost încreștinată la naștere de către părinții ei din Paris, fiindcă aceștia erau anticlericali, și-a dorit mult botezul creștin. Acest lucru s-a petrecut în chip minunat, fiind botezată în anul 1997 la Paris de către Pr. Ioan Stoica, slujitor la Mănăstirea Bârsana și care se găsea în Paris la o bursă de studii. A încetat din viață, în noiembrie 1999 în România, și conform dorinței ei testamentare a fost înmormântată în cimitirul Mănăstirii Bârsana. Slujba înmormântării a fost oficiată atunci de către I.P.S. Arhiepiscop Justinian. La masa rotundă au susținut comunicări și referate științifice mari personalități academice și universitare din România.

Miercuri, 29 Iulie, P.S. Iustin Sigheteanul a luat parte la manifestările Zilelor Culturale dedicate „Monahului Nicolae Delarohia”, când s-a cinstit ziua de naștere a marelui eseist și scriitor N. Steinhardt. Evenimentul a avut loc la Catedrala Episcopală „Sfânta Treime” din Baia Mare, unde s-a lansat cel de-al XVII-lea volum din Integrala N. Steinhardt, programată să apară în 21 de volume, monahul Nicolae Delarohia fiind primul scriitor din literatura

Zilele Culturale „Monahul Nicolae Delarohia” - Baia Mare, 29 iulie

română care va avea opera publicată în întregime sub această formă. Lansarea volumului, intitulat „*N. Steinhardt - Convorbiri cu Zaharia Sângeorzan și Nicolae Băciuș*”, volum îngrijit de Conf. univ. dr. Florian Roatiș, a avut loc în sala „Sfântul Iosif Mărturisitorul”, în prezența conducerii și membrilor Fundației N. Steinhardt, a pictorilor din taberele de pictură de la Mănăstirea Rohia și Rohița, și a mai multor universitari și oameni de cultură din țară și județ.

Luni, 17 August, P.S. Iustin Sigheteanul s-a întâlnit în Catedrala Episcopală „Sfânta Treime” din Baia Mare cu tinerii care participă la Tabăra *Tinerețe, Misiune și Comuniune* și care s-a desfășurat la Mănăstirea Rohița, Protopopiatul Târgu Lăpuș. La tabără au luat parte 50 de tineri din mai multe parohii, coordonați de preoții: Bogdan Ciocotișan – coordonator cu tineretul pe Protopopiatul Baia Mare, Claudiu Pop, Adrian Mihali și diaconul Ionel Herțeg. Iar de la ora 18,00 PS Iustin Sigheteanul a participat la deschiderea oficială a Taberei Internaționale *Artă și Solidaritate creștină*, care a ajuns la cea de a XI-a ediție și care se desfășoară în Parohia Desești, Protopopiatul Sighet, coordonată fiind de preotul paroh Ioan Ardelean și familia sa, în parteneriat cu H.H.C. La tabără participă alți 50 de copii și 50 de pictori consacrați din țară și străinătate. Evenimentul a avut loc la *Sala Milenium* din Municipiul Baia Mare și a fost găzduit de Primăria Municipiului prin D-l dr. Cătălin

Cherecheș, Primar al municipiului Baia Mare.

În perioada 4-6 septembrie, în orașul municipiu de Județ Cluj-Napoca a avut loc Întrunirea Tinerilor Ortodocși din Europa (Capitala Europeană a tineretului în 2015) și care a reunit tineri din toată țara, din Europa și din toată lumea ortodoxă. Evenimentele s-au petrecut astfel:

Vineri, 4 septembrie, a avut loc deschiderea oficială a întrunirii la care au luat parte mii de tineri veniți de pretutindeni, oficialități transilvănene, în frunte cu un mare sobor de arhieri și preoți, în prezența Preafericirii Sale, Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, care a rostit și un cuvânt de binecuvântare

Sâmbătă, 5 septembrie, P.S. Iustin Sigheteanul a vizitat câteva Licee din Municipiul Cluj, unde tinerii au luat parte la diferite mese rotunde, în cadrul cărora au purtat discuții de actualitate culturală, socială și creștină. *De la ora 18.00*, Preasfinția Sa împreună cu delegațiile din Maramureș și Satu Mare a luat parte la conferința susținută de Arhimandritul grec Zaharia Zaharov, și care a avut loc în sala Polivalentă din Cluj Napoca. **Duminică, 6 septembrie**, de la ora 9.00, P.S. Iustin Sigheteanul a slujit, alături de alți ierarhi români și străini, Sfânta Liturghie săvârșită în fața Catedralei Mitropolitane din Cluj-Napoca, și care a fost prezidată de Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul României. De la ora 18.00, Preasfințitul Iustin Sigheteanul, împreună cu PS Petroniu al Sălajului și cu PS Macarie al Europei de Nord, au condus procesiunea tinerilor din Parcul Central până în Piața Avram Iancu, după care a oficiat rugăciunea de seară. La final, Preasfințitul Iustin a rostit o scurtă meditație în fața tinerilor. Evenimentul s-a încheiat cu intonarea imnului reuniunii creștine.

Sâmbătă, 12 Septembrie, P.S. Iustin Sigheteanul a săvârșit Sfânta Liturghie arhierescă la Catedrala *Adormirea Maicii Domnului* din municipiul Satu Mare, cu ocazia Ședinței extraordinare a Adunării Eparhiale a Episcopiei Maramureșului și Sătmarului, întrunită pentru prima dată în Municipiul Satu Mare. Ședința Adunării Eparhiale a fost prilejuită de împlinirea a 25 de ani de la reactivarea Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmarului. Au fost invitați la ședință toți membrii Adunării Eparhiale din mandatele 1990-2015, din județul Satu Mare. În cadrul ședinței a fost lansat proiectul „*Nici o biserică fără pictură integrală*”. În urma desfășurării acestui proiect toate bisericile care nu sunt pictate sau au pictura parțială vor fi pictate integral. La finalul Sfintei Liturghii, Preasfinția Sa a dăruit distincția *Crucea Voievodală Maramureșeană* pentru laici, domnului Moraru Cornel - fost prefect al Județului Satu Mare și membru al Adunării Eparhiale în mandatul 1994-1998 și domnului Hereș

Valentin, membru al Adunării Eparhiale în mandatul 2002-2006. Preasfinția Sa a evidențiat și apreciat eforturile domnilor deputați Ovidiu Silaghi și Petric Octavian, depuse în sprijinul Bisericii și al credincioșilor din județul Satu Mare, conferindu-le Garamata Episcopala și Placheta Omagială. Două instituții culturale importante din Municipiul Satu Mare: Direcția pentru Cultură, Culte și Patrimoniu, reprezentate de Domnul George Vulturescu și Filarmonica „Dinu Lipatti” reprezentată de Domnul Rudolf Fatyol au primit Gramata Episcopală și Placheta Aniversară. Reprezentanții presei sătmărene și toți membrii Adunării Eparhiale au primit de la Preasfinția Sa Placheta aniversară și Revista lansată cu ocazie împlinirii a 25 de ani de la reactivarea Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului și Sătmarului.

Luni, 14 Septembrie, de Praznicul Înălțării Sfintei Cruci, P.S. Iustin Sigheteanul a liturghisit și a predicat în Catedrala Episcopală din Baia Mare, ocazie cu care a deschis și noul an școlar la Seminarul Teologic *Sfântul Iosif Mărturisitorul* și Liceul Sanitar din Baia Mare, care formează împreună o singură școală reprezentativă sub sigla Seminarului, cadrele didactice și elevii participând la Sfânta Liturghie. La sfârșitul Sfintei Liturghii s-a dat citire mesajului Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, transmis cu ocazia începerii noului an școlar. Un eveniment aparte a fost ieșirea în procesiune și sfințirea crucii de 12 m înălțime, instalată pe esplanada Catedralei și care urmează să fie ridicată și montată pe cupola centrală la terminarea acesteia.

Marti, 15 Septembrie, a avut loc deschiderea noului an școlar, prilej de mare bucurie și pentru elevii Liceului Teologic Ortodox „*Nicolae Steinhardt*” din Satu Mare. Cei mici și cei mari, pregătiți cu ghiozdane și buchete de flori, însoțiți de părinții lor, au venit de dimineață să ia parte la Sfânta Liturghie oficiată de P.S. Iustin Sigheteanul în altarul de vară din incinta bisericii Sfântul Nicolae din cadrul Școlii sătmărene. La finalul Sfintei Liturghii, a fost citit mesajul Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, iar P.S. Iustin a rostit un scurt cuvânt de învățătură pentru școlari, subliniind rolul sădirii cuvântului lui Dumnezeu în sufletele tinerilor. Liceul Teologic „*Nicolae Steinhardt*” are un colectiv de 550 de elevi și cuprinde toate nivelele de studiu, începând de la grădiniță până la liceu. În mod tradițional, după Sfânta Liturghie, P.S. Iustin a vizitat clasele celor mici, i-a binecuvântat și a stat de vorbă cu ei. Cu prilejul începerii noului an școlar, ierarhul a luat parte și la consfătuirea profesorilor de religie ai județului Satu Mare. Șirul evenimentelor s-au încheiat cu slujba de sfințire a icoanei Sfântului Iosif cel Nou de la Partoș, amplasată în incinta sediului ISU din Satu Mare. La această slujbă au luat parte atât autoritățile locale cât și personalul din cadrul Serviciului pentru situații de urgență Satu

Mare. Cu această ocazie, PS Iustin a oferit diploma de vrednicie colonelului Dan Gheorghe, comandantul acestei unități.

Luni, 28 Septembrie, de la ora 7.30, cu ocazia începerii noului an școlar universitar, toate cadrele didactice universitare alături de studenții teologi au luat parte la săvârșirea Sfintei Liturghii ce a avut loc la Biserica „Sfântul Nicolae” de pe strada Crișan din Baia Mare. La slujbă alături de cadrele didactice universitare titulare, a participat P.C. Pr. Ioan POP, consilier administrativ eparhial, paroh al Bisericii „Sfântul Nicolae” și P.C. Pr. dr. Vasile AUGUSTIN, vicar eparhial, care a rostit un cuvânt de învățătură și povățuire părintească adresată tuturor studenților prezenți.

După slujbă, cu toții au participat la festivitatea de deschidere a noului an universitar 2015-2016 de la Facultatea de Litere din Baia Mare, în cuprinsul căreia își desfășoară activitatea didactică și Domeniul de Teologie Ortodoxă, delegat din partea Episcopiei fiind desemnat Părintele dr. Vasile Augustin, care a și rostit un cuvânt de încurajare adresat tinerilor studenți baimăreni în Aula Magna a Facultății de Litere. Tuturor cadrelor didactice universitare și studenților baimăreni li s-a urat un an universitar plin de roade duhovnicești și bogate, sănătate și mult spor în activitatea studențească de cunoaștere a învățăturilor bune și folositoare.

În perioada 12-15 Octombrie, în cuprinsul Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmăruului a avut loc susținerea Conferințelor preoțești - sesiunea de toamnă, desfășurate după următoarea programare:

12 octombrie - la Baia Mare, unde au participat 230 de preoți din Protopopiatele Baia Mare, Lăpuș și Chioar;

13 octombrie - la Negrești Oaș, unde au participat toți preoții din Protopopiatele Carei, Satu Mare și Oaș.

15 octombrie - la Borșa, unde au participat toți preoții din Protopopiatele Vișeu și Sighetu Marmăției.

P.S. Iustin Sigheteanul a săvârșit Sfânta Liturghie în cele trei centre reunite, la care au participat preoții din Protopopiate și s-au împărtășit cu Sfintele lui Hristos Taine. Conferința preoțească a fost întocmită de Pr. Mihai CHIRA, Protopop de Vișeu, și a avut ca temă: *Educația creștină în concepția Sfântului Ioan Gură de Aur*. După prezentarea conferinței, Pr. Consilier Virgil Jicărean - coordonator al sectorului Pictură bisericească și patrimoniu sacru, a prezentat referatul: „*Pictura bisericească, specific ortodox, canonicitate, erminie, program iconografic și spațiu ecclesial*”.

Luni, 19 Octombrie, în Baia Mare s-au cules primele roade ale proiectului „*Economia socială – O șansă pentru fiecare*”, odată cu inaugurarea primelor

două structuri de economie socială destinate persoanelor vulnerabile. Astfel „Tipografia Coresiana” și Curățătoria „Flori de Crin” au fost binecuvântate de către Preasfințitul Părinte Iustin Sigheteanul, Arhiepiscop-vicar al Episcopiei Maramureșului și Sătmăruului, cu participarea celor implicați în proiect (Sectorul social filantropic al Episcopiei, reprezentat de Pr. Gavra Bogdan și cei 10 angajați ai celor două asociații), autoritățile județene și locale, în frunte cu D-l primar Cătălin Cherecheș, precum și alți invitați.

Miercuri, 21 Octombrie, în localitatea maramureșeană Moisei au fost organizate mai multe evenimente religioase și comemorative cu prilejul împlinirii a 71 de ani de la masacrul efectuat în această localitate, în urma căruia 29 de români au fost uciși de trupele horthyste, aflate în retragere pe Valea Izei. De dimineață, credincioșii, dar și autoritățile județene și locale au participat la Sfânta Liturghie, oficiată de Preasfințitul Părinte Ierarhul maramureșean a oficiat, la monumentul din vecinătatea mormintelor celor uciși, un parastas de pomenire și a vizitat muzeul amenajat în locuința în care au fost omorâți în 1944 cei 29 de români. Preasfinția Sa, alături de oficialitățile prezente, a depus o coroană de flori și la monumentul ridicat în memoria acestora în anul 1967, operă a celebrului sculptor maramureșean Vida Gheza, de față fiind fiica sculptorului, doamna Zoe și soțul acesteia, academicianul Marius Porumb.

Vineri, 6 Noiembrie, P.S. Iustin Sigheteanul a participat la ce-a de a-XXV-a aniversare a *Zilelor Poesis* organizate de către Direcția pentru Cultură a

Zilele Poesis, ediția a XXV-a - Carei, 6 noiembrie

Județului Satu Mare și coordonate de Domnul George Vulturescu - directorul acestei instituții. La festivitatea de omagiere și premiere a personalităților din lumea culturală românească, care s-a desfășurat în Castelul Karolyi (monument istoric) din Municipiul Carei, organizatorii au invitat, academcieni, scriitori, poeți, oameni de cultură din țară și străinătate. Un oaspete de suflet a fost academicianul Nicolae Dabija –poet și istoric literar din Republica Moldova. În semn de înaltă apreciere și prețuire, pentru activitatea academică și literară, dar și pentru lupta dusă de-a lungul deceniilor pentru păstrarea culturii, limbii, credinței și valorilor sfinte românești, Preasfinția Sa a oferit academicianului Nicolae Dabija cea mai înaltă distincție eparhială pentru laici „*Crucea Voievodală*”, însoțită de Gramata Episcopală. La începutul evenimentului, Preasfinția Sa a făcut o rugăciune pentru cei morți în incendiul din seara zilei de 29 spre 30 octombrie, de la Clubul „Colectiv” din București, pentru însănătoșirea grabnică a celor ce sunt în mare suferință pe patul de spital și pentru mângâierea și întărirea familiilor și părinților care trec prin această dramă.

Luni, 9 Noiembrie, începând cu ora 8,30, în cadrul Centrului Eparhial al Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmarului, a avut loc susținerea examenului de *capacitate preoțească*, sesiunea de toamnă 2015, organizată de Episcopia Ortodoxă Română a Maramureșului și Sătmarului în colaborare cu Domeniul de Teologie Ortodoxă din cadrul Centrului Universitar Nord, Baia Mare. Examenul de atestat de capacitate preoțească s-a susținut printr-o probă scrisă și o probă orală susținută de participanți la centrul Eparhial al Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmarului în fața Comisiei de evaluare condusă de Preasfinția Sa dr. Iustin Sigheteanul. În Comisia de evaluare scrisă au făcut parte Pr. conf. dr. Adrian Gh. Paul, Pr. lect. dr. Dorinel Dani, iar de la Centrul eparhial Pr. dr. Vasile Augustin – vicar eparhial, Pr. dr. Cristian Ștefan – consilier cultural și Pr. Ioan Pop – consilier administrativ. S-au prezentat 12 candidați, din care au promovat toți cu rezultate bune și foarte bune.

În perioada 11-15 Noiembrie, la invitația Preasfințitului Părinte Episcop Macarie, Preasfințitul Părinte Iustin Sigheteanul, Arhiereu-vicar al Episcopiei Maramureșului și Sătmarului, a făcut o vizită frățească în Episcopia Europei de Nord, pe coasta de vest a Norvegiei, în orașul Bergen.

Duminică, 15 noiembrie, cei doi ierarhi, înconjurați de un sobor de preoți și diaconi, au oficiat Sfânta Liturghie în Parohia Ortodoxă Română *Sfintele Mucenițe Filofteia de la Curtea de Argeș, Tatiana de la Craiova și Suniva* din orașul norvegian Bergen. Parohia este păstorită de preotul maramureșean

Andrei Marius Pop. Cu acest prilej, părintele paroh a fost hirotesit de către Preasfințitul Macarie întru iconom stavrofor, primind totodată în dar din partea Preasfințitului Iustin „Crucea Maramureșeană pentru clerici”. După momentul Sfintei Evanghelii, Preasfințitul Părinte Episcop Macarie a dat citire Pastoratei Sfântului Sinod, trimisă clerului și credincioșilor din parohiile Patriarhiei Române cu ocazia *Anului omagial al misiunii parohiei și mănăstirii azi și Anul comemorativ al Sfântului Ioan Gură de Aur și al marilor păstori de suflete din eparhii*. În timpul Sfintei Liturghii s-au făcut rugăciuni pentru tinerii care a fost răniți în incendiul ce a avut loc la clubul bucureștean „Colectiv”, în urmă cu două săptămâni și pentru victimele atentatelor de la Paris. La finalul Sfintei Liturghii, Preasfințitul Părinte Episcop Macarie i-a conferit Preasfințitului Părinte Iustin Sigheteanul „*Crucea Nordului pentru arhieriei*”.

În semn de mulțumire pentru invitația făcută și pentru ospitalitate, Preasfințitul Iustin Sigheteanul a oferit Preasfințitului Macarie o icoană cu Maica Domnului „Dulcea Sărutare”, realizată în atelierul de pictură al Mănăstirii sătmărene Țeghea. La finalul slujbei, Preasfințitul Iustin Sigheteanul și-a exprimat bucuria și nădejdea că această manifestare duhovnicească face ca să rămânem statornici în credința noastră strămoșească și să menținem candela credinței veșnic aprinsă, chiar și aici atât de departe de casă. Duminică, după-masă, cei doi ierarhi au vizitat Muzeul Universitar din Bergen, loc în care se organizează expoziția de icoane de patrimoniu din Transilvania. Aici va fi adusă străvechea icoană a Maicii Domnului de la Mănăstirea maramureșeană Dragomirești. Ierarhii și colaboratorii lor au fost întâmpinați și conduși în galeriile de artă medievală de către directorul muzeului, profesorul dr. Henrik von Achen.

Vineri, 20 Noiembrie, Domeniul de Teologie Ortodoxă a Centrului Universitar Nord din Baia Mare a organizat Simpozionul Național intitulat: „*Un sfert de veac de învățământ teologic în Episcopia Ortodoxă a Maramureșului și Sătmărilor*”, și dedicat împlinirii a 25 de ani de la reactivarea acestei Eparhii în anul 1990. La lucrările simpozionului a luat parte P.S. Justin Sigheteanul, Arhiepiscop Vicar al Episcopiei Maramureșului și Sătmărilor, cadre didactice teologice din învățământul universitar și preuniversitar, preoți, studenți teologi și elevi seminariști. Mesajul ÎPS Arhiepiscop Justinian, Întâistătătorul Episcopiei Maramureșului și Sătmărilor, a fost citit de Lect. univ. dr. Eusebiu Borca și primit cu interes de către participanți. În cuvântul rostit cu această ocazie, P.S. Justin Sigheteanul a făcut o prezentare a dezvoltării învățământului teologic de-a lungul celor 25 de ani, prin înființarea Seminarului Teologic

Simpozion Național „Un sfert de veac de învățământ teologic în Episcopia Ortodoxă a Maramureșului și Sătmărilor”

„Sfântul Iosif Mărturisitorul” din Baia Mare, a învățământului teologic universitar la Universitatea de Nord din Baia Mare, iar apoi înființarea Liceului Teologic „Nicolae Steinhardt” din Satu Mare, care este prima școală confesională din România postdecembristă. Învățământul teologic din Eparhia Maramureșului și Sătmărilor a asigurat pregătirea, în seminar și universitate, a sute de tineri care s-au preoțit și care au fost hirotoniți pe seama acestei episcopii, care, la rândul lor, au determinat nemijlocit la formarea unui tineret creștin ortodox în cuprinsul Eparhiei. Ei au contribuit, direct sau indirect, la organizarea și desfășurarea a mii de evenimente culturale și, în special religioase, în cadrul Eparhiei, care, de departe, depășesc ca amploare și desfășurare celelalte evenimente culturale desfășurate de alte instituții culturale. Se poate spune că învățământul teologic a fost factor determinant în instalarea normalității într-un oraș eminent muncitoresc, precum Baia Mare. Acest aspect se poate vedea prin ecoul deosebit pe care l-au avut în rândul credincioșilor evenimentele religioase desfășurate de-a lungul celor 25 de ani de învățământ teologic, care au înfrumusețat spațiul acestui nord de țară. Este de amintit că la Baia Mare s-a desfășurat prima întâlnire națională și apoi internațională, în 2013 și, respectiv 2014, a tinerilor ortodocși, cu participarea a mii de tineri, la a cărei bună reușită au contribuit din plin

studenții și elevii din învățământul teologic. Tinerii din învățământul teologic sunt participanți activi la viața comunității și a Bisericii Ortodoxe. În cadrul simpozionului au mai susținut comunicări Pr. conf. univ. dr. Paul Gh. Adrian, coordonatorul Domeniului de Teologie Ortodoxă de la Centrul Universitar Nord din Baia Mare, organizatorul activității, Pr. lect. univ. dr. Vasile Borca, Pr. dr. Marius Nechita, directorul Seminarului Teologic „Sfântul Iosif Mărturisitorul” din Baia Mare, Pr. Gabriel Groza, directorul Liceului Teologic Ortodox „Nicolae Steinhardt” din Satu Mare, Conf. univ. dr. Delia Suiogan, prodecan al Facultății de Litere a Centrului Universitar „Nord” din Baia Mare, Conf. univ. dr. Florian Roatiș, conf. univ. dr. Ștefan Vișovan, cercetători în cadrul Bibliotecii Județene „Petre Dulfu” din Baia Mare, Conf. univ. dr. Mircea Farcaș, director adjunct al Bibliotecii Județene, Pr. lect. univ. dr. Ștefan Cristian, consilier eparhial cultural și alții.

Acest moment a fost marcat și prin editarea unui volum aniversar intitulat *„Învățământul teologic ortodox universitar băimărean la ceas aniversar”*, coordonat de Pr. conf. univ. dr. Paul Gh. Adrian, lansat în cadrul evenimentului în sala „Sfântul Iosif Mărturisitorul” din Catedrala Episcopală „Sfânta Treime”, Baia Mare. La lansare a participat și a vorbit Cătălin Cherecheș, primarul municipiului Baia Mare, un susținător al activităților tinerilor din învățământul teologic, care le-a transmis un mesaj de participare la activitatea urbei pe care o conduce și al comunităților în care vor activa după terminarea studiilor. Activitatea aniversară s-a dorit a fi o prefațare la evenimentul de amploare ce a avut loc a doua zi, în același loc din incinta Catedralei Episcopale, când s-a aniversat într-un mod festiv un sfert de veac de la reactivarea Episcopiei Maramureșului și Sătmarului.

Sâmbătă, 21 Noiembrie, de Praznicul Intrării Maicii Domnului în Biserică, Episcopia Ortodoxă a Maramureșului și Sătmarului a aniversat 25 de ani de la reactivare. Momentul a fost marcat prin Sfânta Liturghie arhierescă, oficiată de Înaltpreasfinția Sa Andrei, Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, care a rostit un înălțător cuvânt de învățătură, înconjurat de P.S. Petroniu, Episcopul Sălajului și P.S. Justin Sigheteanul, Arhiepiscop Vicar al Episcopiei Maramureșului și Sătmarului, și de un sobor de peste 30 de preoți și diaconi slujitori, din care au făcut parte Pr. dr. Vasile Augustin, vicar administrativ eparhial, actualii și foștii preoți consilieri din Permanența Eparhială, exarhul mănăstiresc Arhim. dr. Timotei Bel, protopopii celor 8 Protoierii, ecleziarhul sfântului locaș, Arhim. dr. Casian Filip, preoți cadre didactice din învățământul universitar și preuniversitar și alți preoți invitați. Sfânta Liturghie a fost săvârșită în Catedrala Episcopală „Sfânta Treime” din

Baia Mare, în prezența unui mare număr de credincioși veniți de pe cuprinsul Eparhiei și din alte episcopii. Răspunsurile la Sfânta Liturghie au fost date de Corul „Doxologia” al Catedralei Episcopale, dirijat de Pr. prof. dr. Petrică Covaciu. În timpul Sfintei Liturghii s-au făcut rugăciuni pentru ușurarea durerii celor răniți în Clubul „Colectiv” din București și în atacurile de la Paris.

Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, a trimis un Mesaj de felicitare Î.P.S Arhiepiscop Justinian și PS Iustin Sigheteanul, intitulat „*Ctitorul unei Eparhii reînviată*”, și care a fost citit de către Preasfințitul Petroniu al Sălajului. La finalul Sfintei Liturghii, în prezența ÎPS Justinian al Maramureșului și Sătmarului, Preasfințitul Părinte Iustin Sigheteanul, după ce a evocat pregnant importanța majoră a sărbătorii, a acordat mai multe distincții, Gramata Eparhială și Placheta aniversară mai multor instituții județene și locale, instituții de cultură și de presă, între care amintim Consiliul Județean Maramureș, Primăria Municipiului Baia Mare, Ansamblului maramureșean Transilvania, Informația Zilei, E-Maramureș, Trinitas TV, Graiul Maramureșului, Direcției de Cultură Maramureș, etc. Toate aceste instituții au urat viață lungă, spor duhovnicesc și la cât mai mulți și rodnici ani Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmarului, în frunte cu ierarhii și ostenitorii ei.

Sâmbătă, 5 Decembrie, Preasfințitul Părinte Justin Sigheteanul a prezidat Sinaxa anuală a stareților și starețelor mănăstirilor și schiturilor de pe cuprinsul Eparhiei, care a avut loc la Mănăstirea Rohia. Importantul eveniment din viața mănăstirească a Episcopiei Maramureșului și Sătmarului a început cu Sfânta și dumnezeiasca Liturghie arhierescă, oficiată de PS Justin Sigheteanul, în fruntea unui sobor de stareți, duhovnici de mănăstiri și diaconi, din care a făcut parte și exarhul mănăstiresc, Arhim. dr. Timotei Bel, starețul Mănăstirii „Nașterea Sfântul Ioan Botezătorul” din Scărișoara Nouă, Protopopiatul Carei. Aceasta a fost prima Sfântă Liturghie făcută în noua biserică a Mănăstirii Rohia, care, cu ajutorul Domnului, s-a oficiat în prezența egumenilor sfințelor lăcașuri mănăstirești, pentru a aduce, prin rugăciunile acestora, mulțumire cerescului Împărat pentru binefacerile revărsate asupra Mănăstirii Rohia, dar și ca semn de prețuire pentru conducătorii obștilor monahale din Eparhie. Ea este noua „Casă a Maicii Domnului” de pe Muntele Sfânt al Rohiei, ridicată în locul celei vechi și folosind materialele din care a fost făcută. Ridicarea noului locaș de închinare înseamnă aproape 20 de ani de osteneală și zdrobă călugărească și de multe jertfelnicii din partea viețuitoarelor de aici, după cum a spus în cuvântul său PS Părinte Justin Sigheteanul. Rohia

este mănăstirea de metanie a PS Arhiepiscop-vicar Justin Sigheteanul, fost mulți ani stareț al acesteia, sub conducerea căruia s-a început construirea noii biserici în stil brâncovenesc. Pictura din biserica mănăstirii, pe care o execută soții Moldoveanu, este încheiată în proporție de 75 %, și este o lucrare de excepție. La Sfânta Liturghie arhierescă au participat, cu evlavie, stareții, starețele și duhovnicii sfințelor mănăstiri și schituri, precum și un număr important de credincioși din Țara Lăpușului, unde este situată Mănăstirea Rohia, dar și din alte părți. În timpul Sfintei Liturghii, PS Justin Sigheteanul a hirotonit un preot și un diacon. După Sfânta Liturghie, a fost oficiat un Te Deum pentru buna desfășurare a lucrărilor sinaxale.

După Sfânta Liturghie s-au oficiat lucrările Sinaxei stareților și starețelor din Episcopia Maramureșului și Sătmarului, care au fost prezidate de Preasfințitul Părinte Justin Sigheteanul, și care a recurs la o evaluare a vieții monahale în 25 de ani de existență a Eparhiei. Au participat 50 de stareți și starețe, egumeni și egumene din lăcașurile mănăstirești din Maramureș și Sătmar. Dacă, în 1990, la înființarea Episcopiei, existau doar 4 mănăstiri, în 25 de ani numărul s-a ajuns la 30 de mănăstiri și 10 schituri, cu 187 monahi. Un loc aparte în cuvântul arhieresc l-a ocupat viitorul monahismului în Eparhie, importanța monahismului pentru Biserică, rugăciunea și lupta continuă pe care o duc monahii și monahiile pentru o viață duhovnicească adevărată. Monahismul trebuie să fie străbătut de duhul filocalic. Monahismul este flacăra de veghe a Ortodoxiei, a spus Părintele Arhiepiscop-vicar Justin Sigheteanul, care are 39 de ani de monahism. În cadrul lucrărilor sinaxale, Părintele Arhimandrit dr. Paisie Cinar, duhovnicul Mănăstirii Bârsana, a susținut referatul „*Ethosul misionar al monahismului din Nord-Vestul Transilvaniei. Trecut și actualitate*”.

În cadrul Sinaxei a avut loc și lansarea monografiei mănăstirilor și schiturilor, intitulată: „*CHIVOTE ale credinței – Mănăstirile și Schiturile din Eparhia Maramureșului și Sătmarului*”, fiind prima monografie integrală a lăcașurilor mănăstirești. Inițiativa alcătuirii volumului, cât și titlul acestuia, aparțin Preasfințitului Părinte Justin Sigheteanul. Lucrarea este un pionierat și un volum de referință a evoluției monahismului în Eparhie, a rezultatului muncii edilitare și pe plan sufletească duse de monahi și monahii în folosul credincioșilor. Lucrarea ne arată rezultatul multor nopți și zile de zbatere și alergare, pentru ca să se zidească vetre monahale, devenite adevărate minuni, monumente de arhitectură, dar și monumente ale duhovniciei, care îi lasă, atât pe români, cât și pe străini, foarte impresionați. Fiecare din cele 30 de mănăstiri și cele 10 schituri beneficiază de o prezentare a istoricului, ilustrată cu fotografii reprezentative, de foarte bună calitate, iar prin textul prezentat

un foarte bun material documentar despre mănăstirile și schiturile existente până în acest an. Lucrarea, care are peste 400 de fotografii color, include și o hartă, care indică locul în care sunt amplasate sfintele așezăminte monahale. Este un volum de excepție, prin conținut și realizare grafică, tipărit cu multă râvnă, devenit unicat. „CHIVOTE ale credinței – Mănăstirile și Schiturile din Eparhia Maramureșului și Sătmarului” a văzut lumina tiparului în „Anul omagial al misiunii parohiilor și mănăstirilor”, an în care se află în definitivare editorială monografiile tuturor parohiilor din Episcopie, grupate pe protopopiate. Acestea sunt cuprinse în 8 volume impunătoare, bogat ilustrate cu fotografii color și vor apare în viitorul apropiat.

Joi, 10 Decembrie, corala studenților teologi „Sfântul Ioan Damaschinul” al Domeniului de Teologie Ortodoxă din cadrul Centrului Universitar Nord, Baia Mare, sub coordonarea Pr. conf. univ. dr. Adrian Gh. PAUL și sub îndrumarea dirijorală a Pr. lect. univ. dr. Teofil STAN, au avut prilejul de a colinda mai multe instituții de prestigiu din Cluj Napoca. De la ora 14,00 au colindat sediul rectoratului Universității Tehnice din Cluj Napoca, la care au luat parte D-l prof. univ. dr. Vasile ȚOPA, rectorul Universității Tehnice clujene, și toți prorectorii, un mare număr de profesori universitari și membrii ai personalului universitar, unde s-au prezentat câteva colinde tradiționale de Crăciun, specifice din Maramureșul voievodal. De la ora 16,00 Corala a colindat Centrul mitropolitan, respectiv pe Î.P.S. Andrei Andreicuț, Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, prilej cu care, pe lângă daruri de suflet, studenții și însoțitorii lor, au primit binecuvântarea Î.P.S. Sale și urarea de Sărbători liniștite și binecuvântate. De la ora 19,30 au susținut un amplu concert de colinde tradiționale, împreună cu studenții Universității Tehnice din Ansamblul „Românașul”, la Sala de Cultură a Studenților din Cluj Napoca, în fața unui impresionant auditoriu și care s-a bucurat de o prezență foarte reușită și apreciable.

Duminică, 13 Decembrie, la ceasul vecerniei, la Catedrala Episcopală „Sfânta Treime” Baia Mare, cu binecuvântarea și participarea Presfințitului Părinte dr. Iustin Sigheteanul, a avut loc cea de-a X-a ediție a Concertului tradițional de Colinde susținut imperial și voievodal de coralele maramureșene: Corul „Doxologia” al Catedralei episcopale, dirijat de Pr. prof. dr. Petrică Aurelian Covaciu; Corala „Arhangheli” a preoților din Episcopie, având același dirijor; Corul „Sfântul Ioan Damaschinul” al Domeniului de Teologie Ortodoxă a Centrului Universitar Nord din Baia Mare, dirijat de Pr. lect. univ. dr. Teofil Stan, și Corul „Angelli” al Seminarului Teologic Liceal „Sfântul Iosif Mărturisitorul” din Baia Mare, dirijat de Pr. prof. drd. Andrei

Baboșan. A fost un „concert regal voivodal”, a afirmat P.S. Justin Sigheteanul, în încheierea manifestării. O vestire solemnă a apropierii mării sărbători a Nașterii Mântuitorului nostru Iisus Hristos, făcută prin peste 25 de colinde, interpretate de voci alese, cu experiență, bine lucrate, cu un repertoriu din cele mai frumoase colinde scrise de nume consacrate în arta compoziției muzicale sau prelucrări. Vocilor din cor li s-au adăugat evoluțiile de efect ale soliștilor: Ioana Botiș, Paula Coteș, Emanuela Benciu, pr. protopop Ioan Socolan, din Satu Mare, Răzvan Pașca, diacon Ionuț Pleș, pr. Gabriel Gorgan, dar și cele ale pr. consilier eparhial Virgil Jicărean și seminaristul Gavril Pop. Răsplătite cu minute în șir de aplauze, colindele s-au încheiat cu intonarea celor patru coruri reunite și a întregii asistențe din catedrală a colindei tradiționale „Cerul și pământul”, după care toți cei prezenți au afirmat că așteaptă, deja, regalul de anul viitor.

Marti, 15 Decembrie, la sediul Centrului Universitar Nord din Baia Mare a avut loc inaugurarea Aulei Magna a Universității băimărene, la care au luat parte P.S. dr. Iustin Sigheteanul, alături de D-l Anton Rohian, Prefectul Județului Maramureș, D-l Cătălin Cherecheș, Primarul Municipiului Baia Mare și mulți alți invitați, printre care se numără o delegație importantă formată din cadre didactice universitare și întreaga conducere a Universității Tehnice din Cluj Napoca, în frunte cu D-l Rector Vasile Țopa. În calitate de gazdă, D-l Prorector Petrică Pop-Sitar, a deschis și coordonat întreaga manifestare, s-au ținut discursuri, s-a tăiat panglica și s-au prezentat activitățile Centrului Universitar Nord din Baia Mare. În cadrul manifestării, studenții teologi ai coralei „Sfântul Ioan Damaschinul” și Grupul de studenți ai specializării Etnologie din cadrul Facultății de Litere, au susținut un impresionant Concert de colinde tradiționale maramureșene.

În perioada 14-18 Decembrie, membrii Domeniului de Teologie Ortodoxă, împreună cu studenții teologi care fac parte din Corala studențească „Sfântul Ioan Damaschinul”, au colindat mai multe centre de prestigiu din Baia Mare. Astfel joi, 17 decembrie, de la ora 10,00 au colindat Centrul eparhial al Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului și Sătmarului, respectiv pe ierarhii maramureșeni, Primăria Municipiului Baia Mare, în prezența unui impresionant auditoriu în frunte cu D-l Cătălin Cherecheș, Primarul Băii Mari, și centrul cultural al Bibliotecii Județene „Petre Dulfu” din Baia Mare. Tuturor li s-au transmis mesaje de Sărbători îmbelșugate și fericite, cu pace și binecuvântări cerești și un An Nou cu împliniri, sănătate și bunăstare.

În perioada 17-21 Decembrie, Preasfinția Sa dr. Justin Sigheteanul a luat parte la mai multe Concerte de colinde tradiționale.

Vineri, 19 decembrie - a participat la concertul și serbarea de Crăciun, organizată de Liceul Teologic Ortodox „Nicolae Steinhardt” din Satu Mare.

Sâmbătă, 20 decembrie - a participat la cea de-a XII-a ediție a concertului de colinde, organizat de Protopopiatul Sighet, susținut în Catedrala „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriile” din Sighetu Marmăției.

Duminică, 21 decembrie - a participat la concertul tradițional de colinde și datini strămoșești susținut în Catedrala „Adormirea Maicii Domnului” din municipiul Satu Mare.

Pe toți colindătorii și pe organizatori, Preasfinția Sa Justin Sigheteanul i-a felicitat și le-a înmănat daruri și diplome, însoțite de urări binecuvântate pentru Sărbătorile de iarnă care vin.

Sâmbătă, 27 Decembrie, a treia zi de Crăciun, de sărbătoarea Sf. Arhidiacon Ștefan, Preasfințitul Iustin Sigheteanul a liturghisit și predicat la Catedrala Episcopală din Baia Mare într-un cadru festiv, deoarece în ședința Permanenței Eparhiale din 5 decembrie 2014, la propunerea Preasfințitului Justin Sigheteanul, s-a aprobat ca a treia zi de Crăciun, când este pomenit Sfântul Arhidiacon Ștefan, să fie declarată ziua tinerilor ortodocși din Eparhia Maramureșului și Sătmarului. După Sfânta Liturghie, Preasfinția Sa Iustin, în prezența unui numeros număr de credincioși, a proclamat în mod solemn pe Sfântul Arhidiacon Ștefan drept protector al tinerilor ortodocși din Eparhia Ortodoxă a Maramureșului și Sătmarului. După proclamare s-au intonat colinde tradiționale de către tinerii participanți la Sfânta Liturghie veniți din cele opt protopopiate ale Eparhiei. Tuturor li s-au acordat arhieresti binecuvântări și urări de un An nou fericit și La mulți ani.

